

lico. delyra

Glo. ordi. Ad Corinthios I La. I

G solus de^o h^z q̄ imutari olnō nō p̄t alīnd ē enī aliqd nō mutari: cu^z pos̄it mutari, aliud āt nō posse proslus mutari. Sic h̄ bō d^e bon^o: nō tñ sicut d^e: d^e q̄ dictū ē: Nemo bon^o nisi sol^z d^e. Sic h̄ bō d^e imortalis aia: nō tñ si cut d^e de q̄ dictū ē: Solus h^z imortalē. Sic t̄ h̄ bō d^e sapiēti: nō tñ sicut d^e: de q̄ dictū ē: Soli deo sapiēti. Sic d^e de ignis etern^o: nō tñ sicut d^e: cu^z ins sol^z imortalis ipa ē vera eternitas. a Soli sa. deo. Hic error qui buildā surrepit arbitratib^z solū p̄rēt h̄c significari t̄ ipm solū vere sapiētem esse: cū tñ nō sit dictū: soli sapiēti patri: soli sapiēti deo: t̄ d^e vñ ipla trinitas: vt sic intelligam^o soluz deum sapiēte sic vt intelligim^o solū dei potentē. i. patrem t̄ filium t̄ spiritu sanctu: qui est vñ t̄ solus de^o: cui soli seruire inbemur. Si tñ dixisset apostolus: Soli sapiēti patri. Hō tñ sic separaret filium vel spiritū sanctu. Sicut in Apoc. de filio legit: qui h^z nomē scriptū: qd nemo scit nisi ipse. Nec ideo tñ dicit pater nescire h^z non: quo t̄ filii inseparabilis. Sic ergo scit pater: qd nemo scire dictus est nisi filius: qz inseparabiles sūt pater t̄ filius. Dic etiā si dictū esset soli sapiēti patri simul intelligi deberet t̄ filius t̄ spū sanctus: qz inseparabiles sunt. b Cui honor. Si auferas cui: absolute est lectio. Būtus Aug. dicit apponi t̄ tractat quō debet accipi. Aug. Qd addit: cui gloria: cum sufficeret ei gloria: iniurata nrē lingue locutio est: non sensus ambiguus. Idē est dicere in iustitate ordine verbo^z: ei gloria p̄ iesum christū cui gloria. Quod est visitato ordine: ei gloria: enī per iesum christū gloria. Per christū est gloria patri. i. clara cū laude noticia: qz p̄ eū innotuit hominibus deus trinitas: qd ē mysteriu.

Finit epistola pauli ad Romanos. Incipit expositio argumenti ad Corinthios.

C orinthi sunt achaici: hi ab ipso aplo Paulo cōuersisūt: qui precepto dñi admonitus refedit apud Corinthios per annū vñū menses sex: docens inter eos verbū dei: sed post p̄ pseudo multe subuersi ut de baptiſtis se iactarent: vñitatez ecclie scindentes sacramento^z t̄ virtutē t̄ vsum ex ministri meritis iudicaret: vel cōtēpto aplo de sapiētibus seculi. Sūt t̄ alia capitula ī suis locis notāda. De his iustis scribit eis apls a scismatis illis reuocās ad vnitatem. Huic epistole sic t̄ alijs salutationē p̄scribit: t̄ nomē suū quod celebre erat: omnibus gentib^z p̄ponit: vi magistri nomine audito acq̄escat correcțiō: t̄ qz eis viluerat apponit dignitatis nō mē: vt ē apls: t̄ nō hūlitarū vt seru.

Incipit epistola Pauli prima ad Corinthios.

La. I

D **p** Aulus vocatus. id est ab omnibus priuilegio nominis dicitus. d Apostolus iesu r̄pi hic non seruum se nominat: qz potius erat opus ancētē t̄ cōmendatiō: t̄ra supbia Corinthio^z: apud qz viluerat.

Et sosthe.

S y obediant. **B**ene operando. **M**ysterij dico. ni dei ad obediōez fidei: in cūctē gētib^z cogniti soli sapiēti deo p̄ iesum christum: t̄ cui honor et gloria ī secula seculorum Amen.

Epistola Pauli ad Romanos finit. Prologus in epistolam ad Corinthios incipit.

E **G** **P**istola p̄ma ad Corinthios multas causas diuersaqz complectit. Quaz partē relatiōe fratrū cogno uit apls. Partim ipoz corinthio^{rū} sunt l̄ris indicate. Nonnullas vo p̄ officij sui cura: aut ordinat: aut emendat et varijs cura^z tionib^z medef: diuersa infirmitate languētib^z. Nā apud eos primū cura^z dissensiōis vitium: qd multi pseudo aplo^z intulerūt vnitatē scindentes ecclie: vt p̄p̄j nois facerēt sectatores: qd his exprobavt verbis apls t̄ hoc aut dico: qd vñusqz vñm dicit: Ego qdē sū pauli: ego aut apollo: ego nō cephe: ego autē christi. Et ob h̄ quidē h̄z se dicit facere nominū mētionez: vt multo magl erubescant id facere sub falſorum aplo^z nominib^z: qd etiā si sub pauli et petri fi et noīe displiceret. Secūda causa el^z inducit: qui paternē oblit^z reuerentie vxore sibi nō eruuit facere de nouerca. Qd facin^z licet fornicationē appellauerit apls: tamē ita cōdenauit vt i vltionē facti auctore talis opis diabolo iudicauerit deputandū imposta iudicio^z t̄ litiū tertia q̄stione. Quarto loco matrimoniorū iura tractant. His quinto loco virginitatis cōsilii velut e vicino cōiungit. Sexto loco de escā rū licētia disputat. Septimo atqz octauo loco de attondēdo viris t̄ mulierib^z velādo capite: ac sacramento^z cōmunione p̄cipit. Mono loco emulatio q̄ diuersitate dono^z spūaliū nascebat: sub exēplo mēbro^z t̄ corporis castigat. Decimo resurrecciōis spes multis t̄ argumētis t̄ rationib^z approbab^z. Ultimo de colligēdis ad necessitatē sanctorū noise charitatis cura: vel edificatione cultui imponit. Interserunt his pauca q̄ aut (vt qbusdā videt) pēdēt ex supiorib^z: aut habēt (licet) p̄prias tamen puulas actiones.

Explicit prologus: incipit argumentū.

C **O** **R**inthiū sūt achaici et hi similiſ ab aplo audierunt verbū veritatis: et subuersi sūt multifarie a fallis apostolis. Quidā a philosophie vbo sa eloquētia: alijs secta legl iudaicē induci sūt.

Hos reuocat apls ad veram fidem t̄ euangelicā sapientiam scribens eis ab epheso per timotheum discipulum suum. **L**a. I
a deo vel hominib^z. Selecta a dei volūtate missus ad fidicādū gētib^z r̄pm Aulus vocatus apls iesu b

Nico. delyra

disposuit fiēda ī tpe.
a Ad obe. si. in cūctē
gētib^z. i. vt cūctē gētes
obediāt fidei. b Lo. + s. u. d
gniti soli sapiēti deo. b
referēt ad illud qd p̄di
cif: r̄pib^z efnis taciti.

c Per iesu xp̄m. q̄ ē
mediator nōster ad re
ducendū nos ī deū.
d Cui. s. xp̄o. e Ho
nor. q̄ est reuerentia ī te
stimoniu virtutē exhibi
bita: in xp̄o enī homi
sunt oēs vñutes t̄ cha
rismata. f Et glia. q̄
est honor exhibit^z ali
cū corā multis. honor
aut exhibet xp̄o homi
ni corā sanctis t̄ ange
lis. g In secula secu
lo amē. i. eternaliter
cū eterne glie nos p̄
ticipes faciat q̄ enī p̄
et sp̄sancto vñuit t̄ re t̄. e
gnat in secula seculozū
amen. In ca. xvij.
vbi dicit in postil. Tē
pozib^z eterni taciti.

Additio.

Dicit mysteriu r̄pi r̄pib^z
eternis tacitu: Nam h̄z
ex aliq pte antiq p̄v
bus fuit cognitum: tñ
plene a nullo erat p̄sti
tñ qusqz suo tpe p̄ ipm
xp̄m fuit reuelatū: t̄ p̄
sc̄pturas, pp̄bz ab eo
releratas testificatum:
vt in glo. Postilla
fratris Nicolai de Ly
ra sup primā epistolaz
Pauli ad Corinthios
incipit:

La. I

D **P** Aulus vo
cat^z apls.
Hic incipit
secūda ps
epistolarū
Pauli a
postoli ī q
incipit scribere grece.
in precedenti enim epi
stola prescriperat Ro
manis latine: t̄ diuidi
tñ duas ptes. qz pri
mo scribit aliquibus ec
clesijs. sed specialib^z
p̄sonis. secūda ps inci
pit ī prima epistola ad
Timothēi. Prima di
uidit in sex partes fin
numerū ecclesijs que
patebūt p̄sequēdo do
mino cōcedente. Cir
ca primum consideran
dū q̄ apostolus in epi
stola precedenti cōmē
dauerat gratiam del p̄
quam iudei t̄ gentiles
in vna sunt ecclesia cō
functi: et per quam de
bent charitatiue adin
nicem colligari. Gra
tia vo confertur in ec
clesie sacramentis. et
ideo post epistolam ad

A

et 5 vñ roma.

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. I Nico.de lyra

G a Et soſthenes. Ecce p eū q̄ inter eos verſabat culpas coꝝ ſeruſcuerit innuit. b Frater. p b remouer: qd nō malo aī ei notificauerit: h̄ ex charitate t̄ deſiderio correctiōis. c Cū omnib: Id eſt t̄ oīb: ſcribit ſuſfraganeis corinthi. q̄ in eisdē viuſiſ laborabāt. d Bratias ago. Primū. pponit d bonis ut his alii ſormen̄. e Et dho ielu xp̄o. Qui a patre pſonalī qdē prieſtate diſtinguit̄ eſt: ſed vñ cū iplo vñita te ſubſtitutie deus. f Deo meo. Qm̄ quidē de eſt potestatē q̄ creat. h̄ co- rū. prie de dicit̄: qui eū diligunt te- nent: qui illū colūt: qbus ſubuenit. g In omib: ſupponit ptes aliquas in omni verbo. i. in omni genere lin- guar: vel in omni mō predi- canti. mi- norib: mediecrib: t̄ pfectis. h̄ Si c̄ teſtimoniū: Id eſt ita verbi t̄ ſciāz te- netis: ſicut ego p̄dicauit et teſtimoniō p̄pheraꝝ conſirmaui. Tel q̄ ſirmiter fidē quā p̄dicauit tenetis omib: do- nis replete eſt. i. Obſcro. His lau- datis inuitat alios ad horum ſimilitu- dinem.

Nico.de lyra

romanoſ: in qua fit ſermo de christi gratia cōueniēter ponunt epiftole ad Corinthis i quib: epifl̄is eos instru- it de ipis ſacramētis. t̄ diuidit in du- as ptes fm̄ duas epiftolas. in prima apl̄us instruit corinthis de ecclie ſacramētis. in ſecondā de ſacramēto mi- niſtris. In hac aut̄ epifla pmo p̄mittit apl̄us ſalutatiōne. ſed o. pſequit ſuaz intentione. ibi: Bratias ago. In ſalutatiōne x̄o tria ponit. P̄mū eſt pſo- ne ſalutarię. dices: Paul⁹ vocatus apl̄us. ratio x̄o h̄uſ nō pauli t̄ mo- dus ſue vocatiōis ad apofolatū po- nunt. s. i. ca. ad Ro. a. P̄der volun- tate dei. s. p. volūtate bñplaciti. mali- x̄o plati ſunt p̄ ei voluntate ſigni: q̄ dicit̄ pmissio in cōfum a deo p̄mittit- tur i tali officio. b. Et ſoſthenes fra- ter. h̄uc aut̄ apl̄ ſecū ponit in ſaluta- tione: q̄ defulerat ad eū defectus cor- inthiōꝝ tanq̄ ad eū q̄ pdeſſe pote- rat t̄ velebat t̄ ne corinthi crereret i- ſipm ſoſthenem. b. feciſſe nō ex chari- tate: h̄ alia cauſa. i. ſoſthenes ſoluit ſipm in ſalutatiōe corinthis tanq̄ optan- tem ſalutē eoz vt p̄ b̄ ſtenderet q̄ ſo- thenes charitate fraterna mor̄ de- fulerat ad ipm defectus corinthis. ſed o. ponit pſonas ſalutatiōe: dices: c. Ecclesiē dei. i. cōgregatiōi fideliū. d. Que ē corinthis. H̄tum ad fideles in ciuitate habitat̄. e. Uocat̄ ſan- ctis. q̄ p̄ gratia diuine vocatiōis ve- nerat ad sanctitatē. f. Cū omnibus qui inuocat nomē dhi nr̄i ielu christi. h̄tū ad fideles habitat̄ nō ſoluz in ciuitate: ſed etiā in tota dioceſi. i. ſub- ditur: g. In omni loco ipſorū. i. ſbie- eto iurisdictiōi epifcoꝝ t̄ alioꝝ illius ecclie miniftriꝝ. h̄. Et noſtro. per hoc eī q̄ ſubijciebanſ epifcoꝝ ciuitatis nō erant exempli a potestate apl̄. Tertio ponit bona ſalutaria t̄ optata dices: i. Bratia vobis. in pre- ſenti. k. Et pax. i. gloria in futuro in qua pax pſicitur: quia appetitus ibi terminat ſiu quietat̄. verūtamen q̄ hec bona ſunt a deo ſolo ſicut ab acroꝝ. ideo ſubdit̄: l. A deo patre nostro. q̄ eſt pater oīm p creationē: ſed fideliū t̄m per gratie adoptionē. m. Et dho ielu xp̄o. qui eſt mediator noſtre ſa- lutis. n. Bratias ago. Hic p̄m ſequeſt̄ apl̄ ſuaz intentionē ſeu tractatū epifolare: in qua apl̄ ſimo gr̄as agit de bonis corinthis: vt libentiſ accipiant eius correctiōem. ſe- cundo. pcedit ad eoz instructionē. ibi: Obſcro aut̄ vos.

Circa primū dicit̄: Bratias ago deo meo. licet enī ſit deus omnū

omniū: t̄ dicit ſpecialiter de bonoꝝ p fidē t̄ deuotionē. o. Semp. i. in omnib: boris mibi ad orādū pgruis t̄ depu- tis. p. Pro vobis. ſicut. p filiis chariſſimis. q̄ In gratia dei q̄ data eſt vobis. i. ppter gr̄as vobis data. r. In christo ielu. i. a plenitudine gratie ei: fin q̄ dī Job. i. De plenitudie eius omnes accepimus.

s. Quia in omnib: ſ. pertinentibus ad ſalutem. t. Divites faci etiſ. i. abundantes. v. In illo. i. per illū. x. In omni verbo. quia linguis oī- bus loquebanſ. tunc enī baptiſatis per impoſitionē manū apostolorū dabatur donum linguaꝝ: vt patet in actibus in pluribus locis. u. dicit: In omni verbo. q̄ abūdabant in verbi doctrine: h̄ ſiquia verbum nō pro- fertur nec ordinat niſi. pcedat ex ha- bitu ſcietie. ideo ſubdit̄: y. In omni ſcientia. i. intelligentia ſcripturarum ad ſalutem pertinentium. hoc tamē in- telligendū eſt de maioribus illius ec- cleſie ad quos ſpectabat docere.

z. Sicut teſtimoniū christi. i. fm̄ cō- cordiaꝝ ad eius euangeliū. quod ſup- pleat. a. Confirmatuſ eſt in vobis. i. firmiter radicatum: aliter nō eſtet re- ſta ſcientia ſia a christi teſtimonio di- ſcordaret. b. Ita vt nihil vob de- ſit in villa gratia. t̄ in hoc oſtēdit gra- tie perfectionē. c. Expectantibus reuelationem in domini noſtri ielu chw- ſti. in die iudicii que reuelatio bonos faciet beatos in re: ſed expectatio hu- ius reuelationis facit eos beatos in ſpe: Eſa. xxx. Beati omnes qui expe- ctant eū. t̄ ideo de tali expectatio eō- rinthioꝝ apl̄ ſrat̄ gratias agit deo et q̄ bec expectatio nō ſit vana: ſed eſt au- xilio dei firma. ideo ſbdit̄: d. Qui et cōfirmabit vos vſq; ad finem ſine crimine. i. ſine peccato mortali: q̄ pec- catū veniale nō poteſt eriam a perfe- ctiō ſi oīno vitari. e. In die aduen- tis dñi nr̄i ielu christi. hoc dicit: quia qui ſine crimine in die mortis inueni- tur: in die iudicii ſine crimine preſen- tabit: et predicta cōfirmat p fideli- tem dei. dicens: f. Fidelis deus p̄ que vocati eſtis. ſ. ad fidē: t̄ ſic nō de- ficit vobis in auxiliō vt pueniat̄ ad gloriā. Sed pōt̄ b̄ queri quō apo- ſtoliſ de corinthis tāta dicat preco- nia: cuž ſtatiſ poſtea ſubdat q̄ inter eos erāt ſcimata. Ad q̄ dicendū ſcimata nō erāt communia: h̄ erāt ibi multi boni t̄ ſrat̄ ac charitate cō- iuncti: in quibus verificabat verbuz apl̄. vñ dī. j. q̄ aliqui corinthis ſi- cebant: Ego aut̄ ſum christi. et iſtī nō i. Lef. 5. 9. faciebat cotentiōe. ppter baptiſtas: q̄ totā efficiaciam baptiſmi xp̄o attri- buiebant. g. Obſcro aut̄. Hic ſur- apl̄ incipit eos instruere. t̄ diuidit in duas ptes. q̄ pmo instruit eos de ſacramētis. ſed o. de quibusdam alijs

xvi. ca. Circa primū ſcindū q̄ in ſacramētis tria ſit. ſ. ipm ſacramētū: t̄ res ſignata t̄ ptena q̄ eſt gr̄a. t̄ res ſignata t̄ nō ptena q̄ eſt rerefrectiōis gloria. t̄ lō pmo agit de ſacramētis. ſed o. gratiis. xii. ca. tertio de glia rerefrectiōis. xv. ca. P̄ma adhuc in tres. q̄ pmo agit de ptenitib: ad ſacramētū baptiſtiſ: t̄ cum hoc de modo docendi eo q̄ ſcribiſ Mar. vi. Docete omnes gentes baptiſtant̄ eos t̄c. ſecundo agit de ſa- cramento matrimonij. v. ca. tertio de ſacramēto eucharistiſ. viii. ca. Circa primū ſcindū q̄ inter corinthis erat diſcen- ſio propter baptiſtas et doctořes: quia baptiſtati ab uno apo- ſtolo preferebant ſe baptiſtati ab alio: q̄ ſi baptiſmus habe- ret efficaciam a miniftri. alioꝝ etiā doctriňas p̄ boꝝ verbiſ orna- ta reputabat magis efficacē doctriňas apl̄ ſalibus earente.

g. Et idio

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. II Nic. de lyra

Ga Sed q̄ stulta. Ecce p̄tra ordinationes dei facit apte: q̄ sapiaz seculi tactat cuz dē hūilitate pponat. Venit enī humilis dē q̄rēs hūiles nō altos. Qui etiā p̄mū elegerit paupes indoctos infirmos. Mō tñ relinq̄ sapietē diuitess nobiles:

Sz si eos p̄mos eligeret: merito talium rex sibi videretur eligi: et ita supbia q̄ hō cecidit nisi p̄cederet p̄scator: nō hūil seq̄re orator. An̄ nathaniel doct̄ i ap̄l̄z nō ē elect̄. b Ut nō glo. De se: s̄ deo qd̄ ibi ostēdit q̄ glia in do. glo. c Ex ipso at. Mō glic̄ q̄ ex se: s̄ tñ est alia glia: q̄ ex ipso vos estis. d Qui fa. ē sa. n. r̄c. i. illūnās nos ad x̄litarē. Jō aut̄ d̄r nob̄ ē sapia: q̄ epal̄. ex aliquo tpe nos ad illū cō uertimur ut cū illo maneam̄ i cēnu. Et ipsa sapia caro facta ēr̄ hitabit i nobis. Et h̄ fac. i. nos illuminat. Q̄ fac̄ ē nobis iustitia. i. q̄ p̄i iustifi cat nos bona opa tio. Justicia ei q̄ viuit i sc̄pi. p̄cūl dūbio dē ēr̄ q̄ in comutabilitate viuit. Sic aut̄ cū sit vita nob̄ sit iusticia: cū tñ p̄i efficiunt p̄ticipes ita cū in se sit iusticia: etiā nob̄ sit iusticia cuz ei coherēdo iuste viuin̄: et p̄ ipse est nob̄ iusticia: q̄ p̄i ē sc̄ificatio. i. q̄ p̄i i baptismō emēdat nos. Et h̄ iō q̄ p̄i fac̄ est nob̄ redēptio. i. q̄ prius redēmit nos patēdo. Et h̄ totū iō factū ēr̄: et nullū glic̄ nisi d̄ donis dei.

A Ita. II Ego eū sapientia electi sūt ad apostolatū: ita etiā ego q̄ era sapiens sūi quasi nō essem sapies.

E Tego cū venissē ad vos fratres: veni non in sublimitate a s̄ fī logicā vr̄ logicis rationib⁹ r̄cer. b s̄ in sublimitate. c q̄ que in pseudo laudatis contra deum. s̄ fī phisicam. sermonis aut̄ sapientie: annūciās t̄ q̄ de christo testari sūt p̄phete. s̄ nō p̄ illā sublimitate: q̄ nec p̄ ea q̄ de deo et hoc ex iudicio e vobis testimoniu xpi. Mō enī iu feci. a s̄ minus capaces. f dicauī me scire aliqd̄ itēryos nisi a s̄ p̄ recor et saluator et h̄ p̄ crucifixionē. b s̄ q̄ hūilis fuit p̄dicatio mea apud vos hūilis et glo. iēsū xp̄m et hūc crucifixū. Et ego r̄na. a s̄ i. in tribulatiō. s̄ anglo aio. s̄ corpis in iſfirmitate et timore et tremore a s̄ qui priuacim siebat. multo sūi apud vos: et fīmō me² a s̄ que in communi siebat.

E T p̄dicatio mea non in p̄suasibili a s̄ esli p̄suasibilia: nō p̄ hūanā sapiam vr̄ pseudo. bus humane sapientie verbis: s̄ a s̄. i. ostēdi me h̄f̄ sp̄m̄sc̄m̄ et teurē i. miraculis in ostēnsione spiritus et virtutis: a s̄ ideo ita feci. s̄ vr̄ nō attribuab̄ hoī s̄ do. ut fides vestra nō sit in sapientia a s̄ inter vos incapaces locuti sunus simpliciter. s̄ de secreta fidei. hoīm: s̄ i. virtute dei. Sapiaz aut̄ f̄ aut̄ in

tñ hoīes rudes et carnales qb̄ p̄posuit carnalia qb̄ hoīes assentīlūt de facilis: et frēt̄ multitudine coegit ceteros ad receptiōē sue leḡ: dices se missū a deo i armo- rū potētia et nō i miraculis. a Sz q̄ stul. sūt mū. e. de. i. hoīes illatos et simpli- ces q̄ reputabās idiotē: vt dictū ē d̄ Petru et Johāne. b At cōfun. sa. i. ostēdat eos p̄fusibiles abscōdēdo ab eis. p̄p̄ supbia luā celestia myteria q̄ simplicib⁹ re uelauit. c Et iſir. mū. ele. de. i. hoīes ipotētes fin mū- dū. d At cō. fortia. i. fortes bui mūdi: ostēdo q̄ p̄ suā foritudo ne sequim̄ salutē. e Et igbilia mūdi. i. hoīes d̄ plebe hūili. f Et ea q̄ n̄ sūt. i. hoīes nullū ūp̄tatiōis g. At ea q̄ sūt. ūp̄tatiōis magne i h̄ mūdo. h Destrue- eret. i. ad hūilitate reduceret: sic p̄t̄ in Lōstātino impato re q̄ b̄to siluestro xp̄i vicario officiū stratoris exhibuit.

i At nō ḡlēt̄ oīs caro. i. nullus hō eleuet p̄ supbia i cō- spectu el̄: s̄z maḡ hūiliē. p̄pter qd̄ modus docēd̄ i bu- militate ouenītē ē fidei doctrine. k Ex ipso aut̄. hic cō- seq̄nter ne p̄dicatores euāgeliū vilipēdēt̄ et abiecti ostē- dit q̄ defectus sapie mūdane et potētie supplēbat in ip̄is sez ex virtute dei cui⁹ instrumēta erant apl̄. t̄ iō totū at- tribuendū sibi sicut p̄ncipali agēti: et est tāte potētie q̄ oīm defectuz p̄t̄ supplēre: t̄ b̄ est qd̄ d̄: Ex ipo aut̄. i. ex virtute ip̄i dei. l Vos estis in xp̄o ieu. i. facti xp̄i mē- bra p̄ fidē et charitatē. m Qui fac̄ ē sapientia nobis. et p̄t̄ supplēre oīm ignoratiām. n Et iusticia. contra im- potētia. o Et sanctificatio et redēptio. h Ignobilitatē. q̄ p̄ grāz sc̄ificantē p̄i liberamur a seruitute p̄t̄ q̄ ē maria vilitas. p At quēadmodū scriptū ē H̄iere. ix. q Qui glia in dō glorie. t̄ nō i potētia vel sapia carnali et hu- mana: q̄ p̄ talia nō ē hōm̄ vocatio ad fidē et salutē: s̄z p̄ dei grāz: vt dictū est. Prima ad Corinthios. i. ca. vbi dicitur in postilla: Paulus vocatus apostolus.

Additio. 1. Scđm glo. Hic alī i c̄pit̄ b̄ ad Bo- manos: q̄ alia cā ē hic q̄ ibi: hic ei nō vocat se seruū sīc ibi: q̄ poti⁹ erat hic v̄tēdū auētē ū supbia corinthio et apud q̄s viluerat apl̄s: dīc etiā p̄ volūtate dē ū p̄seido apl̄s: q̄ nee missū sūt a deo nec verū est qd̄ dicitur hec in glo. In eodē ca. vbi d̄r in postilla: Abi i Cor. 10. d̄ H̄iere. 9. g

Additio. ii. In Eta. (doctor paruulox. lxxviii). Hec auētās hic br̄: vbi est l̄far̄: vbi x̄ba legis p̄dērās: vbi doctor puulox. Et i b̄ qd̄ d̄: Abi ē l̄far̄ intelligit̄ p̄bs fm glo. Abi dicit: verba leḡ p̄dērās: intelligit̄. p̄p̄ie pharise⁹ et scriba q̄ x̄ba le- gis poti⁹. H̄ītētē leḡ p̄dērāt̄: vñ Matth. xij. Curart hoīez i sabato dicebat ēr̄ illicitū verba leḡ p̄dērātes nō mentē. In h̄ aut̄ qd̄ dīc: Abi doctor puulox: intelligit̄ legisp̄t̄ d̄ d̄: doctor: puulox: p̄: qd̄ ad Hal. iij. Lex pedago-

E T ego eū vē (gus nōster fuit i xp̄o. La. II nissē. Ostēlo q̄s sit modus ouenītē fidei doctrī- ne: hic p̄t̄ ostēdit se illo mō vti. et diuidit i tres q̄tes. q̄ p̄mo ostēdit se nō fuisse vñ apud corinthios aliq̄ excellētia seculari. Scđo on̄dit apud q̄s v̄tebat h̄ mō doce- di. ibi: Sapiaz loqm̄ur. tertio assignat rō dicti. ibi: Que et loqm̄ur. Circa p̄mū dīc: Et ego eū venissē ad vos frēs. i. ad p̄dicādū vobis fidē catholica. s Ueni nō in sublimitate simonis. v̄tēdo x̄ba rhetorics. t Aut̄ sa- piētie. v̄tēdo rōnib⁹ phicis. et subdit̄ causa. v Mō enī iudicauī me scire aliqd̄ r̄c. i. nō ostēdi me scire nisi grossa et plana q̄ p̄tinēt ad salutem per crucem xp̄i factam. Cō- sequētē ostēdit se nō fuisse vñ excellētia potētie. dices: x Et ego in infir. t̄ t̄. t̄ tre. multo sūi apud vos. t̄ dicit̄: In infirmitate: h̄tū a d̄ mētis sufferētā tribulationū: Et timore: q̄tū ad mētis occulsionē p̄pter maiora mala immi- nentia: Et tremore: p̄p̄ redundantia interioris cōcussio- nis ad carnem. Lōsequētē ostēdit se nō fuisse vñ excellē- tia eloquētie: dices: y Et lērno me⁹. docēdo aliq̄s in secreto. z Et p̄dicatio mea. docēdo populu in publico a Non in p̄suasibili bus. sa. verbis. i. rhetorice loquē- do. b Sed in ostē. sp̄s. q̄ recipientes p̄dicatiōē et̄ accipiebāt a deo spiritūsanctū in signo visibili. sicut dicit̄ de p̄dicatiōē Petri Ecl. x. Adhuc loquētē petro ver- ba hec: cecidit sp̄sanc̄tus sup̄ oēs q̄ audierunt verbum t̄c. et̄ q̄ sp̄sanc̄tus in apl̄o loquebat. c Et virtutis quia miracula faciebat virtute diuina ad confirmandū

suam doctrinā. t̄ etiā q̄ virtuose viuendo dabat exempla virtutis. d At fides nostra nō sit in sapientia hoīm. i. innata sapientie hūane que est ruinosum fundame- tū. e Sz in x̄tute dei. q̄ est fundamētū stabile et firmū. f Sapiaz aut̄. Hic p̄t̄ ostēdit apl̄s apud q̄s v̄tebat excellētia sapie. et diuidit in duas. q̄ p̄mo on̄dit p̄posi- tū. scđo q̄lis sit hec sapientia dicit. ibi: Sapiaz x̄o. Circa p̄mū dīc: Sapiaz aut̄ lo- quētē. q̄tū quinur

Slo.ordi. Ad Lorinthios I La. II Nico.delyra

Gaut in vita: aut in morib; ei q; accedit ad cōpagem corporis xp̄i. a. Perfectos. Nō cognitores i doctores quib; opus nō est: h; auditores iā capaces.

b. In mysterio. exponēdo mysteria veteris testamēti i quib; xp̄s significatus est: vt in hostia abel

vel abrae. c. Que abscon.

Quia nō i obis h; in dñute:

nō hūana rōne coprehēsib;

h; sp̄s efficacia credibilis.

d. Quā nemo p̄n. Qd legit

q; diabolus xp̄s recognoscet

i timebat cum dicebat xp̄o:

qdvenisti nos tōrōre aī tps.

Scendū ē q; nō iō dicebat

vt eē deū itelligeret: h; dubi-

us erat i talis extorōre xita-

tē vtp vere eēt de volebat.

Hec h; mag' ex sp̄sitate h; ex

cognitōe dixisse credēt sūt.

Nō enī alī scierūt demones

q; scierūt p̄ncipes. Scieit ci-

sp̄m ec: q; pm̄issus erat i lege:

no i mysteriu ei' q; fil' dei

erat i ab eo. Neq; sciebat

sacrī carnatiōis passiōis

redēptiōis. e. Si enī cog.

Hec minores illū eē messiā i

lege pm̄issum. Hec maiores

deū ec: yl'dei filii: nūq; do-

glo crn. f. Hūq; dñm glo.

Aug'. Ex forma serui cruci-

fix' etiā tū de glie crucifixus

est. Talis enī erat illa suscep-

tiō q; deūm bolem faceret

et hoiez deū.

Quid tū xp̄ qd

et qd fm qd dicas: prudēt

diligēt lector intelligat. Nam

ecce dicim' q; fm id q; de ē

suos glorificat fm b. l. q; dñs

glie ē: t tū dñs glie crucifix'

est: qz recte d̄ crucifix' de:

nō ex x̄tute diuinitatē: h; ex

infirmitate carnis. Vna ei p̄

sona ē xp̄s de' t hō. iō dicas:

Nōbis autē reuelauit deus per

f. bene per eum q.

spiritū suū. Spiritus enim omia

a. Scrutari facit. b. Ve de essentia dei. c. spi-

ritus dei et non aliis quia.

k. scrutat: etiā profunda dei. Quis

a. voluntates t secretæ. f. alius.

enī scit hominum que sunt homi-

f. animus. f. ipsius t nō alterius.

nis nisi spiritus hominis qui in

quimur inter pfectos. Circa qd scendū q; pfectio hōis attendit i eo qd ē sup̄m in ip̄o. s. intellectu t volūtate t circa excellētissimū obiectū qd est ip̄e de'. t iō pfect' ē ille qui h; mente elevatā sup̄ corporalia: t ad intelligentē diuina t amandū: t talibus pponēda sunt ardua fidelit̄ ca-

tholice. t sic facebat apls. a. Sapiām hō. hic p̄t ostēdit q; lis sit h; c

sapiēta ostēdes p̄m q; sit in fideliib; occultata.

scđo q; ē fideliib; manifestata. ibi: Nob aūt. Cir-

ca primū dicit: Sapiētā hō nō hū seculi. i. inē

pfectos nō loqmur sapientiaz mundanā rōnib;

pncipaliter innitentē. b. Reg' pncipū hū se-

culi. i. potentū a quib; orū t auctoritatē h; sapi-

entia legū. vel pncipes hic dicunt sacerdotes et

scribe ludeox qui frequēter noīan̄ pncipes co-

rū in euāgelo t in actib; aploꝝ: eo q; populus

p eos gubernabat: t sapia istoꝝ fuit t adhuc re-

putat inter indeos volētes scripturas. ppbarū

de xp̄o aliter interpretari. t huic secūde expositiō-

ni p̄sonat magis lra sequens: vt videbit.

c. Qui destruunt i. destruunt de p̄pinq. q; cī-

to post romani hierusalem t sacerdotes indeo-

rū destruxerūt ex ordinatiōe diuina in vindictā

moris xp̄i. vñ videb; hic apls b. p̄phetādo p̄di-

xisse. p; hoc aūt q; dicas: q; destruunt excludi vi-

mo pncipū hū seculi cognouit.

a. qd inde appetit. b. sapientā de redēptiōe

hūani generis p̄ xp̄i morte implēdā. c. q; lug-

gererūt diabolus illū crucifig' p̄ quē ius p̄deret:

ne hōes facerēt si deū esse scirent.

f. Si enī cognouit nūnq; do-

a. sed non cognouerunt.

minum glorie crucifixissent. Sed

a. in esaia. b. h; scriptū. c. q; nō est color.

c. i. yl'su corpore vel audiū nō p̄t cognosci.

s. sicut scriptum est. oculus nōn

a. q; nō est sonus. b. q; nō ē aliqd terrenum.

b. vidit nec auris audiuit nec i cor

a. nō cognoscit rōne eius: q; carnalis est nō spūa,

lis. b. q; ea. c. sapientia dei. i. p̄p̄ qui diligē-

bus deū in premū est preparatus.

i. hōminis ascēdit: que prepāra-

uit deus his qui diligunt illum.

a. illū nō nouerūt: h; nobis spiritib; nō hoib;. i.

spūalib; nō carnalib; qd p̄sēdūt nō sunt. b. q; p̄

spūm enī intelligim' deū p̄paratū bonis in pm̄iu.

Nōbis autē reuelauit deus per

f. bene per eum q.

spiritū suū. Spiritus enim omia

a. Scrutari facit. b. Ve de essentia dei. c. spi-

ritus dei et non aliis quia.

k. scrutat: etiā profunda dei. Quis

a. voluntates t secretæ. f. alius.

enī scit hominum que sunt homi-

f. animus. f. ipsius t nō alterius.

nis nisi spiritus hominis qui in

pit p̄dicare cōtra vitia eoꝝ publice: cognitio illa p̄ odiū et inuidia cōtra

christū insurgeat fuit in eis obscurata: t ceperūt p̄phētias alīs interp-

tari. t sic d̄ bic: Si enī cognouissent nūnq; dñm glie crucifixissent. nō enī

cognouerūt tpe crucifixioꝝ: h; anī cognouissent. t fm h; intelligit dicas

h; i. allegatū. per h; aūt q; dicas de pncipib; q; dñm crucifixerūt videb;

q; nō dicunt h; pncipes potentes h; seculi dātes leges gentib;: q; nō

crucifixerūt xp̄m: n̄li h; referat ad pilatuꝝ: qd nō videb; rōnabilitē dicas

q; nō fecit h; n̄li impulsuꝝ a pncipib; iudeoꝝ: nec erat imperator q; leges

condere poterat. ad. pbandum aūt dictam ignorantiā allegat scripturā

Esa. lxiii. l. O oculus nō vidit tē. i. sapientia p̄dicta in mysterio ab-

scēdātē fuit cognita cognitio sensitiua: q; potissimum habeb; per visum

t auditū: nec etiam cognitio intellectiua naturali: qz excedit facultatē

intellectu. p̄p̄ q; subdit: m. Nec in cor hōis ascēdit. i. ppria vtute. p̄

reuelationē t̄ cognoscit: vt q; dicas. n. Que p̄parauit de his q; dt

ligit illū. q; radix merēdī ē dilectio charitatiua. t iō diligentib; p̄para-

uit deus filiū suū habendū in via p̄ fidē t charitatē: t in patria p̄ claraz

visionē t pfectā fruitionē. o. Nobis aūt. hic p̄t ostēdit q; dicas sapi-

entia ē fideliib; manifestata: dicas: Nobis aūt reuelauit p̄ spiritūsanū

q; docet oēm vtutē: Job. xvi. t q; sit efficac ad h; p̄bat p̄ h; q; subdit:

p̄ Spūs enī oīa scri. etiā. p̄funda dei. i. intima. q; sic declarat p̄ sile. cī

dicitur: q. Quis enim scit hominū tē. Pro eo enī q; spiritus hōis est

sibi cōsubstantialis cognoscit omīa eius intūa et nullus aliis nisi ipse

ē deus

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. II Nico.de lyra

G facis: ille facere dicitur: quod sine illo tu non faceres.
a. **M**os autem non spiritum recte. **N**on spiritum phrytonum
cū qui solet cōlecturis q̄ mundi sunt diuinare q̄
p̄ Sibyllā locutus est: q̄ p̄ verisimilia sepe fallit et
fallit. **M**os autem non accepimus spiritum huius mundi.
Sp̄us dei est sp̄us charitatis: sp̄us huius mundi:
sp̄us elationis. **H**ec mo-
ueat q̄ sp̄ussancus t̄m hic
nomina: et solus scire dicitur.
ab hac enim scia: non excludit pater et filius: sed ab eo
et Christus dicitur solus et verus
deus non excludit sp̄ussancus.
cū dicitur: **H**ec est vita
eterna: ut cognoscant te
verus et solus deus: et quem
misisti iesum Christum.

D **S**z sp̄m qui ex deo est.
Aug. Sp̄ussancus utique patris et filii est: nec non
et noster. **D** enim datum est etiam ad eum q̄ dedit res-
ferit et ad eos q̄ dedit.
Itaque sp̄ussancus non tamen patris et filii qui dederit
hunc etiam noster est q̄ accipimus. Et non est iste sp̄us
noster hunc sumus: quod ipse
sp̄us est huius qui in ipso
est. Et ipsum in spiritu qui
huius est accipimus. **S**z ali-
ud est q̄d accipimus ut es-
semus: alius q̄d accipimus
ut sancti essemus. Sp̄us
autem huius in scriptura ac-
cipitur a deo vel ipsius a deo
potentia rationalis. Dedit
enim nobis naturam ut esse
mus: atque ut viveremus.
mentem ut intelligeremus.
C Ut sciamus, multi ha-
bent dona dei: et nescien-
do a q̄ habeat impia va-
nitate iactantur. **M**emo
donis dei beatus: q̄ datus est
ingrat. vñ in euāgelio:
Qui huius datus est, plene

f De conse-
dit. a. c. sic
in sacramētū.

Luc. s. c

babere est scire vñ habeas: qui q̄d non habet. i. qui ne-
scit vñ habeat: et q̄d huius auferet ab eo. **D** Non
in doct̄ humanae. **H**iero. Malebat ei illa sola pu-
ritate veritatis ostendere q̄ eloquij tinctione fu-
scare. **E** Sp̄ualib⁹. Qd vos corinthi non estis:
et ideo culpa vestra est: non nostra q̄ maiora non di-
ximus. f. Animalis autem huius. **D**icit vita q̄ ferit dis-
soluta lascivitatem suam: quā intra naturalis ordi-
nis metas sp̄us rector non pertinet eo q̄ ipse deo re-
gendum se non subiicit. **A**nimi vero sensus dicit anima-
lis: qui deo in icta corporū fantasiam vel legi litera-
teram vel rationes physicae indicat. g. **Q**uia
sp̄ualiter ex. **A**nimalis non potest intelligere sp̄ua-
lia: quod examinat. i. examinatio et cōprobatio fit il-
lorū spiritualium tamen sp̄ualiter. i. a sp̄uali. **V**el anima-
lis non intelligit sp̄ualia: quia sp̄ualiter. i. p̄ sp̄ua-
lia tamen probat q̄d anima est: quod auditus improbat: et
non ob aliud ei ponunt nisi ut examineat.

b Sp̄ualis autem huius. Est vel vita vel scia. Sp̄ua-
lis est vita: qui spiritum domini huius rectorem animam re-
git. Scia vero sp̄ualis est: qui etiam ex parte et per specu-
lum videt: ramen de deo summae imagines corporum:
vel legis litterarum: vel humanae philosophia non
sapit: sed spiritui dei subiectus certissime ac fide
liter indicat. i. **O**mnia. Non quidem que con-
tinetur diuina scientia: sed que ad iusticiam et vitam
sufficiunt. i. omnia indicanda. k. **J**udicatur.
Id est intelligitur virtus bene an male intelligatur: vel
reprehendatur. i. hoc probat. quia quis cognovit s.
d. et cum nos habemus: et ideo non possunt nos

deus qui est int̄mior hoī q̄ sp̄us p̄pri⁹. sic sp̄us dei qui est p̄substantialis sibi
cognoscit oīa int̄ma dei: et per oīa potest ea reuelare quā vult et expedit ecclesie:
q̄d fecit p̄ncipaliter apls. i. subdit: a. **M**os autem non sp̄m huī. m. accepimus.
i. noticia mūdanā et amore q̄b⁹ ipellit huius ad q̄rendū et amādū tpalia. sp̄us
enī ip̄o: itat quēdā ip̄sū vitalē p̄grediente a corde ī exteroīa mēbra: p̄c

qd noticia et amor impellentes ad aliqd agendum sp̄i-
ritū silēndinare noīant. b. **S**z sp̄m qui ex deo ē. i.
amore instantē ad diuinā. c. Ut sciamus q̄ a deo
donata sūt nobis. s. grās gratias datas: vt p̄phetia et
scriptura p̄ intelligētā t̄c. et huius de quib⁹ agit. j.
p̄. ca. et cognoscunt ab habente q̄r dant ad vtilitatem
ecclesie. p̄t etiā dici q̄ apls loquitur d̄ bonis futu-
ture glie q̄ donata sūt nobis i. spe: huius non adhuc ī re.
d. Que et loquimur. hic p̄t reddit rōnem q̄re talia
loquens inter p̄fectos tñi: q̄ illis tradēda sūt do-
cumēta q̄ p̄t ea cape et non alijs: q̄r h̄ esset frustra.
i. dicit: Quet loquimur nō in doct̄is hūane sapientie
sp̄is. s. r̄heticis aut p̄ficis. e. **S**z doctrina
sp̄is. i. sic sp̄ussancus nos instruit ad loquendū.
f. Sp̄ualib⁹. s. hominib⁹. g. Sp̄ualia cōparatēs.
i. tradētes eis sp̄ualia documenta eo q̄ p̄t cape.
h. **A**ialis autem huius. q. l. h̄ intellectū et affectū deplorat
ad sensibilitatē: i. **M**o p̄cipit ea q̄ sūt sp̄is dei. i. sp̄ua-
lia bona: sic ligua fabricat̄: i.fecta cholera amara
nō p̄cipit dulcia: huius magis indicat illa amara. i. sub-
dit: k. **S**multicia enim ē illi. cū tū finitatem sit ibi
maxia sapientia. et subdit cā tal falsi iudicij. cū subdit:
l. **Q**uia sp̄ualis examinat. vere cogit. s. bonū sp̄i
rituale. iudicij ē supiorū p̄ id qd nō ē īferū n̄ br̄:
huius ecōuerso. i. subdit: m. **S**p̄ualis autem huius iudicat
oīa. s. bona p̄t sūt ī re. q̄r q̄lī vñisq̄s ē tal si-
nis sibi videat: pp̄t qd iudicij vex accipitē ē fin
q̄ iudicat bñ dispositū. sic iudicij vex d̄ saporib⁹ ac-
cipitē ē p̄ respectū ad gustū sanū et nō ad infectū:
vt dictū ē de ligua fabricat̄. sp̄ualis autem huius īelle
cū illustrat̄ et affectū ordinat̄: i. optime sp̄ualib⁹
bñ iudicat. nō aut āīal q̄ huius ītellectū et affectū recur-
uatos ad sensibilitatē. i. subdit d̄ sp̄ualis. n. **E**t ipse a-
ne iudicat. i. a nullo homine āīali. qd probat p̄t au-
toritate scripture: **E**sa. xl. o. **Q**uis enim cogit. sensi-
dñi t̄c. q. d. nulli nisi ipse. et i. illi q̄ nō huius sp̄is dei
nō p̄t d̄ diuinis iudicare. q̄r oportet illa cogitē q̄d q̄
bñ iudicij sit. sp̄iales autem viri q̄ huius sp̄is dei: ipsos
illustrat̄ de diuinis hoc p̄t: q̄les fuerit apls. i. subdi-
tur: **M**os autem sensu Christi habemus. In ca. ij. vbi dicitur
postul: In mysterio abscondita. i. i. secreto carnario
Additio. j. Sed in glo. apli loq̄ (nis.

est dei sapientia. s. filius dei sciamat: q̄d sapientia dei ī mysterio abscondita: q̄r i scrit-
pturā ve. te. significat vel figurat. In eodem ca. vbi dicitur in postul. Si enim co-
Additio. q̄. Hoc qd (gnouissent nū q̄ dñm glie crucifixissent.
dicit apls: Si ei cognouissent nū q̄ dñm glie crucifixisse
sent. referendū et ad deitatem Christi quā p̄ncipes iudeorum nū q̄ dñm glie crucifixissent.
xpo psonalit: de q̄ deitatem statū. s. dixerat q̄ fuit ī mysterio abscondita quā
nemo p̄ncipis huius seculi cogit. Et i. de ipsa īmediate subdit: Si enim co-
gnouissent. s. deitatem Christi īmediate aīdictam nū q̄ dñm glie crucifixissent.
xps enim ē de q̄ glie fini qd ē de q̄ et i. cognitionē de q̄ hic loquitur apls manife-
stū est esse referendā ad cognitionē deitatis Christi. **E**t autem arguit in contrariū
q̄ illo verbo Matth. xxv. Agricole dixerat intra se: hic est heres venite
occidam: eū ex p̄ verbō Hiero. infert q̄ p̄ncipes nō p̄ ignorantiā sed per
inuidia filiū dei crucifixerūt: intelligendū est q̄ illi maiores nō habuerūt
ignorantiā de hoc q̄ ictus naçarenus erat messias in lege et p̄phetis promis-
sus q̄ de h̄ erat satis informati p̄ p̄phetias de ipso īpletas p̄t in postul.
S̄i de deitatem Christi oportet dicere ipso habuisse ignorantia: si enim agricole il-
li q̄ dixerūt: hic est heres. estimassent Christum heredē fini diuinitatē. s. q̄ eadem
esset deitas patris et filii: si ī tpalib⁹ candē rem huius filii p̄ hereditatē quā
pater habebat: nulla eos amēta ad tantā potuisset trahere insaniā: vt cre-
deret diuina maiestatē ī p̄pria psona supare: q̄ enī de q̄ seu dī trāscendit
omēs potestates: cōmuniter tenet apud idolatras qui nō veros de-
os sed fictos habent. vnde ridiculum esset dicere q̄ eo ipso q̄ p̄ncipes il-
li credebant ipsum heredem. s. deum verū: conārent eum interficeret sed li-
ceret credere ipsum esse p̄phetam seu sanctissimum hominem purum fini: nō es-
set multū mirandum q̄ ex inuidia seu rancore vellent occidere eum. Jam
enī moysen et aaron qui sanctissimi fuerunt et a deo approbati per multa
miracula populus iudaicus voluit lapidare: **A**bu. xliii. et similiter contigit
de pluribus sanctis ve. te. **A**bi. q̄ dicitur: hic est heres. intelligendū de regno
tpali ipsius dauid: q̄ ipsi p̄ncipaliter expectat et adhuc spectat restituendū
per messiam: nec valet dicere q̄ ipse crucifixionis nō cognoverat licet ante
cognouissent

Glo.ordi. Ad Corinthios I

G a *Adiutores.* In colendo agro dñico nō depravatores ut qdā alit: qd
Inde ptx: qrvos estis agricultura. b *Agricultura.* Quia colitvos ad
fructū. Edificatio: qz q colit habitat in vob. Et ita idē est ager t edificiū
qd nō in reb^o visibilib^b. Nos colim^b deū adorādo nō ornādo. Illc autē
sic nos colit: q t meliores nos reddit. c *Fundamentū alindrē.* Aug.
Fides ḡe christiane. i.e q p dilectionez opaf:

Ecli. 27.8 **L**atus et que[n]t in q[ui] p[er] igne. q[ui]ne ignis e[st] tribulati[on]is teratio. q[uo]d i[n] scriptu[m] est: Q[uo]da signuli. p[ro]bat for[nax]: t[em]p[or]is teratio tribulati[on]is. p[ro]bat. d[icitu]r Christus. t[em]p[or]is fides Christi finis quā p[er] dilectionē opa[re]t p[er] quā Christus habitat i[n] cordib[us]. Alia nō ē fundamētu[m]. b[ut] neminē p[er]ire sinit. e[st] Si q[ui]s autē t[em]p[or]is. Amb. Alt[er] supedificat. i[n] q[ui] pu[er]itatis p[ar]t[em] ap[osto]los docēre: s[ed] videat ut edificatio aggrauat fundamētu[m]. Fundamētu[m] aliud t[em]p[or]is. q[ui] nemo p[er]ter Christum loq[ue]ns cōmēta sua cōmēdat[ur]. In auro ar. la. p[er] p[ar]claras doctrinā significari[n]t in trib[us] alij vana doctrina signata[ur] si in mō fallit[ur]: i[n] igne ap[er]ebit[ur]: q[ui] ardebit bona p[er]manēte: t[em]p[or]is erit ei bone les doctrinē merces vita eterna. Detrimētu[m] vero male[r] q[ui] penas patiet[ur]. salu[us]: q[ui] nō interibit fidei suba q[ui] p[ro]stat: sicut mala doctrina q[ui] accidēt[ur]: q[ui] p[er] igne q[ui] nō sine pena: cū p[ro]fidi in eternu p[er]ereat. p[ro]dest illis ex parte creditissime deum. f[ac]tum Auri ar. t[em]p[or]is Aug[usti]. Hec sus. **S**i d[icitu]r: Si d[icitu]r: Si d[icitu]r:

De pe. di. 2
e. si eni. v. li
beri.

mala doctrina q̄ accidēs ē. q̄si p̄ ignē: qr̄ nō sine
pena: cū pfidi in eternū pereat. p̄dest illis ex par
te credidisse dēcēptores seclū: q̄ sūna oīa paupib⁹
dant. Uel q̄ tanq̄ nō h̄fites h̄st aurū in oēplā
tione det: argentū in dilectionē p̄imi. Rapides
p̄. in opib⁹ bonis q̄ nō sumunt ab ignē: s̄ nihil
vel parū ipm̄ sentiūt. Ignā: fēnū: st̄pulā edifi
cant q̄ t̄ si aliena nō rapiūt: rebus in infirmitati
cōcessis: aliaq̄ dilectionē in herēt̄: q̄ sūni suos aman
di modos diuti⁹ vt lignū: vel min⁹ vt fēnū: vel
minimū vt st̄pula: ignē sustinebūt. Et qr̄ hec do
nō p̄ponūt: salutē erūt q̄ fundamētū. Qui xō b̄
deo p̄ponūt vel crīmā cōmittit: nō supēdicat
sed fundamētū destruit. g. Ignē fe. sti. Nō
hec de malis opib⁹ accipitēda sunt q̄si fides sine
opib⁹ saluet qd̄ nō est. Aug⁹. Nō sibi pollicē
atur q̄s̄q̄ h̄s̄ nepharia opa regnū dei. t̄ dicat:
Qm̄ habeo signū xp̄i: t̄ sacra nō delebor in eter
nū: sed p̄ ignē salu⁹ ero. At enī Apls. Fundamētū positū est t̄c. Qui
est etiā inquit q̄d̄ securit̄: ali⁹ supēdicat an. ar. la. p̄. lig. fe. sti. Hoc ē
supra fundamētū iusta opa edificat aurū ar. la. p̄. edificat. Si aut̄ p̄ctā
gnū fe. sti. Cyrillus q̄z ait: Natura p̄cti s̄llis est materie q̄ cito cōlumiti
igni: quā edificari Apls a petōrb⁹ dicit: Qui supra fundamētū xp̄i e
ficant lig. fe. sti. In q̄ manifeste osidif qd̄a esse p̄ctā ita lenia vt st̄pule e
parent feno t̄ lig. Ignē fe. sti. Quidā intelligit opa bona q̄d̄ a
sustentationē sui t̄ suo y vel ad sustentationē indigētū ex misēdia faciūt
sed qr̄ hec opa faciūt cū aliq̄ amore tpaliū. Jō hec opa dicuntur asurā
nō q̄ eo puniant q̄ b̄ faciūt: s̄ qr̄ terrenū aliquē affectū h̄st cū hec faciūt
nec ille terrēn⁹ affect⁹ est adeo malus: vt destruat fundamētū t̄ fidē q̄
charitatē opa: t̄ talis affect⁹ venialis est. Sed poti⁹ lig. fe. sti. accipiū
tur nō bona opa nec mala q̄ sunt dānabilitātē p̄ctā venialis. Unī Gregorius
Quis b̄ de ignē p̄ntis tribulatiōis possit intelligi: t̄ si q̄s de ignē futu
re purgatiōis accipiat: pensandū sollicitē est: qr̄ cū dixit p̄ ignē possit sa
nariōnō q̄ sup b̄ fundamētū ferrū v̄l̄ es v̄l̄ plūbū edificat. i. p̄ctā maiora
t̄ iō duriora t̄ insolubilitā. Sed q̄ edificat lig. fe. sti. i. p̄ctā mīma atq̄ le
uissima q̄ ignis facile cōsumat. h. Dies enī. Ille dies ē boīs pro nutrī
suo agētis. sed iūdiciō vel morte cuiusq̄ dies est dñi fm̄ merita iūdiciā
tis: etiā hic dū iūdiciū incipit a domo dci.. a. Saluādīs incipit pena: qui
cōsumabili in reprobis. Jō enī puniūnt electi: vt ibi nō puniant. In que
die est ignis tribulatiōis q̄ virē amor rex tpaliū dū tristans de amissi
vn̄ t̄ dī: Tribulatiōis carnis habebūt hm̄oi. Ignis vero extremi iūdici
cij tamdiū durabit q̄s̄q̄ purgati sint q̄ saluādī erūt. i. Ignis. Tri
bulatiōis q̄ oēs pbabit in fine. Ignis. pbabit. Duos ignes futuros
legim⁹. Unū eternū: q̄ eternalis punient reprobi q̄ sequeſt iūdiciū. Alter
tū qui p̄cedet: quo exureſ facies mūdi hui⁹: q̄ emēdatib⁹ eos: q̄ supēdī

La. III Nico.delyra

a Propriā mer. acci. & m. su. labore, q̄r nō oēs eq̄liter laborat extēsiue nec intēsiue. **b** Dei enī ad su. sum⁹ tē, tē, q. d. lteet nō agam⁹ interl⁹ illuminādo vel iustificādo: tñ agim⁹ aliquid ad b exteri⁹ ministeriū adhibēdo qđ nō caret premio. **c** Scdm

aūt p̄priā mercedeſ accipiet fm
a ſ forenciſ miſtrandi. b q̄ ſi nō dām⁹ incre-
mēti impendim⁹: rām⁹ aliqđ adiumentū.
a ſuū lāborē. Dēi enī ſum⁹ adiuto, b
a ſ dū extirpan⁹ vitia. b ſ impositiōe virtutū.
b res:dei agricultura eſtis:dei edi-
a ſ qb⁹ ego poſul fundamētu rē. b ſ i.aplatū.
fatiſatio eſt. Scōm grātiā dei que
a ſ q̄ nō a me hoc habui. I gratis. b ſ diſ-
cretione vreſ. c ſ princeps edificij.
dāta ē mihi:yt ſapiēſ architect⁹
a ſ ſidem chriſti:nō alia ſed q̄ p̄ dilerationē opera-
tur. b ſ quiſq̄ habeſ ſide:q̄ ad eū hoc prineſ.
fundamētu poſuit:aliuſ aūt ſu-
a ſ bona opera. b ſ quod nō vno modo eſt:ſed
peredificat. Uniuſciuſq̄ autē vi-
a ſ cuiuſmodi oga vtrū fm nos vellos. b ſ de
ſupedificariōe tm̄ videndū eſt:quia.
c deat quō ſupedificet. Fundamē-
a ſ ad qđ vident niti pſeudo.
tū enī aliud nemo pōt pōnere:p/
b ter id qđ poſitū ē:qđ eſt chriſt⁹ ie-
a ſ fundamētu nemo pōt murare. ſ ſ de ſupedi-
ſificariōe vidēdu ē:tm̄:qđ manifestū erit opus cu-
e ſus. Si qđ autē ſupedificat ſupra k
b ſ ve cogitet tm̄ que dei ſunt.
fundamētu hoc:aux:argentū:la
a ſ dū diuili cogitat q̄ mūdi ſunt qb⁹ ſine dolore
ſ pidel p̄ciosos:lignā:fenū:ſtipulā: l
carere no poſſunt. ſ ſi non modo.
vniuſciuſq̄ op⁹ manifestū erit. m
b ſ in quo ſecra parē. ſ illud opus.
b Diēs enī dñi declarabit: quia in p
a ſ pena purgatoria bonis. ſ qđi⁹ mo neget.i.
abſcondit peccata ſua.
ignē reuelabit: t vniuſciuſq̄ o
a ſ firmū vſ ſolubile. b ſ pūris vſ ſuſuri iudei⁹.
i p⁹ qđ ſit:ignis pbabit. Si cuius r

tur ad dei cognitionē. p lapides p̄fiosos doctrina
ptinēs ad alias x̄tutes aīaz orātēs. l Ligna
fe.sti. Dixerūt aliq q p b̄ intelligit falsa doctrina
cōbūstioē digna: si subdit postea: s̄z b̄ no videſ in
rētio apli. pmo q̄ dicit ista fundamēta fidei supad
di. falsa doctrīa nō supaddit: s̄z maḡ p ea fū
damēta b̄ deſtruit. scđo q̄ subdit q̄ l̄ tale op̄ arſ
rit: operās tñ finalis salu⁹ erit: qđ n̄ pōt dici de do
ctrīib̄ falsaz doctrinā h̄bitib⁹. Et iō dicēdū q̄ per
ista intelligit x̄a doctrīa: curiosa tñ r̄ vana seu cu
piditate q̄l̄ d̄prauata: nō ī le sy ex pte docēt: r̄ ta
lis doctrīa stat cū fūdamēto: doctor tñ meret pena
purgatorij: r̄ sic finalis saluari, r̄ de vtracq̄ doctrīa
subdit: m Uniuscu. op⁹. s. doctoris boni r̄ curi
osi. n Manife. erit. ī die iudicij q̄ accipit b̄. p die
morti: q̄l̄ vniusq̄los ī die morti inuenient. s. in sta
tu saluador vel dānādox̄ talis ī die iudicij p̄fita
bit. iō subdit: o Dies enī dñ declarabit. ven
et enī dñs ad iudicij cuiuslibet in p̄ticulari in die
mortis sue. p Quia ī igne renelabit. s. purgato
rij: q̄ idē est cū igne ifernit: fm q̄ dī Grego. Sic enī
ī eodē igne aux̄ rutilat r̄ palea sumat: sic idē ignis
purgat electos r̄ dānū reprobos: s̄z reprobis è ad
spēctū tñ ad tps. iō subdit: q̄ Et vniuersitatis
q̄ op⁹. s. doctori vtilis r̄ int̄llis ecclie. r Qua
les. l. pbabit. i. manifestabit: s Si cu. o. man.
qđ supedif. i. si edificauit doctrinā bonā sanam t̄

Blo.ordi. Ad Corinthios I La. III Nico. de lyra

Geauerunt lignū fenū:stipulā. Qui autē aurum ar.la.p. de
viroq igne securi sunt. a Mercedē. Nō solū post finē: b
t in hac vita bz suā requis aia ptenēt oia. b Hescl.
qr. Hoc p̄misit vt illos cōpungat: qui turpit vñctes corpo-
ra sua violāt: marime illi q̄ vno patris babet. Hic agit
de structibz fundamētō.

c Si
q̄ sūt. Iste salu⁹ p ignē: h̄ si q̄ vlo
lauerit tēplū qd vos estis dispdet
illum: a nescit. b d Templum.
Aug⁹. In quib⁹ de⁹ habitat p fidē.
Tēplū dei. l. spūsceti. vñ subdit: t spi-
rit⁹ d. h. nota q̄ spūs dr hic de⁹. cum
enī p̄misit: Et tēplū dei. Nō sub-
dit: Et deus habitat: sed spūs dei ha-
bitat in vobis. In q̄ aperte ostendit spi-
ritum dei esse deum. Abi⁹ enī adest
spūsceti ad hoices in eterna vita re-
generādō. Spūsceti igē in celesti-
bus sedet cū p̄e & filio & in tēplo suo
habitat. s. in sancti: qui sunt tēplū
dei modo p fidē ambulātes. Et tem-
plū dei erūt aliqñ etiā fm speciē: q̄li
ter etiā nūc sunt tēplū angeli dei.

Aug⁹. Sed diceret aliqñ ante q̄
faceret deus celum & terra: ante q̄ fa-
ceret sc̄tōs vbi hitabat. In se hitat
deus: apud te hitat: t apud se ē. Nō
ḡ sic sunt sc̄ti dom⁹ dei vt ipa subtra-
cta cadat de⁹: imo sic hitat de⁹ i san-
ctis: vt si ip̄e discesserit: cadat. Pre-
terea sc̄tēdū q̄ nō nisi stultissime dici
pot̄ spūs nō h̄re locū in nrō corpore: qd
totū aia nrā impluerit. Stulti⁹ etiā
dr angustiis alicubi ipediri trinitas
tē vt p̄ & fili⁹ & spūsceti alicubi sil-
esse nō possint. Uex illud multo mi-
rabil⁹ q̄ d̄ deus vbiq sit tot⁹: non
tū in oib⁹ hitat. Quis porro audeat
opinari n̄i inseparabilitatē trinitatis
penit⁹ ignoret: q̄ in aliq̄ possit habi-
tare p̄ aut fili⁹: in q̄ nō habiter spūs
sc̄tē. Aut in aliq̄ spūsceti in q̄ nō
pater aut fili⁹. Fatidū ē igē vbiq
esse deū p̄ dūnūtū p̄ntiam: sed non
vbiq p̄ inheritanceis grām. ppter hāc
enī inhabitationē vbi grā dilectionis

Dat. 6. b eius agnoscit: no dicim⁹: p̄t nr̄ q̄ es
vbiq: cū t̄ v̄r sit: sed q̄ es i celis.
Illud q̄z mirabile est q̄ deus ē inha-
bitator q̄ndā nōdūz cognoscētūz
deum: t nō q̄ndā se cognoscētū.
Illi enī ad tēplū dei nō p̄tinēt: q̄ co-
gnoscētēs deum: nō sicut deū glorifi-
cant. Ad tēplū aut̄ del p̄tinēt parui-
li sc̄tificati sac̄o christi & regenerati
spūsceti: q̄ nōdūz p̄t cognoscere de-
um. Igē quez nō poterunt illi nosse
nechre: isti poterunt h̄re aitq̄ nosse.
Beatissimi autē sunt illi: quib⁹ h̄ est
deum h̄re q̄ nosse. e Sapientia
h̄re mundi. Amb. Abusus ponit
sapiētia p astutia. f Memo in ho.

Baptistis vel doctozib⁹. Non in hoib⁹. Quia vestri sunt

g in igne.
opus manserit qd supedificauit:

h̄ nihil perdit q̄ quod amavi inuenier.

a mercedē accipiet. Si cuius opus

b a cremabile erit. b s moria glie v̄ patiet aliquid

c arserit: dētrimentū patiet. Ip̄e au-

d a ḡ si h̄rū dolore amissioz: nō tū ea refert deo.

b ḡ rem cremabile p ignem ferens: qua cremata

c tē salu⁹ erit: sicut tē quasi p ignez.

d euader ip̄e. f sed. a ḡ in quibus deus feder.

b + Hescl. quia tēplū dei estis:

c a ḡ qui vos cōsumat in bonis. b ḡ vel pseudo v̄

d homo ei confertendo.

e Et spūs dei hitat i vob⁹. + Si quis

f aūt templū dei violauerit: disp-

g a ḡ corpus & anima. b ḡ a tempore baptismi.

d det illū de⁹. + Tēplū ei dei sanctū

a ḡ canere ergo vobis. b ḡ fm corp⁹ & aia. c ḡ

d ido. d ḡ vel se. ḡ quasi deus hoc neglegar.

e est qd̄ estis vos. Memo vos sedu-

f sed. ḡ sibi.

cat. Si quis videſ inter vos sapi-

k a ḡ s sapientia hu⁹ mundi. b ḡ apud se &

d eum p̄tra natura posse credat.

ens esse in hoc seculo: stultus fiat

l a ḡ vera sapientia. b ḡ merito apud se stut⁹: q̄

ita apud deum.

e vt sit sapiens. + Sapientia enī hu-

m̄ n a ḡ qui facit quod fieri posse mūdus negat.

i ius mūdi stulticia est apud dēuz.

j in Job. ḡ falsos ostendā.

Scriptum est ei: + Lomphendaz

o f mundi. f faciendo aliter q̄ dicit. f̄ psalmo.

sapiētēs in astutia eoz. Et iterū.

a ḡ vel hoīm. f carnalium f mundi.

Dūs nouit cogitatiōes sapiētū: p

ḡ false. ḡ q̄ stulta apud deum.

f q̄m vane sunt. Memo itaq̄ glorie q

a ḡ q̄si mel⁹ ab uno q̄ ab alio. b ḡ ad v̄m sen-

ḡ tur in hoib⁹. + Omnia ei v̄a sunt:

r sum data. a ḡ nō solū mōres. b ḡ d̄ oib⁹ maior.

s iue paul⁹ iue apollo iue cēphas

a ḡ etiam elementa nobis seruante.

i iue mūndus iue vita iue mōrs

a ḡ q̄bus sustentari deo seruit. b ḡ spe quoq ser-

vitur. c ḡ hec vestrā: q̄ omnia quoqnot sunt.

s iue p̄ntia iue futura. Dia ei v̄a

y a ḡ non hoīs: t ideo non in hoīe gloriandum.

b ḡ t̄ tra mediat̄ christi vos estis dei.

k sūt: v̄s at̄ christi: christus at̄ dei.

g Sic nos

stablem. a Mercedē accipiet. euolādo ad patriā. b Si

cui⁹ o. arse. eo q̄ est doctrina curiosa: vel dicto mō deprauata.

c Dētrimentū patiet. qr ad tōs pena sensus & pena dāni punieſ:

tē finalis saluabit. Aliq̄ x̄o exponit hāc supedificationem de

opib⁹ supaddit̄ fundamēto & i eodē hōse: q̄ si sup illud funda-

mētu i se acceptū supedificat faciēs bo-

na opa: p an p̄ argentuz lapides p̄cio-

sos sigta: euolēt ad glām. Si aut̄ supē-

dicificet p̄cīa venitalia p lignū fenū stipu-

lā signata: eo q̄ nō destrūt fundamē-

tū: h̄ stat cū eo: ip̄e punieſ in purgato-

rio & finalis saluabit. h̄ expōsitiō fm̄

lām p̄cedentē & subsequētē maḡ vide-

tur moral q̄ lām. d Hescl. b p̄n

ex p̄dīcī infert p̄clusionē. l. q̄ corūpēs

fideles p̄ falsaz doctrinā mereſ dānatī

onē: t maḡ h̄ ille q̄ violat tēplū mate-

rialē q̄to spūalia corporib⁹ p̄serunt. di-

cit liḡ: Hescl. q. d. sc̄re debetis.

e Quia tē. dei est. spūale. f Et sp̄i

dei ba. i. vob. p grāz. g Sids at̄ tē.

viola. p falsaz doctrinā fundamenta si-

dei subvertēdo. h̄ Dispdet il. de⁹.

eternalis dānādo. i Memo. ostento

qd̄ ueniat mīstris ecclie fm̄ veritatē.

b p̄n remonet h̄rū errore dicens: Me-

mo se seducat. s̄c ē in greco t̄ lib̄ cor-

recī. Corinthiē mīstrīos seduces

bāt attributēdo mīstris ecclie: qd̄ est. p̄

p̄n xp̄i: vt dictu⁹ est. s̄. ppter qd̄ apl̄s

b̄ phibet dī. Memo se seducat. mō dī-

cto. k Si q̄ vi. int̄ v. sa. esse. asserēs

strariū h̄rū doctrine p aliquā rōnēm

apparentē. l. Stute⁹ fiat. i. illā estima-

tionē deponat: t̄ his q̄ sunt fidei h̄rūlē

se supponat. m. At sit sap̄ies. sap̄ia q̄

desursuz ē. v̄s dr̄ p̄dōu. xxx. Vout⁹ ē

vir cū q̄ de⁹ erat: t̄ qui deo secū cōmo-

rante p̄foratur ait: Stultissim⁹ sum vi-

rox. t̄. i. subdit̄ rō de abiectionē mūda

Job. 5. b. in astu. eoz. p̄ b̄ enī cōprehēdūt q̄

sap̄ia eoz falsa oīdit̄. t̄ s̄l̄ auctoritate

psal. xciij. p̄ Dūs no. co. sa. q̄m va-

ne sunt. applicate ad dīna q̄ ip̄as trāscē-

dunt. q̄ Memo itaq̄. Nic apl̄s cōclu-

sionē p̄ludit p̄ncipalē intentā. s̄. q̄ nō

sit gloriandūz de mīstris ecclie illo mō

q̄ gloriabāt corinthiē: sed de solo xp̄o.

lō dicit: Memo itaq̄ glorie in hoib⁹

diuīa mīstrīb⁹. t̄ i. subdit̄ ratio:

r. Dia enī v̄a sunt iue paul⁹ t̄. t̄ no-

minat mīstrōs malores. p̄ b̄ intelligēs

multo fort̄ minores: t̄ oēs sunt mīstri

ecclie: t̄ p̄ oēs quodāmō subiecti fide-

liū cōitati: in h̄tū sūt missi a xp̄o. p̄ salute fidelū. de subiecti nō

est gloriandūz de supiorib⁹. s̄ Sine mūndus. i. creature: q̄z

defūlūt hoib⁹ ad necessitatē h̄rū vite & instructionē in h̄tū

ex ip̄is accepīt cognitio p̄ creatorē. t̄ Sine vita. s̄. p̄s q̄ defūlū

hoi in q̄tū ordinat̄ vt̄ ea h̄o mērcat̄. v. Sine mōrs. q̄ s̄l̄ ei

fiuit si patiens toleret̄. x. Sine p̄ntia. i. dona t̄x̄tutes q̄b̄ ip̄

p̄nti luuan̄ ad btitudis p̄secutiōes. y. Sine futura. i. bona e-

terna q̄ speram̄. z. Sice oīa cōtata ad fideles ordinant̄ p̄t glori-

ez. Ro. viii. D̄lligētib⁹ deū oīa co. in ho. his t̄. z. Oīs a. t̄.

q̄m fideles v̄terl̄ ordinant̄ ad xp̄m: s̄l̄ exercit̄ ad ducēt̄: t̄ mē-

bra ad caput. p̄p̄ b̄ ip̄ solo fideles debēt glari & nō de mī-

strīs inferiorib⁹. a. X̄ps aut̄ dī. s̄l̄ x̄ps gliaſ de p̄t̄: S̄p̄.

v. Gloriaſ se p̄rem h̄re deū: t̄ Job. viii. Ego honorifico patrē: t̄

vos in honorast̄ me. In ca. lij. vbi dr̄ i postil. Ego plātāi.

Slosa. Ego plātāi. i. p̄dicatiōe ad fidem

puerti. apollo r̄gauit. s̄. baptismo: h̄ de⁹:

f 2. x̄non nos

Additio. i

Additio Ad Corinthios

no nos: Incrementum dedit: quod de te tamen dat incrementum ex se.

In eo. ca. vbi dicitur in postilla: Aliqui exponunt hanc superdictionem de operibus superadditis fundamenta fidei.

Additio. II. Hec expositio sed a qua postillator dicitur est eae moraliter non mirabilis videtur quam significatio per lignum: sicut et stipula intelligatur in veteri significacione quam per venialia: sicut in veteri significacione oportet per lignum: sicut et stipula intelligatur in veteri significacione sicut in sensu literali. Propter ut fuit dictum in questione super plogum Henrici in ratione ad iij. art. In epistola enim apostoli non est quod redus sensus literalis. non enim ipsius probatur auctor allegorica seu moraliter: sicut potius enucleata: put ostensum fuit in predicta. q. art. vi. viii. quod aliquis allegat auctores sacre scripture in sensu mystico: rebus. ita. De duobus filiis abrae dicitur quod sunt per allegoriam dicta. Et etiam facit alii doctores quod allegat auctores sacre scripture in diversis sensibus: licet illa quod ipsi tradidit non sint exponenda nisi ad litteram.

Replica. In ea. iij. vbi apostolus dicit: Si quis autem superdificat supra fundamentum huius auri et argenti: sicut et stipula recte. dicit postilla. quod illa superdictionem expone.

Slo. ordi.

A Et nos. Hactenus. La. IIII
de gloria pseudo: hic de suo
cōceptu agit. Sic nos. h.
sicut et apostoli: quod de eo minus sentie-
bāt: sed sic hoc sentiat ut de quod eum
elegit. b. Et dispensatores. Au-
g. Non solū boni sed etiā mali dis-
pensatores sunt. Missi enim per bonos
dispensare non recte apostolus diceret:
Imitatores mei estote. Rursus si
non per malos non diceret dominus de qui
buldā: Que dicunt facite que autem
faciūt nolite facere. Dispensatores
enim sunt per quod ministerium punientur
ad eternam salutem. Non enim esse salu-
tis illi dispensatores per verbū et sa-
cramentū est illius esse participem.

c. adhuc per
fidi instar
in filiis.

De pe. di. 3
c. adhuc per
fidi instar
in filiis.

† 6. q. 1. c.
beatus.
Mat. 23. 0

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la-
cerdotibus
in filiis.

† 6. q. 1. c.
la

Glo.ordi. Ad Corinthios I La.

Gillos designas non singillatim: ne maior nascere discordia. a Ille vñ ad.a.in. Ab illo. i. meliori illi. i. q̄ si ali⁹ ab illo q̄ null⁹ ē q̄tū ad se vel q̄tū ad misteriū. q̄s enim te discernit a massa p̄ditoy: null⁹ nisi de⁹. v̄ si bapticar⁹ a petro: quō discer neris ab eo q̄ a paulo. nibil il leonibil tu. Et redarguit illos eosdē q̄ ḡlabāt de magisterio pseudo. p̄. gloriari. p̄ illis: s̄ q̄ bēs ab illis: q̄d nō a me: et si a me q̄d h̄ me ḡlaris: q̄m idē a me accepis. b Quid at tē. Aliud gen⁹ arrogati amouere conat. s. ne hō supbia. ppter aliquā grām a deo sibi daram: putās leā h̄re a se vel a ministro. c Si autē ac. b h̄ illos q̄ eadē q̄ ab aplo acceptant audi entes: de magisterio pseudo a postolo ḡlabāt q̄ p̄ eloq̄nti az se cōmēdātes ḡlaz ī s̄ xte bāt: cū aplo p̄ceptibile se vide ri fecerat vt gloriā deo faceret. Jō aplo ironice eia loquit: q̄si p̄cedēs q̄d eis de seip̄si videba tur. cū subdit: d Jā sati. l. Incepit vos d. Quid gloria. r̄is tē. S̄z nō recte videoz b̄fa cere: q̄r vos iā tē. Jā sa. Jā di. ironia: ac si diceret: nō ita. Prascētis enī v̄ba sūt: nō fir matis. e Begner. Uere regnare de spe t. pm̄issis dei se curū ē: t̄ iādūs gaudere. f Puto enī. Q. nullaten⁹ pu tādū ē. ironice ei loq̄: Jō sine nob: q̄r p̄ mala q̄ patimur de⁹ oīdū nos aplos vilissimos. de q̄b̄n̄ curet tan̄ morti destina tos. i. ad nullā vtilitatē fed ad mortē refuatos. q̄d p̄ b̄ videz: q̄r ad spectaculū n̄m̄ quasi ad mōstrū sueniat. p̄ q̄d mag. p̄bamur amici dei. El̄ iō deberer nob̄s regnare: q̄r puto t̄ cert⁹ sum q̄ nos sum⁹ s̄iles no n̄issimis helie t̄ enoch ī tribula tiōb̄. g Tan̄ morti. Ut q̄ a victorib⁹ morti suabant: ad q̄d spectaculū suenietab p̄ls sic ad derisionē helie t̄c: t̄ nūc aploz mali. h Et ange. Boni angelit boni hoīes laudāt: mali irridēt: h̄ sūt dextra t̄ sinistra: nec illa eleuant: nec ista frangūt. i Propri p̄pm. cui⁹ erūcē p̄dicam⁹ q̄d vos tacētes vidēmini in xp̄o prudētes. k Eūrum⁹ tē. Amb. Acritatē p̄dcātes grāz nō h̄nt apud hoīes. l Tan̄ pur. tē. per Boia. pbamur i xp̄o prudētes t̄ fortes. m Mō vt cō. Aspera blādis mitigat vt salutaris medic. n Pedago. Dū pedagogos noīat p̄pueros signifi cat. o Ego ge. v. in. Addidit p̄ euāgeliū: me ip̄s̄ p̄tare ē esse q̄d dei ē. At enī dñs ī euā gelio: Ille vob̄ dicat p̄fēz ī ter ra. An⁹ ē enī p̄ de⁹: nō vt hoc nomē ceter⁹ tollat: s̄z ne gratia dei q̄ ī eternā vitā generamur: nature vel potestati: vel eriam sc̄tati cuiusq̄ hoīis tribuat. g Si dñs

III Nico.de lyra

a s̄ h̄ilitatē v̄ram. b s̄ h̄c. s̄ q̄ maiores sum⁹. ppter v̄os: ut in v̄obis discat ne a s̄ agēdo v̄tra. b s̄ i biemaria. s̄ q̄ ḡlat in d.g. supra q̄ scriptum ē: vñ aduersus b s̄ se vel doctore. s̄ a pdic̄t nisi de⁹ alii inflet p̄ alio. Quid enī te dis̄ a s̄ quod si dicas: fides tua vel oratio vel iustitia a iterū interrogō: quid habes q̄d nō accepisti. b cernit: Quid at h̄bēs q̄d nō ac e s̄ a deo. s̄ a deo. s̄ in te vel illis. c cepisti: Si autē accepisti: q̄d gloria f a s̄ a do s̄ a te v̄lab illi. b s̄ cōtico. s̄ syos. c s̄ plēt̄is q̄lī non accēpis? Jam saturati s̄ a s̄ sp̄scō. b s̄ q̄. v̄z a lios saturare potest. c s̄ iro ēstis: iam dūites facti ēstis. Sine b nia. a s̄ s̄c̄putab̄ gloriatē de p̄seido aplis. b s̄ regis vos. c s̄ z his pie optat. e nob̄s regnatis. Erritina regnet: k a s̄ ita. b s̄ vos sequamur cum nos sequi dedigne min: quos quidem sequi deberitis: quia nos reue ra regnamus: sed timeo ne sine vobis. f ut t̄ nos v̄obiscū regnem? Puto l a s̄ vilissimos vel similes helie t̄ enoch. enī q̄ de⁹ nos aplos n̄dūissimos in ostendit tan̄ morti destinatos: n̄ q̄ spectaculū facti sum⁹ mundo t̄ o a s̄ t̄. b s̄ increpatō cū ironia q̄si q̄d toū ecōtra ē s̄ vel bonis ve cōforent: vel malis ve insulēt. i angelis t̄ hoībus. Mōs stūti pro ppter christū: vos autē prudētes in affici. s̄ p̄tate. christo. Mōs ifirmi: vos at fortē: a s̄ securi. s̄ reuerēdi. s̄ despecti. vos nobiles: nos autē ignobiles. s̄ z. s̄ i. continue. i. v̄sq̄ ad hoc tempus. k Usq̄ in hanc horaz t̄ esurim⁹ t̄ si timus: t̄ nudi sum⁹: t̄ colaphis ce a s̄ p̄secutiōē mutam⁹. s̄ fugamur ne plures do ceamus. b s̄ i. p̄ nobis necessarijs. mur: t̄ instābiles sum⁹ t̄ labōram⁹ a s̄ q̄ nemo dar. s̄ operantes manib⁹ nr̄is. Maledi v a s̄ horādo alios ad bonū. s̄ tormenta. mur t̄ bēnedicim⁹: p̄secutiōē pa mur t̄ bēnedicim⁹: p̄secutiōē pa a s̄ partēter. b s̄ quasi magi. malefici. timur t̄ sustinēmus. Blasphemāta a s̄ deū p̄ illis vel eos ne blasphemēt nos. b s̄ de q̄bus mūdū inq̄et: t̄ abiectis purget. l murt obsecramus. Tan̄ p̄rga/ s̄ reputati. mēta hui⁹ mūdū facti sum⁹: omniū s̄ a s̄ purgamerū ferrivel pom̄: t̄ q̄d de q̄libet ma teria ve purgatio reddat abiectis. b s̄ continue v̄sq̄ ad hoc p̄ps. c s̄ z si dixerim vos inflatos t̄ tē tam̄. d s̄ i. crubescēt faciam vobis. m p̄cip̄līma usq̄ adhuc h̄lōnyt cōn a s̄ p̄ quibus rot passus sum. fundā vos hec scribo: sed vt filiōs b a s̄ filiū nā ego pater. meos charissimos moneo. Māz si s̄ finit⁹ p̄ s̄finito posuit. s̄ eruditoy. q̄n̄ genuerit. n decē milia pedagogorū habeat. i s̄ t̄. b s̄ q̄ genuissent. c s̄ in fide xp̄i: non in me. xp̄o: s̄z nō mltos p̄fēs. Māz i xp̄o ie a s̄ t̄. b s̄ q̄ genu: ergo et debito rogo o su p̄ euāgeliū ēgo vos genui. t̄ Rō go ergo vos frēs imitatores mēi a s̄ v̄ imitēmini me. estote: sicut t̄ ego christi. Ideo mi a s̄ v̄ hunc credit̄ missa ep̄stola. s̄ in fide. si ad vos timōtheū q̄ē fili⁹ meus a s̄ non pseudo.

D
† Eph. 5. 8.
Phili. 3. 9.
T. 11. 8.

f 3 v̄k Tan̄ non

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. III Nico. de lyra

Na. Si dñs vo. Jō dicit vt oñideret q si nō iret
deū noluisse cā vñq indignitatis illorum.
b. In virga. Aug^o. Terrois xba infest vt
inflati humiliarent t se p̄parent ad recipien/
dū eū. abist aūt vt p̄j filij dicerent: Si in vir/
ga ventur es noli ve/
nire. Melius est. n. eru/
diri in xga p̄s q̄ p̄/
tre in blandimento p̄do/
nis. La. V

Qo nino audif.
Incipit de for/
nicatio. Et redarguit
illū fornicatore q̄ vx/
rem p̄s tenebat: t eos
q̄ eū tolerabat. Erant
enī t ipl̄ cōparticipes
dū paterentē rē tam in/
gentē p̄cū secū incorre/
ptū q̄nenire. Nō soluz
illū reū moris s̄ etiā
adherentes illi nō im/
munes a crīmē demō/
stravit. d. Ut vx.p.
Tib. Publicē nouer
cā suā loco vxoris ha/
bebat: nec aliq̄ tergiū/
satiōe poterat legi cri/
men. Et hui cā de for/
nicatio icipit: postea
mouebit de oī carnali
vñq t sp̄iali. e. In/
fla. est. Vero supbie q̄
pellit misericōdā: q̄ si vñu
mēbz pat̄is cōpatiūne
tē. f. In no. d. Hoc
mō iudicauit: t vos cō/
gregati in vñu sine ali/
q̄ dissensione: q̄b^o mea
autēs t x̄tus xp̄i co/
opab̄is: tradatis hm̄di
sathane. g. Tradere
sa. h. M̄c p̄tate dr̄ habu/
isse: vt dñ aliquē a stul/
ticia nō posset amone/
re diabolo eū verādū
traderet: q̄usq̄ pñiam
p̄fens a malo desiste/
ret: vel tradere sathane
est ab ecclesia expel/
lere: admitione ab
illo suspedere: libez il/
li facere ire in interitū
audim^o. h. in quib^o
q̄d̄ experit caro ei^o: in
interitū illum ducens.
Nō aut b amaritudie
odij: sed ea intentione
vt repulso b ad reno/
candū illū valeat ī die
dñi. i. si q̄ illi corvili/
ter dñs: si q̄ illi dñs lu/
ceat in corde. b. Et
sp̄is sal. Augusti. Sic
apl̄s nō crudel b̄ sma/
biliter sathane tradit:
sicut moyses ī cultores
idolor̄ paucos q̄dē in/
dicauit in pñs terrēs:
i postey disciplina san/
cti. Re. i. b. ciens. Sic t helias t a/
lii boni: q̄r sic t metus
alijs incurrit: t ipl̄ pec/
catū minuit: vñ b̄ exēplū belie si rep̄hēdit xp̄s
in discipul̄ suis: h̄z q̄ odio t nō amore correcti/
onis desiderabat vindictā ignis in eos q̄ sibi
Bar. 5. a hospitiū nō p̄buerūt. Sic t Petr^o in anania
xp̄ore ei^o vindicasse legi. Vel tradit: vt sp̄is
carnis: vt sp̄is salu^o sit ī die dñi

37. dī. c. oēs
vīm.

B

24. q. i. c.
-h. in quib^o

B

4. Re. i. b. ciens. Sic t helias t a/
lii boni: q̄r sic t metus
alijs incurrit: t ipl̄ pec/
catū minuit: vñ b̄ exēplū belie si rep̄hēdit xp̄s
in discipul̄ suis: h̄z q̄ odio t nō amore correcti/
onis desiderabat vindictā ignis in eos q̄ sibi
Bar. 5. a hospitiū nō p̄buerūt. Sic t Petr^o in anania
xp̄ore ei^o vindicasse legi. Vel tradit: vt sp̄is
carnis: vt sp̄is salu^o sit ī die dñi

a. Tanc̄ nō vē. sim ad vos ci. sic infla. sūt q̄dā. Et dētes ad iūcē: vt. s. de/
clarati est. b. Cenitā aūt cl. ad vos si do. vo. h̄ addit q̄r volūtas dñia est ī
oibus plupponēda. c. Et eo. nō ser. eo. q̄ in. lūt. i. f̄monē rhetoriciū de q̄ glo/
riant. d. Sz vir. in opib^o x̄tosis t miraculosis. q. d. in his q̄dē sūt ipotē/
tes: cū tū p̄diciō euāgelij p̄ talia deberet x̄firmari: vt h̄ Mar. vlt. Dñs co/
opanter f̄monē x̄firmare sequitib^o signis. i. subdit:

Mō enī in f̄monē. e. Quid vult. i. vī. ve. ad vos.
tē est ad vos corrīgēdos cū flagello si inuenero vos
rebelles. h̄ebat enī apl̄s p̄tates tradēdi tales sat̄as/
ne cruciādos corporis ad eoz correctionem: vt h̄. j.
ca. se. f. An in cha. t sp̄u mā. si inuenero vos h̄u/
les t emēdatos saltē in pte. p̄ h̄ aūt q̄d̄ bz: An ī cha/
ritate. nō excludit charitas a correctione apl̄s fienda
cū flagello: q̄ si flagellaret charitatue faceret: h̄z bz
ad designādū q̄ corrept^o actu p̄ flagellū nō ita sentit
dulcedine charitatis illi^o q̄ corrigit: sic sentire si per
xba p̄solatoria hoc faceret: t̄ trāscēt flagello bene
postea cognoscit charitas flagellantis.

In ca. iii. vbi bz in postil. Hoc aūt frēs trāfigura

Additio. O bz hic: Hoc aūt frēs trāfigura
fratres trāfigurauntē. sic videſ
exponendū x̄formis ad glo. d̄iferat ei apl̄s nō ee glo/
riandi in mīstris a qb^o fuerū edocti. Sz trāfigura/
uit. i. p̄positū figurā ī se t apollo: alios nō iolando
sigillatiz ne malor nascerek materia discordie. Memo
enī audiēs nomē suū in rīxa ḥtent^o est tacere h̄z tacis/
to noīe audiēns de se aliqd̄ diciū qñq dissimulat: et
h̄ apl̄s fecit ad instructionē Corinthios. lō dicit: Pro/
pter vos vt in vob diseat nō glari. Supra quaz sc̄t
ptū est. s. Hiere. ix. vbi bz: q̄ null gliestur in sapia sua
nō fortitudine tē. sed in dñō tē. La. V

Onino audif. Postq̄ apl̄s instruxit Corinthios de baptismo p̄ quē fit regeneratio spūa/
lis. b. h̄ur instruxit eos de mīmō p̄ q̄d̄ fit de/
bite generatio carnal. t dividit in duas. q̄ p̄mo vītū
um p̄ris arguit. sc̄do de mīmō instrut. ca. vii. P̄t
ma ī duas. P̄rio arguit virtū fornicatiōs. sc̄do q̄dā
alia virtū q̄ erat ī eis. ca. se. P̄ria adhuc ī duas. q̄ p̄
mo facit. p̄positū. sc̄do remouet dubiu. ibi: Scriptivo
bis. P̄ria adhuc ī tres. q̄ p̄mo arguit culpa. sc̄do p̄
dicit pena. ibi: Ego q̄dē. tertio rep̄hēdit culpe radis.
cē. ibi: Mō ī bona glatio. Circa p̄mū sc̄dē q̄ ī p̄po
sito duplex erat culpa. Una p̄iculari cuiusdā forni/
cator̄ ignominiosi. t bz q̄d̄ bz: Oino audif int̄ vos
fornicatio. t dīc oīno: q̄ bz erat publicū. t al fornicatio
erat t̄ horredā q̄ nec int̄ gētes reputata fuit licita:
t̄ fornicationē lūplicē lūcītā reputarē. t̄ q̄ sit illa
subdit: b. Ita vt vx. p. l. a. h. q̄d̄ a p̄ncipio mundi
fuit exclusuz tāq̄ illūtū. p̄t. n. reuerētā naturalē q̄
bz h̄ri ad prez t mīrem. iste due psone a mīmō sp̄
fuerūt exclusive tāq̄ de dictamie iurē naturalē. Unī q̄dā
aialia talē p̄cubit abhorēt: sic bz de q̄dā elephante
q̄ adduct^o ad mīrez: vt p̄ coitū el̄ cū ea h̄ren̄ fel̄: ita
lē coitū oīno renuit. postea x̄o reduc^o ad mīrem op̄. Col. 2.8.

f. in nōie dñi nostri ieu christi: cō/
gregatis vobis t meo sp̄u: cū vir/
tute dñi nostri ieu christi: trade/
s a f̄re. b. v̄t corpali t̄ v̄t diabol^o: t sic il/
re h̄liusmodi sathane ī interitūz t
le resipiscat. cōmūnis ecclēsī. f̄ iudicij.
b. carnis: vt sp̄is salu^o sit ī die dñi

meo sp̄u. q̄r notuz erat mō p̄dicto. s. Trade. hu. sa. sic ei apl̄s a dñō h̄ebat
pr̄tē ej̄cēdi demōes de corpib^o obfessis: ita h̄ebat pr̄tē tradēdi eos demo/
nib^o affligēdos p̄ enomib^o p̄cīs: sic t̄ p̄mitua ecclia affligebant exēcō/
ti. i. subdit: t. In in. car. i. ad el̄ afflictionē vt sic peniteat pena decētē cul/
pā. v. At s. l. s. sit. i. aia saluet. x. In die d. n. i. x̄p̄i. i. in die mort. vel iudicij
extrem

Sicut q̄ stamini nudant: salu⁹ sit eis nō amissus
in vie iudicij, a Totā massaz. Participes erat
dū pateren⁹ reū: s̄z si q̄ ptātē nō h̄z quē scit reū
abscerere: vel pbare nō valer imunis est. Et iudic⁹
nō est sine accusatore dānare: vt nec xp̄s iudā ab,
scit. b Cōspersio. Est

farina p aquā ḡluminata
sine fermento. i. acyma.

vult g vt isti sint vnū qd
p dilectionē puri a corru-

ptōe p̄t̄i. s̄c in baptismō sunt
facti acyma. acyma grece:

fermentū latine. c P̄a
scha. Hō sic qdā estimat
greci nomē est: sed hebre-

um. Oportunitatē oī
currit in h noī qdā vtra

rūq̄ linguaz ḡruentia.
Quia enī pati grece pa-

schin dr. tō pascha passio
putat ē. In hebreo vero

lingua pascha trāst̄i dr:
q̄ tūc p̄mum pascha cele-

bzauit ip̄ls dei qn̄ ex egypti
pro fugiētes mare rubruz

trāsterūt. Hūc xō figura
illa p̄pheta completa ē: cū

sicut oī ad īmolādū du-
ctus est xp̄s: cui sanguine

īlinir postib⁹ n̄t̄. i. frō-
tib⁹ cruce signo signat a

p̄ditiōe hui⁹ seculi tanq̄
a captiuitate egyptiacā li-

beram & saluberrimum
trāst̄i agim⁹ cū a diabo-

lo trāsim⁹ ad xp̄m. Am-

bro. Pascha īmolatio ē:
nō trāst̄i: sicut qbusdā vi-

det. p̄i enī pascha: et sic
trāst̄i: q̄ ante exemplum

est salvatoris: t̄ sc̄ salu-

d. Sinceritat̄. Nonne vi-
te & veritatis sine oī frau-

de vt sinceritas mūdā vi-
ta faciat: t̄ veritas omnē

fraudē excludat. e A-

lioq̄n de. Non possent ta-

les xp̄o lucrari: si colloq̄-

um cox vitaret & p̄nūiū.
vñ & dñs cū publicanis &

abborētis cōdilectio-
nē: vt p̄t̄i cū dñi p̄t̄i

postea vñ redit u-
niōi comit cū ea: q̄a p̄t̄i

erfecto ducōtē. t̄ cū
tū dūciglabiliter p̄t̄i

ar aut circa dū allū cō-
trige & negligēt̄. q̄a p̄t̄i

et p̄t̄i cū q̄a p̄t̄i

h Recibum sumere. Ut eribes̄c̄s corigat.

i Malum. i. fornicatorem illuz. qd̄ sic intelligi

greca dictio cogit vel consensum.

Gaudet aliquis

extremi. p eodē. n. dle accipiunt: q̄ q̄lis q̄s suenit ī morte: tal̄ in iudicio
p̄tabit. a Hō ī bo. b q̄r arguit culpe radicē. s̄tētōe quā bēbant
adiuicē p quā correctiōe negligebat: t̄ sic nō solū peccati s̄z etiā alij simi
nebat p̄culū infectiōis. iō dīc: Hō ī bo. glo. v̄ra. ex b. n. q̄ nimis glabans

de aliqb⁹ mīstr̄i alios p̄tēdo. p̄cedebat int̄ eos p̄tēto & correctiōis omis-

sio: t̄ p h̄ns p̄culū infectiōis in alijs. iō subdit:

b Quia mo. fer. t. m. cor. Circa qd̄ sciēdū q̄ i fer-

mēto duo sūt. s. lapor. x̄t̄alī in q̄z reddit panē

sapidū: t̄ sic doctrina euāgēlica cōpāt̄ fermento:

Mar. riij. Aliud ī corruptio: t̄ sic cōpāt̄ pctō. et

b mō accipit b: q̄r ex vno pctōre alij inficiunt. iō

subdit: c Ex. ve. fer. vt si. no. cō. p asp̄tōnē aq̄

baptismal. d Ste. i. eē debetis. e Acym. i.

sine fermento pctō. q̄ declarat p̄ figurā veteris testi-

dicēs: f Ete. p. n. r̄. agn̄ enī paschal. de q̄ b̄

Ero. xij. figura fuit īmoltiōis xp̄i p quē liberati-

sum⁹ a demōis p̄tēto: sic filii Isrl p sanguinē agni

paschalis ab āgelo deuastāte. carnes āt illi⁹ agni

cū acymis panib⁹ comedebant: qb⁹ septē dieb⁹ fi-

lij Isrl vteban̄: t̄ p̄ significabatur q̄ vita pli

x̄piani d̄z ī īfīne fermento mortal. pctō. iō subdit:

g Itaq̄ epu. i. vītā p̄tē trāseam⁹. h Hō ī fer.

ve. i. in pctō qd̄ aīaz īnūterasē fac̄ sp̄uālitter.

i Meg ī fer. m. r. n. p̄ b̄ intelligit pctō ex certa

malicia t̄ a p̄posito fēm. qd̄ p̄tīt̄ dupl̄r. Anō mō

ex habitu acq̄sito ex actib⁹ malitis: qd̄ intelligit p̄

fermentū malicie. vñ dr. Proū. j. Qui letāt̄ cū ma-

le fecē. t̄ exul. in re. p̄fīmū. Signū cū habitū gene-

ratī ī delectatio ī ope. h. ethīcoz. Alii mō ex cor-

ruptiōe nature: sicut alij ex malicia cōplexiōis in

clīmāt̄ ad alij q̄ sūt horēda: vt effusio san-

guinis hūani: vītū ī naturā marie cū bestijs. t̄ b

hoc b̄ fermentū neq̄t̄. k B̄ in acy. since.

h̄t̄ ad puritatē affecti. l Et ve. q̄t̄ ad puri-

tatē intellect̄. m Scripti vob. Hic q̄r ap̄ls

remouet quoddā dubiū. scripterat enī corinthijs

in qdā ep̄sola q̄ in canone nō b̄ q̄ nō cōmiserē-

tur fornicarijs: circa qd̄ plures dubitabāt credē-

tes q̄ itēlleret t̄m de fornicatiōe sp̄nali q̄ est ido-

latrā. t̄o ap̄ls hoc remouet oīdēs q̄ intellexit de

oīb⁹ crimiōsis generalis ne ificerent ex eoz socie-

tate. t̄ b̄ est qd̄ dicit: Scripti vobis ī ep̄sola: alia

ab ista. n He cōmisseamini forni. i. cū crimi-

nōsis generalis q̄ fornicant a deo. apter qd̄ subdi-

tur: o Non vītū forni. hūius mūdā. q̄ cōter-

nosantur r̄baldi. p Aut auaris. q̄ p vīrā &

alias malicias exquisitas subtrahūt bona alioz.

vñ dr auar⁹: q̄si auditus eris. q Aut rapacib⁹.

q̄ bona alioz accipit p̄ violentiā. t̄ p̄ ista intelli-

gunt alia criminā q̄ nō sūt hic exp̄ssa. r Alio-

q̄ debu. t̄ b̄ m. exisse. q. d. melius esset vob mori

q̄ cōicari taliū op̄b⁹ malignis. s Hunc autē

scripti ī. q. d. s̄t̄ intelligēdū et dictū meū genera-

lit. Et applicat magis in specie de sepatiōe a talib⁹

bus crimiōsis dicēs: t Si is q̄ fra. no. i. chri-

stianus: ita q̄ hic accipit fraternitas religionis.

Aliqui libri hñt: Supnōtāt. i. sup nomē perso-

ne habet nomen religiōis christiane: t̄ sic est eadē

sententia. v Et fornicator. manifest⁹. x Aut

maledic̄. i. blasphemus. y Aut ebriosus.

i. ebrietate assuetus. osus enim importat plenitu-

dinem. vnde verius: Osus plena notat: biudus si

milat: bilis aptat. z Cum hūiūmodi nec su-

me cibū. t̄ sic vere p̄fundāt & emendentur.

a Quid enim mūbi de his q̄ fo. sunt. i. de infide-

libus qui sunt extra ecclesiam numero & merito.

b Judicare. q. d. ad me non p̄tēt: quia sunt ex

extra forum ecclesie. c Nonne de his qui intus

sunt. i. intra ecclesiam. d Vos iudicatis. i. in-

dicare debetis cop̄ vītia puniendo. e Mā eos

qui foris sunt deus iudicabit. Hoc addit. Ap̄ls ne ex hoc q̄ infideles dicū

tur hic exempti: iudicio ecclesie crederentur esse melioris oīdītōis: quod

falsum est: quia p̄ hoc non effugint dei iudicū quod est grauius. iō clu-

dit vlt̄erius. f Auferte ma. ex vobispl̄s. i. separate malos christianos

p̄ execrationē: vt sic corrigan̄t pena decente culpan̄.

g In ca. v. vbi d̄ in postil. Q̄ declarat p̄ figurā agni paschalis: Etē

h Per hāc figurā agni paschal quā al̄ (pascha n̄m.

i legat ap̄ls sat̄. ond̄t̄ q̄ legalia q̄ a pseudo ap̄lis p̄cip̄i

45. dī. c. fī illud. in fi. ibi vīna oue moribida

24. q. 3. c. re lecande Hal. s. b

L De cele. mīt. s. c. fī

1. q. 1. c. fī quis in q̄t̄ i p̄. De dē

uor. c. gau. demus. De iude. c. c. pol. skulasti.

Glo.ordi. Ad Lorinthios I La. VI Additio

Audet alius. Occasione hmoi iu-
dicij incipit agere de iudicis in qb' multis
modis peccabat. Q pte p fidelib' infide-
les iudicant vel stultos iudices consti-
bat: t litigabat t fraudabat t alia hmoi. b In
quos. Infideles iniq' sūr fi-
delib' q'cūs mō pñt t legel'
diuinis aut oīno spēnūt;

Aut ppter oprimendos bo-
nos falsa expositio interpo-
tan. c Am sc̄i. Quia exēplo si p illo p fida hu-
iūmōi dānabit. d Secularia igif. Quia dire-
rat apl's eos posse de his mi-
nimis iudicare determinat
q ad hmoi negocia diffini-
da sūt s̄tituēdi. l. pte pibiles
qui sūt in ecclia. Maio-
res enī spūallib' intēdere de-
bent. Quasi et qz iudicare
debet. fgit. Si secularia
babueritis iudicia. Consta.
ad iudi. q sūt cōrēpibiles:
id est alius sapiēt: q tamē
sūt minoris meriti. Apl's ei
p̄dicando circūentes tal-
nis s̄. p̄o defecu.

2. Cor. 1. d

B Qui filii
sunt legi. c
nisi s̄. p̄o
defecu.

q̄tād magl secularia? Secularia
a q̄ nec habēda: s̄ port' p̄enanda. b q̄. b est
q̄ seculis vos vnde coacti fratres recurrūt a di-
los. l. infideles. f ironia. f indiscrētos viles.
igif iudicia si habuerit: cōtēpi-
bles qui sūt in ecclia illos p̄st/
a q̄. nō impero: s̄ memoror vt verecundemini.
e tuitate ad iudicādū. Ad v̄re cūdā
a v̄e ita necesse sit vt stultos statuar: t hi pot' s̄
statuēdi q̄ ad infideles iudices eāt: si desunt sapi-
entes. f adeo.

2. q. 3. q. 1.

Luce. 6.

Qui abstulerit tua noli repeteret. Et itep: Si q̄ vo-
luerit tunica tuā collē t i iudicio tecū p̄edē: dimis-
te ei t palliū: s̄ t b̄m veniā istmis ocedit apl's.
Aug. Perfect! Igif l̄ sua repetit simpl. t. sine
cā sine litteris iudicio. l̄ s̄. quēt eis inde mouere
cām an iudicē. Infirmis x̄o l̄ reperit sua mouēdo
cām an iudicē: t iudicū b̄ndo t frēm s̄ t p̄etō v̄l
fraudulēt nec ap̄o infideles iudices. g Frib'. q̄s
lunare deberet: t sic regnū p̄dit: t p̄p: q̄ sc̄etes.
b An ne. Nota q̄ tories repetit nescit. q. me seqn
do b̄ sc̄ire deberet: s̄ seqn̄tes p̄seido stulti fcti est.
f Sed sancti

eban̄ obfūari ip̄fecta erāt t null' valoris respectu rei figurata p ea: s̄
cūt expurgare vel' fermētū ad l̄ram intellectū: t epulari in acymis nul-
lius cōparatiōis ē in rōne x̄trū respectu purgatiōis a p̄to morali t re-
spectu trāsīt vite pñtis i acymis puritat' t veritat': t sic de alijs pñtis
in hac figura in qua pñta sol l̄raliter intellecta modice spūalit' t vir-

tutis sunt respectu rex figurata: t sic p̄t p̄ ad-

ueniētē p̄fectiōe rei figurata euacuari debet figu-

ra quā pñseido p̄suadebat obfūari. La. VI

Haudet alius v̄m. Postq̄ apl's redarguit

Lorinthios de fornicatiōe t negligētā cor-

rectionis. b̄t̄r̄ eos arguit de q̄busdam

alijs v̄tis. t diuidit in duas pres: q̄ p̄to facit

p̄positū. sedo revertit ad increpādū fornicatiōis

v̄tū. ibi: Corp' aūt. M̄ta adhuc ī duas: q̄ pri-

mo arguit eos de iudicib' corā qb' litigabant.

sedo de causis q̄s habebat. ibi: Jā qđē. L̄rica p̄

mū dicit: Audet alius v̄m hñs negocia tē.

q. d. male facit quicq̄ v̄m b̄ attērāt. b Et̄

apud sc̄os. i. xpianos. apud eos enī dz̄ q̄t̄ tale

iudicē. p̄ b̄ enī q̄ aliqui recurrebāt ad iudices

infideles dabāt eis occasiōē dep̄mēdi paupes

fideles. p̄ talē etiā recursus videbat q̄ inf̄ chri-

stianos nō ēt̄ aliquis sufficiēt ad talia iudican-

dū: q̄d erat turpe t ignominiosus. c An nesci-

tis. q. d. sc̄ire debet. d Am sc̄i. i. fideles p̄fer-

cti. e De b̄ mūdo iudicabūt. erūt enī asseso-

res iudicē. Mat. xix. Sēdebitis sup̄ sedes iudicē-

cates tē. f Et̄ sl̄ in vob. i. vos. g Judica

b̄ mūdus tē. p̄ q̄s multo mag' digni estis iu-

dicare hmoi tpalia negocia q̄ sūt q̄d minima

respectiue. h M̄scritis q̄m an. iudicabūt. ap-

probādō s̄ntā iudicē de punitiōe malo t ange-

loz t p̄niatiōe bono p̄t̄ ad p̄mū accidenta-

le. licei enī angeli mali t boni habuerit suū p̄n-

cipiale iudicē a p̄ncipio mūdī: t̄ de hoib' quos

ad malū incitauerit mali: t ad bonū sc̄i recipi-

ent penā t premiū: t b̄m b̄ dicunt̄ etiā iudicandi

a sc̄is vir. p̄ approbationē s̄ntē iudicēs: t multo

magl digni sūt hoies iudicare. ppter q̄d conclu-

dit: i Secularia igif iu. si ha. p̄t̄. q̄ sūt in ec-

lesia. i. mōris reputatiōis t valoris. k Illos

st̄. ad iudicādū. freqn̄ter enī st̄ingit q̄ illi qui

parū sc̄i de spūallib' clari. vidēt̄ in tpalib'. p̄

pter q̄d talib' sūt occupādī: vt sapientes i spūalib'

bus doctrine vacēt t p̄teplātōi. Sic enī fecerūt

apl's Act. vi. cōstituēt̄ diaconos circa tpalias

vt p̄sbyteri liberi' vacaret spūalib'. l Ad ve-

re. ve. dico. q. d. ex facto v̄o videf q̄ nō sit inter

vos alius fidelis sufficiēt ad iudicādū: q̄d de-

beret esse vobis verecundū: sed istud apl's dicit̄

videf esse p̄tra illud q̄d dr. j. Petri. ii. Subiecti

estote oī creature hūane. ppter dēm s̄ne regi tāq̄

p̄ciliēt̄: s̄ne ducib' tanq̄ ab eo missis tē. Ad

q̄d dicēdū q̄ apl's nō phibet hic fideles sub p̄n-

cipibus infideles. q̄stitut̄s cōparere coram eis

q̄m vocant̄. b̄ enī cēt̄ q̄ subiectiōne q̄ p̄ncipib' de-

beret: sed phibet ne voluntarie recurrent ad iudicē-

ces infideles in illis negocijis q̄d determinari pñt

q̄ fideles. m Jā quidē. hic s̄t̄ arguit corin-

thios de causis q̄s in se habebat. t diuidit ī di-

as partes: q̄d p̄mo eos arguit. sed circa propo-

tu errores elicit̄. ibi: Molite errare. L̄rica p̄

mū dicit: Jā quidē tē. iudicia haberet inter vos:

id est litigia p̄ iudices determināda: licet enī cui-

liber licet̄ sit rē suā in iudicio repeteret: etiā rela-

giosis: ita t̄ q̄ nō repetaſt̄ vt p̄pria: eo q̄ nō li-

cer eis babere: p̄pria: t̄ repeteret rem suā in iudi-

cio peccatū est in aliquo casu: vt pote q̄i de tali repetitione surgit scanda-

lū vel aliud malū magnū. ppter cui v̄tationē deberet exponere rē suā:

t multo magis nō petere ab alio s̄ possellam salē quoq̄s oīdat rale-

repetitionē s̄bi licere: t sic si post talē ostensionē adhuc remaneret scāda-

lum vel aliud malū magnū tā vidēt̄ ex malitia p̄cedere q̄d cēt̄ q̄t̄ enē-

dū. litigare aut̄ ex malitia t fraude sp̄ est p̄t̄. L̄rica p̄

subdit: Quare nō magl tē. t p̄t̄ l̄ra v̄sib' ibi: n An nescit. q. d.

p̄ effectū videf q̄ nesciat̄. o Quia iniq' qui facit ineqūalitatem

iusticie p̄ primis. p̄ Regnū dei nō possidebūt. q̄ ab eo excludent̄.

* Molite errare

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. VI Nico.de lyra

a Sed sc̄ti. sed iusti. Aug⁹. Nota h̄z. repetitā p̄fūctionē nō parū p̄dū dare s̄ne. **b** Oia mi. licet. q̄ dixit potius ferēdū eē q̄ cās male agere: ne q̄s putet sua n̄llo mō esse reperēda. supponit: Tū oia mea mihi licet repeterē: s̄ tū nō reperēda: q̄r nō oia expeditū ad cursū mēn s̄ ipediūt.

Itē ppter alia cām licita sunt: sed

nō reperēda: q̄r cū s̄m liber nolo redigi sub p̄tate iudicē: vel nolo esse sub dñto alicui⁹ ret vt cā ei⁹ frēm offendā. Oia mihi li. ponat ali q̄s licere: nō q̄r illi liceat: sed q̄r iā n̄ ipēdēt tornēta legalia. Nota

q̄ aliq̄d licet r̄ h̄ expedire. ex pedire at q̄d licet si h̄. De p̄ b nō oia q̄ licita s̄. i. q̄ n̄llo p̄cepto dñi phibēt expeditū. Oia dñ illicita si expeditū. vt iiḡ inf id q̄d h̄z t id q̄d si licet: artes iō si expeditūt ali q̄ certo fine nitamur distingue ere.

Fateor q̄ ea vidēnē mihi licere et nō expeditū: q̄ p̄ iusticiā q̄ corā dō est p̄mittunt sed ap̄e offensionem hōmū: ne ob h̄ impeditant ad salutē vitanda sunt. Ea dñ nō licere: r̄ ideo expeditū q̄ s̄le ipsa iusticia vetant: vt faciēda nō sint etiam si ab eis laudēt q̄b in noticiā furent plata. Qd̄ si ita est nō nisi illi cīta phibēnt a dñ o vt ea q̄ licita sunt t̄ nō expeditū: nō leḡ vinculo sed libera dilectiōnis bīscētia r̄ q̄silio charitatis caueant. hec autē

sunt q̄ ampli⁹ irrogant fauclō: q̄ cu rādus ad stabulū samaritani illi⁹ miserationē p̄ducēt est. hec nō p̄ci piunt a dñ o q̄uis a dñ o moneantur offerri. Nunq̄ dñ licere q̄d p̄hibetur: vt pbat Amb. vnde dñ:

Dar. 6.c Non licet tibi h̄re vroē fr̄is tui. **Dar. 15.c** Et dñs: Nō licet panē filiorū mittere canib⁹. Et iō: oia mihi licent nūc dñ mal. Oia mihi licet. Que r̄ coapostolis q̄ ley natural̄ habet nō moysi: q̄ multa p̄ duri cīa p̄li phibuit. Hec dicit: q̄r lice bat ei sumptus accipe: vt et post actur: sed noluit q̄r nō p̄t instanter argui a q̄ accipit. Unq̄ dīc: Sed ego sub nulli⁹ redigar potestate. Pseudo aut̄ qui cā questus p̄dicant noluit esse amari peccātibus. Omnia mihi licent. De his dicit q̄ ad escā ptinēt. Oia licita sunt: s̄ ego sub nullius redi. potestate. q̄d facerē si cū offendiculo manducare. Ita enī amore esce frēm offenserē: q̄r escā ventri. vnde post:

T.10.c Omne q̄d in macello venit mādu cate. Sed nō cū sc̄dalo: q̄r tūc nō expedit. Et alibit: Nō māducabo

R.10.14.d carnē in eternū: ne frēm mēu scandalizēm. Itē alibit: Omnia quidē māda sunt: sed malū est hoi qui p̄ offendiculū māducatur. hec tanto sunt gratiora: quanto indebita. Illicita phibēnt: licita q̄ nō expeditū libere caueant. **c** Escā ventri. Propter hec nō sūt reperēda: tūc escā debet vētri. Per hec nota necessaria nature. t̄ iō licet repetit: sed non multū p̄ his laborādū: q̄r destruēnt. t̄ iō licet de his fieri iudicū vel p̄termitti. **d** Sub nulli⁹ re. Quia cū mens concepta desideria sequitur: seruire rebus cōvincitur: q̄ tum amore superatur. **e** Corpora. Non p̄t non esse sanctū corpus: q̄ sanctificatus vīt sp̄s. **f** Membra sunt. Aug⁹. Sicut mēbra oia q̄ vna eadēq̄ aia reguntur vnum corpus sunt. Ita omēs qui eodē sp̄sancio viuifi cantur: vnu in christo corpus efficiuntur. **g** Christi. Quia corpus acceptit: r̄ corporū caput est. Collēs: ita ne viluit dignitas ista: q̄r benigne p̄stata est. Aug⁹. Nō sunt membra christi qui nō manēt in christo: nec tales di cendi sunt manducare corpus christi.

a **S** quasi de misericordia confisi: q̄r dei nō possidebūt. **H**olite errare: **s** singula sufficiunt ad regnum dei tollendum. neq̄ fornicarij: neq̄ idolis serui entes: neq̄ adulteri: neq̄ molles: **b** pauci. **s** in his omnibus nota illos argui.

neq̄ masculorū p̄cubitores: neq̄ fures: neq̄ auari: neq̄ ebriosi: neq̄ maledici: neq̄ rapaces regnū

s tales.

a **s** in bap̄t. t̄ iō curp̄ si redit. **b** **s** p̄spic̄tō sibi

fūlūtis: sed abluti estis: sed sancti

dato: firmari ad bñ opandū. **a** **s** bñ opando.

ficiati estis: sed iustificati estis in

noī domini nostri iesu christi t̄ i

a **s** opatione sp̄ssancet. **b** **s** mea. **s** noī legali do

ctrina **s** libera p̄tēte. **s** licita se. **s** ure nature.

b **s** spiritū dei nostri. **c** Omnia mihi li

cent: sed non omnia expeditunt. **d** **s** quod sibi dicit licere innuit de alijs.

c Omnia mihi licent: sed ego sub

a **s** t̄m. **b** **s** p̄ created. **s** debetur

d nullius redigar p̄tate. Escā vēn/

f **s** q̄ alter non potest sustentari.

tri: t venter escis. Deus qutez et

s fm̄ h̄ne statum. **s** cum corruptibile hoc in

duerit incorruptionem.

hunc t̄ hāc destruet. Corpus aut̄

i **s** debetur: t̄ ideo de hoc iudicū non p̄t piermiti vt vos solteris. **b** **s** seruitio domini.

nō fornicationi sed dōmino: et

k **s** debet vt glorificet et suscitet vt xp̄m fecit. **s** si

dominus cōpori. Deus vero et m

s chritum.

dominum suscitauit: t nos susci

n **s** cui nihil impossibile. **b** **s** nō fornicati debet

bit p̄ virtutēm suā. + Nescitis quo p

corp⁹ sed dñ. **s non solū anīs**

e **s** iam corpora vestra mēbra sunt

a **s** vt cū imitēt. **b** **s** r̄ cū mēbra xp̄i. **s** a servitio christi.

c **s** cui ure porcendū est.

s xp̄i? Tōllens ergo membrā chri

q **s** vt eius seruā voluntari.

sti: faciā mēbra meretrici. Absit. **s**

ad crapulam: nec corpus laxari debet ad fornicationē que est act⁹

inordinatus. **k** Sed dñ. i. finaliter ordinat ad futundū deo:

qr̄ corpus est ppter aiam: vt habeat. q̄. de aia. Unq̄ vero imēdiate

ordinatur ad deum: t̄ sic deus est finis corp⁹. t̄ ideo subditur:

l Et dñs corpori. in h̄tūm iōm̄ resuscitabit gloriosum. q̄d decla

rat p̄ resurrectionē christi q̄ iā p̄cessit dicens: m Deus vero et

dominū. i. iесum christum. **n** Suscitauit. in corpore glorioso.

o Et nos suscitabit. vt cōformemur corpori claritatis ipsi⁹ sicut

mēbra capiti. fornicatio vō statu⁹ hui⁹ incorruptiōis ipedit: Sal

vlti. Qui semiat in carne sua de carne t̄ metet corruptionē. ppter

q̄d fornicatio ē vitāda. **p** Nescit. Hic ponit sedā rō que accipi

tur ex affinitate corporis humani ad corp⁹ christi: cuius fidelis effi

citetur per baptisimū membrum. t̄ ideo horrendū est q̄ fiat mēbra

meretrici p̄ fornicationē: q̄ idē est ac̄ specie fin naturā cū actu ma

trimontali: p̄ quē vir t̄ mulier efficiunt vna caro: Hen. q̄. t̄ b est q̄d

dicit: Nescitis q̄m̄ corpora vna mēbra sunt xp̄i p̄ baptisimū. q̄d sc̄re

debet. **q** Tōllēs ḡ mē. xp̄i. subtrahēs me ab ip̄o. **r** Faciam

mē. mēre. p̄ p̄cubitū carnale. **s** Absit. q̄d. hoc est horrendū.

x Unq̄ nō nescit

Blo.ordi. Ad Corinthios I La. VII Nico.de lyra

Ga Unū corp^o. Tradūt physici q̄ adeo vniūn^q si sanguis eoz cōmiseret: oīno iungere. b Qui adheret deo rē. Mō sube idētitate s̄ participatiōe cū ei sic adheret hic p fidē accedēs: vt sit p̄t̄c̄ps beatitudinis ei^o q̄d tunc plene erit: cū satiabik desideriū ei^o i bonis imutabilibus s. in ip̄a trinitate dñō suo cui^e ē imago. Mō ḡ sp̄us hoīs ita est vñū vñū cū sp̄us dei: s̄ fili^o cū p̄re vñū ē i vñū dē. Sic ei dicim^o de p̄re et filio vñū sūt: q̄r vñū sube duo s̄. Et dicim^o vñū est: s̄ addim^o q̄ vñū s. deus vñū. Diligenk attende q̄ cum de reb^o duob^o vel plib^o dñō vñū est vñūna est: r̄ de his q̄ diuerse et de his q̄ sunt vñū sube dici p̄t. Diverse enī sube duob^o. Et debita. c. debito. dñō vñū sube dñō vñū sunt: nec additur q̄d vñū: nō diuerse intelligunt: s̄ vñū esse sube sic dicti est: Qui plan- Job. 10. fat t̄ q̄ ritat vñū sunt. Itēz: Ego r̄ p̄re vñū sum^o. Si ḡ de his q̄ diuerse sube sunt: recte dñō s̄ vñū sp̄us: q̄to magis qui vñū sube sunt: recte dicuntur vñūs dē. e Fugite fornicatio. Lū alijs vñūs p̄t expectari s̄ficius. Sed hanc fugite ne appoximetis: q̄r nō aliter p̄t meli^o vñū. i. Oīne p̄t̄m. Nullū p̄t̄m intantuz dehonestat r̄ coinqnat corpus: vt illud. Uel alij: Oīne e. pec. i. extra vñū q̄ vñū corpus cu vñū dñō p̄ter illud. Nam p̄ nullo alio debēt separari nisi p̄ isto. Jō aut̄ separat: q̄r r̄ h̄ corporis vñitatem r̄ h̄ thori fidē r̄ h̄ lobolis intentionē peccant. Ulter: Qui crīmaliē peccat se- r̄: nō dñō: r̄ extra corpus suum peccat. i. extra ecclesiā: q̄r p̄ ventalib^o ab ecclesiā nō separat. Sed q̄ fornicat extra corpus suum peccat. i. extra ecclesiā: vt ab ea ejiciat. H̄ero. In cōiuglo posit^o quecūq̄ fecerit p̄t̄a non infuscat vñ. e. p̄p̄ia. si autē fornicat^o fuit cū alijs maculat cā vñō sit licta: sed q̄si adultera: vt vir pñiam accipe debet: si patit^o virū in adulterio manere. Inde habem^o q̄ nisi resipuerit vir dñō eū dimittere vñor. Oīne pec. rē. q̄r cetera p̄t̄a r̄ si p̄ corpus gerant: nō tñ aīam ita carnali cōcupiscēte faciunt obstrictā r̄ obnoxia: quēadmodū in solo ope fornicatiōis corporalis fit. cōmiserit enī facit aīam cū h̄o corpore libidinis vis agens in corpore carnalis fornicatiōis: q̄r intantū agglutinat aīam corpori: vt in ip̄o momēto nihil aliud cogitare hōi liceat aut intendere: q̄r sp̄am mentē captiuā subdit ip̄a submersio r̄ absorbitio libidinis r̄ cōcupiscēte carnalis. vñ dñō: Qui fornicat in corp^o suu sp̄us peccat. Aug. In alijs licet alio aliud operari: r̄ alto intēdere: sed nō i fornicatiōi vbi totus hōi caro. Generali aut̄ fornicatio est cū alijs nō adherēt deo adheret mūdo. vñ dñō: Oīne mundi inimic^o dei est. Qui ḡ herēs mūdo longe est a deo. in corpus peccat: q̄r corpori cōcupiscētiā in queq̄ t̄pali animus distrabitur: fuitis creature potius q̄z creatori. Sed q̄ heret deo nō mundo: si peccat fragilitas humana: ignocādo vñ negligendo extra corp^o est: q̄r nō corpori vel t̄pali concupiscētiā peccat: sed hūana tentatiōe q̄ facile ignoscit. e Qui autē for. Mō dñō p̄pter q̄ntitatē fornicatiōis q̄ ip̄a sola sit in corpore: r̄ alia extra corpus. Plura enim adeo magna vt fornicatio: vel maiora. Sed p̄pter q̄ltatē: q̄r turpis coinqnat corp^o q̄z alia peccata. f Tēplum sūt sp̄i. Ex hoc p̄t̄z q̄ sp̄ussantus deus est. Si enī nō esset deus tēplum: vñtq̄ nos nō b̄et. Non solū autē sp̄ussantus: s̄z etiā pater r̄ fili^o tēplum nos b̄z. Tēplum ḡ det: hoc est totius trinitat^o sc̄ta ecclia est. g Et portate deum. Portare deū est imaginē dei in rebus bñ gestū ostendere. h Deum i cor. Si nō parcis tibi p̄pter te: parceyl p̄pter deū q̄ te sibi fecit domum: quā si enēris peccas i deūz. quod graue est genus peccati. Aliud vero est genus peccare in homine.

La. VII

D E quibus. Occasione fornicatiōis quā phibet atīnūt de nuptiis. vñ illi q̄slērāt: Et aīt triplicis: fini p̄filiū: q̄ fini indulgētis

a An nescit^o. q̄. d. scire debet. b Q̄m q̄ adhe. meretrici. p fornicatiōis actū. c Unū cor. e. cū ea. q̄. d. sic. q̄d p̄bat p scripturā: H̄enī. h. d Erūt enī inq̄t duo in car. vna. q̄d dē de actu mīmōntali. r̄ sile est de actu fornicarij in parte: vi dictu^z est: l̄z nō i toto. e Qui at̄ adhe. deo. p fidē r̄ amore. f Unū sp̄us est. nō fini rem s̄z fini affectionē.

g Fugite for. H̄ic ponit tercia rō q̄ accipit ex corpis inq̄natiōe q̄ nō sic est in alijs vñtis. h enī vñtū redūdat ad corp^o p aspectū impudicū: p au- ditum r̄ loq̄lā turpiū: r̄ postea p to. t Geā. 2. d tñis corpis tacū lñmōntū. ppter q̄d Ep̄. 5. g fornicatio ē vitāda. hūt autē rōnū Dñ. 19. 4. pmo p̄t̄ p̄clusionē dī. Fugite forni- cationē: q̄r h̄ vñtū nō vñctis n̄lī p fu gam: in alijs aut̄ vñtis q̄t̄ plus de scedit hō ad cogitādū particulares p̄ditioēs: tātō plus inuenit vñ p̄t̄m sibi displiceat r̄ se retrahat. in forni- cationē: q̄r h̄ vñtū plus de scedit ad co- gitādūz particulares delectatiōes i osculis r̄ tactib^o r̄ s̄lib^o: tātō plus inualexit tētatio. ppter q̄d vñtū hoc vñctis occasiōes fugiēdōt cogitatio- nes. r̄ subdit fugiēdi rō cum dicit^o: h Oīne eī pec. q̄d. fe. ho. ex. cor. et. alia enī p̄t̄a cōiter inficiunt solā ani- mā: q̄r nō p̄ficiunt i delectatione cor- poris sic auaricia: odīa r̄ inuidia et hñmōt: s̄ fornicatio nō solum aīam s̄ etiā corp^o inq̄nāt: q̄r p̄fici i delecta- tionē corporali intantū q̄. p̄t̄c̄p̄ absor- bēt intellect^o r̄ effici hō q̄lī equust mulas. gula h̄ licet p̄ficiāt in dele- cationē corporis: illa tñ delectatio nō ē ita vñctis q̄ absorbeat intellectū. pot̄n dicit^o q̄ cū Apls dicit: Oīne pec- catū est extra corp^o p̄ter fornicatio- ne. sub fornicatio nō solum aīam s̄ etiā corp^o inq̄nāt: q̄r p̄fici i delecta- tionē corporali intantū q̄. p̄t̄c̄p̄ absor- bēt intellect^o r̄ effici hō q̄lī equust mulas. gula h̄ licet p̄ficiāt in dele- cationē corporis: illa tñ delectatio nō ē ita vñctis q̄ absorbeat intellectū.

tis a deo: r̄ nō estis vñtī. t Empti k sangūinis. g p̄ bona opa alijs. enī esti p̄recio magnō: Glorificate m s̄ si aduersa vñgeāt. s̄ christum vel spiritum. g t portate deum in corpore vestro.

D fornicatio fugiēda: s̄z nubere liceat

bitata. r̄ b̄ ē q̄d dicit: An k. Et n̄ el̄ vñtī. i. vñtū tur^z h̄z xp̄i. cui^z rō subdit: l Empti enī est p̄ma. s. xp̄i sangūne p̄clos. res enī empta p̄tinet ad ius em- pitoris. iō cludit. d. m Glorificate p̄z. i cor. ve. q̄d fit q̄n mancipatiō dñō obseq̄o: sicut equ^o portat dñm suū q̄i el̄ obse- quo mācipat. tal̄ enī mācipatio in diuīs obsequijs exigit mū- dicia castitatis: r̄ p̄t̄s fūgā fornicationis. In ca. vi. vbi dñ in postil. Secularia tiḡi iudicia habuerit: int̄ vos p̄t̄p̄tib^o Sicut Apls rep̄t̄ les q̄ sunt in ecclia. Additio. i bendit eos q̄ causas agebant apud infideles p̄t̄p̄tib^o. hic nūc rep̄hēdit eos q̄ p̄t̄p̄tib^o iudices licet fideles p̄t̄p̄tib^o. iō dicit: Si in iudicia habuerit cō- stituite p̄t̄p̄tib^o. i. indiscretos q̄ sunt in ecclia. q. d. h̄ ē q̄d fecistis vos: exq̄ coacti frēs recurrerūt ad infideles q̄d redar- gūt in eis Apls ironice loquēs. iō subiecit: Ad verecūdias vñram dico vt verecūdēmī: q̄r nō ē int̄ vos q̄lī sic sap̄ies qui possit iudicare int̄ frēm r̄ frēm suū rē. h̄ in H̄o. fin quā sñlām hūt dīci x̄tē in dñi illi q̄d ē i postilla: tñ expōsitiō postilla- toris i h̄ loco videt magl̄ cordare planior sensu littere.

In eo. ca. vii. dñ in postil. Esca ventri debet modo dicto.

Additio. ii. dicit: q̄r q̄nō l̄z repetē. s. xp̄i necītatevī- ctus. r̄ b̄ ē q̄d dñ: Esca debet vñtri. Recīmū cī q̄tīdianas rut- nas corpori edēdōt r̄ bibēdō. vñ p̄ escā notāt necessaria nature. Et vñter debet esel: q̄ alīs n̄ p̄t̄ sustērāt. Et iō l̄z nr̄a repele p̄- pter necessitatē: l̄z q̄r nō ē multū p̄ his laborādū cū sint trāst- toria. iō subdit: Dñ at̄ r̄ h̄cē r̄ h̄cē destruet. hec in H̄o. rē.

D E quibus aut̄ sc̄p̄tis. Postq̄ Apls instruit co- VII de mīmōntio: r̄ dñuidis i duas p̄tes. q̄r p̄t̄o instruit mīmō- monium

Slo. ordi. Ad Corinthisos

G fm indulgentia: fm pceptu. Cum pseudo p hypocritum ut puriores essent nuptias improbarerit: qr d non placuit Corinthis: hoc solu ab aplo qsteruntur. Nota q ynicius liceat vro re accipit faciat sibi illicitu ppter votu vel aliqd tale.

Coum gnu siue mrimoniu est maritali junctio maris et feminne individualite vita pueriliter retinens. Et est bona res pingui: vnu de sacramentis ecclie tenes imaginem pueri et ecclie. vnu h aut dico magnum sacrum esse in xpo et ecclia. Christus enim matrimonii approbas nuptias interfuit et eas miraculo comedauit. Etiam primu pugnac inter pmos parates de institutis. Causa efficiens mrimoni est pueris maritalis de pfectu p verba expressus. vnu matrimoniu no facit cor sed voluntas. Jobes Chrysostomus. Hoc de floribus virginis sed pactio singularis mrimoni facit. Et vero ppter quaz strabid est pteractio plis: et virtus fornicatio. Sunt et aliae cause honeste: ut inimicorum reconciliatio: pacis reintegratio. Aug. Qd est ppter intentione generatio no est nuptiarum malum: sed veniale ppter nuptiarum bonum qd est tripartitus: fides: ples: sacrum. Fides ne cu alio vel alia coeatur. Proles ut religiose educetur. Sacrum ne coniugium separatur. his tribus bonis excusat curia carnal q est in coniugio sita viri no sit peccatum: vel veniale. Qd eni causa plis quenam: excusat ut no sit peccatum. Qd vero ca ccupicetia satanide vel refrenade: veniale est. Hoc fm indul. Dicit aliqsi si h fm veniam possit. Aplo. q petri sunt nuptie. Qui eni venia nisi pco coedet. Mane qd firmatur coecissit Aplo fm venia: audeo dicere permisisti. Venia namq coedens Aplo coecitum attendit consuetudinum vbi est incontinentie malum.

Incotinentie

Aico.de lyra

monium strahentes. scdo ipm p meliorib uno fugientes. ibi: De virginib ast. Prima adhuc i duas: qr pmo instruit eos de mrimonio strahendo. scdo de ipo no dissoluendo. ibi: His aut. Circa pmu sciendu q aliquo celu hbites: sibi no fm sciam. in detestatione fornicationis etiam mrimoniu ptenebat: et aliquo faciebat h ex hypocrite si ut magis tanq sanctiorib credere: id est fieri circa fines mundi. i. Timor. iii. Prohibentium nubere t. H aut videbatur durum fideliis corinthiis. to sup h scripsierunt Aplo. ad qd hic rindes osdit pmo qd sit pfectio. scdo quid necessitat. ibi: Propter fornicationem. Circa pmu rindido dicit: De qd antem scripturam i duas ptes: qr pto agit de debiti redditione. scdo de ei itermissione. ibi: Moltre: Circa pmu dicit: Arori vir debitum reddit p carnale copula: et sibi econverso: qr h est vsus mrimoni in q vir et vro: ad paria ludicant. pte qd mulier de latere viri formata fuit si de capite nec de pedibus: qr no d e dha nec ancilla sibi socia. et ratione hui debiti subdit di.

sculpi et feminam

I La. VII Aico.de lyra

sculum et feminam creauit eos: bñdixit eis et ait: Credeite et mul. t. sed h necessitas fuit maxime circa institutionem generis humani qd operebat multiplicari ipsius dei p generationem carnalem. et id Aples consideras gen humani sic multiplicatur: et ipsius dei p regenerationem spiritualis multiplicandu. Job. iii. Misi qd renat

fuerit ex aq et spiritu no pot introire regnum dei. id Aples h ptermisit hac necessitate qm munitioni fuit institutum in sedi seu officium nature: et ponit sed etiam necessitate qm institutum est in reme: id culpe. In renatu eni p baptismu sicut no. 9. his ita.

remaneat adhuc pcupicetia carnis et marie ad actus venereos ppter veherem etiam delectationis: licet autem maioris pfectio sit hanc pcupicetia supare totalem ppteritatem: tunc hec pfectio no pot in oib esse: sibi pauciorib ppter pntate ad secundum pcupicentia. vnu dicit

saluator Mat. xix. Hoc eis capitum verbum. id necesse est ut partim pcupicetie cedat et partim superet: qd sit dum actus generationis ratione ordinatur: t sic hoc no totaliter pcupicetia ducit: sicut magis pcupicetia subdit ratione. Habet autem hoc ratione naturalis qm hoc servat actu generationis, put uenit generationi et educationi filio. vnu et libris aialib h inuenit qm illis speciebus aialib in qd sunt qui dicuntur in fine. De consan. c. no debet de rap. c. penit.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

viro viro. Abulier sui corporis potestate non habet sed mulier. id est in hoc pares: in aliis vir potest. similiter autem et viri sui corporis potest. sicut quia ad aliud.

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. VII Nico.de lyra

In continetie malū est q̄ vir cognoscit vxorē etiā vltra necessitate p̄cēdi liberos: sed t̄ ibi est nuptiax bonū. Non enī qr̄ incontinetie ibi malū est. iō cōnubiu qd̄ est p̄ter intētione gene ratiōis nō est bonū. Imo xo nō p̄ter illud malū culpabile ē hoc bonū. Sed illud malū fit veniale p̄ter bonū nuptiale. b

bonū nuptiax nō rephēdit Ap̄ls: sed malū incontinetie. Cōcubit⁹ his necessari⁹ cā generādi inculpabil⁹ t̄ sol⁹ ip̄e nuptial est. Illa xo q̄ vltra necessitatē pgredit⁹ nō rōni sed libidini obseq̄tur. Cū lig⁹ culpabil⁹ nō sit generādi intentiō sc̄ibit⁹: q̄ p̄te nuptijs ip̄tandus est: qd̄ f̄m̄vnia cedit Ap̄ls nisi q̄ p̄tages debitu carnis exposuit nō voluntate. p̄aginjs h̄ libidinis voluprate: q̄ t̄ voluntas nō p̄ter nuptias cadit in culpā: b p̄ter nuptias ac̄cipit venia. Quocirca etiā hinc sunt laudabiles nuptiae: qr̄ etiā illud qd̄ nō p̄tinet ad se ignosci faciūt p̄ter senecte: q̄ enī iste cōcubit⁹ q̄ seruit cōcupiscētie agit ut implacat fer⁹ qnē postulat nuptie. Omo igis in genere suo nuptiae bone sunt: qr̄ fidē thori seruat: t̄ pl̄is suscipiente cā vtrūq̄ sexū cōmīscēt: t̄ impietate separati⁹ horrent.

<sup>t̄. a. 2. c. de
nep̄l. 2. 2. 2.
5. ante. c.
horrendus
et. 9. 7. c.
apostolus</sup>

a Anusq̄s. Aug. Et iō non d̄z q̄s cōstringi: ne phibit⁹ a licet⁹ admittat illicta: h̄ ip̄e qd̄ sequat̄ eligat: sed t̄n̄ in b̄ pp̄ensore esse meli⁹ ē. Anusq̄s q̄. p. ba. Satis h̄ etiā os̄dit pudicitia cōiugale esse donū dei. Nō t̄n̄ enī p̄tientiū sed etiā p̄lugator⁹ castitas do nū dei est. b Propriū habet t̄c. Quia in b̄ q̄s inuitat⁹: qd̄ appetit audi⁹.

c Dico autem. Hic dat oīliū. d Ari. Et desiderijs agi vel vinci. Nō ḡ ideo dicit meli⁹: q̄si bonū sit vir: t̄ nubere meli⁹: sed p̄suētū nē locutiōis est fecit⁹. e Q̄ si discesserit. Illud enī malū est: h̄c bonū. Ambro. Ideo nō subdit d̄ viro sicut de muliere: qr̄ licet⁹ viro alia ducere: qr̄ inferior nō oīno hac lege v̄t̄: qr̄ potior qd̄ a falsarijs d̄ esse ap̄positum.

Nico.de lyra

Circa p̄mū sciendū q̄ alijs posset accipe dictū ap̄li de re iteratiōe debiti tanq̄ necessariū ad salutē qd̄ nō intellexit. iō dicit: Hoc aut̄ dico f̄m̄ indulgentiā t̄ nō f̄m̄ imperium. i. tra dens sub p̄cepto tanq̄ ad salutē necessariū. p̄t̄ enim p̄tages de cōiūtē p̄fēctiōi cōtinere. sed videz Ap̄ls h̄ indulgentiā lo qui dices: Hoc aut̄ dico f̄m̄ indulgentiā nō est nisi de malo. act⁹ vero m̄rimoniāl nō est mal⁹. Ad qd̄ di cendū q̄ indulgentiā accipit h̄ p̄ p̄missiōe. p̄missio aut̄ fit du pliciter. Uno mō de minori malo ad vitā dū matus maluz: sic moyses p̄misit libellū repudij ad euitandū v̄xocidū: Mat. xix. t̄ talis p̄missio nō fit in euā gelo. p̄pter p̄fēctionē: Hebre. vij. Ad p̄fēctionē feramur. In veteri lege facta fuit ex eius imperiō: Heb. vij. Hibil ad p̄fēctū adduxit ley. Alio mō fit de minori bono p̄ b̄ q̄ mai⁹ bonū nō p̄cipit. sic est in p̄pō sito. ex h̄ enī q̄ Ap̄ls virginitātē nō p̄cepit indulget m̄rimoniū. Nō etiā alii soluit. put indulgentiā respicit maluz. Circa qd̄ sciendū q̄ act⁹ p̄iugal aliqui est sine oī culpa: t̄ cū ordina tur ad prolē. p̄creandā ad cultū dē: vel cū fūt cā reddēdi de bitū: qr̄ p̄mo mō est act⁹ religiōis. sedō iusticie. t̄ si fiat ex cha ritate nō solū est sine culpa: sed etiā meritor⁹: qr̄ oīs act⁹ vir tutis fact⁹ ex charitate meritor⁹ est. Si vero act⁹ m̄rimoniāl exercentur ad satisfaciendū cōcupiscētie: tūc h̄z cōpā annērā venialē q̄ si sit intra limites matrimoniales. Mortalem vero qn̄ nō sitit: vt̄pote qr̄ v̄xorē mō indebito: vel qr̄ equē li benter allā cognoscet. Primo mō actus m̄rimoniāl nō re gr̄it indulgentiā sed premiū. Sedō mō habet indulgentiā in cōtē p̄sentiens cōcupiscētie in sua v̄xore: t̄ nō in alia: non fit reus peccati mortaliss: sed t̄n̄ venialis. Tertio mō indulgen tiā haber: qr̄ reus est p̄t̄ mortaliss. a Aolo aut̄. Hic t̄r̄ Ap̄ls assignat rōnē sui dieti. Et p̄mo el⁹ qd̄ dixerat: Nō f̄m̄ imperium. sedō el⁹ qd̄ dixerat f̄m̄ indulgentiā. ibi: Anusq̄s aut̄. Circa p̄mū sciendū q̄ nullus sapient̄ p̄cipit t̄ra illud qd̄ vult: matrimoniu aut̄ strabere t̄ v̄t̄ tracto cōtrariaf̄ virginitati nīl cōtrabens certificat⁹ fūrit q̄ acris m̄rimoniāl ab

et eo nō exiget

eo non exiget: sicut fuit de beata virgine. virginitatē autē vo lebat Ap̄ls. ideo bene dicit: Holo aut̄ omnes vos hoies esse sicut meipm. i. oīs virginitatē fūare. fuit aut̄ Ap̄ls virgo. vn de t̄ in el⁹ decollatiōe in testimoniu sue. virginitatis fluxit lac de eius corpe: q̄ t̄ loquēs de matrimonio t̄ eins actu. propter

hanc voluntatē nō fuit locut⁹ f̄m̄ imperiū. Sed videt q̄ voluntas Ap̄sto lo nō fūrit rōnabil⁹: qr̄ si omnis a t̄p̄ ei⁹ fūissent continetē extinc̄ cessasset ge neratio homī: t̄ sic nō fūisset cōpletus numer⁹ elector⁹. Ad hoc dicunt alia q̄ renelatu fuerat Ap̄lo: q̄ si omnes sui t̄pis cōtinuerint adhuc sufficerent ad implendū numerū elector⁹. sed hoc di cū nullū habet scripture vel ratiōis fundamētū. ppter qd̄ dicendum q̄ Ap̄ls volebat h̄ voluntate antecedē te: sed nō voluntate p̄sequēte. sicut. i. Timot̄. ii. ca. d̄: q̄ deus vult omnes hoies saluari fieri cōfūtū voluntate ante cedente: nō th̄ omnes saluānt: qr̄ non vult voluntate p̄sequēte. dicit aut̄ vo luntas antecedēs qua alijs vult ali qd̄ absolute t̄ in generali tanq̄ meli⁹ simplicitē. Consequētē vero qua vult alijs considerat̄ conditionib⁹ pro prijs t̄ circūstantijs. Primo mō vult homo merces suas seruare. Secundo modo nō vult eas seruare q̄si in periculo posse p̄sequēt̄ eas in mare. t̄ hoc modo cōsiderat̄ meritis t̄ demerit⁹ hominū deus vult t̄n̄ aliquos saluari t̄ aliquos dānari: licet velit omnes saluari in quo dā generali: incēptū sūt

ad imaginē suā facti t̄ beatitudinē capaces. Et eodez modo volebat Paulus ap̄ls hoies p̄tinētes esse incēptū p̄tinētia est matus bonū q̄ matrimoniu: p̄siderata t̄ fragilitate homī vo lebat aliquos matrimonio iungi. b Sed vnuſq̄s. Hic cō sequēt̄ assignat rōnē quare de matrimonio p̄cesso dicit: f̄m̄ indulgentiā: qr̄. s. q̄libet nō est tante virutē: q̄ possit cōtinere: t̄ hoc est qd̄ dicit: Sed vnuſq̄s p̄priū donū habet ex deo: als us quidē sic. s. vt possit p̄tinere. c All̄ vero sic. i. q̄ possit cōstatēt̄ maritale custodire: t̄ in ea deo seruire. vñ Mat. xv. d̄ de christo sub parabola hois pegre. p̄fīcētēs q̄ vocat̄ ser nis suis tradidit illis bona t̄ vñtuorū f̄m̄ p̄priū virtutē.

d Hic aut̄. d̄ obīcure dixerat magis declarat̄ dices: Hic aut̄ nō nuptis. i. virginib⁹. e Et vñtuorū bonū est illis si sic p̄manerint sicut t̄ ego. i. p̄tinēt̄ vñtēdo. f̄ Q̄ si nō cō tinet. i. si donū p̄tinēdī nō acceptin a deo. g Hubat̄. m̄ri moniū t̄strabēdo. h Meli⁹ est enī nubere q̄ v̄l. i. q̄ cōpītēta supari. cōcupiscētia enī qd̄ ignis est. t̄ oī q̄ ab ip̄a impugnat̄ incalescit. d̄ aut̄ supat̄ p̄ cōcupiscētia v̄t̄. Et p̄siderādūz q̄ Ap̄ls h̄ v̄t̄ cōparatiōe abusua: qr̄ cōcupiscētia v̄i malū ē simplē: nubere aut̄ bonū: min⁹ t̄ h̄ contineat̄. est igis sensus: Meli⁹ est t̄c. i. magi⁹ eligible est q̄ h̄ min⁹ bonū habeat h̄ q̄ malū incurrat̄. i. His aut̄. Hic vñtēdo instruit eos q̄ m̄rimoniū. nō iūtē fūt̄ de ip̄o nō dissolue. Et diuidit̄ in duas partes. qr̄ p̄mo facit p̄postū. scđō occasiōe eius dat generale docume tum. ibi. Et vñtuorū. Prima adhuc in duas: qr̄ p̄mo agit de indissolubilitate matrimonij qn̄ vterḡ cōtūgū est fidē. secundū do qn̄ alter est infidē. ibi. Ceteris aut̄. Prima adhuc in du as: qr̄ p̄mo docet eos de indissolubilitate matrimonij. secundo qd̄ sit agendū qn̄ contingit ip̄m alia modo separat̄. ibi. Q̄ si discesserit. Circa primū dicit: Hic aut̄ t̄c. Precipio nō ego sed dīs. i. nō precipio instinctu. p̄p̄to: sed auctoritate diuinā.

k Vxore a viro nō discedere. sicut enī dictū est. s. matrimoniu p̄mū fūit institutū ad legiū p̄lis. p̄creationē: in cui⁹ m̄ tritioē t̄ instructiōe de morib⁹ regri⁹ magnū t̄ps. p̄pter qd̄ rō dicit̄ q̄ vir t̄ v̄xorē t̄ totā vitā inseparabilē cōtūgāt̄. t̄ lō m̄rimoniū sic diffinīt̄: qr̄ est p̄sonā legitimā p̄t̄ cōtūgū indiūdu am. i. indiūduz vite p̄suetudinē retinēs. p̄pter qd̄ nō discedere re v̄xore a viro cadit sub p̄cepto: excepta cā fornicatiōis: quez casum excepti saluator Mat. xv. t̄ idē de discessu viri ab v̄x ore. in h̄ enī ad paria iudicant̄. l. Q̄ si disces. Hic t̄r̄ oīndī qd̄ sit agēdū qn̄ aliquāt̄ separat̄ matrimoniu: licet enī vñtuorū lū m̄rimoniū p̄sumat̄ sit in dissolubile nīl p̄ morez alteri⁹ cor poralē: t̄n̄ ex cā fornicatiōis. pbata p̄t̄ dissolui cōtūgū ad th̄orē q̄ ad cohabitationem. t̄ sic dicit Ap̄ls: Q̄ si discesserit v̄xora

* viro in casu

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. VII Nico.de lyra

Ga Et vir vxore, nō dī vir dimittere vxore; qd face ret cā mechari; qd si illa est adultera nō facit; s ad/ ultera dimittit. Causa quā xp̄s exceptit b taceat; qd notissima est. s. fornicatiōis. b Mā ceter. Abi vterq fidelis hoc p̄ceptū dñi dedi. nā ceter vbi nō vterq fidelis; qd in initio ecclie cōtigit cū euāgeliū p̄ dicari cepit. c Si qd fra ter vxo. ba. Idolatria & qli libet noxia luxuritio fornicatio est; t dñs cā fornicatiōis qd p̄misit vxore dimitti; s̄z non iussit; t sic dedit locum Aplo monendit; vt q noluerit; nō dimittat infidelē que forsan erit fidelis. Si fornicatio carnis detestāda ē in cōiuge; quātomagis fornicatio mentis. i. infidelitas; s̄z iussit Esdras imo dñs p̄ cū viores dimittere alienige/ nas p̄ qd ad deos ibāt alie nos. Et p̄ moyen dñs iusse rat ne qd vxore alienigenaz duceret merito ergo qd du yerat dño phibete. dño iu/ bēte dimiserūt. Ambro. nō est imputādū matrimoniuq; qd extra ceterū est; s̄z cū cognoscit emēdādū. Aug. Lū ho cepisset gē tib euāgeliū p̄dicari; iā cō iunctos gentiles getilibus cōperit; ex quibz s̄i non am bo cederet; s̄z vñ vñ vñ: t infidelis cū fideli cōsentiret habitare; nec phibeti a dño debuit fidelis infidelē dimittere; nec iuberi. Ideo eni non phibeti; qd iusticia pmittit a fornicatiōe discede re; t infidelis homis forni catio est maior in corde qd i carne. Ideo aūt ne iuberi; qd nō cōtra iussionē dñi gē, tiles fuerūt ambo s̄i cōtēt; s̄i ergo erat p̄ iusticiā; s̄i licētū nō erat faciēdū. xp̄li berā beniuentia. d Sā cōficiat̄ est. qd hoc sepe con tingit; qd alī p̄ alter ad fidē p̄vertit. Ut mūdū est vir infidelis qdū ad fidē mulierē. t nullā ex eī cōiuctio ne iūndictā partis mulier fidelis. e Alioq. Si di mitit̄ iūnūcē nolētes cōba bitare t alijs vos copulare adulteri estis; et filij vñ salu rī t iō immūdi; nūc sc̄i: qd de licētis iūgūs nati: t s̄b creatoris veneratione nati. Veli si viciūm dimisit̄ filij qd matorē p̄cē sequunt̄ in iſi delitate māebūt. Maior ei tūc erat numeri; fideliū. qd fideliū. nūc aut̄ sc̄i. i. xp̄ia ni: siue vno ex parētibz au cōre siue vtrōq. f Mō ei ser. nō ē ratū iūgūs qd si ne deo: t iō nō est p̄cē dimisit̄ xp̄dē si alīj copulat. Si abo credit; p̄ cognitione dei cōfirmat̄ iūgū. g In pace. Mō oportet litigare cū discedente; qd odio dei discedit. h Unde eni sc̄is. Aug. Mortat̄ sup ea q̄ euenerūt: nūc quia eadē fieri p̄nt. Hec nō lege iubēt; s̄ liberā charitate fuit. i. Di uisit. De cuiq q̄ salutē; i. sc̄i q̄ credet̄ sustinet; sic et tu expecta.

Cōcūlūs

viro in casu dīcto. a Manere innuptā. supple p̄cipit dñs. b Aut viro suo recō. si cut ei poterat nō discedere a viro sub spe correctiōis ei: ita post discessū p̄t ei recōciliari: t etiā debet si nō possit cōtinere: qd non p̄t alteri nubere ipso viuēte. c Mā ceteris. Hic p̄t agit de dissolutiōne t solutiōne matrimonij qn̄ alter s̄t lugū est infidelis. Et dividit̄ in dual ptes: qd primo agit de recessu ex pte fidelis. sc̄do ex pte infidelis. ibi: Q̄ si infidelis. Circa p̄mū dīc: Mā ceter q̄ s̄t dispar cult⁹. d Nico ego nō dñs. i. do cōsiliū: s̄z nō est ad hoc dīctū p̄ceptū. e Si quis frāl̄. i. christian⁹. f Axorē habet ū fidelē. vt pote q̄ vir querit̄ ad fidē t nō vxor. g Et hec cōsentit habitare cū illo. pacifice t si ne cōtūmelia fidēi christiane. h Mō dimittat illā. t idē subdit de vxore fidelis virū infidelē ha bente. cū dñs. Et si qua mulier tē. in h̄ eni sunt ad paria. t subdit̄ rō talis māstōs fidelis cū infidelis cū dñs. i. Sācificat̄ eni vir. i. querit̄ ad fidē. k Vir infidelis p̄ mulierē fidēlē. i. p̄mū ad h̄ inducēt̄. h̄ eni frequēter siebat in p̄mitua ecclie. l. qd vxor fidelis querit̄ virū infidelē: et cōquerit̄ vir vxor. l. Alioq. Hic p̄t ad idē sedārō ex pte plis q̄ p̄ questionē parēt̄ infidelis mō dīcto adducebat̄ ad fidē. si aut̄ fidelis cōtēt̄ discederet̄ plis cū infidelis remaneret̄: qd tūc p̄s i. infidelis cū talibz p̄ualebat̄: t̄ qd crāt̄ pauci fideles t sub infidelis cōstituit̄. t h̄ est qd dñs: Alioq. filij vñ immūdi essent̄. i. in infidelitate remane rēt rōmū dicta. m. Mūc aūt sc̄i sunt. i. adducti ad fidē mō dīcto. vñdet̄ aūt q̄ Apli dīctū sit cōtra sacrā scripturā. q. i. Esdr. r. sanct̄ esdras fe cit obiecti vxores alienigenas cū filiis suis a filiis israel fidēlibz. Item p̄tra sacros canones. q. x. viii. q. i. ca. iudei. dñs q̄ p̄t infidelis in eī cōunctione p̄manere q̄ lā ad christianā trāslata ē fidē. Ad primū dīctū q̄ matrimonia illa erāt̄ h̄cta p̄tra dei. phibitionē: de q̄ h̄t̄ Deū. vii. lō nulla erāt̄: qd nullū matrimoniuū h̄cta p̄tra dei. phibitionē p̄t esse rarū: ppter qd Esdras fecit illa se parari t bene. Ad secundū dīctū q̄ in p̄mitua ecclie passim cōuerterebat̄ altq̄ de iudeis t si milī de gētibz: t illo tpe loquit̄ apls: qd tūc spes erat q̄ infidelis trabere ad fidē p̄ fidēlē p̄sonā in matrimonio sibi iūnetā. pcedēt̄ ho tpe iūdi fuerit̄ obstinat̄: nō sic aūt gētēles. t ideo fidē p̄ mittebat̄ habitare cū infidelis de gētibz: nō tū de iudeis. mō ho part̄ passu ambulant̄: quia vtrōq reputant̄ obstinat̄: sic nō pmittit̄ fidē habitare cū infidelis de istis nec de illis. t hoc modo loquit̄ decretū allegatū. n. Q̄ si infidelis. Hic cōsequēter̄ loquit̄ de discessu infidelis. cū dñs: Q̄ si infidelis discedit. in odiū fidēi christiane. o. Discedat. q. d. libera⁹ est fidelis a cōiūtiōe eius: t p̄t alteri cōtrabere. t subdit̄ causa cum dicitur: p Non enim seruituti subiect⁹ ē fra ter aut soror. i. christianus vel christiana. q. In eiusmodi. vt teneat̄ infidelē altq̄ mō seq̄: aut cōtēdere in iudicio vel alibi p̄ eī cohabitatione. t subdit̄ causa: r In pace autem vocauit̄ vos deus. non in litigiis t cōtētionibus. Sed quia posset aliquis arguere in contrariuz. s. q̄ teneretur hoc facere vt posset infidelē per cohabitatione ad fidē cōvertere. Ideo hoc remo uet dicens. s. Si eni sc̄is mulier si virū saluū facies. q. d. nō p̄t b̄ sc̄e nisi per divinā reuelatiōne. ppter quod subdit̄: t Misi vnicuiq̄ sicut diuisit̄ de. l. ordinavit̄ reuelari: fūt̄ aut̄ vñā hūnam magis p̄bile videb̄ q̄ infidelis subuer teret fidēlē si sequeret̄ ei discedentez ex odio fidēi christiane. v. Anūquēq. Postq̄ Apls egit de solutione t indissolutione matrimonij vbi dixerat q̄ fidelis debet manere cū infidelis si potest absq̄ contumelia chis̄. Hic consequēter̄ ex incidenti dat generale documentū standi in statu in quo quis vocat̄ ad fidē. dicens: vñquēq̄ sicut vocauit̄ de. ita qmbulat̄. H̄tum ad illa q̄ nō repugnat̄ statui fidē. x. Et sicut in omnibz ecclieis doceo. q. d. non soluz vobis corinthis: sed t alijs hoc dixi: qd do crīna fidēi deber habere vnitat̄: t maxime in hoc q̄ quilibet sit cōtēt̄ de statu in quo vocatus est ad fidē nisi impedit̄ dei seruitutē: et explicat̄ magis in speciali dicens:

v Circūlūs

28. q. 1. 6. 1.
et c. iā nūc
De diuor.
c. gaudem.

28. q. 1. c. 15
nūc.

28. q. 1. c. 15
mili mō ū
infideles

D

Glo.ordi.

Sa Circumcisus aliquis vocatur. c. Huiusque auctoritatem consuetudinem et seruata non impedit salutem mones ne in talibus spes salutis ponat cum tamen pro offensione infirmorum serventur. vnde dicit nihil ea est se subditus. Circumcisio nihil est. b Anusque in ea recte hoc ad eas editioes vel vite suetudines respicit: quod nihil obstat fidei bonis que moribus. Sicut enim plures sunt et latro ad Christi fidem vocari. Sed ille est causa de regule iugio non a circumcisio. Iste laicorum vero non in latrocino sed in punito latrocino. Non enim necesse est ut cõluges desinat esse cõluges. propter fidem christi: sicut necesse est ut fratres desinat esse fratres. c Servus vocatus. Supra posuit unum exemplum de ritu viuendi: h. aliud de editiois de officio. d Magis vtere. quod quandoque propter deum despiciuntur in his scelos: et a mortis exaltabitis in futuro. e Libertus. quod erexit a peccatis et seruos faciunt: nec seruus conditio ne despiciatur: nec liber eretur elatus seruo se proponeat. f Quia empti. Reddite vice ut vos servum sit Christi non hominum: sed sicut seruus homini quam huic est subiectum suscipitibus. g Servi liberi. Quod contingit vobis si dicatur: ego sum paulus: ego sum apollo. h De virginibus. c. illi fornicate ris: de omni fornicatione per vitam docet. i He cestitate. Dicit penitentia seculi quod sepe patiuntur cojugati: infirmis infirmam ratione praediti: possit ei digniori reddidisse virginitatis ratione et munus amplius comedendo. Supradicti enim virgines conditione humanae nature per quam homines angelis assimilantur. Major tamen virtutis trahitur virginum est quam angeli. Angeli enim sine carne vivunt. virgines vero in carne trahuntur. Inde est quod in tabernaculo domini sunt optimi: erat deinde plenus hiacynthis propter intelligit celibum vita. h. ei hiacynthus spes silvae throno: ita quod in carne virginea puritate seruantur super celestib. similans. hi sunt qui cum mulieribus non sunt inquitatis: et sequuntur agnus quoque iterit. k Hoc itaque dico. Hoc ad te patrem tuum monet. Quasi quod cõsumi gemitum dum sine petro possit fieri: itaque hoc consilium do vobis.

G. T. 28

De translat. e. quanto.

Ad Corinthus I La. VII. Nico. de lyra

As. in eo statu ipso manere. s. coniugii sic in cetero quod salute impedimentum non afficerunt. vbi gratia. hoc. s. doceo quod unusquisque maneat in suo statu. b s. non cogat adducere. **S**circumcisus aliquis vocatur: est non adducat prepucium. l. non sequatur ritus genitalium quod fuit illicitus. b In prepucio aliquis vocatur: est non circumcidatur: volens obseruare legalia quam cessauerunt in morte christi: marieque genitum ad ceremonialia: de quibus fuit circumcisio: cui sicut cedit baptismus in noua lege. i. subditur: c Circumcisio nihil est. i. nihil facit ad salutem. d Sed obseruatio mandatorum dei. Mat. xix. Si vis ad vitam integram seruare maledata. sicut enim de dictamine iuris naturalis propter quod obligatio eorum per manet. e Servus vocatus es. ad fidem. f Non sit tibi cura. i. non feras haec conditionem moleste: nam in illa potest Christus seruire. g Sed et si potes fieri liber. ex gratia domini tui. vel alia via de faciliter. h Magis vtere. s. seruitute quam an reseruando christo in membris suis: exemplum christi quod sicut minister erat cum discipulis. Et propter hoc per Epb. 4.8. a sicut seruus seruorum dei se vocat in spiritu dei. i. Qui enim in deo vocatur est servus. c. struaf sic litera: Qui enim seruus existens in conditione: k In deo vocatus est. i. vocatur ad fidem. l. Libertus est dominus. i. libere potest seruire deo: et equalis est meriti apud deum: sicut ille quem vocat existente in libertate. m Silvester qui libet seruus est christi. sicut et ille qui vocatus est seruus illius existens. vnde dicit Amb. Apud deum bona seruitus et bona libertas equa lancea pendunt: et propter quod sit equalis seruus christi. ostendit pater cui dicit: n Prorecio empti estis. i. sicut seruus christi qui equalis effusus est per virtutem. o Holite fieri seruus effectus emptoris. o Holite fieri seruus. dimittendo seruiture dei. per seruiture hominum. vtrumque enim potest stare: ut cum quod propter deum humiliatur sustinet hominis seruitutem. p De virginibus autem. Postquam apostolus egit de matrimonio: hic pater agit de sufficientibus matrimoniorum. p meliori bono. Et primo. p. conditione virginum. secundo de virginibus. p. continetiam viduorum. ibi: Nullus alligatus. Nulla i. duas: quod primo agit de virginibus. secundo de virginibus custodibus. ibi: Si quis autem turpiter. Nulla in tres. quod primo declarat perfectionem que est in statu virgininali. secundo qualiter possit participari i. statu continetiam. ibi: Hoc teat. q. tertio quid circa hoc magis debet optari. ibi: Volo autem. Nulla adhuc in duas. quod primo ostendit quid sit perfectum. secundo quid licet. ibi: Alligatus es. Circa primum dicit apostolus: De virginibus autem tamen. quod predicat virginitatem esse necessariam ad sanitatem: quod rite altitudinis et perfectio est quod pauci possunt eam attingere. vnde dicit salvator. Mat. xix. Sunt eunuchi qui castraverunt seipso. propter regnum celorum: quod potest capiat. q. d. pauci inueniuntur ad hunc idoneum. q. Continetiam autem do. tamen de meliori bono. propter rationes supradictas de eodem causa. r. Tamen misericordia tamen. non solum in christianitatis statu: sed etiam in apostolatus statu: per quem auctoritatem et scientiam consulebam. propter quod subdit suum consilium. dicens: s. Continetiam enim hoc bonum. e. i. simpliciter continere. t. Proprietas instans. necessitatem. i. ad evitandum occupationem circa necessitatem vestre presentis: quod incubit continetiam circa pulsionem virorum et plenis per quam homo retrahitur a bono contemplationis et divine dilectionis. v. Alligatus es. Hic pater ostendit quod sit licet. s. matrimonium trahere et in extracto manere. ideo dicit: Alligatus es tamen. quod forsitan caderes per incotinentiam. excepto enim delectationem venereum in actu coniugali revertuntur ad eam de facili. x. Solitus es ab viro. si potes continere quod est malum bonum. ideo non est dividendum per minori. y. Si autem a viro non potes. quod hoc est licet viro et tamen nullum. ideo subdit: Et si nupserit virgo tamen. z. Tribulationem tamen. tamen. matrimonio iuncti: quod imminent eis anxietas metus et labor corporis circa pulsionem sue domus et plenis: et quod alter conjugum de facilis suspicatur fraudem in altero de corpore: et sic anxietas in mente: cuius anxietas redditus fit in carne. a. Ego autem vobis peco. q. d. non solum ostendo vobis viam perfectiois quod difficultis est in observatione virginitatis: sed etiam matrimonium ad quod licet et bene declinare potestis. b. Hoc itaque dicit pater ostendit quod perfectio virginum possit haberi aliquid a coniugatis. s. a licetis abstinentia. h. tamen fieri potest bono modo.

Scircumcisus aliquis vocatur: est non adducat prepucium. l. non sequatur ritus genitalium. b s. non cogat adducere.

Circumcisus aliquis vocatur: est non adducat prepucium. l. non sequatur ritus genitalium.

Ducatur prepucium. In prepucio autem ali b s. non cogat ad iudicicos ritus.

Quis vocatus est: non circumcidatur. a s. ad salutem nec potest nec obstat hoc vel illud. i. iudiciorum vel genitalis ritus.

Circumcisio nihil est et prepucium nihil est: sed obseruatio mandatorum. a s. non adducat recte. sed b s. non a qua. c s. conditione in vocacione non repugnante.

B del. t. Unusquisque in qua vocatione sicut.

Vocatus est: in ea permaneat. Seruus quasi velis hoc effugere.

Non vocatus es: non sit tibi cura. f s. seruitute. g est ea humiliatio.

Sed et si potes fieri liber. magis s. a s. quod equa vestimenta seruus Christi est. b s. i. in fine dñi vocatur: vel in operacione domini.

Vtere. Qui enim in deo vocatus est k s. id est ac si diceret seruus: h. honesti nomine.

Seruus: libertus est domini. Similiter. l. a s. a deo: quod crimen est. b s. quod perfectio est.

Litter qui liber vocatus est: seruus s. a s. vterus seruus: quod est. c. s. sanguis Christi. b s. erit quod est Christi. t. Precio empti est. d. Non empti. a s. ita. s. vt postponatis seruitutem dñi. b s. quod nullus starus nocet.

Sicut et fieri seruus hominum. Unusquisque a s. non a quod: quod nullus starus nocet in quod vocatur.

But statu. s. in obseruatione mandatorum dei. quod ergo in quo vocatus est frater in hoc permaneat apud deum.

As. de coniunctione dedi preceptum vobis ubi vestrum est fieri. sicut etiam vestrum est fieri meum consilium: deinde aliquid a lege principalem ut corineat vel nubatur.

Del. t. De virginibus autem preceptum p.

As. non hecepit. s. a spissatum mihi inspiratum id est quod supra dedit: non nubet ubi tamquam aliud licet.

Domini non habeo. Consilium autem q. apostolatus.

Do tanquam misericordiam consecutus a s. ita. b s. in dispensatione mihi credita. c s. quia apostolus et fidelis ergo s. consilium domini. s. nubet: quod ex isto h. i. in virginitate permane.

A domino ut sim fidelis. Existimando s. a s. non solum spe eternae vitae.

Ergo bonum hoc esse propter in / tamen existimando: quia ita vere est. s.

Istantem necessitatem: quoniama bonum est homini sic esse. t. Alligatus s. erit si instant necessitas. s. sed si es virgore: noli querere solutionem. So r. s. si potes continere.

Lutus es ab virgore: noli querere rem. s. sed tamen.

Rem. Si autem acceperis virgorem s. similiter.

Non peccasti. Et si nupserit virgo:

As. non peccat: tamen leviter est esse sine coniugio: quod non peccauit. Tribulationem tamen.

Con necessitate rebus prouidens sibi et filio: b s. dum consulere hoc curare. vel dum concedo quod vultus et si graue. s. tribulationem carnis habebitur.

Ego autem vobis parco: hoc itaque dico b.

Glo.ordi.

Gla Tāq̄ nō ba. qd̄ vti
as facit à bñis vxorem
reddit: nō erigit debi-
tū: r q̄ ap̄ infirmitatē
xp̄ia ducit vxorē: plā-
ges pott̄: qz sine vro/
re eē no potuit: bñ gau-
des, qz duxit: r magie
à pari cōsensu cōtinēti-
am seruat. Bratiora sa-
ne cōiugia iudicāda se
q̄ sive filiis. p̄creat sive
ple h̄cepta cōtinētiā
pari cōsensu seruat po-
terū. b Tāq̄ non
vtā. Et ex bōis el̄ bo-
na faciat nō mali fiāt.
Que ne puten̄ mala:
bonis dant. H̄c tol-
lunt vt pb̄f. H̄c v-
putet summa: dāt. r ma-
lia. Itēc tollut vt cru-
elēt. c Preterit ei-
si. Amb. Ideo hec q̄s
nō sint exigitāda sūt:
q̄ preterit: r vt nouis
corporib̄ nouis mun-
dis p̄ueniat: igne pur-
gabitur. d Logitat
q̄ do. Hec enī de dāna-
tione nō timēs r de sa-
lute secura: cogitat tñ
q̄ dñi sūt. e At sit sā-
era r corpe r sp̄i. Hoc
r nuptia amplī in-
pra: q̄ libera a necessi-
tatisbus mūdanis qui-
bus astricta est nuptia:
intensius vacat celesti-
bus p̄ceptis. f Mō
vt laqueū. Aug. Sed
ad id tēdēs: dico q̄ ho-
nestū ē: vt hō sit castus
corpo r aīo: nō q̄ tur-
pe sit cōiugū: s̄z q̄ hoc
honestū r facilitatem
habeat. g Si quis
aut̄. Sicut de virginis-
bus determinauit: sic et
cōstodib̄ determit. b
Meli fa. Quia
apud dñi meritum illi
collocat r a seculi solli-
citidine liberat illam.
Et ideo recte ait: Me-
lius est enim quod licet
et expedit q̄ quod licet
et non expedit. Aug.
Hic enī bene vtitur ho-
mo malo. ibi hō bene
vtitur bono. Duo enīz
hec sc̄z bonum malū:
r hec duo: bon̄ v̄sus
r malus v̄sus sibimet
adiuncta quattuor dif-
ferentias faciunt. Be-
ne vtitur aliquis bo-
no continentiam dedi-
cans deo. Male vtitur
quis bono: continentia-
m dedicās idolo. Ma-
le vtitur quis malo: cō-
cupiscentiam relaxās
adulterio. Bene vtitur
malo concupiscentiam
restringens connubio
sic ergo melī est bene
vti bono q̄s bñ vti ma-
lo. Mulier

Ad Lorinthios I La. VII Nico. de lyra

a s̄ quo nō generatiōe carnali p̄pagād̄ e pp̄ls dei: s̄
regeneratiōe sp̄uali colligēd̄. b s̄ bñ solū restat agēdū
fratres tēp̄is breue est. Reliquiū a
s̄ studendo dei seruatio nō op̄i carnis.
a est vt r q̄ habēt vxores tāq̄ nō ha-
a s̄ aliq̄ p̄sp̄itate sc̄li. b s̄ in̄ timētes corūpi.
bētes sint: r q̄ galūdet tāq̄ nō gau-
des, qz calib̄ cōiugū v̄l aliq̄ cristicā seculi.
dētes: r q̄ flēt: tāq̄ nō flētes: r q̄
a s̄ vt r q̄ p̄uidet filiis. b s̄ no apponāt eoz p̄iur re-
bus. c s̄ vt r vniuersaliter colligam.
ēmūt tāq̄ nō possidētes: r q̄ vtūn/
b tur hoc mūdo: tanq̄ nō vtant. Pre
a s̄ quotidie fenesca. b s̄ pulchritudo nō substāria.
c s̄ si nubices hoc cōsulō sed magia volo.
terit enī figura huius mūdi. Volo
a s̄ rei vxore q̄ diminuta pp̄st̄ vigilar. s̄ q̄.
aūt vos sine sollicitudie ee. Qui si / m
s̄ vt implet.
nevxore est sollicitus est que domi
a s̄ nō quō mūdo fuiat. s̄ teriori pulchritudo s̄ s̄
ni sūt: quomodo placeat deo. Qui n
s̄ de domo. s̄ regēda.
aūt cū vxore est sollicit̄ ē q̄ sūt mū
a s̄ etiam. b s̄ q̄ prim deo: prim seru mūdo. s̄ nō
natura sed actu.
di: quomodo placeat vxori. Et di / p
a s̄ similiꝝ vidua vt virgo.
uisus est. Abilier innupta tvirgo q̄
s̄ lā n̄ cogitat ne dānēt s̄ bñ. q̄ ē rīo custos maloy
a s̄ consul non nubere: s̄ ad virilitatē b̄ dico vt expe-
dir̄ deo seruāt: non vt s̄ icōnūtes est: sim vobis
laqueū. fōrificationis r occasio. s̄ maiorē.
ceat viro. Porro hoc ad vtilitatē
f vestrā dico: nō vt laqueū vobis in
ūciā. Sed ad id q̄ honestū est: r q̄
s̄ quod est in coniugio.
facultatē p̄beat sine ipedimento
s̄ r honestū r expeditū: tñ si q̄s r̄. s̄ r̄ si vir-
go nō peccat custos el̄ videat peccare dicit: si q̄s r̄.
domino obscrādi. Si quis autem
s̄ quandoz s̄ de.
turpem se videri existimat sup̄ vir-
a s̄ vlera pubertatē. b s̄ q̄ virgo nō vult cōtineare.
s̄ ve nubat: q̄ virgo nō vult cōtineare
gine sua q̄ sit supadulta: r ita op̄o
s̄ virgo. s̄ custos.
tet fieri q̄d vult faciat. Non peccat
s̄ virgo. a s̄ idco dico si oportet non peccat: nam
de isto pater.
si nubat. Nam qui statuit in corde
a s̄ in p̄posito: non curās v̄lsobolem v̄l aliud hmōi.
b s̄ cum virgo vult cōtineare
suō firmūs nō habens nēcessitatē :
s̄ sed. s̄ implende.
potestatem autem habens sue vo-
s̄ qui. a s̄ non ex leuitate statuit: sed ex iudicio mē-
tis bonum esse decreuit.
luntatis et hoc iudicauit in corde
b s̄ non ingens somitem nuptiarum. b s̄ non tñ
non peccat.
suo seruare virginem suam: bñne i
a s̄ er quia ita oportet fieri vt dirimus.
facit. Iḡit r q̄ mīmōto iūgit virgi k
a s̄ quia licet quod facit. b s̄ cum habeat p̄resta-
rē sue voluntatis.
b n̄ suā bñfāc: r q̄ n̄ iūgit melī faç.

bono modo r ad supna tēdēdo. dicit iḡit. Hoc itaq̄
dico fr̄es: vos ad p̄fectionē inuitādo. a Tēpus
breue est. s̄ vite hūane: p̄pter qd̄ q̄libet dñ q̄tū p̄t 31. d. c. lex
ad p̄fectionē conari q̄dū bñ ips̄ merēdi. iō subdīt: 32. d. c. c. 1.
b Reliquiū ē vt r q̄ ha. v̄x. tāq̄ nō ha. sint. quod
fit duplicit. vno modo qd̄ reddat debiti: non tñ exi-
gāt. alio mō p̄fecti: vt vterḡ cōiugū de cōt̄ cōsensu
incipiat cōtinere: p̄pter magis bonū adipiscēdū.
c Et q̄ flēt. i. tristis tē materiā bñt: qd̄ frequēt con-
tingit in matrimōto p̄pter varias causas p̄tingētes
circa cōiuges. plē r familiā. d Tāq̄ nō flētes. pa-
tiēter sustinētes r ex spe retributiois eterne s̄solatio
nē recipiēdo. e Et q̄ gaudient. i. materiā gauden-
tiā habēt ex aliq̄ tpali. p̄sp̄itate circa se. plē r fami-
liā cōtingēte. f Tāq̄ nō gaudētes. cogitādo q̄ nō
multū est gaudendū nūli de bñis sp̄ualib̄ r eternis.
p̄sp̄itas enī tpalis frequēt vergit in nocumētū.
g Et q̄ emūt tāq̄ nō possidētes. cogitādo q̄ nō ha-
bem̄ hic manētē ciuitatē sed futurā inquirim̄: He-
breo. riū. h Et q̄ vtūn̄ hoc mun. i. p̄nt vti bōis
huius mūdi eo q̄ sint diuites r in corpē santi.
i Tanq̄ nō vtant. accipiendo de bonis p̄sentibus
qntū min̄ p̄t fieri: salua tñ decēta stat̄ r p̄sonarū;
r q̄ hec sūt difficiliā. iō subdīt ad hoc rō motiu. cū
dic̄t: k Preterit enī figura bñi mūdi: q̄ est in
cōtinua variabilitatē: p̄pter qd̄ parū curādū est de
bonis p̄sens vte: qz nibil̄ ē ibi stabile: Alpōt hoc
referri ad finē mūdi appropinquatē: tūc enī cessabit
figura. i. cursus bñi mūdi: q̄ tñ manebit el̄ substā-
tia. s̄ corpora celestia r elemēta. ideo nō d̄: Preterit
substātia bñi mūdi: sed eius figura. l Volo au-
tē. Hic osdit q̄d̄ circa p̄dicta sit magis eligēdū
q̄tū est de se. s̄ cōtinēta virginalis q̄ auferit mundi
sollicitudinē r animā eleuat ad cognitionē dei r el̄
dilectionē. r hoc est qd̄ dicit: Volo aut̄ vos sine sol-
licitudine esse. loquēdo de sollicitudine bñia sp̄ualia v-
pediēte. m Qui sine vxore est sollicit̄ ē que dñt
sūt. i. haber aptitudinē vt sollicitus sit de bonis spi-
ritualib̄ r eternis. n Qui aut̄ cū vxore ē: solli-
cit̄ est que sunt mundi. ad p̄uidendū necessaria si-
bi familie r vxori. o Quō placeat vxori. nō solū
p̄ dicta sollicitudinē: sed etiā p̄ redditionē debiti. 27. q. i. c. de
viduis. 2.
p̄. Et diuīlus est. partim seruēs mūdo r partis deo
quātūcūs bene vivat in matrimōto. q Et mu-
lier īnu. q̄ idē ē ex p̄te mulieris sicut ex p̄te viri: r pa-
tet ex dictis līa. r Porro b̄ ad vti. ve. dico. ostē-
dēo vob̄ id qd̄ ē melī r magī eligible potērib̄ cō-
tinere. s̄ Mō vt la. vo. inīcīa. q̄ nō dico b̄ tanq̄
necessariū ad salutē: b̄ enī esset illaqueare infirmos
q̄ nō p̄t cōtinere. t Sed ad id qd̄ honestū est. cō-
tinēta enī est honestissima. v Et qd̄ fa. p̄beat si-
ne impedimēto dño obscrādi. i. sacre seruēdi quaz
facultatē p̄ber h̄tētia auferēs ipedimenta deo libe-
re seruēdi: que frequētē cōtingit ex p̄tētē matri-
monij. p̄p̄ sollicitudinē annexā circa tpalia. r ptz p̄
p̄dicta. x Si q̄s aut̄ tur. idc̄ q̄r ap̄s agit d̄ vir-
ginū custodib̄ q̄ in p̄mitua ecclia erat p̄es carna-
les r patres sp̄uales id est episcopi quibus a paren-
tib̄ tradēbantur aliquando virginēs custodiēdēz
iḡit si custos virginis postq̄ ipsa venerit ad etatē
adultā videat p̄ signa. pbabilis ipaz voluntaria de
virginētē seruēda deb̄ eā sic custodire. sin aut̄ nu-
trui tradere. r b̄ est qd̄ d̄: Si q̄s aut̄ turpem. i. male
gratiosū. y Se vi. exi. sup̄ virgē sua. i. sup̄ vir-
gine q̄ ē in sua custodia. z Q̄ sit sup̄ adul. i. iaz
puenerit ad etatē nubilē. a Et ita oport. sic. quia
cursus tpis et etatē nō p̄t sp̄ediri. p̄t aut̄ custos ta-
lis virgēs male gratiosū videri duplicit. Ano mō
a virgē cui disiplēt a nuptiis retardari. alio modo
ab alijs q̄ timēt de lapsu virgēs cul̄ verecundia i cu-
stodē reuerteretur. iō s̄bdīt: b D̄ vult. Xgo cu-
stodita. c Faciat. mīmōtū ūbēdo: q̄r i b̄. d Mō
pec. nec eī custos peccat. e Wā q̄ sta. t̄c. firm̄ d cu-
stodia Xḡs. f Mō da. ne. tradēdi eā nuptiū: qz n̄
videt eā ad b̄ ielsari: nec timet de el̄ lapsu ūcūdari.
g Wātē at b̄. s̄. v. d custodia secura Xḡs. h Et b̄
i. t̄c. absq̄ p̄iungio. i Bñfa. fuās eā i statu p̄fecti
oni. p̄p̄ qd̄ p̄cludit: k Iḡit t̄c. r ptz līa ex dictis.
g z x Mūlier

Glo.ordi. Ad Corinth.

lo. a. Nuller alligat. Dixerat mulierē causa fornicatiōis avi
ro recedētē manere innuptā: aut viro suo recōciliari. et non dix-
erat: an maneret toto tpe vite sue: an tpe e viri. hoc determinat. Cō-
tinuatio: Aliquo sp pōt nubere cui vult: sed mulier. i. vidua sega-
ta a viro viuēte viro alligata est legi tē. b. Qd si dormit. tē.
Aug⁹. Hō dicit primus vel secundus: vñ

[†] Ling. hoc oculi primus vel lectorius; vi
2. q. 8. c. cu/
phemiu^s 6.
hinc colligi-
tur. De se/
pul. c. de/
uxore. De/
scens nup-
c. penul.

quot^{is} nec nobis diffinidū qd^{is} n diffinit
apfus. vñ nec villas deboe dñanare nupti
as; nec eis verecūdiā numerositatis au-
ferre. Dñs autē septēuirā nō dñnat; nec
dicit i resurrectiōe nō posse esse. Sed tñ:
neq^z nubēt; neq^z nubēt. vñ nec cōtra hu-
māns verechidie sēssu audito dicere: vt qti
eis malo nūcēt;

31. q. i. c. f. i. † **ens voulent nubat; nec ex corde meo q/ ta libet nuptias advenire. Quod dicitur
vniuire: H omni vidue. Beator erit si sic
pmaserit. c Beator autem tunc. Satis
ondit beatam esse etiam post mortem virtutem. ite p
nubet fideli: s beatori non nubent. vni
matrie carba frigaru et nouati non heret
ses coelidunt: quas buccis sonantibus non fa
pientibz tertullianus inflatus: dñ secundas nu
ptias tam illicital maledicto dete placidit:
qz omnino licitas aplius sobria mete co
redit. Amb. De tertius autem et quartis et de
ultra plibz nuptiis solent hoies mouere.**

A q̄stionez. Sed q̄s audet diffinire qđ nec ap̄lm video diffiniuisse. d. Puto at. Mō dubitat Ap̄liss:z cōtēnto:z s̄crenat:

Job. s. c ve **t dñs dices:** Si me sciret; forsan et pa
Luce. 18. b trē meū sciretis: vel putas inuenier fidēz
in terra: vbo dubitatiōis infidelitatē ar
eū.

Guit. La. VIII
E his autē que ido.sa.sci. Quasi
scitis eaque mecū quālicet ea come-
dū.

llus est metu q̄ fecit ea come-
dicit qui habentes scientiā cū offendicu-
lo edebat. Nō nos primū arguit: nec su-
ficiēter scire dicit. Alij autē ignari sub ve-
neratioē idoli comedebat. f Scientia i-
fiat: charitas vero edificat. Aug⁹. Per se
inutilis est scientia: tū charitate utilis.
Per se inflat i superbia: ut demōet q̄ gre-
co nomine a scientia sic sunt nominati: p-
pter elationē scientia dicitur est Paulus sti-
mulus. Melius est scire infirmitatē no-
stram. Et nō rursum rursum sciendi.

B illiam q̄z naturas rerū quā scientiā q̄ ap-
ponit: apponit dolorē peregrinatiōis ex
desiderio patric. Aug⁹. Humiliū vīr⁹ ē
de sc̄ientia nō gloriarī. Aug⁹. Ubi sc̄ientia:
charitas est necessaria: ne infel. S
Si quis autē diligit dēū. Hic diligit
deum: qui charitatis causa scientiā mitti-
gar: vt prost̄ fratri. p̄ quo christus mor-
tuius ē. b De eis autē. Ut superata
scientia eorū tandem aperit que est carere

Bscientia eoz tandem aperit que est ea vera.
Idolum nihil est in mundo. Ambro.
id est inter creaturas mundi. Materiali-
enim deus formavit: sed stultitia homi-
num formam dedit. Quaecunq; facta sunt
naturaliter: quaecunq; enim sunt in crea-
turis facta sunt p verbū. Sed forma ho-
minis in idolo non est facta per verbū: si
cui nec peccatū per verbū. Sed ē nihil:
et nihil sunt homines cū peccat. Sed il-
lud quod putabant esse idolum: nihil est. Es-
se psonā subsistentē ex simulacro et spū p̄
bil est in mundo. I nullius rei questū in mūd
Idolum cuiuslibet operis illud factum est.

Levi. 26.a **S**icut enim hic appellat specie quia non vidit oculi sed animus si
bi singlit. Ideo disticte in lege dictum est: **N**on facies idolum: neque om-
nem similitudinem rei. Similitudine vero est cum aliud ex his quae sunt in
celo et in terra: vel in aere format. **K** **M**isi enim vnde hoc dicitur ne pater
deus esse in idolo. **A**ugustinus. **A**nthenae enim deus est pater et filius et spu-
ritus sanctus. **I** ipsa trinitas unde deus est. Nullaque sit pars in dei
unitate diuinitatis. non enim deus pater propter est deus. Tres enim per
sonae sunt pater et filius et spiritus sanctus: et hi tres (quia unius sub-
stantie sunt) unum sunt: et summe unum sunt: quis ibi nulla na-
turarum: nulla est diversitas voluntatum. Si enim natura unus

I La. VIII Nico. de lyra

a Mulier. Hic vltimo agit de viduis. d. Mulier alligata est legi. i. vículo singuli. b Quāto tpe. vi. vir et^o. vta corporali. c Q si dor. vir e. q mortē corpore. d Liberata ē a le.i.a dicto vículo. e Qui vult mū. tñ i do. i. dū tñ vir sit fidel:qz non pōt ūhere cu ifidel. f Beatoz

d beatu⁹ ē cōtinere: v⁹
h cōnūgata cūa si vis
b viri.

Qui si dormierit c
legi quato te a
camen pme nuptie
s. Puto autem ego spum dei ha-
beam. Hoc autem addit ad ostendendum et
suo consilio sit credendum : nec dicit
puto dubitative : quod certe erat per re-
uelationem spiritus dei se habere sed

lege. *Lui vult* ^d
religiosi v'lue legis.
Beatior autē ^f

DEBIS AUT. POST Q[UA]D APLS CORINTHIOS ISTRUIT DE MATRIMONIO. HIC Q[UA]D EUS ISTRUIT DE EUCHARISTIE SACRO. ET DIVIDIS IN DUAS PARTES. ET Q[UA]D CULPAS PUNIES.

Lg. VIII
et docuistis: si de istis
terre: quod scribi ut ego.
ptes: quod primo excludit viuum trium
quod est participatio mense idolorum. secundo
accedit ad appositiu[m] omnium. causa: et
P[ro]pria duas: quod primo excludit pri-
matis occassione. secundo in primis.

patior occidere, sed ipaz picipia
patio, ca. x. P̄driā adhuc i duas, qz
pmo excludit dictā occasionē, sedo
iducit ad oppositā pfectionē, ca. se
quē. Circa pmū scidū qz int̄ cor

Sed nō valer hec
tra ignaros; s; chari-
obesse pōt dimittit et
s; si sola est. **S**cientia in/ k

iudicium estimabat. id indiferenter carnes imolatas idol coram quibuscunque coedebat in scadulum infirmorum; sic eorum scia erat aliis occasio ruine: propter quod sic apostolus procedit: quod domino de-

*circ aliquid: uéadmodum n
doligit fratrem: vere*

**i quis autem o
s approbatu.
gnitus est ab p
t scia: h tñ i h ka e.**

**e idolis smo / q
ab idolo coramata.
hil est idoluz r
in idolo.**

Sest deus nisi s
cipatio deitatis.
Tq dicantur t
morates. b s apol

ta ē ecclie edificatina, m Si q̄s at se exi, sci, aliqd, i. p̄sumēs de sua sci- etia plus credit scire se q̄b sciat i ve- ritate, n Wondū cognō, quēad modū opor, eū scire, i. de se sentire

domini mul modi opor. eu*scire*. i.e. le sentire
humilis & vt sua scia charitatice. et
talis scia approbat a deo. id sequi-
tur: o Si q̄s aut̄ dilligit deū. in
uins vera dilectionē includit. p Hic co-

itus est ab eo. cognitio approbatiois. q. **D**e ecclis. at-
dic p̄ur ostendit vitarē de sacrificijs idoloꝝ q̄ dicūt idolati-
a. dicens: **D**e ecclis aut̄ q̄ idolis uolant: scim⁹ nos magis
intelligētes: r. **Q**ui uibl idoluꝝ ē in mundo. Materia
ut idoli est aliꝝ res corporis p̄urā ex cœlo lançant illi cœlo.

ur idoli est alio res: ut pote aurum: argentum: lapis vel lignum;
xpria ro idoli est q sit representativum dei: representat aut
tunc idoli: t sic idoli nihil est: falsum enim non ens concutit:
cut vero etens: quod aut nihil est nullum inuidicium aut cose-
rationem pot dare rei imolate. s Et quod nullus est deo nisi

¶ Robis tñ

Slo.ordi.

Ad Corinthis I La. IX Nico.de lyra

Gesset: et psonatione non esset: non sumevnū essent. Si vero in natura dispes esset vnu non essent. Porro xps persona est gemie substātie: qz de' et homo ē. Nec tñ de' vel homo ps hui' psona dici pot. Ideo aliquā fūli' de' ante q̄sumerit formā seru nō erat tot' et crevit cū hō dīminutati e' accessit. Qz si vna psona psona nō pot esse de': q̄ntomag' psona trinitatis esse nō p̄t: q̄cung' vnu in trib'. Huius ergo trinitatis nec tertia psona est vnu: nec malus aliqd omnes q̄ singuli.

Hobis vnu: gentibus plures: quos terret deus noster. i. demōes q̄ volētes videi' dī sibi exigūt: q̄ vero deo debent caras sacrificia et alia. Noster vero homines deos facit. In scripturis nō dicunt ageli dī: ne putaret colēdū sed nomine offici' angelī: ut ille collat cuius sit nūc. De' deo rex magnus sup oēs deos: hoc non nisi de sanctis.

a Deus. trib' modis dicit. Substantiae dicit de' trinitas. Adoptiue sancti q̄ p adoptiōis ḡfaz dī sc̄. Huncupatiue demōes et idola. b Et vnu dī sus xps. De xpo p hūaniate subdit: hō de sp̄scō nō oportuit. c Et q̄ oia p p̄quez oia. Oia a p̄re s̄ p̄ filiū creatā sit. Nec alia p filiū: alia p patrē: s̄ ea de' alioq̄ tā nō oia p̄ patrē oia p filiū. Si aut̄ oia p patrē: t oia p filiū. Gedē p patrē q̄ et p filiū facta sit: q̄lis est q̄ patri filius et inseparabilis opatio virtus. d Polluit. q̄ illos qui habent scientias vnius dei: sed nō cū charitate per quos in hūc errore infirmi inducebant: q̄ rū nō cibis polluit s̄ cōsciētia. e In christo. In chūlū peccare est xps negare. In christo in his que sunt christi. In christo: cuius regni diminuitis.

DOnsum La. IX liber. Incipit se pponere in exemplū ut licet ipse abstinet a licet pro scandalo fratrū: ita et illi. Quasi. Abstine te at hoc licito: q̄ ego habeo libertatem accipendi stipendia et tamen non accipio. Et si sic inducitur sit: intendit tamē se cōprobare apostolum: quia occasione pseudo minus de eo senserunt corinthi.

Liber: licet mihi quod alii apostolis: de euangelio vivere.

G Munquid

a qui credimus. b qui naturaliter et substātue est de' vnu cū filio et sp̄scō. c q̄ et nos ī se credentes facit deos. fīm illō: Dedit eis p̄tētē fīlos dei fieri his q̄ credunt ī noīe ei'.

a ti: nobis tamē vnu deus pater
a qui credimus esse oia: quia. b in gratia illius fōueri. c q̄ cū patre in substātia. i. nobis vnu est deus pater et christus.

b ex quo omnia: et nos ī illo. Et vnu dominus jesus christus:
a q̄ p ipsū informati sum in cognitione dei p̄ q̄ sum̄ creari. f̄ deo. f̄ p̄m. per quem omnia: et nos p̄ ip̄sum.
a nos hoc scamus.

s um. Sed non ī omnibus est

vnius dei. q̄ nō ī omnibus. q̄ potēt idoli aliqd vnu est etiā nūc sicut ī cōversationē.

k sc̄ientia: Quidam autē cum sc̄ientia
a cū reverentia idoli quasi aliqua illie esse vnuinitas.

tia v̄sq̄ nunc idoli: q̄lasi idola/
a de sacrificiis. q̄ non cibis polluit.

m ticiū mānducant: et conscientia ī ipsorum cum sit infirma polluit.

a esca sumpta vel nō supra. f̄ illis nocet v̄ra cōsc̄tio: vobis aut̄ non p̄dest: s̄ fides esce p̄dest vobis.

tur. Esca aut̄ nos nō comedat deo.

o f̄ sed ex fide eius tm̄.

p Neq̄ enī si nō manducauerim̄ p̄ minus habebimus bonum.

d ficiem̄: neq̄ si māducauerim̄

a in bono virtutū vel beatitudinis: sed ex fide eius tm̄. b q̄sum ad vos nihil est esca ip̄sa sed videte.

abundabim̄. Elidetē autē ne

q quia potest esse et non esse.

f forte hec licentia vestra offendit

s a in fide. q̄ qui nesciunt adhuc idoli nihil esse b et potest esse offendiculū infirmis.

c culū fiat infirmis. Si quis enī viderit eum qui habet sc̄ientia in

r f̄ in presentia idoli.

idolio recumbentē: nōne consci

y f̄ per se. f̄ per te.

entia eius cuī sit infirma edifi

z f̄ carnes sacrificiorū. f̄ sicut.

cabitur ad manducandū idola/

g ita. a q̄ te sapientē videt comedere: putat sub idoli veneratione.

tita. Et peribit infirmus in tūla

b f̄ et ira gravior peccatis.

sc̄ientia frater: ppter quez christ'

e f̄ in fratres ira peccatis.

m mortuus est. **t** Sic autē peccan

d tes in fratres: et peccantes con

h cuius membra sunt.

s cientiam eorū infirmā in xpo

a f̄ et quia in christo peccatis: abstinenē sicut ego etiam ab omni carne.

p ecchetis. **Q** uapropt̄ si esca sc̄ientia dalicat fratrem meum: non mā

g non solum immolatam. a f̄ sicut constat q̄ non post mortem. sic cœrrus sum q̄ non in vita manducabo. f̄ id est nec hic nec in futuro.

b f̄ non q̄ mala sit esca sed.

d uocabo carnem in eternū: nē

f fratrem meum sc̄andalum.

A n Onsum liber? La. IX f

a Nobis tñ in veritate fidei existētibus. b An de' pater. oīm p creationē. de quo subdit: c Ex q̄ oia. sūt in effectu: d Et nos ī illo. nō solū hō esse

nature qd̄ pserua ab illo: hō fīm ī grē p qd̄ special modo creature rōnabilis est ī illo. e Et vnu dīsus ī xps. vnitate psonae nō nature: q̄ naturā habet diuinā ab eterno: et humānā ī tpe. f̄ P̄ter quem omnia. p̄dicta sūt et subsistit hō diuinitate: q̄ p ver

bū diuinū qd̄ est fill' oia facta sūt: Job. i. Oia p ip̄z

facta sūt: et ī esse pserua ab illo: Deb. i. ca. P̄dicta omia

xpo virtutis sue. g Et nos p ip̄z sum̄ specialē cōstituti ī ī esse gratie. h Sed nō. Hic p̄t̄ arguit

temeritatē illo: q̄ de sua sc̄ientia plūmetes cōedebat ī

differēt idolatrica: qd̄ videres fideles simplices po

tissime queri de gētibus credebāt eos comedere ad

mōdū gētibus. i. ī venerationē idoli: et exemplo eoru

inducebāt ad sic comedendū: et sic peccabāt granis

revertētes ad ritū gētibus: et p̄sequēs illi ī sua scien

cia abutētes simplices ad hoc inducebāt. et hoc ī qd̄

dicit: Sed nō ī omnib' s̄. fidelib'. i. Est sc̄ientia.

cognoscēt q̄ idoli nihil est: et q̄ nullā īmūdicā ant

cōsecrationē dat carnib' īmūlati. et de istis simpli

cibus subdit: k Quidā aut̄ cū cōsciētia idoli: id

est credētes q̄ idoli babeat aliqd numinis. l Us

q̄ nūc q̄li idolatricū mā. i. q̄li būt aliqd cōsecratiois

ab idolo et ī reuerentia idoli. m Et cōsciētia eo,

r cū sit infirma. i. erronea. n Polluit. p p̄t̄.

o Esca aut̄ nos cōmedat deo. i. nō facit nos maior

meriti q̄tū est de se vel demeriti. ido subdit: p Me

q̄ ei ī īmūlati idolis v̄l ei' cōmestit nō facit nos des

cere a grā v̄l. p̄ficer ī ea: hō intēto ī modū cōedēdi

et abstinenē faciūt deficere a grā: si cū aliqd cōedit ī

tētēe venerationē idoli. put faciebāt simplices p̄ficiant

v̄l mō īdiscreto. put faciebāt sc̄ientes p̄ficiant: tūta

faciūt a grā deficere. et hoc est qd̄ dicit: q̄ Vide

aut̄. i. diligētē attēde vos sc̄ientes. r Me forte hec

licētia v̄l. a. sc̄ientia qua cognoscitī idolatrica ī īlicita

ad manducandū q̄tū ex natura est rei. s Oſcēdi

cūlū fiat infirmis. i. offēdere faciat infirmos v̄l igno

rantes: et subdit modū p q̄ faciebāt eos offēdere.

d. t Si q̄s enī. i. simplex p̄ficiant. v Eiderit

enī q̄b sc̄ientia. p̄dicta ī idolatris. x In idolio re

cūbente. i. comedētē ī loco vbi cōedētē carnes ido

latis īmūlate. y Hōne sc̄ientia ei' cū sit infirma. i.

ad cadēdū p̄na. z Edificabāt ad māducandū ido

latica. i. ad māducandū ī venerationē idoli traheb̄.

q. d. sic. q̄ credit sapiētē ī hoc mō comedere.

a Et peribit infirm. qd̄āmodo idolatrādo.

b In tua sc̄ientia frat. i. occasiō ī īscientie. c Drotē

quē xps mortu⁹ est. ppter qd̄ sal⁹ ei' nō ī ītēto sic cōtē

nēda. d Sic aut̄ peccātē rē. i. tale p̄t̄ nō ī solū

pt̄a p̄ximū sed etiā p̄tra deū. pp̄ qd̄ cōclūdit apo

stolus. e Quā ppter si esca rē. talis enī abstinen

ta ī eitādū sc̄andalū īfirmor̄ ī meritoria et etiā ne

cessaria ad salutē: salte q̄oulez doceant īfirmos q̄

talī cōsc̄tio nō ī īlicita.

Ca. IX. **D** On sū liber. Postq̄ apls rephēdit aliqd ī

discretionē. hic p̄t̄ inducit eos ad p̄fectionē.

f̄ et ī ītēto abstinenē ne īfirmos sc̄andalētē:

et etiā vt sibi et aliqd magis. p̄ficiat p̄ virtutis exēplū.

et p̄mo ad hoc īdūct ad p̄fectū sūt exēplū. sedo currē

tū ī stadio. ibi: Mēscit. q̄b. Cīrcā p̄m̄ sc̄iedū

q̄ apls se ponit aliqd ī exemplū ī b̄ q̄bus p̄dicabat: tñ

abstebat victū querēs ex xprolo labore vt magis p̄

ficeret ī p̄dicatiō. p̄ hoc et apparet q̄ nō q̄rebāt

tpale lucrū: sed salutē antīmarū: p̄ b̄ etiā p̄cludebat

via falsis apls q̄ p̄dicabat causa tpalī lucrī. Sic ḡ

pcedit: q̄ p̄mo declarat p̄positū. secūdo remouet du

bī. ibi: Mō aut̄ scripti. Mēscit in tres. q̄ p̄mo decla

rat. p̄positū auctoritate. secūdo ratione. ibi: Si vos

nōbīs. tertīo exemplo. ibi: Mēscit. q̄b qui. Mēscit aut̄ declarat triplex auctoritate. s̄. officij apostolici:

et usus publici: et auctoritate veteris testamenti. secūda ibi: Mēscit in militat. tertīa ibi: Mēscit secundū.

Cīrcā p̄m̄ sc̄ientū et aliqui malignantēs di

cebant Mēscit non ī ītēto: co q̄ nō fuit cor

ḡ 3 poralī cū

†
De adul. c.
significasti

†
Ro. 14. d.
23. q. 3. §.
De renū. c.
§. p̄o gra

ui.

Glo.ordi. Ad Corintheios

I La. IX Nico.de lyra

Ga. Hūd nō
ha.pō. **Vug**.
Permitit enī
dñs non tūsc
apls accipere
necessaria a s/
ditis: vt q̄lq̄s
veller eo vtere
tur: qd̄ sibi li/
ceret ex dñt cō/
stitutiōe. **S**i q̄
dō vti nolle
nō ptra iussuz
faceret: sed de
suo iure cedēt.
Potestas est:
non iussio dñt
accipere sūpt.
b Gororē mu/
lierē. Dñs i co/
mitatu suo mu/
lieres habuit:
neviderē falei/
a salutē: q̄lq̄s
nistrabant ei.
t sic et apls.
31. di. c. oī. Gororē mu/
lierē. Dñs cui ange/
li ministrat in/
firmis cōpati/
ens: loclos ha/
buit: q̄ mittere
eū pecunia a
fidelibus data
victui necessa/
ria: q̄s cōmen/
davit inde: vt
ures si nō pos/
semus vitare:
discerem⁹ i ec/
clesia tolerat.
t 32. q. i. ecclē
sias. De p/
scrip. c. eūz
ex officij. qui se voluit:
B ostēdens qd̄ a
plebibus debe/
ret euāgeliū.
c Operandi.
Amb. Opan/
di honestius:
t p accipendi.
33. q. i. ecclē
sias. cīra
medī. De
prebē. et di
gni. c. extir/
pade. q̄cū dērēt. addit:
igitur. Quis militat.
t Et de lac.
15. q. i. c. fir
missime. **s.** Lac gregis di/
ex co. cīf quicquid a
plebe p̄positis
dā. Et his ver/
bis satis indi/
cat apostolus
non sibi aliqd̄
vsurpasste vi/
tra debitu co/
apostolos su/
os: si (sic dñs
dīstibit ex euā
gelio) viuentes
elefas. **s.** panem gratui/
tum ita. tum manduca/
bant: ab eis sū/
ptum quibus
gratuitam gra/
tiam predica/
bant.

Glo.ordi. Ad Corintheios

s vīg liber sū accipe q̄ apls: apls q̄ r̄pm vi/
di: p quo minus videret. **s** per auctorem ostē
dit.

Mō sū apostolus? **M**ōne christuz **a**
in via vel in templo.
i esum dominum nostrum vidi?
a s per effectum. **s** ego apostolus: quia vos opus
apostolatus.

Mōne opus meum vos estis in **b**
ad glām dñi. **s** dñs r̄m operāte. **b** s q̄ estis.
meū op. **s** alijs. i. iudeis: q̄z legē euacuabat.
d domino: **E**t si alijs nō sū aposto/
lus: sed tamē vobis sum. **M**am **e**
forma a sītudī sigilli in vob apparē: q̄ ego
sū apls: dñs ea habet q̄ me q̄ alijs q̄ alios apls: r̄ iō
q̄ vos apd̄ alios q̄ dubitat apls defendor.

s signaculuz apostolatus mei vos
estis in domino. **A**dea defensio **f**
q̄ dubitante apls sim ar nō. **s** vos. i.
apud eos qui me interrogāt: hec **g**
ego et mei.

Et. **M**unquid non habem⁹ potesta **i**
viuēdi de stipendia vestris. **s** vestra.
tē manducandi t bibendi? **M**un **k**
quid non habem⁹ potestate so/
rorem mulierem circumducēdi: si **l**
a s nō hos reprobēdit: sed cox more sibi p̄ba/
cere. **b** s q̄ maiores iacobus t iohānes.
cut t cetēri apostoli t frātres do/
qui princeps.

mini et cephas? Aut solus ego t **n**
a s fm vos. **s** v̄l potestate nō opādi. i. cessādi a
laborē manū: q̄ vīg haberem⁹.
b barnabas nō habem⁹ potesta/
a s .i. accipēdi. **b** s q̄ sītudines hūanas **b** idem
p̄ba.

d tez hoc operāndi? **Q**uis militat p
suis stipendīs ynq̄: **Q**uis plan
tat vineā: t de fructu ei⁹ nō edit?
c **Q**uis pascit gregē: t de lacte gre/
gis non manducat? **M**unq̄ fm q̄
a s humana. s. similitudine tm̄ hoc p̄bo. **b** s nōne
lex mōsi idē p̄ba.

hominem hec dīcō? **A**n t lēx hec
non dīcō? **S**criptū est enī in lege **s**
gō phibebi p̄dicatore īvire de p̄dicatione.
moyſi: **t** Mō alligabis os boui tri/
a s sc̄ne s̄ videat ad iram dicū subdit: **b** s ve/
de his in lege dare p̄ceptum.

turāti. **M**unq̄ de bobūs cura **t**
a s non p̄s bobus: quia proper nos tm̄. non al/
ligabis os boui tri.

est deo? **A**n p̄pter nos vīg hec **v**
a s hypē nos: q̄ t alia ad idē spectātia. t bē. **s** b
dicē: **M**ā p̄pter nos vīg sc̄pta sunt
a s nō p̄spe. **b** s corda apit ad fidē. **s** nō q̄ hec
principalis sit intentio.

quoniam debet i spe q̄ arāt arare: **f**
grana a paleis discernit. **s** stipendioz.
t qui triturat in spe fructus per/
sīcū p̄bat p̄rōnes. **a** s q̄ spūm vīm viuificat
vel que a spiritu sancto data sunt.

c ipiendi. **t** Si nos vobis spiritūa **y**
lia seminaūmus: magnum est si **z**
ad sustentationem.

nos vestra carnalia metam⁹? **S**i **a**
iterum a minori. **s** tam potenter vīuntur ye/
stris ut vīspīsi.

alijs potestatis vīe particeps sūt: **b**

poralis cū dño lesu sicut alijs apls. iō primo declarat se esse apo/
stolū. sc̄do. p̄bat intēcū. ibi: **M**ūqd. **C**īra p̄mū dīcit: **M**ō sū
liber. i. habēs libera potestate accipēdi sūpt. p publicatione
euāgeliū. q. d. iōmo habeo rōne offīcī. de quo dīcit: a Mon
sū apls q. d. immo: q̄ sū a deo missus ad p̄dīcādū euāgeliū: **A**c.
xiiij. Segregate mīhi barnabā t saulū t. **M**ōne r̄pm lesu
dñm n̄m vīdi. q. d. iōmo: q̄z in via cū appropīqrēt dāmalco:
vt alij dīcīt: līct nō sit scriptū **A**c. ix. **s** solū q̄ audiūt enī lo
quēt: q̄z nō oīa scripta sūt. vīdit etiā in rāptū q̄ fuit excellētor
vīsio **M**alor̄ apostoloꝝ: q̄z vīdit ip̄m in gloria sua ad dēterā
patris sedēt. fm q̄ dīcit **Tug**. **Q** vīdit diuinaz essentiā. vī.
Lor. xij. dīcit se rāptū fuisse vīsio ad tertīū celū. Probat etiā
vīterī apostolatū sūn p effectū dīcēs. **b** **M**ōne opus meū.
Effectus mei apls. **c** **V**os estis in dño. i. p̄ncipalit agēre
deo. q. d. immo: q̄z a me habuistis initia fidei. iō dīcit: **d** **E**
si alijs nō sū apls t. **q. d.** **t** si alijs velle hoc negare: vos tū nō
potestis. **e** **M**ā signaculuz aplat⁹ met t. **i.** forma doctrie xp̄i
p̄ me vobis est imp̄sa sicut p̄ alios apls imp̄sa ē illis qb⁹ p̄
dicauerunt. **f** **M**ea defensio. i. apostolatus met p̄batio.

g Apud eos qui me interrogāt. tanq̄ dubitātes de aposto/
latu meo. **h** Hec est. s. vestra conuerto ad fidē p̄ me.
i **M**ūqd. declarato officio sui apostolatus. hic p̄sequenter
ostendit se habere potestate accipēdi sumptus ex cōsūtudie
alioꝝ aploꝝ dīcēs: **M**unq̄ nō habem⁹ potestate māducādi t
bibendi. i. viuēdi de bonis vestris. q. d. immo sicut alijs apo/
stoli de bonis Ilor̄ quib⁹ illi p̄dicauerūt. **k** **M**unquid non
habem⁹ potestate fororē mīlierē. i. matronā deuotā t fidelē.
l Circumducēdi. ad ministrandū nobis necessaria. q. d. im/
mo. alique enī mulieres deuote legunt securē fuisse r̄p̄z p̄dīcā
tē de suis facultatibus ei ministratēs: **M**at. xxij. **L**u. vij.
t sic etiā factū est alijs apostolis post ascensionē xp̄i. ideo sub/
ditur: **m** Sicut t ce. apls t fra. dñi. i. eius cognati. s. iacob⁹
et iudas t reliqui. **n** Et cephas. s. petrus sic noīat a xp̄o:
Joh. i. o Aut solus ego t barnabas t. **q. d.** nulla rō ē q̄
re priuēmūr hac potestate quā habuerūt alijs apls. **p** **Q**uis
militat. **H**ic p̄s ostendit p̄p̄t. atūt auctoritate publici vīsio
t rōnabilis. dīcēs: **Q**uis militat suis stipendīs vīq̄. q. d. nūl
lus. immo militēs stipendia sumūt a p̄plo terre quā defendunt.
Idē ostēdit in agricolis t gregū pastoꝝ. apls xō fuerūt mi/
litēs cōtra hereticos insurgeēt: t in vinea dñi cultores: t gre/
gis dñci pastoꝝ: p̄pter qd̄ a p̄plo sūpt eis debēbant.
q **M**ūqd. **H**ic p̄s ostendit p̄p̄t auctoritate legis diuīe. **di.**
Mūqd fm hōz. i. ex auctoritate cōsūtudis hūane factū.
r **H**ec dīcēs. s. Q̄ p̄dicatores sūpt habere debeat a p̄plo. q. d.
immo: t hoc cū auctoritate diuīa legis. **s** **S**criptū ē enī.
Deu. xxv. **M**ō alligabis os boui tritūtā. i. p̄dicatoř laborā
ti in area dñi: t q̄ sic debeat p̄ncipalit intelligi. oīdit dīcēs:
t **M**ūqd de bob⁹ cura est deo: **C**īra q̄d sc̄iedū q̄ licet diuīa
p̄dīcētia generalis se extēdat ad oīa quātūcūs minima. tī
tēllectualis natura speciali mō subiçit. putdētē vītē inq̄tū
bz domīnū sui actus t capax est sup̄ne beatitudinē: t bō nō
est cura deo de bob⁹ rōnabilis: q̄z nō sūt hūl finis capaces.
Rer autē diuīa directa est in beatitudinē sup̄naturalē: p̄pter
qd̄ dicta veteris testamēti sūt ad hoc referēda īmediate q̄tū
ad illa q̄ dīrecte loquūtē de futura beatitudinē vīl īmediate inq̄tū
tū corporalia facta veteris testamēti sūt figura noui. fm q̄d dici
tur ca. sequēti. **O**ia in figura cōtingebat illis: t hoc mō illud
p̄ceptū de ore bouis tritūtā nō alligando fuit figura de vi/
etu p̄dicatořis nō denegādo. ideo dīcēs: **v** **A**n p̄p̄ nos vī
q̄ hec dīcēt t. **q. d.** **iōmo** q̄ figura ē p̄p̄t ip̄m figuratiū: sīc circu/
lus ante tabernacū pendēs est. p̄pter vīnū in cellario existēs.
x **Q**ui debet in spe t. **i.** in securitate accipēdi sūpt. non tā
dīcēt p̄pter spēm: q̄z premiū p̄dicatořis nō ē sūpt. t̄p̄lis t̄ fru/
ctus eternē beatitudinē. **C**ōpaf autē hi p̄dicatoř arāt inq̄tū
aperit corda boīm ad fidē īscipēdā: sicut arās terrā apit ad
seminū suscepētia. Et sīr tritūtā īq̄tū sua p̄dicatiōe legre/
ganū bōni a malis: sicut grana a paleis. **y** **S**i nos. **H**ic cō/
sequētē p̄bat apls. p̄positū rōe triplici. **M**ōnīa ē: **b** **R**ōnabile
enī ē q̄ cōtētā bona malora cuiusmodi sūt spūalia administrē
tur minora que sūt corporalia: sicut autē est in p̄posito. ergo t. **t**
hoc est quod dīcēt: **S**i nos vobis spūalia seminaūtū: t acci/
pīt hic sī. p. qr. **z** **M**agnū est si nos vīa carnalia metam⁹. i.
bona ad sustētationē carnalia necessaria. q. d. nō. **iōmo** ē modicū
respectu boni qd̄ vobis ministram⁹. **a** **S**i alijs. **H**ic p̄t ad
b̄scā rō: q̄z pseudo apls accipēbat sūpt: t multromagis veri
accipē poterāt. iō dīcēt: **S**i alijs. i. pseudo apls. **b** **P**ātātē ve/
stre. i. bonoꝝ t̄p̄lis in p̄tātē vīa existētū. **c** **P**articipes
sūt. sīnde viuēndo.

* Quare non

Ga Offendiculum. Forsan tibi auari erat ut se licentia peccandi emisse putaret: vel libertate ar- guendi apłis imminueret. b He- scitis. Redit rursus etiam atque est comedas quod sibi licet: et tu non facias. Naturalis rō hoc habebis: ut quod idem vivat ubi laborat.

Luc. 10.9 c Domini ordinavit. dī. Ecce ego mitto vos tecum. Et paulo post: In qua cūcūs domum iraverit: in ea de domo manete edētes et bibētes quod apłis illos sunt. d Ego autem nul. abstinet a sumptu ne sit forma pseudo apłis rapacib⁹.

e Huius mea. Quisq; enim eo quod sibi debet ut non vult amplius spēdēt eccl̄ie. Maximus qd; habebat gliaz apłis apud deum non exigitō stipendium ab infirmis vel de suis laborib⁹ trāsīdo quotidianū victū. Amb. Hoc est quod stabulatio ad quem vulnera? ille qui incedit in latrones pducit ē. dī. ait: Si quod amplius erogauerit redā tibi. Amplius erogabat apłis quod suis stipendij militabat. Egliam suā dicit quod h̄z apłis deū de h̄z quod pseudo repellebat a predicatione non accipiendo: quod non nisi per apostolū p̄dicabat. f Huius. quod h̄z apłis deū iſfirmis copatiens. g Necesitas. huius vite sustentāde. b Ne. quod ut viua non habeo. i Si ei volēs. Sine villa necessitate huīus vite.

k Si inuit. At quod necessitate cogat alii p̄dero: non mibi. l Hā si euāgeliāuero. p mercede: vel si ita euāgeliāuero: non ē gliaz quod esset p necessitate: que. i. penuria esset sic p̄fendo.

Si enī volēs. Quia ex voluntate est merces videam quod. s. si ita ex dilectione facio: ut potius patiar penuria qd; abutar p̄tate in Dispensatio mi. cre. Hic dis-

pētatio talis intelligitur: ut qd; seruum altēnum censum dispenset. vnde ipse nll capit p̄ter et baria. Alibi dispensator dicitur qui ut filius ministrat euāgeliū coheredibus. Non debemus ideo euāgeliāre ut mā-

ducemus: sed ideo manducare ut euāgeliāmenū: ut cibis non sit bonum quod appetitur: sed necessarium quod adiicitur: ut illis: hoc non illud

Dicitur. 6. d illud impletatur: Primum queritur regnum dei et iusticiam eius: et hec omnia adiicientur vobis. Propter regnum dei tamen debemus omnia operari: non solā vel cuius regno dei mercede temporalem meditari. n Tantq; iudeus. Hiero. Non vere iudeus: sicut nec vere gētēs quis in cibis et h̄mōi assentit: nec tñ i cultu idolorum: quod in christo nec circuncisio est aliqd nec p̄putū. Dispensatio ita qd; simulabat se iudeū. Sz Augustinus hec dicit fieri compassione misericordia simulatione: ut qd; iñstrat ergo fit qd; eger non cu se febres hēre metit: si cu alio dolerit cogitat quod sibi serviri velit: si egrotaret. Aug. Tantq; iudeus. Non simulādi sibi: et ita: vt

a qui causa salutis vestre laboram⁹. b Sece- licer nobis accipere.

quare non potius nōs: Sed non a quia forsitan non egere cu dicerent contra hoc subdit.

vli sum⁹ hac potestate. Sed om̄

a qui si acciperet apostolus pseudo tam libere acciperent: sic in p̄dicatione durarent: et tra- impenitendum fieret euāgeliū.

a nia sustinemus: ne quod offēn- diculum demus euāgeliū chri-

a item si probat habere potestate per similitudinem sacerdotum genitilium vel indecorum.

b sti M̄scitis quoniam qui in sacrā

a ve artifices.

rio operatur que de sacrario sūt

edūt: Et qui altario deseruiunt

a quia parem habent de his que offeruntur.

b Et sicut hic fit sic dominus rationabiliter dis-

positus de predicatoribus ut expeditiores sint ad

predicandum verbum dei.

cum altario participāt. Ita et

dominus ordinavit his qui euā-

gelium annūciant de euāgeliō

a dignus est enī opari⁹ mercede sua.

b modis constat licere vel auctoritate vel exemplo

d viuēr. Ego autē nullo horum

a sed nec vt volo. b qd; licet accipere.

vsus sum. Non scripsi autē hec vt

a hec. i. vt ego accipiaz. b qd; si sumerem p-

der gliaz: et malo mori vel volo magis mori. i. s. fligili.

ita fiāt in met Bonū est enī m-

e inī magis mori qd; vt gloriam n-

a qd; esse si acciperet cu scādalo. fān evacue-

tur. g mī.

i meā quis euacuet. Hāz et si euā-

a qd; de hoc solo non est gloria: qd; necesse est hoc p-

in iunctione nec audeo dimittere: qd; ve erit.

f Gelicauero non est mihi glōria. q

s Necesitas enī mihi incumbit.

fācūt mī in iunctū est.

b Cē enī mihi est si no euāgeliā /

a si necessitate hoc facio non est glia: sed si volun-

tas adiungit necessitati ut ex dilectione p̄dicem-

tū est mihi gloria.

i uero. Si enī volēs hoc ago mer-

fācēd.

k cedem habeo. Si autem inuit:

a et si mercede non habeo alii dispēso et p̄ficio.

m dispēsatio mihi credita ē. Que

fācēd.

ergo est merces mea: vt euā-

gelium p̄dicans sine sumptu a

a stabiliā.

a qd; et si acciperē.

ponam euāgeliū: vt no abū b

a qd; non libere argueret.

tar p̄tate mea ē euāgeliō?

a qd; vtrq; dixi facia nā et mai⁹ feci.

b nullus meritis obnoxius.

n tantq; iude⁹: vt iudeos lucrarē.

a Quare non potius nos. q. d. immo potiorē rō, nē habem⁹. b Sed non vli sum⁹ hac potestate

terrationib⁹ supra positis. Sed qd; posset aliq; iam nunc dicere. iō aplis sumpt⁹ non accepit: qd; non indi-

git. iō remouet hoc dicens: c Sed omnia sustinem⁹. s. penitū et labore ad victū acqren-

dū. d Ne qd; offendiculū. i. ipedimentū.

e Demus euāgeliū xp̄i. i. p̄dicatio euāgeliū;

p̄ hoc enī p̄cludebat via p̄dicādi fallis aposto-

lis p̄dicātibus cā luci tp̄alis: quoꝝ p̄dicatio erat ipedimentū veritatis euāgeliū: qd; admi-

scēbat falsa veris. Sili tollebat ipedimentū ex-

pte corinthiō qd; forte erant auari saltē multi:

pter qd; min⁹ liben⁹ receperint p̄dicationem euāgeliū si sumpt⁹ ab eis accepissent. f Hesi-

tis. Hic p̄t pontifex tertia rō. habet enī b ratio naturalis vt inde qd; vivat circa qd; laborat.

h̄snotoriū. g Qm̄ qd; in sacrario. i. in tē-

plō opant s. sacerdotes et ministri. h Que de sa. sūt edūt. i. h̄snot inde victū. b enī erat cōe

apd iudeos et gētēles. i Ita et dīs or. tē. vt

p̄t Mat. x. vbi de p̄dicātorib⁹ dī: Dignus est opari⁹ cibo suo. k Hā scri. a. Hic p̄t apls remouet dubiū. possit enī aliq; credere qd; p̄di-

cta dixisset aplis eo qd; vellet accipe sumpt⁹. iō b remouet. Et diuidit i duas ptes: qd; p̄mo ostē-

dit se nolle vt hac p̄tate. scđo qd; vult magis ali-

is futre. lbi: Hā cū liber. Circa p̄mū dīc: Hō

scripti⁹ aut̄ b. de p̄tate accipendi sumpt⁹. l At

ita si. in me. i. vt accipia. r labid rōnē dicens:

m Bonū est enī mi. ma. mo. i. min⁹ malū ē hoc. min⁹ ei malū respectu maioris h̄z rōnē eligib⁹

l̄s et boni. n Qd; vt glo. me. i. mercede quā

expecto de p̄dicātō euāgeliū sine sumptu rōnē

bus p̄dīcti. o Quis euā. q. d. b ē mīlī malū

maximū. p Hā et si euā. i. euāgeliū p̄dīcae

ro sumpt⁹ accipiendo. q Hō est mi. glo. i. non

superogo: b tñ ipleo p̄ceptū mīlī lūctū. Ideo

subdit: r Necesitas mi. in. ex p̄cepto dei.

s Hē enī mihi ē si no euā. ex omīssōe p̄cepti.

t Si enī vo. hec ago mer. ba. in qd; tū deo obe-

dio. v Si aut̄ in. sicut balaā p̄dīcebat po-

pulo Isrl: Hū. xxiij. x Dispēsatio mi. cre. ē icē cu re-

l. p̄ficio alii s̄t mihi s̄t. p̄hetē balaā. p̄f. derer.

cerūt alii s̄t no s̄t. y Que ē g. mer. mē. s.

ex bono sup̄ ergatiōs et p̄dicātō euāgeliū.

rñdet: z At euā. p̄. sumpt⁹ no accipiendo.

a Sinesū. po. euā. p̄ b p̄cludest̄ viaz falsis

apłis et cōdescēdēs cōthīs vt p̄dīctū ē. Ideo

subdit: b At no abutar p̄tate mea. ap̄ēdo

via falsis apłis et p̄cludest̄ via cōthīs si sū-

pus acciperet: qd; tñ apli falsi audaci⁹ sumpt⁹

accipēt et frequēt⁹ p̄dīcarē inūscēdo ver-

falsa: qd; ē aburi p̄dīcātō euāgeliū. et sic dīc

Apłs: At no abutar. i. no dem occasionē alijs

abutēdi. accipe enī sumpt⁹ erat licitū sibi vt pa-

ter p̄dīcta: sed abstinere erat superogatiōs.

c Hā cū liber. Hic p̄t oñit se omīnb⁹ velle

seruire et cōdescēdere tñ abfēs p̄tō: vt oēs pos-

set inducere ad salutē. dīcēt: Hā cū liber esēz

in omnib⁹. i. nullū hōis cura obligat⁹.

d Omīnū me ser. fe. omīnb⁹ gratis p̄dīcādo

et cōmū infirmitatib⁹ cōdescēdēdo. e Et fa-

sū. iu. tanq; iu. legalia obfūado: vt potētimo

thebū circūcidēdo: Acl. xvi. i. in tēplo cu alijs

iudeis se purificādo: Acl. xxj. Circa obserua-

tionē xō legalium distinguit Aug⁹. tria tpa.

Primum a tpe legis date vlsq; ad mortē xp̄i: et

tñ qd; lex fuit data. tertii est a tpe euāgeliū pu-

blicat⁹ et deinceps: et extūc illa obseruatio fu-

it mortisera: qd; declarata est eoꝝ cessatio. scđm

xō tps fuit intermedii a passionē xp̄i vlsq; ad

publicationē euāgeliū: tñ illo tpe poterant ceri-

monialia obseruari a querēs de iudaismo: ita

tñ qd; non ponēt ibi fidē: credēdo qd; sine obser-

uatione fides christi no sufficeret ad salutē: et

g 4. ☩ b mō pau

† 28 q. 1. &

ia nunc. & v

ce fi.

† 45. dis. c.

recedere. & v

re fi.

D.

Blo.ordi. Ad Corintheios I La.

Cta vt se fingeret tu dei sicut quidam putant. Libere enim illa fecit sicut ait: Circuncisus non adducat hoc. Vere ergo facte ut iudeus (quod erat) viri tuis sicut nec fallacis gentilez se fingitis; licet omnibus cibis permisit vobis: cui ois creatura non simulare sed vere bona erat. Sic ergo vos ritus getilius vere: sic et sacramenta iudeorum non fallacis suscepit: ut illis simplex: istis esset duplex: alius habebis in corde: alius in ostensione. Ita eti Co.ii.9 am cum dicit: Quis infirmatur et ego non infirmor? non infirmitates alterius simulauit sed doluit: ita etiam quod factum est infirmis infirmus non erat mendacium sed vere dixit: sibi sumptus debet: et tu abstine: ne videres venditor euangelij. Non est ergo fallax et versipellis simulatio huius omnibus congruit ei misericordia compassio: portatoq; infirmitate eorum in compassione ita eis subueniendo: sic ipse sibi si in his esset subueniri voluisse: quoniam infirmitates eorum ipso haberet. Sit enim quasi ergo quod minister egrotum: non cum se febres habere mentitur: sed cum aiso condolentis cogitat: quoniam sibi vellet suiri si egrotaret: non simulauit quod fecit similia iudeis: sed nec quod fecit similia gentibus. Hiero. ad Aug. 9. Nec multum interest in mea et tua. si namque ego dico et peccavi. tu more fidei et iudeorum: legem exercebamus simulasse maledicta. Tu autem habes eos fecisse timetes non metuentes astu. sed patientes affectu: dum illis post vel metu vel misericordia eos simulasse se esse quod non erat. a His quod sub libro Samaritanis quod libros moysi recipiunt quibus non continentur iudei. Sicut autem ex origine ipsorum quod sublato libro possit rei assertior vel prouidetur ad iconadolum etiam samaritani. b Quodlibet ois. Omnes in eis cessit: non tamen religione excessit.

Samaritanis. a His quod sub legge datum: sed extra doceretur esse: cum ipse non similiter. q sub lege erat. f gentilium. sed dum eius facit a deo et sine lege erat: cum sine lege deo non inducere essem christi: v. f. gentiles. qui sine lege erant: a fide f abstinencia firmis infirmis: f quod quod. f ecce. f firmos. Omnes essem. a f ecce. f sum: ut ois faciat autem facio per permissionis eius. ita ut particeps eum qui hi qui in statu a hic ois in labore ibi vnde hic ois quod quidem currunt: a vos autem habet opere: video sicut pectore uiuunt. Sic currunt et vere sic est natus vnuus accipit.

Gal. 6. a q**d** mni**b** oia fa. **N**ō mentiētis
astu: s*z* cōpaciētis affectu. i. nō om-
nia mala co*z* fallaci*s* agēdo: sed
om*n* mal*t*ā*z* s*u* essent misericor-
dīs medicādor*s* al*h*s agens q*o* sibi
fieri velle*s* si op*b* eset. **C**ogitat enī
vt hō se e*c*e potuisse in cis vitijs in-
q*b* s*u* ali*j*. v*n* alibi dici: **L**ōside,
r*as* te p*m* ne t*r* tu rēpt*r*. c **M**e
sc*i* **Q** hi. **O**stēdit q*nta* ē v*itilitas*
leg*n*re in q*nō* v*n* s*o*ib*s* p*m*is/
fa ē palma: r*q* prior vēt expectat
vt corone*f* c*u* posteriori. **M**esci/
tis q*b* hi **Q** p*m* euangelio oia: q*z*
i. q*s*. c*u* paulus n*is* omnia fecer*t* ab omnibus
que cōtra sunt abstinuer*o*: nō ba-
bebo p*m*iu*s*. **A**el ideo sic oib*s* in-
sto: q*z* om*n*es possunt habere coro-
nam: vel q*z* si multi vocati tamē
pau*c*ie electi: vt v*l*sic et multis pau-
ci*z* eligā*s*. **D** Brani*u*. ē p*m*iu*s* cur-
sus. **E** Ois ei q*z* i agō*s*. **R** reb*s*
nō laudā*d*is trahū*s* m*l*te s*l*itudi

Anes: vt in euāgeliō de int̄q̄ iudicēs
Luce. 18. a q̄ viduā nōlebat audire: r̄ pigro q̄
Iibi. 11. a tedium pāes cōmodat, ita h̄ nō cō
mēdān̄ agōnistica & ludicra.
De pse. di. f. Vō q̄si in. In sc̄ertū currit qui
4. c. nee qn̄ talla fac vt ex q̄busdaz s̄perare er-

Nisi cōprehēdere sic ē agēdū:
fīcia dei valuerūt cū post peccārēt.

卷之三

15. **Qm̄pa.**

Huius **Pauli** q̄ de iudicio dñis erat versus illo tpe legalia legis obseruasse. a **N**is q̄ sub le. sūt. i. samaritanis & saduccis q̄ dños libros moysi tñi recipiebāt: q̄ prie dicū lex apd hebreos. b **Q**uasi sub le. esse. & descendēdo eis q̄st̄i poterant tñi licti. c **N**is q̄ si. le. e. i. gēt̄iliib⁹ q̄ legē sc̄p̄ia n̄ habebāt. d **Q**uasi si. le. esse. & descendēdo elia. e. q̄ abominabiliter edebat iudicante.

samaritanis. a s dū non negat legē o deo esse
• **b** his q̄ sub lege sūt quāsi sub lege
datā: s̄ ex ea docet xp̄m. l s̄ serviliter.
essē: cū ip̄e nō essē sub lege: vt eos
s̄ similiter.
q sub lege erāt lucrifacerez: his q̄
s̄ ḡtib⁹. s̄ dū eis assensi p̄m physicas rōes m̄b
dū esse faciūt a deo t̄ h̄mōi.
sine lege erāt: tanq̄ sine lege essez
cū sine lege dei nō essē: sed in lege
s̄ non iudaica.
essem christi: vt lucrifacerem eos
s̄ l. gentiles.
qui sine lege erāt. Factus sum in
s̄ in fide s̄ abstinentia a licit⁹.
firmis infirmis: vt lucrifacerez i
s̄ qđ qz. s̄ ecce. s̄ dđ p̄ singla. s̄ q̄l oīm sectaz
b firmos. **O**mniūl̄s omnia factus
essem. a s̄ ecce quare omnib⁹ se cōcoperer.
sum: vt oēs facerem saluos. **D**īa
s̄ vt currat sine impedimento.
autem facio propter euangelium
s̄ p̄missionis ei⁹ iusticie t̄ b̄studinis eternae.
• **v**t particeps ei⁹ efficiar. **M**escitis
q̄ hi qui in stadio currūt: omnes
a s̄ hic oēs in labore pares. b s̄ q̄l rar⁹ nō oīs.
s̄ ibi vñ hie oīs q̄ p̄seuerant corrūt accipiūt.
• **q**uidē currūt: s̄ vñ accipit bra
a s̄ vos atq̄ bñ opando. s̄ q̄ nō oīs currēs acci
p̄tūt. s̄ t̄ p̄fecte currite vt cōphendatis.
vnūt. **S**ic currīte vt comprehen / m
a s̄ et vere sic est nitendum: q̄ etiaz in minori vbi
vñus accipit.

e datis. **Omnis** enim qui in ago /
ſ ita vos ab offendiculis. o
ne contendit ab oib^z ſe abſtinet. p
a ſe quaſi z vere nos dehēmus abſtineſe: quia res
maior eſt hic. ſ abſtinent.
Et illi qdeꝝ ut corrūptibile coro / q
a ſ ideo abſtineſe deberem⁹ ab omnibus.
nam accipiant. **A**ds autez incor/
a ſ proponit ſe exemplum. ſ et qd talis. b ſ ope
ra do. ſ tam legitime.
ruptam. **E**go igitur ſic curro: nō ſ
ſ vt ſim incertus de pmiō. ſ cōtra hostes.
f ſ quaſi in incertum. **S**ic pugno nō ſ
ſ non verbis ſed rebus contendō: vel nō inanit:
ve qui pro hoste ferit aerem.
quaſi aerez verberās. **T**ed casti ſ
ſ repaimo illictos morus corporis. ſ rationis.
go corpus meum et in ſeruituez ſ
ſ cum alio tenderet.
reditione forte cū alijs ſ diuine

N s redigo:ne forte cu alijs pdicauer / 3
f suo tremore aries terret agnos .
f a deo reprobatus .
rim ipse reprob' efficiar .
fira agendū est .
† Olo ei yos igno Lq.X b

s magis cauēduz ne
ffēdēdo sint reprobi.
ō enī baptisma τ sa
tāt; sic nec iudeis bñ

exitu de egypto de' multa bona cōculit po-
pulo israel: vt ptz in Exo. & libro Num. & tñ multi tot bñficioz in
grati declinauerūt ad participationē mense idolor: vt ptz Exo. xxvii.
Sedit pplus manducare & bñbere. s. de sacrificiis virtuso oblati: et
postea idolo phbez. Nu. xv. ppq q talia peccata fuerūt grauis puni-
ti. Sic & pcedit apks: qz pmo dicta bñficia recolit. sedo punitione

Dra certa vocatioz vraz t electione faciat.
Olo ei vos ignorare fra. Ca. X
tres. Postq; aps rep̄hēdit corin
thios circa p̄ticipationē mēle ido
loz dāta ab aliqb; ad occasionē. Hic p̄r
exclūdit ipsam p̄ticipationē. Et dūvidit in
duas p̄tes: qz p̄ declarat punitioz p̄
ticipantiū. scđo ex b̄ oclūdit p̄pōlitū. p̄
Prop̄ qd. Circa p̄linū scienduz qz in

Glo.ordi. AdCorinthios I La. X Nico.delyra

a Qm patres, ex eplo ludeor q negligetia
 sua offederunt follicitos facti. b Sub nu-
 be. Aug. Quia oia in figura nr. e Escā
 et po. Māna et aquā dicit spiritalia; qr nō na-
 tura sed del vītūte parata: habentia futuri
 mysterij figurā. b Petra, i. xp̄ seq̄bas: qr
 hūanū deficerebat suffragiū aderat.
 c In moy.bap. In ducatu moyl purgati
 p vila signa illa. Cet signū baptismi accepe-
 rūt qd credēbū idē valuit. Bapticiati s̄ in
 nu. qr et a morte liberati et p ea mundari ab
 ignorantia dei q p̄mebat os ḡtes et para-
 ti ad accipitēd legē. Al bapticiati dicūt: qr
 gerebat formā nr sacramēti. Moyles xp̄:
 nubes sp̄sumstnū: mare baptismū significat.
 d Eandē et eundē in fide. diversa in tpe: di-
 uersa in specie. Elc̄z. Christus panis est
 q de celo dēcē. si q̄s ex b̄ māducatur nō morie-
 tur. Sed qd p̄tinet ad virtutē sacrī: nō ad vi-
 sibile sacramēti qui māducatur int̄ nō fōris:
 cordēnō q p̄mit dēte. Eandē escā eundez
 potū. Idē i mysterio clb̄ et potus illorū qui
 noster. significatio idē nō sp̄: qr idem ch̄
 stus illis in petra figurat nobis i carne ma-
 nifestatus. f Spiritalem, i. spirituale:
 aliquid significante. Cum dicit: spiritua-
 lem: ostēdit spiritualiter intelligi in christo:
 et hoc dō omnib⁹ innuit cū vnū expōit: petra
 erat xp̄s. Spiritale eandē. Mā corporalē
 altera illi māna: nos allud. Patres. Ro-
 stri: nō illorū. Spiritale. Quā nos. Altis
 illi: aliud nos sed sp̄e visibili aliud: qr tamē
 hoc idē significaret virtute spirituali. g Co-
 sequēte eos petra. i. satisfaciēte voluntati eo-
 rū qr quoquo irent: aque inundantes secute
 sunt: sic xp̄s in deserto huius mudi suos co-
 mitat. Al cōsequēte. i. securitatem veritatis si-
 gnificante. Petra aut. Solet res q̄ signi-
 ficat nomine rei quā significat nominari.
 i Erat christ⁹. Nō q̄ substātiā: sed q̄ signi-
 ficationē. Petra xp̄s. Aug. In signis di-
 ueris eadem fides: led illi vētura nos vēs-
 se credimus: ibi petra christus nobis qd in
 altari ponit est xp̄s: si sp̄em visibiliē aten-
 das. aliud est: si intelligibilem significatio-
 nem eundem potum spiritale biberunt.
 Aug. In signo percussa est petra de vir-
 ga bis. Semina percussio duo ligna cruci si-
 gificat. De petra educta est aqua acceden-
 te virga: quia ligno accedēte ad petra xp̄m:
 gratia sp̄ualis manauit. k Neḡ idola-
 tre. Illos rāgit q̄ in idolio epulabant̄ putā-
 tes se īmunes a crīmē. l Sedit populus
 man. Per cōmemorationē illorū norat ea q̄
 in corinthiis sunt: ostēdit q̄ grauit̄ punita-
 sine in iudeis. m Ludere. Ladozare: qd lu-
 do puerorū simile. Facilis nāq̄ ad lusū ē pu-
 ericia. Quid autem lusū puerili tam simile
 est q̄ idola adorare? n Neḡ tentemus
 christum sicut quidam eorum tentauérunt:
 a donec serpens eneus erectus est. b Et con-
 tra me faciunt: vel qui minorā dona spiritus habēt
 contra deum.
 o Saragut vi p̄dāgo-
 gr̄as. et electronicā
 vos ignorare? p̄. i.
 o q̄ apl̄ rep̄bēcū
 et participationē mēdī-
 cō ad occasiōnē. Et si
 participationē. Et omni-
 mo declarat p̄missio-
 ne. Et dicit p̄missio-
 ne. Cetera p̄missio-
 ne. Quia p̄missio-
 ne. Et tot exemplis priorum magis corri-
 debemus. Al finis seculi deuenerūt i nos.
 secularitas in nobis finitur: et idē turpi-
 us si peccamus.
 p Necadat

f institutores nō fideli. a Fr̄ bōi q̄ mali. b Sp̄
 tegere ab eitu et cōtra egyptios ne viderent ab eis
 re ffes; qm̄ p̄fes n̄fī dēs sub n̄ube
 a Aug. expōit mare rubrū trāstū: si figura ma-
 ris rātu valuit ut p̄deretur p̄p̄lū ad māna cōtū
 baptismus ch̄isti. g meritis hostibus.
 h In moy. bap. In ducatu moyl purgati
 p vila signa illa. Cet signū baptismi accepe-
 rūt qd credēbū idē valuit. Bapticiati s̄ in
 nu. qr et a morte liberati et p ea mundari ab
 ignorantia dei q p̄mebat os ḡtes et para-
 ti ad accipitēd legē. Al bapticiati dicūt: qr
 gerebat formā nr sacramēti. Moyles xp̄:
 nubes sp̄sumstnū: mare baptismū significat.
 d Eandē et eundē in fide. diversa in tpe: di-
 uersa in specie. Elc̄z. Christus panis est
 q de celo dēcē. si q̄s ex b̄ māducatur nō morie-
 tur. Sed qd p̄tinet ad virtutē sacrī: nō ad vi-
 sibile sacramēti qui māducatur int̄ nō fōris:
 cordēnō q p̄mit dēte. Eandē escā eundez
 potū. Idē i mysterio clb̄ et potus illorū qui
 noster. significatio idē nō sp̄: qr idem ch̄
 stus illis in petra figurat nobis i carne ma-
 nifestatus. f Spiritalem, i. spirituale:
 aliquid significante. Cum dicit: spiritua-
 lem: ostēdit spiritualiter intelligi in christo:
 et hoc dō omnib⁹ innuit cū vnū expōit: petra
 erat xp̄s. Spiritale eandē. Mā corporalē
 altera illi māna: nos allud. Patres. Ro-
 stri: nō illorū. Spiritale. Quā nos. Altis
 illi: aliud nos sed sp̄e visibili aliud: qr tamē
 hoc idē significaret virtute spirituali. g Co-
 sequēte eos petra. i. satisfaciēte voluntati eo-
 rū qr quoquo irent: aque inundantes secute
 sunt: sic xp̄s in deserto huius mudi suos co-
 mitat. Al cōsequēte. i. securitatem veritatis si-
 gnificante. Petra aut. Solet res q̄ signi-
 ficat nomine rei quā significat nominari.
 i Erat christ⁹. Nō q̄ substātiā: sed q̄ signi-
 ficationē. Petra xp̄s. Aug. In signis di-
 ueris eadem fides: led illi vētura nos vēs-
 se credimus: ibi petra christus nobis qd in
 altari ponit est xp̄s: si sp̄em visibiliē aten-
 das. aliud est: si intelligibilem significatio-
 nem eundem potum spiritale biberunt.
 Aug. In signo percussa est petra de vir-
 ga bis. Semina percussio duo ligna cruci si-
 gificat. De petra educta est aqua acceden-
 te virga: quia ligno accedēte ad petra xp̄m:
 gratia sp̄ualis manauit. k Neḡ idola-
 tre. Illos rāgit q̄ in idolio epulabant̄ putā-
 tes se īmunes a crīmē. l Sedit populus
 man. Per cōmemorationē illorū norat ea q̄
 in corinthiis sunt: ostēdit q̄ grauit̄ punita-
 sine in iudeis. m Ludere. Ladozare: qd lu-
 do puerorū simile. Facilis nāq̄ ad lusū ē pu-
 ericia. Quid autem lusū puerili tam simile
 est q̄ idola adorare? n Neḡ tentemus
 christum sicut quidam eorum tentauérunt:
 a donec serpens eneus erectus est. b Et con-
 tra me faciunt: vel qui minorā dona spiritus habēt
 contra deum.
 o Saragut vi p̄dāgo-
 gr̄as. et electronicā
 vos ignorare? p̄. i.
 o q̄ apl̄ rep̄bēcū
 et participationē mēdī-
 cō ad occasiōnē. Et si
 participationē. Et omni-
 mo declarat p̄missio-
 ne. Et dicit p̄missio-
 ne. Cetera p̄missio-
 ne. Quia p̄missio-
 ne. Et tot exemplis priorum magis corri-
 debemus. Al finis seculi deuenerūt i nos.
 secularitas in nobis finitur: et idē turpi-
 us si peccamus.
 p Necadat

f institutores nō fideli. a Fr̄ bōi q̄ mali. b Sp̄
 tegere ab eitu et cōtra egyptios ne viderent ab eis
 re ffes; qm̄ p̄fes n̄fī dēs sub n̄ube
 a Aug. expōit mare rubrū trāstū: si figura ma-
 ris rātu valuit ut p̄deretur p̄p̄lū ad māna cōtū
 baptismus ch̄isti. g meritis hostibus.
 h In moy. bap. In ducatu moyl purgati
 p vila signa illa. Cet signū baptismi accepe-
 rūt qd credēbū idē valuit. Bapticiati s̄ in
 nu. qr et a morte liberati et p ea mundari ab
 ignorantia dei q p̄mebat os ḡtes et para-
 ti ad accipitēd legē. Al bapticiati dicūt: qr
 gerebat formā nr sacramēti. Moyles xp̄:
 nubes sp̄sumstnū: mare baptismū significat.
 d Eandē et eundē in fide. diversa in tpe: di-
 uersa in specie. Elc̄z. Christus panis est
 q de celo dēcē. si q̄s ex b̄ māducatur nō morie-
 tur. Sed qd p̄tinet ad virtutē sacrī: nō ad vi-
 sibile sacramēti qui māducatur int̄ nō fōris:
 cordēnō q p̄mit dēte. Eandē escā eundez
 potū. Idē i mysterio clb̄ et potus illorū qui
 noster. significatio idē nō sp̄: qr idem ch̄
 stus illis in petra figurat nobis i carne ma-
 nifestatus. f Spiritalem, i. spirituale:
 aliquid significante. Cum dicit: spiritua-
 lem: ostēdit spiritualiter intelligi in christo:
 et hoc dō omnib⁹ innuit cū vnū expōit: petra
 erat xp̄s. Spiritale eandē. Mā corporalē
 altera illi māna: nos allud. Patres. Ro-
 stri: nō illorū. Spiritale. Quā nos. Altis
 illi: aliud nos sed sp̄e visibili aliud: qr tamē
 hoc idē significaret virtute spirituali. g Co-
 sequēte eos petra. i. satisfaciēte voluntati eo-
 rū qr quoquo irent: aque inundantes secute
 sunt: sic xp̄s in deserto huius mudi suos co-
 mitat. Al cōsequēte. i. securitatem veritatis si-
 gnificante. Petra aut. Solet res q̄ signi-
 ficat nomine rei quā significat nominari.
 i Erat christ⁹. Nō q̄ substātiā: sed q̄ signi-
 ficationē. Petra xp̄s. Aug. In signis di-
 ueris eadem fides: led illi vētura nos vēs-
 se credimus: ibi petra christus nobis qd in
 altari ponit est xp̄s: si sp̄em visibiliē aten-
 das. aliud est: si intelligibilem significatio-
 nem eundem potum spiritale biberunt.
 Aug. In signo percussa est petra de vir-
 ga bis. Semina percussio duo ligna cruci si-
 gificat. De petra educta est aqua acceden-
 te virga: quia ligno accedēte ad petra xp̄m:
 gratia sp̄ualis manauit. k Neḡ idola-
 tre. Illos rāgit q̄ in idolio epulabant̄ putā-
 tes se īmunes a crīmē. l Sedit populus
 man. Per cōmemorationē illorū norat ea q̄
 in corinthiis sunt: ostēdit q̄ grauit̄ punita-
 sine in iudeis. m Ludere. Ladozare: qd lu-
 do puerorū simile. Facilis nāq̄ ad lusū ē pu-
 ericia. Quid autem lusū puerili tam simile
 est q̄ idola adorare? n Neḡ tentemus
 christum sicut quidam eorum tentauérunt:
 a donec serpens eneus erectus est. b Et con-
 tra me faciunt: vel qui minorā dona spiritus habēt
 contra deum.
 o Saragut vi p̄dāgo-
 gr̄as. et electronicā
 vos ignorare? p̄. i.
 o q̄ apl̄ rep̄bēcū
 et participationē mēdī-
 cō ad occasiōnē. Et si
 participationē. Et omni-
 mo declarat p̄missio-
 ne. Et dicit p̄missio-
 ne. Cetera p̄missio-
 ne. Quia p̄missio-
 ne. Et tot exemplis priorum magis corri-
 debemus. Al finis seculi deuenerūt i nos.
 secularitas in nobis finitur: et idē turpi-
 us si peccamus.
 p Necadat

f institutores nō fideli. a Fr̄ bōi q̄ mali. b Sp̄
 tegere ab eitu et cōtra egyptios ne viderent ab eis
 re ffes; qm̄ p̄fes n̄fī dēs sub n̄ube
 a Aug. expōit mare rubrū trāstū: si figura ma-
 ris rātu valuit ut p̄deretur p̄p̄lū ad māna cōtū
 baptismus ch̄isti. g meritis hostibus.
 h In moy. bap. In ducatu moyl purgati
 p vila signa illa. Cet signū baptismi accepe-
 rūt qd credēbū idē valuit. Bapticiati s̄ in
 nu. qr et a morte liberati et p ea mundari ab
 ignorantia dei q p̄mebat os ḡtes et para-
 ti ad accipitēd legē. Al bapticiati dicūt: qr
 gerebat formā nr sacramēti. Moyles xp̄:
 nubes sp̄sumstnū: mare baptismū significat.
 d Eandē et eundē in fide. diversa in tpe: di-
 uersa in specie. Elc̄z. Christus panis est
 q de celo dēcē. si q̄s ex b̄ māducatur nō morie-
 tur. Sed qd p̄tinet ad virtutē sacrī: nō ad vi-
 sibile sacramēti qui māducatur int̄ nō fōris:
 cordēnō q p̄mit dēte. Eandē escā eundez
 potū. Idē i mysterio clb̄ et potus illorū qui
 noster. significatio idē nō sp̄: qr idem ch̄
 stus illis in petra figurat nobis i carne ma-
 nifestatus. f Spiritalem, i. spirituale:
 aliquid significante. Cum dicit: spiritua-
 lem: ostēdit spiritualiter intelligi in christo:
 et hoc dō omnib⁹ innuit cū vnū expōit: petra
 erat xp̄s. Spiritale eandē. Mā corporalē
 altera illi māna: nos allud. Patres. Ro-
 stri: nō illorū. Spiritale. Quā nos. Altis
 illi: aliud nos sed sp̄e visibili aliud: qr tamē
 hoc idē significaret virtute spirituali. g Co-
 sequēte eos petra. i. satisfaciēte voluntati eo-
 rū qr quoquo irent: aque inundantes secute
 sunt: sic xp̄s in deserto huius mudi suos co-
 mitat. Al cōsequēte. i. securitatem veritatis si-
 gnificante. Petra aut. Solet res q̄ signi-
 ficat nomine rei quā significat nominari.
 i Erat christ⁹. Nō q̄ substātiā: sed q̄ signi-
 ficationē. Petra xp̄s. Aug. In signis di-
 ueris eadem fides: led illi vētura nos vēs-
 se credimus: ibi petra christus nobis qd in
 altari ponit est xp̄s: si sp̄em visibiliē aten-
 das. aliud est: si intelligibilem significatio-
 nem eundem potum spiritale biberunt.
 Aug. In signo percussa est petra de vir-
 ga bis. Semina percussio duo ligna cruci si-
 gificat. De petra educta est aqua acceden-
 te virga: quia ligno accedēte ad petra xp̄m:
 gratia sp̄ualis manauit. k Neḡ idola-
 tre. Illos rāgit q̄ in idolio epulabant̄ putā-
 tes se īmunes a crīmē. l Sedit populus
 man. Per cōmemorationē illorū norat ea q̄
 in corinthiis sunt: ostēdit q̄ grauit̄ punita-
 sine in iudeis. m Ludere. Ladozare: qd lu-
 do puerorū simile. Facilis nāq̄ ad lusū ē pu-
 ericia. Quid autem lusū puerili tam simile
 est q̄ idola adorare? n Neḡ tentemus
 christum sicut quidam eorum tentauérunt:
 a donec serpens eneus erectus est. b Et con-
 tra me faciunt: vel qui minorā dona spiritus habēt
 contra deum.
 o Saragut vi p̄dāgo-
 gr̄as. et electronicā
 vos ignorare? p̄. i.
 o q̄ apl̄ rep̄bēcū
 et participationē mēdī-
 cō ad occasiōnē. Et si
 participationē. Et omni-
 mo declarat p̄missio-
 ne. Et dicit p̄missio-
 ne. Cetera p̄missio-
 ne. Quia p̄missio-
 ne. Et tot exemplis priorum magis corri-
 debemus. Al finis seculi deuenerūt i nos.
 secularitas in nobis finitur: et idē turpi-
 us si peccamus.
 p Necadat

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. X Nico. de lyra

I a. Ne cadat. At q̄ p̄sumētes de scia cū scādalo fratrū edebāt idolotica: t̄ de p̄seundo gloriātes indicabāt ap̄lm cū ip̄l essent rei. Aug⁹. Videat ne cadat. Superbiā amputat: ne p̄ ea tenētur sicut iudei tērati sūt: t̄ perire: q̄ detrahētes moysi d̄ū tētauerūt ita bi detrahētes ap̄lo d̄ū tētant. b. Videat ne ca.

F 50. dis. c. p̄dōter. in fi.

T 49. dis. c. 1-5. tagem. Et pe. dis. c. inter hec sciendum:

D

Wō q̄ penitus sit aliq̄ sine casu: s̄z tētatio. i. p̄t̄ delectatio nō app̄hēdat. rationē in p̄fēnsū nō ducat: nisi hūana. i. debis sine quib⁹ ista vita nō agi tur. c. Tētatio vos nō ap̄. n̄i hūana. v̄t hūana tētatio illos app̄hēdat: nō alia. Humana enī tētatio ē vt in necessitate vel p̄ssura nō diffidat hō deo au xiliū hūanū rēqrēdo. Pro⁹. p̄t̄ xpm ergo pati humana tētatio ē p̄ quā pfic̄ apud d̄ū. Aug⁹. Hu manā tētatio est alit̄ sape q̄ res se habet t̄ cuz bono animo. Minis autem amādo sūlam suā v̄lūmūdēdo meliori bus v̄sc̄ ad p̄cidēde cōionis t̄ cōden di sc̄ismatis: v̄l heresis sacrilegū pue nire: diabolica p̄sp̄tio ē. In nullo at̄ aliter sape q̄ res se habet angelica p̄fectio est. Humana iḡl tētatio est cre do: cū q̄s bono aio q̄z humana t̄ fra gilitatē in aliq̄ labis cōsilio: vel cū irri tatur in fratre studio corrigēdi: plus t̄n̄ q̄ christiana trāquillitas postulat. Et q̄ boniē sum⁹: sed spe angeli: q̄ bus in resurrectiōe equabitur: si non est in nobis p̄fectio angeli: nō sit p̄sū p̄tio diaboli. d. Possitis sustine re. Quod sit q̄ humilitatē. humilitas ei in omni tētatiōe custodit: vt illi nō crep̄t in fornicatione: q̄ nō habet ventum supbie. e. Prop̄t q̄d. Quia sola sacramenta nō saluant: t̄ q̄ qui cadit puniſt: t̄ q̄ aurilū dei nō deest: fugite ab idolo cul. Ael ne cōmēdēt sapiē tes idolotica cū offendiculo infirmo rum quib⁹ idolatre viderens. Ael ne ipsi infirmi idolatre sint: et vt fugiat loquor alit̄ aliquid quasi prudētib⁹. t̄ ideo diligent d̄judicat. Ael modo loquor infirmis: vi. s. prudentib⁹.

f. Fugite. Nemo sit assiduus in ido lio. n̄i speret de eo. de eo enī sperare ē de deo dubitare: vt t̄ saul q̄ ad idola triā rediſt sperās aliquid de ea. g. La lix. ideo fugiēdū a cultura idoloꝝ: q̄ vt comedēs idolotici: vñū ē cū demo ne: sic t̄ p̄ corpus christi: vñū ē cū xp̄o. Calix. i. cōdicatio ca licis: nōne cōdicatio. s. xp̄i ē. i. nōne facit nos babere quādā cō munionē cū vita eius. Al calix. b. nōne facit nos sacerdotes b̄dicim⁹. b. Pa nis que frā. t̄c. Aug⁹. Xps q̄i manducat vita māducaſ. S̄z q̄s audeat māducare dñm sū. Et t̄n̄ ip̄e inuitat̄ nos ad man ducādū ait: Qui māducat me vñūt xp̄i me. Nec occidit xp̄s vt māduces s̄z mortuos vñūtificat q̄i māducaſ: reficit nō defi cit: vñūt māducaſ: q̄s surrexit occulus. Hic cū māducam⁹ p̄ tes de illo facim⁹. Equidez in sacramēto sic fit. Morūt fideles quēadmodū māducauerūt carnē xp̄i. Anusq̄s accipit p̄t̄ su am. vñūt ip̄a grā p̄tes vocat. p̄ p̄tes māducaſ t̄ manet integer. Tot⁹ p̄ p̄tes māducaſ in sacro: t̄ manet integer totus in celo. Māt̄ integer tot⁹ in corde tuo. Tot⁹ enī erat ap̄o p̄t̄rē quan do vñt̄ in virgīnē ip̄leuit eā: nec recessit ab illo. Venit in car ne: vt cū hoīes māducaret t̄ manebat apud patrē integer vt an gelos p̄faceret. i. Quoniā vñū panis. Unus panis vñione fidei: sp̄i t̄ charitatē: corp⁹ p̄ subim̄rationē charitatē: quia vñum sumus: vñum sentiē debemus dic̄t: vt fides vna vñū habeat sensum t̄ opus. Q̄m vñū panis. Exp̄ōt quō calix be nedictionis et panis fiant accipienti caro t̄ sanguis christi.

Aug⁹. Per vñitatem enim panis t̄ vñitatem corporis. charitatem oportet intelligi: que si desit: iudicūt̄ sibi sumit̄: qui su mit̄. Typice autem unus panis t̄ vñūz corpus ecclesia christi dicitur: pro eo q̄ sicut unus panis ex multis granis: t̄ vñū cor pus ex multis mēbris cōponitur: sic ecclesia xp̄i ex multis fideli bus charitate copulante cōnectitur.

G Videate

nis mūdī: q̄ non succedit alia lex noue legi: t̄ sic d̄r. i. Job. q̄. Monissima hora ē. liḡs sensus ē: Scripta sūt aut̄ ad correptionē nē nr̄am in q̄s fines sc̄loꝝ deuenērūt. i. in nos q̄ sum⁹ in ultia etate selli. p̄pter q̄d ex p̄nititionib⁹ p̄cedentib⁹ debem⁹ corrigi. alio mō p̄t̄ exp̄ōt ita q̄ li q̄s referat ad t̄p̄s veteris testamen

ti t̄ iūgaf cū hō noīe fines. t̄ sic est sen sus: Sc̄pta sūt aut̄ ad correptionē no strā. i. atq̄iquo x p̄nititionē. In q̄s fines seculoꝝ deuenērūt. i. vt attēdam⁹ q̄lē p̄ diversa t̄p̄a p̄ctōres vitā p̄sēntē mi serabilitē finierūt. p̄pter p̄t̄ sua.

a. Itaq̄. Mc̄ p̄fir ex p̄dēcl̄ cōtōs nō reddit. d. Itaq̄ q̄ se existimat stare: in

deo. p̄pter op̄a bona. t̄ bñ dicit: Existi mat: q̄ nescit hō vtrū amore v̄ odio dignisit. p̄t̄ t̄n̄ de h̄ habere aliquā cō

lecturā. b. Videat ne cadat. ad ip̄l

sūt tētatiōis: t̄ p̄f̄ h̄ d̄fectū hūane fra

gilitat̄. i. oī subdit: c. Tētatio v. nō

ap̄p̄. i. nō ducat vos in cōsēsū t̄ opati one. i. tētari nō ē malū s̄ virtutē ex

erediti. s̄ tētatiōi virtutē resistat: p̄pter

q̄s in ps̄oa v̄tri p̄fecti dicit Ps̄. xvi.

Proba me d̄ie t̄ tē. me. d. V̄lūpana. i. Illa tentatio q̄ nō p̄t̄ dentari

totalis ab hōle in vita p̄sēti. s. de p̄t̄o

veniali. Q̄ aut̄ tētatiōi ad p̄t̄m mor

te ducit v̄oleat hō resistere cū adiu

tōz dei os̄dit. d. e. Fidelis autē

d̄. in p̄missis ip̄lēdis. f. Qui nō

patiet̄ vos tētari vi. i. d̄ q̄d̄ po. q̄ p̄ni

st̄ adiutoriū i. tētationib⁹ pos̄it̄. s̄ fide

lit̄ recurrat ad ip̄z. i. oī subdit: g. S̄s

faciet̄ ēt̄ cū t̄. p̄n̄. vos totalis adiu

uās v̄t̄ ip̄a tētatio vob̄ p̄uetat̄ ad au

gmētū meriti p̄ c̄sup̄ationē. i. oī subdi

tur: h. At possit̄ sustinere. i. tētatio

nib⁹ p̄ualere. i. Propter q̄d̄ cha

ris̄imi. Mc̄ p̄fir ex dicitis cōcludit. p̄o

s̄tū. s. q̄ p̄cipiat̄ mēse idoloꝝ est fu

glenda. Et diuidit̄ in duas p̄tes. q̄d̄

mo facit̄. p̄post̄. secūdō ostēdit̄ q̄lēr̄

immolatis idolis sit v̄tēdū. ibi: Oia.

Circa p̄mū facit talē rōnē: Illud p̄

quod separamur a corpore xp̄i mysti

co t̄ coniungimur diabolo est summe

fugientuz: sed p̄cipiat̄ mēse idolo

rū est hūlsmōd̄ ergo est fugiēda. hu

lus rationis primo ponit̄ cōclusionē

dicens: k. Fugite ab idoloꝝ cul

tura. non solum vñitādo idolatrie actū

sed etiam eius occasioñes. l. At prudētibus. Mc̄ p̄seq̄n

ter p̄t̄ dic̄e rationē virtutē. ostēdēs p̄mū q̄ p̄ p̄cipiat̄

mēse dñi xp̄i tēp̄amur. sed q̄ p̄ p̄cipiat̄

mēse idoloꝝ ab eo sep̄amur. ibi: Quid ḡ. tertio q̄ p̄ h̄ penā merent̄. ibi: An

emula. Circa p̄mū caprat̄ bēmōlētā andētū vt el̄ dicta me

lī recipiāt̄. d. At prudētib⁹ lo. q̄ t̄les sc̄lūt̄ d̄ dicti. iudicāt̄. i. oī

subdit: m. Aol̄sp̄ iu. q̄d̄ oī. i. adūtē x̄itatē eoz q̄ sequūt̄.

n. Calix. b. accipit̄ p̄t̄nes p̄ p̄t̄o i. calice. o. B̄dic̄tōis.

t̄n̄ q̄ p̄ dei b̄dic̄tōis 2̄scr̄at̄: t̄n̄ q̄ p̄cipiens cū denote b̄

dictionē dei p̄ augmētū ḡre p̄seq̄k̄: p̄. Cūt̄ b̄f̄d̄. nos facer

dores: q̄r̄ lez 2̄scr̄at̄ ista fiat̄ sola dīna x̄tute: t̄i sacerdotes

p̄ferit̄ 2̄scr̄at̄oꝝ x̄ba: t̄ nō in ps̄oa. p̄p̄ia b̄ i. ps̄oa del̄: t̄ q̄r̄

b̄t̄ eī mīstri: i. p̄ tāto b̄dic̄tē d̄ic̄tē seu 2̄scr̄at̄. q̄. Mō

ne cō. s̄. xp̄i ē. Circa q̄d̄ sc̄lēdū q̄ eucharistē sc̄lēdū ē q̄ddaz

sp̄iale nutrīmētū: t̄ i. oī sit sub dupliꝝ sp̄e. p̄t̄: t̄ cib̄: q̄v̄tr̄

ḡ reqr̄it̄ ad rōnē nutrīmētū p̄fēctiōt̄ istud nutrīmētū sp̄iale

privō mō se b̄z ad nutrīmētū corpale q̄t̄ ad b̄ ḡ corpale nu

trīmētū p̄t̄t̄ ēt̄ in nutrīmētū: b̄ nutrīmētū sp̄iale q̄t̄t̄ ēt̄ se nutrī

tū. vñ d̄l̄ Aug⁹. i. ps̄oa b̄ sac̄i: L. lib⁹ si grādiūt̄ nō me muta

b̄is in te: sed tu mutaberis in me. q̄r̄ b̄t̄ sacramētū p̄ceptio

p̄cipientī in corporat̄ ip̄i xp̄o: t̄ ideo perceptio butus cal

cis ē cōmūnūtātō sanguis xp̄i. t̄ idē subdit̄ s̄ corpē. r. Et

pa. quē frā. ad dādū b̄dic̄tēla. nōt̄t̄ cū p̄t̄is xp̄i et̄ sp̄ēs remanēt̄.

s. Mōne p̄cipiat̄ cor. do. q. d. sic mō p̄dic̄o. i. oī subdit̄:

t. Q̄m vñū panis t̄ vñū cor. mul. su. p̄ b̄ enī q̄ xp̄o incorp̄a

mur i. b̄ sac̄o efficiunt̄ panis vñū q̄dām̄ t̄ vñū corp̄i xp̄o.

w. Videate

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. XI Aico.delyra

Ga. Uiri caput xp̄s est. Al noī viri intelligit hic sp̄us: nō ille sp̄us sicut q̄ cū patre & filio imutabilis manet: t dignis animis imutabilis dicitur. S̄ sp̄us hoīs: q̄ q̄ sicut maritū: aīalē affectiōne tāq̄ cōlōgē regit. de q̄ dīc Ep̄ls: Nemo scit q̄ sūt hoīs n̄t Ep̄ls.4. c̄rū tuū. b̄ q̄ sp̄us cū p̄sē ē. i. int̄r̄ est se deo subiicit p̄ctate: intelligit sp̄ualiter q̄ sūt dīt̄: luce sap̄e illustrat̄: b̄l̄ v̄ri caput ex xp̄s: q̄ sp̄us hoīs regit a sap̄a dei: q̄ xp̄s est: q̄ sīc in capite s̄c oēs sensus sp̄uale. i. plētūdō gr̄az. d̄ q̄ accipit vir iste. p̄ b̄ aut̄ ē vir caput mulieris. i. recr̄or aīalē affectiōne: q̄ regit a sp̄u tāq̄ mulier a viro. b̄ Caput v̄ri ch̄. In q̄ b̄ oēs sensus sp̄uale: sīc in capite corpales. Et q̄ vir caput est xp̄s sine alio mediāte: t p̄ xp̄m dē i si gnū libertat̄: s̄ b̄ velū q̄d ē subiectiōnis signū. c̄ Caput x̄o xp̄i ē dē pāter: q̄ filiū a p̄re ē t dē patre: nō p̄at a filio v̄l̄ dē filio. Ille hui⁹ p̄ncipiū. v̄n̄t caput ei⁹ dīc. Al dē. i. dīna es̄tētia: vel trinitas caput xp̄l b̄z q̄ hō: q̄ dīnītāl v̄pote creatr̄ caput ē creature. d̄ H̄as. q̄ i alijs v̄bi op̄ ē p̄t velar̄: s̄ nōdū suo iudici se offert: t colloq̄vbi p̄ditionē sūa necesse ē p̄fiteri. ē De caluēt̄. decaluari mulierē q̄tū ad apl̄z: turpe tōderi q̄tū ad ip̄am. f̄ Q̄m lma. Imago t sūltūdō p̄ sc̄iūtē acci p̄sūt̄ b̄t̄ i b̄. p̄rie ē sūltūdō ale cū dō: q̄ inc̄r̄iscripta: q̄vbiq̄ tota t s̄l. **AICO.DELY.** **Q̄m ima**

tie tē. sed accipit ex eminentia: q̄ sīc caput sup̄emēt̄ ceteri mēbris: sic ēt xp̄s sup̄emēt̄ noī solū homib⁹ b̄z ēt āgēs. Ep̄ls.1. Constitūt̄s eū ad dexterā sūt̄ ēt celestib⁹ sup̄ oēs p̄ncipiat̄ t pt̄at̄ tē. tertia accipit ex istūtē: q̄ sīc caput ēt fluit ceteri mēbris sēsū t motū corporis: sīc xp̄s fluit ceteri mēbris ecclē sēsū t motū gr̄e. Coll.ii. **La.** Caput ex q̄ totū corp⁹ p̄nēt̄ t p̄lūctōis submisstrat̄ ē. q̄rta accipit ex s̄formitātē ē natura quā b̄z caput ad mēbra: t s̄l̄ xp̄s hō ad hoīes. Phil.ii. In sūltūdō hoīs fac̄t̄ ēt tē. t b̄ ēt q̄d dīc. Volo aut̄ vos scire fr̄es x̄o oīs viri caput xp̄s ē. sedā cōp̄atio ēt hoīs ad hoīsem: q̄ s̄l̄ mō. ā Caput ēt mī. vir. p̄mo rōe p̄fectiōis: q̄ vir ē p̄fectio rōe corporis: femīa ēt ē mas occa s̄t̄: vt dīc p̄b̄ lib. d̄ generatiōe aīalū. ēt p̄fectio rōe aīe: q̄ virinacis prudētē maḡl̄ viget in vitro q̄ in muliere. sedā rōe sup̄emēt̄. v̄n̄ mulieri b̄z H̄en.iiij. Sub viri pt̄at̄ eris. tertio rōe istūtē. tū q̄ vir regit mulierē. tū q̄ in ope generationis vir b̄z virtutē actiū: mulier x̄o passiū. Q̄rto rōe p̄tētē in natūra: q̄ vir t mulier nō differit sp̄e. tō dīc. Caput aut̄ mulieris vir. tertia cōp̄atio ēt xp̄i ad deū p̄re: q̄ suo mō ēt caput sīl̄ b̄z deit̄tē excepta p̄ma rōe sūpt̄a ex p̄fectiōe. h̄i p̄at̄ ē p̄fectior filio: verūt̄ ēt p̄ncipiū filiū. t sic b̄z quādā eminētā in q̄tū nō ēt ex alio. fluit et̄ q̄dāmō in filiū in q̄tū q̄cqd b̄z filiū b̄z a p̄re nascēdo. sūt et̄iā nō solū siles ē natura: b̄ ēt vñt̄: disticti mī in psōa. Si x̄o accipiat̄ cōp̄atio fm̄ hūanitatē. sic dē ēt caput xp̄i suo mō sīl̄ q̄t̄rō d̄ditōis p̄missas. q̄ dē p̄fectiōis ē t̄finitē: xp̄s in q̄tū b̄ō sīl̄. sup̄emēt̄ ēt dē xp̄o in q̄tū b̄ō vt creatorē crea ture. fluit et̄ ei plētūdō gr̄e: et̄ ibi sīl̄endo nature in q̄tū tū hūana natura ēt ad īmagēz t sūltūdō dei fetā: H̄en.ii. **Ha ciam⁹** bo. ad ima. d. tē. tō dīc. Caput x̄o xp̄i dē. b̄ **Q̄s vir.** P̄demissō documētōb̄ sīl̄ subdīt̄ monitō: cui⁹ rō sumit̄ ex illo documētō. Et dividit̄ ēt duas p̄tes. q̄ p̄mo p̄t̄ monitō ex p̄te viri. sedā ēt p̄te mulieris. ibi: **Q̄s** ēt mulier. Cīrca p̄mū s̄l̄derādū q̄ vir assītēs iudici dīz dignitatē sūa p̄ferre. deo ēt q̄ oīm index ēt assītēt̄ b̄ō dupl̄r̄. vno mō orādo: q̄r tūc hūana refert ad deū. alio mō. p̄b̄ando: t tūc diuīa refert ad hoīes: t ac cipit̄ b̄ō p̄b̄are. put̄ q̄s reuelata diuīit̄ alījs refert ad ecclēsī edificationē. vñ. **S. illō: Prophētās.** dicit glo. i. scripturas reserās. q̄d ēt intelligēdū q̄n̄ b̄ fit in psōa ecclē. t s̄l̄ dicēdū dē orare. Isti x̄o act̄ exerceci debēt caput nō velato: q̄ p̄ b̄ designat̄ q̄ exercecēs īmediate sub est deo: q̄r inter caput sūt̄ t deū non est velamētū medīū: sicut nec īter ecclīam t deū. tō dīc. **Q̄s vir orās.** in psōa ecclē vt sacerdos p̄scrās.

Aut. p

c Aut xp̄betās. ep̄lam vel euāgēliū seu lectionē l̄ choro re ferēs vel aliqd hm̄oi. **d** Velato ca. detur. ca. su. i. indecētēr exercet talē actū. sīc turpitudo corporis surgit ex iordātēne mēbroū. nec obstat p̄dictis q̄ alīq̄ decēter orāt coopto capi te in secreto. v̄l̄ v̄t singlares psōa: q̄r talis coopto fit ad maiore mētēs q̄tēdīnē. Ep̄ls aut̄ b̄ loq̄t̄ de orōe facta publicē t in psōa totū ecclē: t eadē rōe ea q̄ dicūt̄ in ecclē a tota multitudē sīc p̄s. cōuenētēr pos sūt cātārī velato capite: q̄r verbū apl̄ intelligit q̄ alīq̄ ab vno cantat̄ q̄s singularis se deo p̄sentātē in psōa ecclēsī. Sīl̄ predicās seu docēs in scho lis refert sacrā scripturā vt loquēs in psōa. p̄pria: id coopto capite possunt p̄cētē fieri talia. **e** **Q̄s** aut̄. Hic sīr p̄t̄ monitionē ex p̄te mulier. Et diuidit̄ ēt sc̄dō ad p̄b̄ationē iducit̄. ibi: Unū est. tertio iudicīū auditorib⁹ cōmittit. ibi: Vōl̄sp̄t̄ indicate. Circa p̄mū dicit̄: **Q̄s** aut̄ mulier orās aut̄ p̄phetās nō vela. ca. derur. ca. suū. i. indecētēr exercet talē actū: vt dictū ēt de capitis decurpatō. Sed p̄tra b̄ vide tur q̄d. dicit̄. j. Timoth. j. Docere aut̄ mulieri nō p̄mitto. quid ergo per tinet ad eam orare publicē et p̄phētē. Vōl̄scendū q̄ apostolus intelligit ibi de sermōtōnibus t doctrina tōnibus publicēs: hic x̄o de orationib⁹ t informationib⁹ quas mulierē religiose in suis collegijs faciūt̄ q̄ fierēt̄ indecētēr capite nō velato.

f Unū ē enī. Hic sīr ad p̄b̄ationē dicti inducit triplētē rōnē. p̄ma sumēt̄ p̄cōparatiōnē ad naturā hūanā. Ad cūt̄ eūdētētā s̄l̄derādū q̄ natura cēteris animalib⁹. p̄uidit sufficētēr de auxilijs ad vitā conservādā vt de cor nibus t devngūtbus t hm̄oi ad sui de caluari: velet caput sūt̄. **Uir qui** a s̄ signū subiectiōis h̄e q̄s nō liber ad deū. s̄ ho noz obstat ne velet: q̄r imago t glia dei n̄ dīz absēt̄. **f** dem nō debet velare caput: quo/ b̄ qui maior est.

fensionē: de corio duro: p̄s. plūmis t hm̄oi q̄tra aeris tēpēriē: hec aut̄ nō potuit facere homī. xp̄s cōplexiōis teneritādē. t q̄ natura hūana nō ē determinata ad vñt̄ sīc ē natura brūtorū. dedit sibi tū taīa imp̄fecta p̄ excogitationē rōis t p̄ op̄ationē manū p̄ficiēt̄. sīc natura dedit homī capillos ad tegumētū capil: s̄z q̄r tegumētū ē illūsticēs. p̄ artē p̄ficit ad dēs sibi alīd tegumētū. sic igīs cadē rō videt̄ de tegumētō capillis naturali t artificiali. Naturale aut̄ est mulieri vt comaz nutriat̄: h̄i enī ad b̄ dispositionē ex hūnditātē nature q̄ maior est in mulierib⁹ q̄ viris: xp̄s q̄d q̄dā inclinatio naturalē est in mulierib⁹ ad nutritionē come. p̄pter q̄d cōtēt̄ accidit̄ q̄ mulierē plus studēt̄ ad b̄ q̄ viri. Ex q̄ sequit̄ cōuenētētā esse mulierē vt velamētē capil artificiali q̄t̄ viros. id̄ surpat caput sūt̄ nō velet. t b̄ est q̄d dīc. Unū ē enī ac si decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē artificiale pari rōe abiūt̄ naturale. Nec obstat q̄ ūtētōnialēs tōdūt̄. h̄i enī fit in signū q̄ īmediate xp̄o d̄spōsan̄t̄ t̄ subiectiōe viri liberant̄. Cōsequētēt̄ cludit̄ p̄positū sūt̄ dīcēs: g. Si x̄o turpe ē mulieri tōderi aut̄ decaluēt̄. i. cīs dērōis ē t̄ cōuenētētē ac si velamētē naturali p̄uare. q̄d. si abj̄c̄it̄ velamētē art

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XI Glo.ordi.

G a. **Q**m̄ imago. Aug⁹. **H**omo dicit̄ imago dei:
et ad imaginē: qr nō eq̄lis: sed qdā similitudine accedit.
Sili⁹ imago: n̄ ad imaginē: qr eq̄l patri. **H**o
ad imaginē vt sic de⁹ p̄est oib⁹ p̄ potentia: sic hō
terreis p̄ intelligētia. **F**emina i⁹ adiutoriū nō ad car-
nalē concupiscētia: qr nec
corruptibilia corpora tūc
hēbat anq̄ eos moralitas
inuaderet. In adiutoriuz
q̄ppe vt habeat vir gliam
de ea: cū ei preiret ad deū:
et se i daret imitādū sc̄ita
te. Sicut ip̄e esset glia dei
cū ei sapiaz sequerent̄. vñ:
Ho ei vir ex muliere: et nō
est creat⁹ vir ppter multies-
rē. Hoc ī eodē viro: dū ra-
tio s̄biugat s̄bi aſalitatez:
et si ratione cōſeritē aīa/
lis nimis ad exteriōra p̄
gredit̄: mox ambo verita-
ti nudata: aptis oculis cō-
ſciētiae ad vidēdū q̄ inde/
cori sūt: folia dulicium fru-
tūlūrū: s̄ne ip̄is fructibus.
Intra eū p̄cipit hōc x̄ba cō-

L suā cōtegāt. Amb.
fact⁹ ad imaginē dei:
multe: q̄ ē imago dei in
ro. An⁹ vn⁹ fēct⁹ sic e
oia: sic ex isto oēs hoīe
vn⁹ inisib⁹l vñ⁹ visib⁹
imaginē gerat in territ⁹
vn⁹ i vno auctoritatē
us p̄ncipij ſquaret ad
fusionem diaboli: q̄ ad
23. di. c. pro hibere. cto vno deo dñū ſibi
pare voluit. Aug⁹.
est imago del. Quia ſ
ex deo oia: ita ex adā
boies, tſic cōſeruat au
ritatez vnl⁹ p̄ncipij: q̄
vno oia p̄tra illū diab⁹
ſ. q̄ de⁹ elle voluit: vñ⁹
Job. 19. f habet ſilitudinē: q̄ ſi
latere xp̄i in morte do
entis origo ecclie flu
Bēn. 2. d ſic de latere ade nata ē
ſpōla. Et ſic xp̄s p̄fet⁹
git ecclā ſic ſub
nit ei ita vir preest et re
muliarem, q̄ idea non

beat signūz subiectionis sed libertatis. Tel vir
p̄ncipalit̄ creat⁹ est ad imaginē dei. In q̄ natura
lit̄ ampli⁹ viget rō: t̄ ius platiōis. Et glia dei est
vir: qz ex eo est: t̄ qz dñs p̄ncipalit̄ glificat. Mu-
lter est glia virt̄: ex q̄ ē t̄ cui subseruit: vel vir p̄n-
cipalit̄ creat⁹ ad imaginē dei: in q̄ naturaliter
ampli⁹ viget rō: qz ipe sit rō q̄ ē glia dei. Mu-
ller est ipa fēsualitas: q̄ subseruitēdo glia est rōnis
qz b̄ naturalit̄ in femīa p̄ualet: de q̄ nō est vir: vt
a fēsuali regaf rōnal. Sed ipa de viro: vt ab eo
regaf. Et sic decet: qz nō est creat⁹ vir. i. rōnalis
vt subseruat fēsualitati. b̄ contrario. t̄ iō femīa
velet caput. Sciedū etiā qz fm quosdaz fēsual-
mor⁹ est. p̄ serpēte. Inferior portio rōnis. p̄ mu-
ltere. Superior portio p̄ viro illecebra p̄sentire c̄s-
bū vetitū edere. Si sola delectatiōis cogitatio ē
femīa sola māducatur. Si xo mala cogitatio in
actū mittit: v̄l volūtas pficiēdū asseritū vir ēt̄
cū femīa veritū gustat. Alij xo non improbabili
ponit sensū corporis. p̄ serpēte. Sēsualitatē. p̄ fe-
mīa. rōne. p̄ viro. Fecit de⁹ hołez totiū ad ima-
ginē suā: h̄ fm spūm. Sz ne putes solū spūm fa-
ctū i q̄ imago addit masculū t̄ feminā. f.e. b̄ fm
corp⁹ ybi duo b̄ sexū esse discernūt c̄ p̄ dixit

vñ. AmB. **U**tr ē imago dei. Sz in genesi dī: **F**ec hoiez ad imaginē dei, ma sculū t fe. **Q**uoq̄ ḡ vir imago dī vt si velet: t n̄ mlt̄? Sz b̄ i natura h̄uane mētis t mystice loq̄t̄ deuelatiōe. **A**llīc eī n̄lī aliqd secretum reseref̄ īane ē qd̄ dī: **H**o eī ē imago dei km̄ rōnāle mētē: In q̄ dī renouari ī agnōtē dei, km̄ ill̄: **R**e Eph. 4,1 nouam̄ spū mētis vīr t. **E**t itē: **I**nduite nouū hoiez q̄ renouati ī agnōtē **I**biq̄em
dī Em̄ imaginei ei⁹ q̄ creauit eū: vbi ēt null⁹? fer̄ z̄ c̄.

a niam imago et gloria est dei: mu
s quia ex eo: non vir eius: q.
lier autem gloria viri est. Non a
s adam. s eua. s eua.
enim vir ex muliere: sed mulier b
a s adam. s alia ratio cur glia viri: et quia
ex viro. Etenim non est creatus c
s adam. s in adiutorium eue. s eua.
vir propter mulierem: sed mulier
a s in adiutorium viri. s ut ostendat subiecta:
et quod purificatio ei caput. velet caput: non habeat
liberum: ppter sacerdotum reverentiam: ut sicut ante
iudicium ita ante vicarium sacerdotum sit subiecta vi-
ro: vel ut sacerdotes intuentes ei facit irritentur
propter virum. Id debet muli
ad libidinem. a s vel potestate alia littera.
eryclamē habere supra caput su
s grata est enī scitis angelis et sacra et pia signi-
ficatione ista.
b um: et prop̄ angelos. Clerūtame d
neque vir sine muliere: neque muli-
s . fm deū et creauit ex uno ambōs et ynu i na-
tura: et quod ynu in natura confirmat: non sicut.
er sine viro i dñō. Mā sicut mulier f
s prius. s postea nascitur.
c de viro: ita p̄ mulierem vir. Dia s
s et corp̄ et alia veriusq. s et cu hec sine.
d aut ex deo. Glosip̄ iudicate: de/
cet mulierem non velatā orare deū:
nec ipsa natura docet vos: Qvir m
s fm legē q̄ hoc phibet.
qdē si comā nutritat: ignominia
e illi: mulierō si comaz nutritat n
a s ut reā se cognoscat et subditā.
glia est illi: quoniā capilli p̄ vē / o
lamie dati sūt illi. Si q̄s at vide p
s discretio nō vult viri s̄ autoritate. s̄ apli.
tur contētiosus esse: nos talem q
s . inee mōres nec xp̄s sic docuit ut vir velet
caput: non mulier.
cōsuetudinē nō habemus nego s

agelioꝝ. **b** illō moꝝ pꝫ exponi vt lacerdotes dicātūr b
āgeli. **b** illō Malach. iij. **L**abia sacer. eis. scie. r̄c. **p** qđ mulieres debet ora
re velate: ne viri ex aspectu nō velataꝝ ad cupiscētiā puocēt. e. **V**erūtī.
Hic remouet qđdā dubiū. ex h̄ enī qđ dicit q̄ vir ē glia deit: t̄ mlier glia viri:
possēt aliq̄ credēt mlires essēt iptinētēs ad gliaz finālē. **iō** h̄ remouet q̄ b ꝑ
finalē cōsumatio q̄ ꝑ graz t̄ gliam corndet pime rex. pductiōi. **p** qđ vir et
mlier s̄l̄ p̄tūt ad finālē cōsumatioꝝ p̄ gliaz s̄l̄ ad p̄mā rex. pductiōeꝝ t̄ b̄
qđ d̄. **V**erūtī neq̄ vir sine mliere. i. v̄q̄ p̄t̄ ad gliaz graz q̄ s̄ a dño. p̄.
lxviiij. **B**rāz t̄ glo. da. d. **F**ā s̄l̄ mu. s̄l̄ vi. p̄t̄ fctā ē. **H**en. iij. **g** **I**ta t̄ p
mu. vir. postea p̄cessit q̄ generationē naturale. **b** **O**lia at ex p̄t̄. p̄cedit
t̄ q̄ ex p̄ncipio effectiō: t̄ i. ipo q̄scēt t̄ q̄b̄ ē fine vltio. i. **G**olispī. **H**ic p̄t̄
ap̄l̄ comittit iudiciū ei⁹ qđ d̄c̄ auditorib̄ r̄nabilib̄. Et diuidit ē duas ptes:
q̄ p̄mo fac qđ d̄c̄ ē. scđo **H**tētiosus rep̄mit. ibi: Si q̄s āt. **C**irca p̄mū d̄c̄:
Golispī iudicate. **b** z̄ r̄c̄ iudiciū r̄onū. **k** **D**ecet mu. s̄l̄ v. r̄c. q. d. n. **iō** **S**bdit:
l **M**ec ipa n. d. q̄ dbeat s̄l̄ orare. natura x̄o ē qđdā dei artificiū: **iō** dūt
cognitionē art̄ dīne s̄l̄ artificiūt̄ hois ē cognitionē art̄ b̄uāne. videm enī
q̄ mlier h̄z̄ cōsiliatioꝝ naturale ad comā nutritiā: q̄ ad h̄ studēt̄ diligēt̄. nō
sic āt viri. **iō** dīc: m. **Q** vir q̄. si co. n. p̄ h̄ ei reputat moll̄ t̄ effemiat. v̄l̄ dīc
poeta: Sūt p̄cula no. lu. vt feia cō. n. **M**lier x̄o si co. n. r̄c. q̄ ē illi data ad
ornatiō. **iō** **S**bdit: **o** **Q** m̄ ca. p̄ ve. d. s̄l̄. **V**erūtī q̄ b̄ velamē ē ipſectū: ad
dīc alioꝝ p̄ artificiū: vt. s̄. dīctū ē. p. **S**i q̄s. **H**ic p̄t̄ reprimit sup̄b̄. d. **S**i q̄s
āt v̄ **H**tētiosus eē. sub clamore voles ſ̄t̄iū aſſerere. s. q̄ mlires sine velamē
debeat orare: ſuffic̄ sibi dīc qđ ſeq̄t̄: q̄ **M**os. s̄. cōuersi de iudeis. **r** **T**alē
cō. nō ba. q̄ oēt capite ſ̄t̄ velato. **s** **M**eq̄ ec. d. s̄. ḡtētib̄ collecta. t̄ b̄ ſuffit
cere d̄ ne aliq̄ agat h̄ cōz̄ ecclie p̄ ſu etudiez; q̄ ſic dīc **D**uḡ. ad **C**assianū **z**

G a Hoc autem p[ro]p[ter]e. Non deseretis solertia regras. S[ed] p[re]cipit[ur] auctoritas attendat. b Non lau. Incepit de dominica cena in quod multum peccabat. c Oportet esse he. Non vult nec optat ap[osto]l[us] e[st] heres. Sed quod sic futurum est dicit: Et quod hoc utile est: ad quid utile subdit: ut non tam reprob[atur] q[ui] dicit: Ego sum pauli. Sed tamen probatis sunt manifesti facti. Heres. Ut etiam in his quod dubitat de resurrectione. Scissio. p[ro]p[ter] n[on] sp[iritu]alib[us]: sicut hi malo suo plumb catholicis. H[ab]es enim inimici ecclesie vel errore certati vel malitia depravati plumb ecclesie; qui si accipiunt p[ro]p[ter] corporis afflictionem exercit[ur] patientia. Si ergo malevolentie aduerant exercentes sapientia. Ab aduersario ei mota q[ui]llo discendi existit occasio. Ne retinetur est quod alius temp[or]al[is] modi et maxime glorie principatus sui falsas ac non suas opiniones vel dignitatem sequitur. d Dominicam cenan. Aug[ustinus]. dicit acceptio ne eucharistie: quod non debet prae sumere: vel mens suis misericordia: ut hi quis apostolus arguit. Sed item in honore tanti sacramenti. licet enim post cenam discipulis suis dederit corp[us] et sanguinem suum. Non tamen calunianum est syniuerse ecclesie quod aitemus se sumit. Nam salvator qui vehementer comedet mysterium huius altitudinis: voluit hoc ultimum infigere cordibus et memorie eorum. Quo ordine autem post sumeretur ab apostolis per quod celestas dispositur erat servauit docendum. e unusquisque notaret illos quemque, qui offerebat altaris pro sacrificio canticando: pacto illo sibi resumebatur: nec alius nisi in hunc canticari sinebat. sed soli sumebatur ut inde etiam lebriaren[t] alios esurientibus. Ambro. Nunquam oblatum totum fit populi. i. vniuersitatis canticari dum quod vno paene oes signant. p[ro]p[ter] id enim quod vno oes domum quod tradidi vobis: quoniam dominus noster iesus

In omnibus in quod nihil certi sacra scriptura diffinit: mos populi dei et instituta maiorum per legem sunt habendae. a Hoc autem p[ro]p[ter] Postquam ap[osto]l[us] reprehendit corinthios in celebrazione sacra eucharistie circa habitum. b H[ab]et eos reprehendit circa quietum. nam in hoc aliquod se contumaciam habebatur. dicit igit[ur]: Hoc autem p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] quod sequitur: b Non lau. sicut reprobatis. c Quod non in me. sicut in deo. ad ecclesiastib[us] debet esse p[receptio] sacramenti eucharisticie. et h[ab]et est h[ab]et ratione cuiuslibet congregatio[n]is. vidimus enim quod animalia eiusdem speciei et eiusdem aegregant ad inuidice p[ro]p[ter] meli. s. p[ro]p[ter] maiorem securitatem et plumb educationem et mutua protectionem. sicut ciuitas quod est hominum congregatio est p[ro]pter meli. s. p[ro]p[ter] securitatem et indigentie mutue reu[er]ationem per diversa artificia. indiget enim h[ab]et vestitu: armis: doctrina et siliqua: in quod non sufficit unum artificium: sicut milita regiuntur. sicut et sicut congregatio fidelium in ecclesia dicitur est p[ro]p[ter] meli in sp[iritu]alibus. alius esset reprobata: ut dicitur Isaia. Inquit sicut certi viri: calendas vras et solennitates vestras odunt anima mea tamen. h[ab]et autem erat in corinthiis. i. subdit d Primus quod sicut uero. vo. tamen i. dissensio est per malum inter vos vniuersitatem et alia mala.

D

1. q. 3. c. sal
uato. i. p[ro]p[ter]

24. q. 3. c.

44. d. c.
q[ui]n. 2. ibi in
conveniente
cena domini.

E

Et ex parte credo. Nam op[er]t[us] et here

a sicut non em reprobatis. sicut qui dicunt: ego christi.

ses esse: ut et quod probatis sunt mani

sicut inter vos. a sicut fieri debet non tam corporis co-

soritatis cordium glutino. sicut quod in vobis scissio.

festis fiant in vobis. c. L[audato] ueni[ti]t i

a sicut ex hoc solo quod scissio sunt in vobis. sicut vel iam in

postea hoc dandum habet in futuro p[ro]p[ter]

b sicut non licet. bus ergo vobis in unum iam non k

d est dominicam cenan manducare.

sicut vestrum contendentium.

e Unusquisque enim suam cenan p[ro]p[ter]

a sicut annua cenan. sicut quod obvult. b sicut non ad

erogandum paup[er]ib[us]. c sicut nihil dari.

sunt ad manducandum. Et aliud m

a sicut cum sibi esse debereris.

quidem esurit: aliud autem ebrilis

sed. sicut in domibus potius faciendum.

est. Numquid domos non habetis n

ad manducandum et bibendum?

sicut domum orationis. sicut obvere facit: et si non putatis.

f Aut ecclesiam dei contenitis: et p

sicut erubescere facit.

confunditis eos qui non habent:

sicut enim hec sunt non inuenio quod dignum sit vobis.

a sicut in aliis: in hoc nihil laudabile inuenio.

g Quid dicat vobis? Laudio vos?

a sicut non laudo. quod corp[us] dum est quod sumere debet: et i

ei[us] commemoratione. sicut quod ego ab ipso didici hoc

b In hoc non laudo. Ego enim acce

p[ro]p[ter] a domino quod et tradidi vobis:

quoniam dominus noster iesus

I. Unusquisque enim sua cenan p[ro]p[ter] ad manducandum. a sicut suscipione sacrae p[ro]p[ter] parabatur enim sibi sua cibaria et portabatur ad ecclesiam comedentes a[nt]e quod sumeretur sacra et sic diuites laute comedebatur et bibebatur. paup[er]es autem esuriebatur. i. dicit:

d. Alius quod esurit tamen. In hoc erat et stetit eccl[esi]e quod secreta est diuinis vobis:

p[ro]p[ter] quod non est talibus applicanda. i. dicit: n[on] sicut do. sicut ha. sicut domos sicut cōf[er]entias in quibus debet exerceri clavis quinuia. o. Aut eccl[esi]az d. c. sicut accipiat aut p[ro]p[ter] certe. q. d. certitudinaliter est in hoc stetit eccl[esi]e. p[ro]p[ter] Et cōf[er]di. e. q[ui] sicut ha. sicut paup[er]es sicut h[ab]ent quod cōcederetur h[ab]ere coram tanta institutione. q. Quid d[icitur] vo. sup hoc factum. r. Laudio vos: interrogative: et responderet:

s. In hoc non laudo. immo vituperominus dicendo plus significat.

t. Ego enim Postquam ap[osto]l[us] reprehendit corinthios errores circa eucharistie celebritatē: sicut ostendit h[ab]ere sacra dignitatem. Et diuidit in duas partes. q[ui] p[ro]p[ter] mo[bi]dum facit dictum est. sicut fideles ad reverenter sumendum hoc sacramentum idoneum ibi. Itaq[ue] tamen. L[audato] primu[m] p[re]missum auctoritatē eius quod dicturus est: q[ui] non

fantasticus vel humana p[re]sumptione cōf[er]entia est sed a domino revelatum: et hoc est quod dicit: Ego enim accepi a deo: mihi revelate. Quod et tradidi vobis.

Cōsequenter ostendit institutionē quod ad corpus d[icitur]. v. Quid d[icitur] iesus.

Circa quod sciendū quod sicut in vita corporali p[ro]p[ter] mo[bi]dum ē generatio. sicut gēti nutrictio

sicut in vita sp[iritu]ali p[re]cedit baptismus: quod ē sp[iritu]alis generatio: et seq[ue]ntia eucharistia que est

Et debemus

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XI Nico.de lyra

V debemus. nouū testamentū in hoc consecutis: q̄ beneficiū diuinī sanguis est testis. vñ ad tuitionē corporis et ani- me p̄cipit: q̄r caro xp̄i. p̄ salute corporis. sanguis. p̄ am- ma nostra. Ideoq̄ nō māducandū pdixit lex sanguinē.

a In qua nocte. In nocte passus: ad lucē resurrectio- nis venit. b Fregit. i sacra mēto. s. fm q̄ videbat: t̄ int̄ grū a fidellib⁹ credebat.

Fregit. Anuz ob⁹ dedit vt in vnitate p̄maneat: sed cū fre- git sp̄otaneā passiōnē suā oñdit. c Accipiter manducate hoc est cor. me. Post celebratiū ve- tus pascha dñs corp⁹ et sanguine- nē suū discipulis dedit: vt ostē deret veteri testamēti sacramēta cessatura. Ideo post alia de- dit ut discipulorū memorie te- naciōñ ifigere: t̄ ab ecclēsia de- 1. scriptura inceps frequentaretur.

Sub alia specie tradidit t̄ d̄. inceps a fidellib⁹ sumendū instituit: q̄r fides nō haber me- ritū cui hūana rō p̄bet exprimē- tū. sub sp̄e panis et vini: q̄r res hui⁹ speciei exp̄ssam habet simi- tudinē. cū vtrāq̄ rebus⁹ sacra mēti cōrēta. s. et significata: t̄ si- gnificata et nō cōrēta. Cōrēta et significata est caro xp̄i quaz devirgine traxit: t̄ sanguis quē p̄ nob̄ fudit. Significata x̄o et nō cōrēta: vñitas ecclēie i- p̄destinat: vocat: iustificat: et gl̄ificatis. vñ Hiero. Du- pliciter intelligit caro xp̄i: vñ illa q̄ crucifixā est et sepulta. vñ sp̄ualis illa atq̄ diuina. de q̄ ip̄e dicit: Caro mea vere ē cib⁹ t̄c. Et vere q̄ māducat mē carnem in me manet t̄c.

Sunt itaq̄ tria i hoc sacramētu. Anū q̄ triū est sacramētu vt sp̄es visibilis panis et vini. Alterū q̄d est sacramētu et res: vt caro xp̄i. p̄pria et sanguis. Tertiū q̄d est res et nō sacramētu: vt ē mystica caro christi. Sacramētu x̄o ē sacre rei signū. Et sp̄es illa vtrāq̄ rēsigit: vt vtriusq; ex- p̄ssam gerit similitudinē. Hā sic panis p̄ ceteri cibis cor- pus reficit et sustentat: et vinū hominē letificat et inebriat: sic caro xp̄i interiorē hominē maḡ ceteri gratiis sp̄uali- ter reficit et saginat: et sanguis sp̄ualis letificat: t̄ sic iebri- at̄t̄ sobriū reddat. vñ: Et alia mē inebriās q̄ p̄c̄la. ē. ha- bet et similitudinē cū re significata triū: q̄ ē vñitas fideliū: q̄ ex multis granis vñ: p̄ficiit panis. et ex plurib⁹ acini- vinū i vini: p̄ficiit: sic ex mult̄ fideliū p̄sonis vñitas ec- clēsie p̄sistit. Cui⁹ ēt sacramētu corp⁹ xp̄i. p̄pria q̄d de virgi- ne p̄sistit: q̄r sic corp⁹ xp̄i ex mult̄ mēbris puri et ab omni- peti macula cib⁹ p̄stat: ita et vñitas ecclēstifica ex mul- tis p̄sonis mēbris et imaculat̄ p̄sistit. In cui⁹ rei typō fa- cta ē area dñi s̄ lignis sethīm q̄ s̄ i p̄putribilita et albe spi- ne silia. Sub duab⁹ specieb⁹. lō dedit: vt ostēderet xp̄s et tota hūana naturā. t̄ corp⁹ et aia assūp̄isse vt vtrūq; re- dimeret: panis enī ad corp⁹ referit: vinū ad aiam: q̄r vi- nū sanguinē opaf: in q̄ sedes aie et a physiē eēdr. Et iō s̄b- duab⁹ sp̄eb⁹ celebrat̄: vt aie et carnis suscep̄to in xp̄o: et vtriusq; liberatio in nobis significat̄. Aquia lō appōi- tur vt oñdat n̄ra redēptio p̄ xp̄i passionē faciat: et ei⁹ pas- sio. p̄curata. p̄ n̄ra dilectionē. aq̄ enī gen⁹ hūanū signifi- cat. vñ i Apōl. Aque q̄s vidisti p̄pli sūt q̄x sal⁹ nō poss̄ eē sine passiōne dñi: nec dñs p̄ pli dilectiōne: nisi enī nos diligenter. p̄ nobis morti se nō tradereret. Itē corp⁹ xp̄i esse in altari i p̄a testat̄ veritas cū inq̄t: Accipi- te h̄ est corp⁹ meū. Et sc̄t̄ p̄ auctoritates in mediū ducit cōprobat̄. Alt ei Amb. Ante q̄ sacerd̄t̄ panis ē et vini: vbi aut̄ x̄ba xp̄i op̄ata fuerint. de pane fit xp̄i caro et cor- pus. Itē fm̄ xp̄i q̄ potuit ex n̄bilo facere q̄d si erat: nū qd p̄t ea q̄ s̄t̄ mutare in id qd nō erat. Itē Eusebi⁹: In uisibilis sacerdos visibilis creaturas in substātiā corpis et sanguis sui x̄bo sua secreta p̄tā cōmutat. Itē. t̄ ma- li verū corp⁹ xp̄i sumūt. Idē. Est etiā in p̄tōrib⁹ id: gne- sumentib⁹ vera xp̄i caro: et ver⁹ xp̄i sanguis: sed essentia non salubri efficiētia. Et Ap̄lus: Qui manducat et bi- bit corpus domini indigne t̄c. per quod docemur q̄s sit cauendum male accipere bonum: ecce enī factū est ma-

q̄ est sp̄ualis nutritio. in generatiōe x̄o naturali generās si cōtingit genito fm̄ substātiā sed solū fm̄ virtutē. in nutritiōe x̄o cib⁹ cōtingit tur nutritio fm̄ substātiā: t̄ s̄l̄ est in vita sp̄ualis christus in sacramēto baptiſti solū est fm̄ virtutē: ed in sacramēto eucharistie qd ē alimen- tu sp̄uale est fm̄ substātiāz: otineat aut̄ ibi xp̄s sub specie panis et vini

ne fidellib⁹ esset horribile si carnē humāna et sanguinē sumeret in p̄pria specie: et ne infidelibus

est derisibile: t̄ vt meritū augmentet homi-

num creditiu⁹ q̄ sub speciebus panis et vini corp⁹ xp̄i et sanguinis cōtineat. Daf etiā hoc sa-

cramētu sub duplieti specie. s. panis et vini. ve- p̄ hoc p̄fecte sp̄ualis refectio designat̄. t̄ q̄ est

memoriale passiōis christi in qua sanguis sūt separatus a corpore. ppter qd primo rāḡt̄ insti-

tutio huius sacramēti q̄tū ad corpus sūte car- nem. secundo q̄tū ad sanguinē. ibi: Similiter et calicē. Circa p̄mū dicit: Q̄d dñs iesus q̄ ē

institutor sacramētorū et nō ali⁹. a In q̄ no- cte tradebat̄: vt sic post institutionē hui⁹ sacra- mēti iret ad passionē ratione p̄dicita. b Ac-

cepit panē. vt p̄ b designaret voluntarile seire ad passionē: cuius hoc sacramētu est memo- riale. c Et gratias agēs. vt doceret nos i

omnib⁹ deo gratias agere. d Fregit. nō an- tec̄ verba cōsecatiōis p̄ferret sed post. vnde

cū dicit: Fregit. anticipādo d̄: q̄ consacrauit vt nos. nā sacerdos no. p̄ferit verba cōsecatiōis in p̄sona p̄pria s̄z in persona christi. Mat.

x̄o. xxv. d̄: Accepti panē et benedicti t̄c. de q̄

benedictiōe Ap̄lus mentionem nō fecit: quia

Mattheus per illā nihil aliud intellexit. g. p̄

lationē x̄o. s. h̄ ē corp⁹ meū. Sc̄dū etiā q̄ cū subdit̄: Fregit. nō est intelligendū q̄ corp⁹ suū fregit: q̄r nō est in sacramēto frāgibili-

mō: sed fregit species panis remanētes. e Et dicit accipite et mā- du. in hoc igit tangit vñus hūl⁹ sacramēti qd a fidellib⁹ sumit̄: vt

christo p̄ augmentū gratie magis icopoz̄t̄. f Hoc ē corp⁹ meū.

Ista sūt p̄secatiōis x̄ba. t̄ est lensus: h̄ est corp⁹ meū. i. p̄tētū sub- bis specieb⁹ panis ē verū corp⁹ meū: qd fit virtute diuina p̄ queri- onē substātiā panis in vñ corp⁹ xp̄i solis accidētib⁹ remanētib⁹ qd fit diuinit̄: ne caro xp̄i sub p̄pria specie qd videref̄ horribē a fidelli- bus sumeref̄. Q̄ aut̄ vñr̄ diuina hoc agere possit declarat̄: Agētia crea- tūa q̄ materia p̄supponit̄ substātiā manēte trāsmutat̄ accidētia exterio- ria in accidētali mutatiōe. s̄l̄ manēte materia trāsmutat̄ sub- stātiālē formā in generatiōe. agēs x̄o diuiniā materia nō p̄suppoit̄

cū sit etiā effectus. lō vñr̄ cōpositū ex materia et forma substātiālē cō- uertere p̄t̄ in aliud accidētib⁹ remanētib⁹ diuina virtute substātiālē eis dāte. hec aut̄ cōuersio fit subito in fine platiōis verboz̄: q̄r tūc

habet sensu p̄fectū et effectū: efficiūt̄ enī qd figurat̄. Unū p̄siderādūz̄ q̄r hoc sacramētu p̄ficiit̄ in p̄secatiōe materie nō in vñi ipsi⁹. Alia

x̄o sacramētu nō p̄ficiunt̄ in p̄secatiōe materie sed in vñi sicut va-

p̄tīmus et cōfirmatio nō p̄ficiunt̄ in b̄ndictiōe aque et chris̄matis: h̄

in ablutiōe et vñctiōe cū determinatiōe verboz̄ formis. g Hoc fa-

cite in meā cō. q̄r sacramētu h̄ est memorale dñice passiōis. h Si

militer. Hic p̄t̄ agit de institutiōe sacramēti eucharistie q̄tū ad sanguinē: q̄r sic xp̄s ouerit panē in corp⁹ suū: ita et vñi in sanguinem.

vtrūq; enī ē de p̄fectiōe hūl⁹ sacramēti: tū q̄r vtrūq; s̄l̄ exp̄mis p̄fe- cte passio xp̄i cui⁹ est memorale: tū q̄r vtrūq; significat p̄fecte refe- ctionē. Hec est intelligendū q̄ iste due p̄secatiōis. s. panis et vini mu- tatio se expectet vt dixerit aliq; q̄r p̄t̄ p̄secatiōe panis imēdiatē an-

p̄secatiōe vñi sacerdos oñdit pp̄lo hostiā adorādā: qd nō fieret

nisi verū xp̄i ibi esset. Verūt̄ nō est ibi verū xp̄i xp̄i sine san- guine: q̄r corp⁹ est ibi ex vi p̄secatiōis: sanguis autē ex p̄comitātia reali: s̄l̄ deitas et aia. Si x̄o in triduo mortis xp̄i q̄s sanguis erat ef- fusus a corpore et aia separata: t̄ alia s̄p̄t̄ ap̄loz̄ p̄secatiōis et nō ibi fuisset tūc sanguis vñi aia sanguis ibi deitas et aia erat cū corpore: q̄r nūq; dimisit̄ qd

semel assūp̄it̄. d̄c̄ igit̄ Ap̄lus: S̄l̄ et calicē. t̄ vñi in calice cōtētū cō- secravit in sanguinem suū. i Postq̄ cenauit. in q̄ taḡt̄ inst. t̄t̄ vñi

onis hora rōne sup̄adicta dices: k Hic calicē. i. p̄tētū in s̄l̄ calice. l Mouū tēt̄. ver⁹ enī testamētu p̄mittebat bona corporalitā nouū at-

p̄mitit hūa sp̄ualia: de q̄ p̄dixit Hieremias. p̄pba. xxvij. Ecce dies

veniēt dīc dñs: t̄ feriā domui isrl̄ et domui iuda fedis nouū: nō fm̄

pactū qd pepiḡt̄ cū patrib⁹ vñis t̄c. m Est in meo sanguine. Et̄ c̄

testamētu sūt p̄ficiat̄ p̄ asp̄isionē sanguis vñcie brutal. vt h̄ Exo- xp̄itii. nouū x̄o testamētu sanguis xp̄i effusio: vt dīc Ap̄lus Heb. ix.

p̄ h̄ oñdit x̄o testamētu sanguis xp̄i effusio: vt dīc Ap̄lus Heb. ix.

p̄ h̄ oñdit excellentiā nouū testamētu. Lucas x̄o eadē x̄ba p̄secatiō-

nis sanguis p̄t̄. xxvij. ca. nisi q̄ addit̄: q̄ p̄ vñis fūdef̄. fuit enī dis- cipul⁹ Pauli ap̄l̄: t̄ cū secur⁹ fuit scribēt̄ euāgeliū: Mat. xxvij. dici-

tur: Hic ē sanguis me⁹ t̄c. vñ dixerit aliq; q̄cūq; x̄ba istoꝝ cano-

et ne sc̄p̄toꝝ

ico.de lyra

Glo.ordi. Ad Corinthios I La.

Solum dum male accipitur bonum. His autem videtis contrarie: quod ait Aug⁹. Bonus accipit sacramentum et rem sacramenti: mal⁹ vero sacramentum et non rem. Ad quod dicim⁹ Bon⁹ accipit sacrum. i. carnem Christi, et sanguinem: et rem. vnitatem fidelium et gratiam augmentum non sic malus. Ideo: Non manducas manducat: manducas non manducat. Id est non manducas sacramentaliter: manducat spiritualiter.

Et manducas sacramentaliter: non manducat spiritualiter. Itē dixit veritas: Non hab corpus quod videtis manducaturi estis et bibitum illud sanguinem: que fusi sunt quae me crucifiguntur. Sed sacrum aliud comedauit vobis. i. non habac specie manducaturi estis sed in sacro: non mortis discerptu et laceratu (ut putari) sed integrum et ille. Scie, dum quod in platione aborū illo: hoc est corpus meū. Et hic est calix regni mysterii consumatum et panis in corpus Christi conseruitur. Sed quod sit illa concursio. Quod formalis non sit manifestus est: quod forma panis vini remanet. Atque vero sit substancialis psephenus non est. Quidam enim dicit sic substancialia in substancialia transire vel conseruitur: ut hec fiat illa nec tamen illa auget: nec coedetur: quod hec esse: illa vere dici possit. Alij autem sic dicuntur: haec in illa transire vel conseruitur: quod sub illis accidentibus sub quod prius erat substancialis panis et vini. post consecrationem est substancialis corporis et sanguinis quod in corpore non afficitur. Nos igitur incertam relinquimus: quod ex auctoritatibus certum est. Propter quod item. s. substancialis panis et vini in substanciali corporis et sanguinis duci conseruitur: modum vero conseruidis ignorare non erubescimus facere. Quod ue autem remanet de priori substanciali accidentia. s. color sapor forma podium nec ipsum corpus Christi afficitur: nec in eo sumendum: dicimus nobis potius videri quod sine subiecto est in subiecto. De fractio Christi cuius rei vel in qua re sit. Manifestum quod non in corpore Christi cum ipso incorruptibile ipsa subtile et immortale. An et Christus redarguit carnalem sensum discipulo: quod putabat carnem Christi sicut alia in persona eius dividenda et mosibus laceranda. Quod plures dicuntur quod non est ibi fractio: sed fieri videtur. Quod igitur obicitur quod ait Ambrosius. Bibil salutis putandum est in sacrificio veritatis. vel sic in imagine Christi: vbi delusio quod fallitur oculi: ut videatur esse quod non est. Ad quod illi dicuntur: Non fallit nos visus nec fallit quod est si credere sic frangit ut videatur. Nec est illusio quod ad utilitatem fidei: non ad deceptionem sic sit. Alij dicunt quod ibi quod est fractio non quod est in corpore Christi: sed in ipsa forma panis sacramentali: quod videtur apostoli velle dicere: panis quem frangit regnum. Itē Augustinus. Non Christus manducat vita manducatur: nec in sacro sic sit. Itē vnuq; pte sua accipit: per partes manducatur: et manet integer. Ex quo potius quod integrum et incorruptum corpus Christi manducatur: et si fractio vel portione ibi est: non in ipso sed in sacro esse videtur. Alij dicunt quod sit ibi fractio: sed nullius rei: quod nihil ibi frangit. Sicut enim sit ibi accidentia sine subiecto sic mirabiliter potest ibi esse fractio in accidenti: vel sine omni re quod frangit. Magnus est enim et inscrutabilis istud mysterium. An: Ambrosius. Quid quis nature ordinatur in Christi corpe: cum propter naturam sit ipse dominus pater ex ligno. Credere iubemus: discutere non permittimus. Scieamus: quod diuersae sint ibi species panis et vini: non tamen duo sacra dicti debent sibi vnuq; quod sub utramque specie idem sumatur. Preterea solet quod. Si non est ibi substancialis queritur ut quibusdam placet. Sed quod locutionis tropo. dicas transire vel conseruitur sibi illud. s. quod sub illis accidentibus sumatur sub quod erat substancialis panis vel vini quod in ipsa subiecta panis vel vini factum est. Ad quod illi respondet: vel in propria materia resoluta: vel in nihilum redacta: quod potest illi facere quod de nihilo cuncta creavit. Queritur etiam: Si aq; aliqui obliuiscetur vel negligenter non apponant: an irritum sit. Quod cum de auctoritate nobis certum non sit: sine assertione quod nobis videatur dicimus. Quod si non ait introcedi heresim sed oblitio ptermittat: non minus confidit veritatem quam puniendum. Nec greci aquam addunt. Scieamus quod a hinc alilibus corporibus Christi non sumuntur: et si videatur. Quid sumit mus quod manducatur: fore vel nihil vel subiectam panis sub specie sua redactum. Post vero quod pars illae quod videtur fieri significetur videamus. Triforme est corpus Christi. Pars oblate in calice missa: corpus Christi quod ibi surrexit monstratur. Comesta pars ambulante adhuc super terram per altare vestrum ad finem remanentes corpora sanctorum vestrum in fine seculi in sepulchris iacentia. Nota quod corpus Christi voluntate fuit mortale et passibile: naturaliter nec mortale nec passibile: et mortale datum fuit discipulis: et si tunc mortale est. Nota quod discipuli tale donum corporis accepit in cena anni resurrectione quod erat in natura. s. immortale: non quod erat ex resurrectione. i. mortale: quod dum adhuc mortale non per naturam: potuit Petrus esse immortale: ut tunc ei cum voluntate erat mortale et non iure naturae. Ipse enim solus mortuus est voluntate: alij oportet ex necessitate. Credere debemus partem et vini quod Christus in cena discipulis dedit manducandum et bibendum: et vero Christi et verum sanguinem Christi ibidem conseruitur: cum primitus panis verus: et verum vino. Nec est mirandum quod admodum dicit Augustinus. Si mortalibus manibus se immortale cerebatur: cum in transfiguratione Christi adhuc mortalitas et impossibilitas. Petrus et Jacobus et Iohannes ostendit. a. Quotiescumque. Exponit in qua Christi commemoratione: morte. s. b. Non enim. Quia vero non mutabile: sicut sacramenta iudeorum.

c. Indigne. Augustinus. i. libro quanto de vno baptismo. Quia aliquis non ad salutem: non in minore corporis et sanguinis quod accepit. Augustinus. super Job. Homili. viii. Et sancta oblationis malitia: quare canendum est male accipere bonum. Et mala. pluit bonis: ut paulo angelus saithane. Indigne re. Ambrosius. Indigne est quod aliter celebatur mysterium. Non a Christo institutum est. Regis beneficium est in irtu dicitur. Augustinus. super Job. Homili. viii. Indigne fuit: si tanta de criminalibus penitentia: quod displicet venialia: et si fragilitate humanae conditionis sciat se statim ad ea redditum. Nullum peccatum veniale est dum placet

xi. Nico.de lyra

ne scriptorum pferantur: fit pseccatio: tamen melius. Sed quod illis solis Christi pseccatio pfecta quibus vnitur ecclesia ex traditione apolorum instructa. Paulus enim et euangeliste intercedebant recitare Christum quoniam pertinet ad historie rationem: non autem

fin quod pertinet ad efficiendum pseccationem:

s. ecclia primaria illa et de eis. la habebat in occulto dicitur. scriptus

propter infideles finis et ceteris

quod dicit Dionysius. v. ratur.

ca. ecclastice bierarchie. a. Hoc facite

et c. h. iniungit ecclie

huius sacramentivitis.

debet autem apponi aq; quod probabile est quod dominus

appolluit. in terra eniz illa propter vini fortitudinem consuetum est semper bibere vini cum aq;

b. In meam commemorationem. Consecratio enim vini spiritualiter representat effusionem

sanguinis Christi. Consecrator apostolus exponit Christum Christi dicere: et Quotiescumque enim manducabitur panes hunc propter species

panis remanentes: hunc propter idem numero corpus Christi significatum et ceterum. d. Mortem domini annuntiabitur. Nam representando per hunc sacramentum. et Non veniat ad indicium. quod datur intelligi quod celebratio huius sacramentis non deficit in ecclia vestrum ad finem mundi. unde dicit salvator Matthaeus. Ecce vobis sum omnibus diebus vestrum ad consummationem seculi: quod in hoc sacramentum est totus Christus sum humanitate et deitate. teneat per primum proceditur?

f. Itaque. Osteola dignitate huius sacramentis. hic enim apostolus inducit fideles ad debitam eum susptionem. et dividit in duas: quod primo ostendit periculum indigne sumentium. secundo adhibet remedium. ibidem. Propterea autem. Circa primum dicit: Itaque quocumque manducaverit panes hunc regnum. i. hoc sacramentum in quo sub specie panis continet verum corpus Christi: sub specie vini verus sanguis eius.

g. Indigne. quod indignitas tripliciter potest contingere. Uno modo ex ipsa celebratione: ut si quis non obseruerit ritus a Christo institutum offerere deo alium panem quod de tritico et aliud vino quod de vite: et si sit non obseruerit institutione ecclesiastica eucharisticae consecratione. Altero modo ex parte celebrantis vel sumentis hoc sacramentum sumendo se cum voluntate peccati di mortali de futuro vel ipse de peccato.

h. Reus erit corporis et sanguinis domini. Homo per misericordiam Christi excoluerit. i. punietur ac si Christum occideret: quod non est intelligentem sumum equalitatem huius sumam quadruplicem soliditudinem. maior enim peccatum est agendo contra humanitatem Christi in specie Christi in aliena: quod hoc est contumeliam et horribilem. ite quod tunc occidentes Christi sumi moti fuerint ex odio et inuidia quod notabilitatem aggrauauerint peccatum.

Alio modo accipit indignitas ex parte sumentis ex defectu deuotiois: ut pote quod distracta mente ex occupatione trahatur accedit ad hoc sacramentum: habitualiter tamen retiner debita reverentiam et talis indignitas non facit sumentem regere corporis et sanguinis domini: impedit tamen fructum sacramentum saltum in parte. Extra dicta arguit aliquis dicentes: quod peccatores actu possunt accedere ad hoc sacramentum sicut in firmo actu ad medicamentum: sed hoc non vallet: quia sicut baptismus datur ad regenerationem in vita spirituali: sic eucharistia ad nutrimentum regeneratum. nihil autem nutritur nisi vino. i. de anima. propter quod in sumentibus hoc sacramentum requirit vita regna.

b. v. Propter

Additio Ad Corinthios I La. XII Replica

videlicet secundum posse attribui eminentiam vni personae respectu alterius.
Ex hoc autem non est ab alio; filius autem est a patre; sed et dicendum quod in divinis sit ordo originis in absens positate; ut in persona patris. q. r. l. ar. s. i. in corpore quoniam: et sicut absens per generationem pertinet ad habendum eadem perfectionem naturae quam in patre tecum.

Replica. In causa xii. dicit postulat. Secundum copationem per originem patrem habet aliquam eminentiam; quod non est ab alio: sed dicit non

deinde sic sit aliud causa.

Hoc ordinatur.

Dicitur Espiritus La. XII
ritualibus. de bonis factis suis
ritus per quos maioribus
benevolentibus. minores inuidentur et de-
sperantur quasi nunquam
habituri. b. Scitis autem tecum. Spuria tradici-
turus priora commemora-
tur. ut sicut tunc imago
Idolorum. ita nunc dei.

Scitis. Ut experti:
quod cum essetis gentes. i. gentiliter viventes era-
tis. c. Euntes. Mo-
men. quasi assidui.
d. Ideo notum. Quia
per singula charismata
bonibus magis gloriam
deo dabat: nec tamen
est a spūlante ministerio
nisi quod se de oia malitia
et ludicio referuntur. nec
quod prudentia nullum
meritum. ita aliquid re-
putantur. In omnibus.
ostendit laudem dei esse
et gloriam: ut sicut tunc cum
magno idoli totum ma-
lum fuit ex hoc: ita nunc
ex spiritu dei oia bona
credant. Ideo quod scilicet
per spūlum retrahit
vos a bono duxit ad
tā irrationabile malum. i.
Idolatria. p. Facile vo-

bis notum facio: quod per spūlum dei abstineat a malo.
et sit bonum. et hoc est. Nemo enim per spūlum dei loquens co-
gitando: loquendo: operando. dicit sicut tribus mo-
dis. s. corde ore et opere: aliquam separationem a Iesu
i. quodlibet peccatum: quod vox humana errore est: ut oī
falsum quod est: abstineat per spūlum a malo. Vel:

Non dicit anathema. cuius Iesu ut dicat eum
vel non esse a deo: vel minor deo. e. Et ne-
mo. Quatuor enim quod sit. Dicit. Vere. i. cogita-
tiō: verbo: opere: Iesus est dominus. et ego
seruus eius: nisi per spūlum: a quo oī vero. Quod
est: Bū opari per spūlum. Non enim adulatio hoīm
Iesu deus: ut in idolis quod ab hominibus dicitur:
cum non sint. Non ergo fautor est hoīm et beneficiū per
Iesum dīs: ut si donum dei: quod mysterium suū hoīm
bus declarauit. Qui dicit hō: non potest beneficiū
religionis: sed accipit. Et gratia hoīm est: quod idola
dī dicuntur cum non sint. Unde et antistites eorum illis
subiecti sunt. hic vero aliter: unde humiliari debet
et patiantur se arguit: non querat adulacioni
bus declinari. Dicit. Proprie dicit quod voluntate et mēte sua voce enunciata. Generaliter autem

Ihesus aperte et in secretis
sicut dicitur. Et in secretis
influit et cetera. multas fides
et opere in media ecclesia
et opere in secretis. fides et
naturaliter plena et opere
credibiliter et plena. ali-
cuius et mortuorum corporis
conveniens: sic prout
conveniens.

Divisions gra. Hoc dicit ipsas virtutes gra-
tis a deo datis: sicut fidē et spē. et hō: quod es
sunt hō ad primos ministratores: hō ad
se operatio. quod dicit: Spūlum do. Eadem proutus

substantia

secundum utem eminētie in diuinis et postoris et posterioris. hō
est hō bīm Hilariū. ix. de trinitate circa mediū ubi ponit hō arr̄
anā heresim afferēte filii iparē p̄t d. Quid patē finis auctoritatis
generationis sit filio maior: filii tñ finis doni confessionē nō
est p̄t minor. De ordine originis postoris et posteriori eiusdem ordi-
nis in diuinis dīb. Aug. i. de triplici hōtaculo. In p̄tia videbi
m̄ quod patē p̄cedit origine filii: hō et gradus est disputatio de hō or-
dine iter scholā fratrum mōx et p̄dicatoꝝ q̄ si sit p̄tū p̄positi.

Nico. de lyra

E spiritualib⁹ autem. Postquam ap̄ls p̄p̄t La. XII
cur⁹ est de trib⁹ sacris in q̄b errabat Corinthi⁹
sc̄z baptismō: mīrīmonio: eucharistia. hic p̄tū
tractat de grā q̄ p̄tinet in sacris. Et diuidit in duas p̄-
tes: q̄ primo p̄ponit int̄tū. sc̄do p̄seq̄. ibi: Scitis:
Circa p̄mū p̄ponit int̄tū d. De spiritualib⁹ autem. i. de gra-
tia a deo datus. b. Hoc vos igno. fr̄s. i. Int̄edo
vos instruere. q̄ sicut dicit Seneca: Magnū ingrati-
tudinis gen⁹ est ignorare beneficia accepta. c. Scitis
autem. Hic p̄tū p̄sequit⁹ int̄tū. Et diuidit in duas: q̄ p̄
mo cōmēdat dei grām i generali. sc̄do p̄seq̄ i spāli
ibi: Divisions x. Circa p̄mū cōmēdat dei grām ex
trib⁹. p̄tū q̄ sine ea nō vita p̄ctū mortale. et q̄tū
ad hō dicit: Scitis ei cū gētes essetis. i. gētiliter vinē-
tes absq̄ dei gratia. d. Ad simulacra muta. ado-
randa. e. Propt̄re ducebāmini eunes: et dicit: du-
cebāmini. Instinctu demonū vel p̄p̄ria inclinatione
vel hoīm p̄suastione. Sc̄do cōmēdat gratia dei: q̄ p̄
ip̄am vtam p̄ctū mortale. et q̄tū ad hō subdit:
f. Ideo no. vo. fa. q̄ nemo in spū dei loquens dicit
anathema Iesu. i. blasphemā cōtra xp̄m. et accipit hō
blasphemā large p̄ omni p̄ctū mortali in quo est q̄d
dā blasphemā dei in hōtū separat ab eo. nec p̄pter hō
dictū sequit⁹ q̄ hō gratia habēs sit impeccabilis: q̄
nō necessitatē ad vtendum grā: et sic ex p̄p̄to defectu
p̄tē peccare mortaliter. et sic non op̄at ex grā: p̄pter
qd̄ notabiliter dicit ap̄ls: g. Nemo in spū dei lo-
quēs. i. grā spūlante vtēs. dicit verbo vel facto.
h. Anathema Iesu. i. q̄dūcūs sep̄tū a xp̄o: anathe-
ma enī separationē ip̄portat. Tertio cōmēdat grām
ex hō q̄ nullus sine ea p̄tē bonū meritorū operari: et
q̄tū ad hō subdit: i. Et nemo p̄tē dīs Iesu nisi ī
spūtō. hō hō videt q̄d̄ dicit saluator Matth. vii.
Hō oīs q̄ dicit mihi: dñe dñe intrabit ī regnū celoꝝ: grā xō ad illud īrodu-
cit: ḡ p̄tē q̄s dicens nōmē Iesu absq̄ grā. Dicēdū q̄ aliq̄s p̄tē dicere ī spūtō
aliq̄d dupliciter. vno mō spūtō mouētē nō tñ habito: et hec motio duplex
est. vna p̄ generalē inflūtū. et hō mō dicit Ambro. q̄ oī verū a quo cūq̄ dicas
a spūtō ē: alia p̄ inflūtū spālē: et maxime ī his q̄ excedit facultatē nature.
et hoc mō balaā multa vera futura p̄dixit: Iu. xxiiij. et Cayphas p̄pheta-
uit q̄ Iesus moritur⁹ erat. p̄ gēte: Job. xij. Alio mō dīr aliq̄d ī spūtō ip̄o mo-
uētē et habito ī grām ī mēte et hō mō intelligit dictū ap̄l q̄ Nemo p̄tē dicere
dīs Iesu. i. vere: ita q̄ Iesus sit veraciter ip̄l dīs et ip̄e seru⁹ ei⁹: qd̄ non p̄tē
esse sine spūtō ip̄m ī habitatē p̄ grām: et mouētē ip̄m saltē p̄ influentiā ge-
neralē: et hō etiā requiri⁹ ī oī ope meritorio in q̄ facto se dicit hō seru⁹ Iesu xp̄t
ē dīm veraciter recognoscēs. k. Divisions. Hic p̄tū ap̄ls p̄sequit⁹ int̄tū
de gratiis ī spāli. et primo declarat grā gratis date conditionē. sc̄do charitatis
q̄ idē ē cū grātia grātū faciēt: vlt̄abet inseparabiliter ē annexā. se. ca. tertio
cōparat grā gratis datas adūnūcē. xiiii. ca. Prima ī duas: q̄ primo distin-
guit grā gratis datas ī quodā generali. sc̄do magis ī spāli. ibi: Antiquis.
Circa p̄mū cōsiderādū q̄ grā gratis faciēt p̄cipaliter dīs p̄pter bonū il-
lius cui dīs. s. vt ē dignū faciat vita beata. Gratia xō grātia data dīs p̄ncipaliter
p̄pter bonū ecclīs et nō illī cui dīs: sicut donū p̄pheta vel linguaꝝ
et hōmō q̄ aliq̄d danū nō habēt⁹ grātia grātū faciēt. ad talē vero utilita
ē requiri⁹ facultas loquēdi et opandi q̄ dīs p̄ donū grā: vlt̄ote p̄ donū lin-
guarū: vt possit aliq̄d fidē p̄dicare gētib⁹ diuersorū idiomātū: et p̄ donū mī-
raculorū ad fidē cōfirmādā: et sic de aliq̄d gratiis gratis datis q̄ aliq̄d danū
hoīb⁹ malis finis q̄ dicit saluator Matth. vii. Multi dicēt mihi ī dīe illa: dñe
dñe in noīe tuo p̄phetaūm⁹: et in noīe tuo demona elecīmus: et ī noīe tuo
multas virtutes fecim⁹: et tūc p̄fitebor illis: q̄r nūc noui vos: Discedite a me
oēs q̄ opamini int̄q̄tē. Agit q̄tū ad illa dona. s. facultatē loquēdi vel ope-
rādi ad utilitatē ecclīs p̄pheta. dicit ap̄ls: Divisions xō grātia sunt: q̄ plu-
res sunt tales. vt videbit⁹. j. l. Idē autē spūlum. q̄r p̄fectiōes q̄ sunt ī creaturā di-
uisim⁹: ī deo sunt cōstitutim. sc̄do req̄ris auctoritas q̄ habet p̄ ministeriū. vt per
ap̄latū: sacerdotiū: et hōmōi. et q̄tū ad hoc dicit: m. Et diuin. mini. sunt. idem
autē dīs. cui oīa seruītū. tertio req̄ris operū executio. et q̄tū ad hoc subdit:
n. Et diuisiōes opatiōnū sunt. ī eōdē ēi officio vt ap̄latū et hōmōi vñ⁹ pl̄ alio
op̄at. vt Paul⁹ dixit de se ip̄o. j. Cox. xv. Ampli⁹ illis oīb⁹ laborau. et sicut
in una grātia. vlt̄ote p̄pheta vel grātia miraculorū: vñ⁹ alio plus abūdat.

b 2 c. Idem

G substātia itēlīgit̄: s̄ trinitas i psonis. a Idē ve.
r̄. Hoc atque pater et fili⁹ et spūsc̄t̄s alia sepatim
opari videās; ex eo q̄ spūi gr̄as et dho ministratiōes
et deo opatiōes supposuerat: oia referēs ad vñū dñi
subdit: Q̄ uia de⁹. l. opat̄ oia. b V̄ia i oib⁹. Mō

vñi oia tribuit: s̄ i oib⁹ oia
opat̄: vt qd̄ n̄ h̄z q̄ se ha-
beat i alio: et sic maneat cha-
ritas et būtilitas. Si amas
vnitatem: tibi h̄z q̄ quis in-
tilia h̄z aliqd̄: sol⁹ oculus vi-
det: s̄ nō sibi soli. hec cha-
ritas ē donū spūs qd̄ supat̄

oia vt post dicit. c Unicuius. Quis sit bona: et fi-
ad meritū aliqui⁹ singulari-
ter dant̄: h̄z ad utilitatē edu-
cande ecclie. d Sapi-
sc̄t̄. Sapiā ē in cōtēplatiōe
ēnoz. sc̄t̄ ī actiōe tpaliū.
vñ i Job: Ecce pletas. i cul-
tus dei ē sapiā: q̄ grecē theo-
sebia. Et q̄s hic cult⁹ ei⁹ ni
si amor et cognitio ei⁹. Ab-
stinen aūt̄ a malis sc̄t̄ est:
mala aūt̄ i tpalib⁹ sūt̄ i qb⁹
caute et prudēter. Slandū ē.
Qui dat̄ sapiā q̄s sol ē: cui
sc̄t̄: luna i nocte seculi: q̄b⁹
cetera dant̄: stelle sūt̄: q̄ et
hec in nocte sūt̄ necessaria.

P̄. 135. vñ: Solē i pītē diei: lunā
et stellas in pītē noctis.
e Alteri si. Et fides inter-
dona dei et munera est. Nō
q̄ sola charitas: h̄z charitas
cū fide a deo nobis est.

f Sermonū. Ad sermōes
sūt̄ allegorice pñūciatiōes
q̄ i pñb̄ et i euāgelijis.

g Hec autē oia. Vide q̄
apl̄s dicit hic spūsc̄t̄ dare
dona. Alibi x̄o dicit: q̄ da-
tus ē. Christ⁹ etiā ait: Acci-
pite spūsc̄t̄. An̄ cū donū
dei audiūt̄ dīci spūsc̄t̄. Il-
lud genus locutid̄ agno-
sc̄t̄ qd̄ dicit apl̄s: In expo-
liatiōe corporis carnis nibil
alīnd ē q̄ ipsa caro. ita do-
nū spūsc̄t̄. nibil alīnd est
q̄ spūsc̄t̄. Aug⁹. In tm̄
q̄ donū dei ē. inq̄st̄ datur
eis qb⁹ daf̄. Apud se autē
de⁹ ē: et si nemini def̄. cū ei
daf̄: sua volūtate daf̄: et ipē
idē oia opat̄ diuidē singu-
lis. put vult. h̄z i atq̄
idē spūs. Aug⁹. Qd. 5. d/
rit tres opari. hic spūsc̄t̄: q̄ enī vñū nature qd̄ vñus
opat̄: et tres opant̄. An̄: et idē ne tot putent̄ q̄ opat̄:
nō q̄ sine p̄re et filio: spūs opet̄. Inseparabilis est enī
opatio trinitat̄. i Diuidē sin. An̄ nec huic dolē
du nec illi subiect̄. Ut vult. Q̄ uil solus nouit
qd̄ cōueniat̄: i grat̄: nō ad meritiū hom̄. k Ita et
xps. Caput̄ et corp⁹ dīz xps. ppter ineffabilē vnitatē
capit̄ et mēbroz. An̄ spūs faciet oia i mēbris xpi
corpis: sic vna aia videt i oculo: audit i aurē: et i ce-
teris oib⁹ oia facit. l Eteni. Ostendit quō corp⁹
xpi vñū: qz oēs i vno spū ablut̄: ducti sum⁹ in h̄z: vt
post sim⁹ vñū corpus vñanimes p illū vñū spū: vt
totū corp⁹ vna aia vegetat̄. Et q̄ oēs potati sum⁹
i acceptiōe diuersorū donorū spūsc̄t̄: i vno spū: qz
oia dona ad vñū efficiēt̄ dirigit: nō null⁹ psona
cōtēnēda: vel pferēda: nec hoib⁹ glia dei dāda: qz
vñ⁹ et idē in omnibus. m H̄z et corp̄s. Ambro.
Ostendit p similitudinē hūani corporis vnitatē cor-
poris xpi. i. ecclie: habere varletatē officiorū et di-
versitatē

† 89. d. c. 1
Dē bere. c.
gum ex in-
luncro.

Job. 20. f

Opatio vir. Alto mō q̄ ad cōfūmatiōne fi-
dei manifestat̄ aliqd̄ occultū qd̄ sc̄t̄ soli⁹ dei ē

xp̄ia. sc̄t̄ sur̄ cōtingēta futura. et q̄s ad hoc
ponit k Prophētia. vel cordiū occulta. fm̄

q̄ dīz. j. Beg. xv. Homo videt ea q̄ patēt̄: de⁹ au-
te intuez̄ cor. et q̄t̄ ad h̄z dīz. l Discretio sp̄.

Circa tertii qd̄ ē facultas. pñūciandi alīhs ea q̄
sūt̄ doctrine catholice duo requirūt̄. s. facultas

idiomatis: vt. pñūciās possit a q̄būc̄q̄ itēlīgt̄.
et fm̄ h̄z: m Genera lin. et cognitio sensus co-

rū q̄ pferēda sūt̄. et q̄t̄ ad hoc ponit. n In-

terpretatio ser. dicit igē apl̄s: Alij qd̄ daf̄ r̄. et
ptz l̄r̄ ex dictis vñz ibi. o Hec autē oia opat̄

vñ⁹ atq̄ idē spūs. p h̄ tollis error. gētiliū q̄ diuer-
sas gr̄as attribuebat diuersis dijs. vt sapiam io-

ui: locationē mercurio: et si de alīhs. p Dini-
dens sin. p h̄ tollis error. q̄ dixerunt deū co-

gnitionē h̄re rerū i vñtūlī m̄ et nō singulariū.
q̄ Prout vult. p h̄ tollis error. attribuētū di-

uersitatē donorū fato vel cōstellationib⁹ vel būs

no merito et nō diuile volūtati sūt̄ cause pūme.

r Sicut ei corp⁹. Hic manifestat̄ p dīcta p similitudinē corp⁹ naturalē.

Et diuidit̄ i duas. q̄ p̄io ponit similitudinē i generali. sedo explicat̄ magl

in spāli. ibi: H̄z et corp⁹. Similitudinē autē est i h̄z q̄ sc̄t̄ multa mēbra facilē

vñū corp⁹ naturale. sic et fideles i xpo regenerati p baptismū facit sunē

mēbra xpi: et sic facit sub capite xpo vñū corpus mysticū. dicit igē

Sicut enī corp⁹ vñū est r̄. Ita vñitas nō est indiuisibilitatis q̄lis et

vñitas pñctū: nec cōtinuitat̄ q̄lis est vñitas linee: s̄ est vñitas pñctio-

nis q̄ aliqd̄ vñū pñctio ex mult̄ cōstituit̄. vt b̄. v. metab. ita et xps

q̄ est caput nostrū vñ⁹ ē i psone. et p̄ qñs oēs fideles sibi sc̄t̄ p̄ fidē fa-

ciliū vñū corp⁹ mysticū. qd̄ declarat̄ p̄ dīz. s Eteni i vno spū. s. san-

cto. t P̄es nos vñū cor. mysticū. v Baptiēt̄ sim⁹. q̄ baptismū ē

spūsc̄t̄ generatio. x Sine in. sine gētiles. q. d. hanc vñitate nō impos-

dit diuersitas gētis p̄cedēt̄ baptismū. y Sine serui sine liberi. q. d.

diuersitas cōdītōis hāc vñitate nō ip̄edēt̄. vt dīz. l Amb.

In dho bo-
na serui et bona libertas eq̄ lance appendunt̄. z Etoēs i vno spū

po. su. in potu sacramentali. a H̄z et corp̄s. Hic p̄t̄ similitudinē ap-

plicat̄ magis in speciali. et primo q̄t̄ ad corpus naturale. sedo q̄t̄ ad

mysticū. ibi: Nos autē estis. Prima i duas. q̄ primo deserbit̄ corp̄s

naturalis integratē. sedo mēbroz habitudinē. ibi: Nō pot. Q̄t̄ ad

et primū

G ueritatē hāc nō tolle
re vnitatē sicut huma
ni corporis vnitatis nō in
singularitate consistit
sed in multis mēbris:
vt inuicē sibi prestant
qđ debet. a **S**it ro
tū. Quasi si in ecclia
oēs essent vni^o officij:
quō impleref necell
tas corporis: cui^o gubern
atiō diversis op^o ē.
b Mēbra vnuq^os.
At nihil desit illi: ita
et i ecclia diuersas pso
nas quib^o tribuit mu
nera diversa. c Q si
esset. Nō mō multu
do sensu pter: s̄ etiā
corpus. Ita si in ecclia
oēs essent vni^o officij
et dignitatē nō discerne
rēt mēbra neq^o corp^o.
d Aut iteruz ea. pe.
Ipsa dignitas cōcepti
bilis ē sine subiectis.
officiū enī est qđ dī
gnitas cōstat. Magn^o
imperatoſ necessariuſ
habet exercitū.
e In honesta. Absit
vt in mēbris sc̄torū ali
qua sit turpitudo: s̄ di
cūt in honesta: qz non
habent spēm decoris
quā habet ea q̄ in pm
ptu sūt: vel ppter legē
mēbroꝝ q̄ de pctō ve
nit: vñis mēbroꝝ illi
cit^o turpis: cōnō mēbra
ipsa. In honesta. Ege
state et habitu aliquā vi
te mūdioris sūt. Vel il
li q̄ i ecclia p̄ aliquid pec
catū honesti sūt: abū
dāti adiuuāt cōsolatiōnib^o et
oratiōb^o: vt honesti fiāt. f Ho
nesta aut. Quasi ita et
fratrib^o i qb^o studiuſ
pie cōversatiōnis orna
uit honestas: nihil est
qđ addat a nobis.
g S̄ deus tēpauit.
Remoto illo qđ obest:
ponit illud quod pro
dest. s. cōtēperationē.
h Et si quid patitur.
Ambro. Hoc de mem
bris corporis ambiguū
nō est: qz si oculus vel
pes capiat aliquid egritu
dine totū corp^o codo
let. Ita et nos decet cō
dolere fratribus si qđ
aduersitatis emerserit
et letari si bene cesse
rit. i Sed in idip
sum. Q. sollicita sūt
membra vt tendant in
idipsum. id est: In id
sollicitudinis q̄ sit ip
sum: id est indifferens
vt nō minus pro alio
q̄ pro se.
k De membro. Sel
a me membro cui^o p̄di
catione instituti esis.
l Et quosdā

Ad Corinths I

Si sit et in ecclesia. **S**i nō oēs vni^o officij t̄ domi-
pus nōn est vnū mēbrū: s̄ multa.
a s̄ q̄ idē sp̄s dar oia. **b** s̄ aliq̄ cui donū inferi^o
datur. **c** s̄ tā dign^o vt ille cui opatio kruſi dāt.
Si dixerit p̄s qm̄ nō sū manūs:
a s̄ quasi q̄ de primis nō ē: nō iō nō ē necessari^o.
nō sū d̄ corpore:nūm ideo nō ē de
a s̄ similiter. **s** qui haber sc̄ientiā.
corpe? **E**t si dixerit aur: qm̄ non
a s̄ ve qui haber sermonē scientie vel sapientie.
b s̄ est vtric adhuc q̄ si nō ē illud p̄t esse aliud.
sū oculūs; nō sū de corpore:nūm iō
non est de corpe? **S**i totū corpus
a s̄ auris. **s** auris.
a oculus vbi audit^o? **S**i totū audi-
a s̄ discretio spirituū. **s** nares. **b** s̄ sed p̄pter
hec inconvenientia viranda.
vbi vbi oddrāt^o? **M**ūnc autē po
a s̄ puidā t̄ rōnabilitate aptauit. **b** s̄ diuer
sa. **s** maius vel minus.
suit de^o mēbra: vnūq̄d̄q̄ eorū in
a s̄ in cōstitutiōe corporis. **b** s̄ sic ut sibi visu est.
s modo multa.
corpore sicut voluit. **Q** si essent
s vnuis officij. **s** qd̄ nō nisi diversis subsistere
p̄t. **s** ne corpus pereat.
oia vnū mēbrū vbi corpus? **M**ūnc
s fune. **s** de omnibus.
aut̄ multa qdē mēbra: vnū autez
a s̄ diversa sunt: s̄ maiora nō possunt dicere mino
ribus q̄ eis nō egeāt. **b** s̄ q̄ si oculus p̄uidet: ma
nus operatur.
corp^o. **M**ō p̄t aut̄ dicere ocul^o ma
a s̄ p̄t ei aliq̄ humilis qd̄ nō sublimis.
nui: opa tua nō indigeo: aut̄ itez
caput pedib^o: nō estis mihi neces
sarī. **S**ed multomagis q̄ vident
a s̄ viliora.
mēbra corpis infirmiōra esse: ne
a s̄ aliquādo. **b** s̄ er q̄ puram^o inferiora: a super
riorib^o nō debet spernit: s̄ ampli^o honorari.
cessariōra sūt. **E**t q̄ p̄utam^o igno/
s vestimentoru.
biliora mēbra eē corpis: his hono
s ita minus dignis exhortatio necessaria: qua ali
quis honor illius decur ve fiant vtriles.
rē abundantiorē circūdam^o. **E**t q̄
a s̄ ve pudēta. **s** per aliq̄ peccatū. **b** s̄ colos/
latione in orationibus.
in hōnesta sunt nostra: abūndatiō
a s̄ nobis ea celantib^o. **b** s̄ q̄ p̄ se satis hono
rem habent.
rē honestatē hābent. **H**onestā aut̄
a s̄ cop q̄ illis sūt: s̄ ea sūt alia honorāda.
s nostra null^o egent. **S**ed de^o tem/
a s̄ membro. **s** in se. **b** s̄ ampliorē.
perauit corpus ei cui deerat abū
s per digna membra.
dātiō tribūndo honorē: vt nō
a s̄ discordia. **b** s̄ humano vel ecclesia.
vbi debet esse vnitas. **s** port^o. **s** se.
is sit scismā i corpore: sed i idipsum p̄ in/
s in rebus agendis.
b uicē sollicita sint mēbra. **T**et si qd̄
s in aduersis. **s** cōpati debet. **s** q̄si suū sit malū
patit vnū mēbrū: compatiūt oia
s de bonis.
mēbra. **S**iue gloria^o vnū mēbrū:
s quid ad nos ista responder.
cōgaudēt oia mēbra. **G**los autez
a s̄ vnitate fidei. **s** capitis. **b** s̄ prudētia.
s christo capite t̄ commēbro.
k estis corp^o xp̄i t̄ mēbrā d̄ mēbro.

primū dicit: Hā & corpus nō est vñū membrū r̄c. q̄r
oia mēbra cōcurrūt ad integratē vñū corporis com
positi & pfecti ex multis organis deseruiētū diuer
sis aīe potētis. vñ. q̄. de aīa d̄: Aīa ē act̄ corporis
physici organici. iō subdit: a Si dixerit pes qm̄
nō sum man⁹: nō sū de corpe r̄c. q. d. nō sequit. licet
enī mēbra abinuicem distinguant. ex ilis tñ pficit
vñū corpus vnitare pfectiōis. & sic pōt dici de singu
lis mēbris: qd̄ pbat s̄r̄ ducēdo ad duplex incōue
niēs. primū ē q̄ tolleref id qd̄ est necessariū corpori
ideo dicit: b Si totū cor. ocul. vbi audi⁹? q. d. tol
leret: & eodē mō pōt dici de singulis mēbris: qz sicut
oculus est necessariū corpori ad dirigēdū. ita man⁹
ad opandū: & pes ad ambulādū. & sic de alijs. ideo
subdit: c Hūc aut̄ po. d. mēbra. l. sic dispositi ea
in corpe q̄ vñūq̄d̄q̄ deseruit toti corpori. ocul⁹ enī vi
det. p̄ toto corpore & pes s̄l̄ ambulat. & sic de alijs:
& iō situant in vno corpe. d Q̄ si essent. Hic du
cit ad scđm̄ incōueniēs: qz tolleref integritas corpo
ris ad quā necessario requirif̄ dūteritas mēbrorū.
vt p̄dictū est. iō dicit: e Si essent oia vñū mēbrum
vbi corpus: qz organicū pfectibile p̄ aīam. q. d. nus
q̄. ppter qd̄ subdit: f Hūc aut̄ mul. qd̄ mē. ab
inuicem distincta. g Anū aut̄ corpus. er illis cōstī
tutū vnitate pfectiōis. g Non potest. Hic s̄r̄
ostēdit habitudinē mēbrorū ad inuicem. & primo q̄tū
ad necessitatē. scđo q̄tū ad cultū exteriōrē. ibi: Et q̄
putam⁹. tertio q̄tū ad mutuā sollicitudinē. ibi: Sz
in idip̄. Etū ad primū dicit: Non pōt aut̄ dicere
oculus manū opa tua non indigē r̄c. qz sicut ma
nus indigē directione oculi. ita oculus ptectione
man⁹ ne ledas: & lotione si fedes. & sic de alijs.
h Sz multo maḡ q̄ vldēt mēbra corporis infirmis
ra ee. sicut q̄ facile ledas. i Necessariora sūt. Di
rectio enī oculi ē oībus alijs mēbris valde necessa
ria: & ex talī mutua necessitate appetit manifeste om
nia mēbra de integratē vñū corporis esse. k Et q̄
putamus. Hic s̄r̄ cōparat ad inuicem mēbra. q̄tū
ad cultū exteriōrem qui magis adhībēt membris
ignobilis. & hoc est qd̄ d̄: & q̄ putam⁹ ignobiliora
mēbra esse corporis: vt pudēda & ptes egestioni deser
uientes. ppter aliquā feditatē. l His honorē abū
dā. circūdam⁹. l. ea diligenter tegim⁹. m Honestā
aut̄ nostra nulli⁹ indigēt. l. operimēti. vt facies in q̄
vigēt oēs sensus. n Sed de⁹ tēperavit corpus. l.
sic ordinauit q̄ illa mēbra q̄ vidēn̄ in honesta dili
genti⁹ tegim⁹ ex instinctu nature cui⁹ est actor.
o Ut nō sit sc̄sma in corpore. l. vt appareat manife
ste q̄ oia mēbra sint de vñū corporis integratē.
p Sz in idip̄. Hic s̄r̄ cōparat mēbra ad inuicem
q̄tū ad mutuā sollicitudinē laborādo vñū p alte
ro & cōpartēdo vñū alteri. iō dicit: Sed in idip̄suz
p in. sint sollicita mēbra. sicut manus laborat. p ne
cessarijs alijs p̄tib⁹ vt ī tegumēto defensione ī sili
bus. q Et si qd̄ patif̄ vñū mēbrū cōpatiunt oia
mēbra. sicut p̄t̄ q̄ lesō pede statim ocul⁹ aspicit ad
lesiōnē: & man⁹ apponit ad cōsolationem. r Sive
gloria vnum mēbrum. er aliquā consolatione.
s Longaudent omnia mēbra. inde consolata. ex
his omnibus p̄t̄ q̄ pertinet ad vñū corporis.
t Vos autem. Hic aptat similitudinē corporis na
turalis ad mysticū d̄. Vos aut̄ estis corpus xp̄i: per
cōiunctionē charitatis & fideli ad inuicem & ad xp̄m.
v Et membra de mēbro. i. dependēta vñū ab alte
ro & ad vñū ordinata. Hūt⁹ aut̄ corporis oculi sunt
plati & doctores qui habent alios dirigere. Audit⁹
vero clerici qui sunt eorū discipuli. Odoratus reli
gioli qui debent respirare celestia. Cant. l. In odo
re vnguentorum tuorum currimus. Manus autem
potentes laici qui habent defendere p̄ potentia cle
rū & inferiōrē populū. Pedes vero vulgares homi
nes suo labore vi agricultura & huiusmodi totum
corpus mysticū sustentantes. & licet sint ignobiliora
mēbra tamē sūt valde necessaria. videmus etiā q̄
nullus status p̄dictus cōuenienter potest stare sine
alijs: ppter quod debent p̄ inuicem sollicitare de
necessarijs p̄ cōmuni vtilitate corporis mystici sua
officia exercentes.

Glo.ordi. Ad Corinthios I. La. XIII Nico.de lyra

Ga Et quosdā qdē. Determinat hic de donis dei q altiora: t q sint inferioria. De his enī putabāt Corinthiū q min⁹ cēt mai⁹: t q maius esset min⁹. Primi⁹ dignitate t tpe: aplos vite xp̄i p̄dicantes. Scđo. p̄pheras mysteria sc̄pturarū vel futura reuelates: doctores p̄cepta viñēdi dātes: vel q pueros litteris imbuunt. b Genera linguaꝝ. Ecc

donū dei ē multas sc̄re linguaꝝ. Et nota q vltimū ponit illud qd illi pri⁹ m̄ ponebant. c Nūqd oēs. p̄phe. t̄c. Qui hec non habet in se: amet in alijs ea t in eis tam hec habet q in se nō habet. d Excellētorē viā. Charitatē. qz mai⁹ oib⁹ p̄dictis donū: vñ Dat.7.c in fine his q dicūt: Dñe ī noīe tuo. p̄phetaūm⁹. demonia elecim⁹: vtutes fecim⁹: dicet dñs: Recedite a me: nō noui vos opari in iñitātē. La. XIII. Ibidem. **S** Linguis t̄c. Probat q charitas excellētorē ē: qz hec alia sine illa n̄ valēt: t illa sine iñ.

Si linguis hoīm. Min⁹ scientiū: vel angelorū. t̄p̄fector. Uel: Linguis. Nūn hoīm. f Angelorū. Quidb⁹ p̄positi min⁹rōb⁹: qd de dei volūtate primi sentiū significat: qd fit aliq⁹ nutrib⁹ aut signis vel qbus ad hoīes missi vñnt. g Charitatē aūt. Charitas est fons. p̄p̄ius bonoꝝ: cui alie nus nō cōicat: qz vt oleū nō p̄t premi in uno sed superexilit. Quāta ē: qz si desit: frustra habēt cetera: si assit ha- ben⁹ oīa. h Uelut es son. aut cym balū. Sicut impulsu aliquo nō per se resonat: sic loquēs linguis: nō p̄ se q nescit: sed virtute spūs. pfert ea qbus andientes mulceat. i Et si babue- ro p̄phetiā. Et balaam t cayphas et saul.

Nico.de lyra

Aa Et quosdā. Hic post distinctionē gratiarū distinguit ministratiōes. Et diuidit ī tres pres: qz primo ponit distinctionē. scđo manifestationē ei⁹. Ibi: Nūquid oēs vos. tertio circa ministe- riū ordinat hoīm affectionē. Ibi: Emulamini. Prima adhuc ī duas: qz p̄mo distinguit ministratiōes principales. scđo minus principales. Ibi: Opti- tulationes. Maiores aūt ecclie mini- stri sunt apostoli: ad quorū officia tria- ptinēt sez regimē p̄p̄li: doctrina t mi- raculorū opatio. p̄ confirmationē doctri- ne. de his trib⁹ d̄ ic̄f Luce. ix. Cōno- catis aūt duodecim aplis dedit eis potestate sup oīa demonia t vt lāguores curarēt: t misit illos p̄dicare regnū dei t̄c. In potestatib⁹ aūt ordinatis illud qd ē supremū reseruac̄ supīme potētē. alia aūt alijs cōlēant. Regimē vero populi supremaz est in his trib⁹: qz alia duo ordinat ad ipm. ideo regimen ecclie se p̄prius est stat⁹ aplici qui est superior stat⁹ ecclie: t post eū alijs status p̄ ordinē. t hoc ē qd dicit aplus: Et quosdā qdē po- suit de⁹ ī ecclia. i. dispositus ordinate. b Primi⁹ aplos. qb⁹ est cōmissū ecclie regimē: Luce. xxii. Ego dispono vobis sicut dispositus mihi pater me⁹ regnū t̄c. c Secūdo p̄phetas. ac- cipitores a deo īmediate reuelatiōes. d Tertio dōcto. q̄ re- uelata alijs explanat īferiorib⁹. de his duobus d̄ Act. xiiij. Erāt aut ī ecclia q̄ erat antiochiae p̄phete t doctores. Nec cōtra h̄ est qd d̄ Matth. xj. Let t p̄phete vñq ad Johānē. hoc enī dicit de p̄phetis p̄nūciantib⁹ adūtū xp̄i in carnē q̄ tunc cessauerūt: nō tñ cessauit p̄pheta simpliciter. Quart⁹ grad⁹ est eoꝝ qbus cōlēat grā miraculorū q̄ fuit cōicata alijs ab apo- stolis. t q̄tū ad h̄ dicit: e Virtutes. q̄tū ad eos qui faci- unt miracula ī elemēt. f Exinde gratias curationū. q̄tū ad eos q̄ faciūt miracula ī corporib⁹ būanis. g Optulatio- nes. Hic p̄t̄r̄ distinguit secūdarias administrationes. d Opti- tulationes. q̄tū ad illos q̄ serū opem maiorib⁹ platis: cuius- modi sūt decant archidiaconi. h Hibernationes. q̄tū ad parochiales sacerdotes. i Genera lin. q̄tū ad illos q̄ va-

rīs linguis loquebāt ī primitiva ecclia: ne xp̄ defecitū idio- matis impediēt euāgēlica doctrina. k Interpretationes sermonū. q̄tū ad illos q̄ occultas snias explanabāt.

l Nūqd. Lōsequēter manifestat dictā distinctionē p̄ h̄ q̄ tūc nō oēs administrationes iste cōcēdebanſ oib⁹: sed dīner-

se diversis: sicut disticta officia distin- ctis mēbris corporis. oculus enī videt t̄p̄s ambulat. t̄c de alijs: nō enim Ep̄b. 4. b

oīa oib⁹ expedunt. iō dicit: Nūqd enī oēs apli: t̄c. q. d. nō. t̄p̄z līa.

m Emulamini. Hic p̄t̄r̄ ordinat affe- ctione hoīm circa dicta mysteria q̄ lī

se qbus in actibus apostolorum.

cūdo p̄phetas: tertio doctores: v

a s̄ dignitate t tpe. b s̄ om̄i ordiatores t indicēs in ecclia: prīmo ap̄stolos: se/ b

a s̄ Aug⁹. qui p̄t̄ adūtū: nō q̄ cū p̄nūcauerūt d̄ qbus in actibus apostolorum.

cūdo p̄phetas: tertio doctores: v

a s̄ q̄ miracula faciūt. b s̄ q̄ infirmos sanāt

dēinde virtutes: exide grās cu/ f

a s̄ q̄ maiorib⁹ serū opem vīt̄ ap̄lo vel archi- dī. c̄pis. b s̄ minorib⁹ p̄sonarū platiōes: ve p̄sby- teri. q̄ qui plebi documento sunt.

ratiōnū: opitulatiōes: gubernā/

a s̄ in plerisq; vacat.

b tōes: genera linguaꝝ: interpreta- k

a s̄ diversis hec: qz nō oib⁹ oīa: qz sic nō esset q̄ bus hec officia seruire.

tōes sermonū. Nūquid oēs 1

c apostoli? Nūquid oēs p̄phete?

Nūquid oēs doctores? Nūquid oēs virtutes? Nūquid oēs gratiā

curationū habēt? Nūquid oēs lin-

guis loquuntur? Nūquid oēs in

a s̄ scripturas vel linguaꝝ. b s̄ sed de his desi-

derate vñtora nō linguaꝝ ve solent.

terptat̄? t̄ Emulamini aūt charis/ m

a s̄ er p̄dīcta. b s̄ maius oib⁹ domū.

b mata t̄ meliora. Et adhuc excellē/ p

a s̄ cundi ad deū. i. charitatē: qz p̄dīcta nō semp-

ad meritiū: s̄ ad honore dei ostēdēdu geribus.

tōre viām vobis demonstro.

q̄ qd alicui dat ad gloriā dei: non ad meritum.

f Linguis hoīm La. XIII r

a s̄ qua p̄rest carere omnibus lin-

guis loquens.

g loquar t̄ angelorū charitatē aūt s

a s̄ qd inutiliter sibi cōfundit alijs significat.

b nō habeā: fact⁹ s̄ velut ē sonās t

s̄ sibi nō p̄dest: alios delectat nesciens.

i aut cymbalū tinniens. Et si ha/ v

diate vident eā. alia vero cognitio est ī eis de alijs: t̄ hec est duplex. vna est de ministeriis diuine. p̄udentle exquēdis. t̄ d̄ his sup̄iores loquūt̄ t̄ docet inferiores: t̄ nō ecōuerso. alia est de cōceptib⁹. p̄p̄is: t̄ sic etiā inferiores docēt sup̄iores et loquūt̄ eis. sicut ecōuerso. Lōsequēter etiā q̄ in angelis est aliq̄d naturaliter notū alijs. t̄ iō q̄ illud naturaliter notū ab vno angelo ordinat ad manifestandū alteri id qd est sibi occultū tūc est angelica locutio: q̄ quidē ordinatio dependet ex voluntate angelī. p̄ponentis vel ordinatōis: t̄ sic p̄t̄ loqui vni t̄ nō alteri. potestas igit̄ hoc faciēti dicit̄ angelī lingua. Per hoc intelligit̄ q̄ donū locutiōis quātūcūg excellēs nō valēt sine charitate. t̄ subdit̄: t̄ Factus sū velut es sonās aut cymbalū tinniens. son⁹ enī talū q̄tūcūg sit discretus: nō tñ est viuus. sicut aut̄ corpus viuit p̄ animā quā carent es t̄ cymbalū: sic aīa spiritualiter viuit p̄ charitatē. p̄pter qd oīs locutio q̄ ē sine charitate mortua ē. Es aut̄ eo q̄ ē planuz ex vna p̄celliōe reddit̄ simplicē sonū. iō significat eos q̄ veri- tate simpliciter annūciat̄. Cymbalū aut̄ eo q̄ ē cōcaum ex vna p̄celliōne multiplicat̄ sonū. iō significat eos q̄ veritatē multipliciter annūciat̄ adducēdo plures similitudines t̄ eliciēdo multis cōclusiones t̄ hīcī. v Et si habuero. Hic p̄t̄r̄ idē oīdit de donis p̄tinētb⁹ ad cognitionē d. Et si habuero p̄pheta q̄ quā occulta diuinitē reuelant̄. q̄. Petri. j. Nō vo- lūtate būana allata ē aliquā p̄pheta: s̄ spūctō sp̄lātō locutiō

* sunt

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XIII Nio.de lyra

Na Mysteria. At et iudas cu aplis et diabolus q (vt ezechiel dicit) mysteria diuina nouit. b Scientia. Ut scribe et pharisei, vnu vos habetis clavis scientie nec intratis: nec alios instare sinitis habebit hec vires et mali q et cōfitebus i iudicio vbi non audiebatur metiri: qd non dices: non habuistis: s non nouit vos: q sine charitate habuerunt. c Charitate at te.

Aug. Hec est vestis q induti continue securi discubuit, haec ueste pellit frigus lamini. blic par oculum tuum circa dicta mynta et ecclie necessaria in boem vita eterna digna ministeria, i. sicut apollonius, i. melior ipsa et ad alios, ppter dicitur excellitudo robus etiam celestis, q. Denunciat, vbi de ipsi postul. Lura n. ne considerat quicunq; auctoritate, dantur ad illas.

Lucc. 11.5 L. vos habetis clavis scientie nec intratis: nec alios instare sinitis habebit hec vires et mali q et cōfitebus i iudicio vbi non audiebatur metiri: qd non dices: non habuistis: s non nouit vos: q sine charitate habuerunt. c Charitate at te.

Joh. 18.3 q frigide petri calcificatus est ad pri-

nas cayphe, hec sola est q dividit iter filios regnum perditos. Nam qd et alia p spm muera: s sine charitate nihil, p

sunt. vnu dñs air: Qui habet dabis ei: et q non habet id qd haberet auferet ab eo.

Habebit qd graz possidet nomē xpianus s non habet charitate vtecdi: et i o qd habet ab eo. d Si distri. cha.

Impar facultas multu vel paru datis: s non impar est charitas. Et i o tñ est da-

re calice aq frigide: qd fuit cacheo dare dimidiū primorum. In charitate dinoscimus discipuli xp: non i prophetia:

fide: et alijs q habent et cōfitebuntur. e Charitas pa. e te. Aug. hec sunt arma: qd miles xp armat. Cui ar-

marure qsi pcpua arma pmissit pati-

tia et benignitate. Orlge. Altera illa-

la a primis mala equanimiter por-

tar: alia sua bona, primis desiderabi-

liter impedit. f Non emula. q non

ea aliena felicitas cōtristat. g No-

instat. Quia non ea sua felicitas attol-

lit: non querit sua: non est amatrix pecu-

nie. h Oia credit. qz deo non dicit oibus credit. i Oia sperat. Sic in

prib: i. pplo lsl apparuit: q spera-

bant hre qd pmissit de. k Oia

sustinet. In capite, i. xpo: q patieter exspectauit gliam resurrectiois et ascen-

sionis. l Charitas nuc. Itē digni-

or: qz nec i. seculo nec i futuro finit:

z si opa ei cessent. m Nuc exci-

Si crededo et sperando diligim: qd no-

dū videb. qd omagis cu videbit.

Enacuabilis.

Nico.de lyra

sunt facti dei hoies te. a Etnou-

rim mysteria oia. i. deitatis occulta q

ptinat ad sapiam. s. q. ca. Logmum dei sapietia in mysterio q

abscondita est. b Et oem sciama. sive diuinitus data et apli

habuerunt: sive huanit: acqstata: vt philosophi. c Et si ha-

oem fidet. i. pfecta. d Ita ut motes trastasse. Ex hobiens alijs

q nulli sciti habuerunt fidet pfecta: qz non legit alijs co mōtes

trastulisse. s Non valet qz manifestatio spus p miracula das

ad utilitatē ecclie. vt. s. dicitu. e. ppter qd facti fecerunt miracu-

la put utilitati ecclie copetebat: t si copetes fuisse motes eq

trastulissent: qz majora fecerunt mortuos suscitando: cecos illu-

minando: t homi q fieri non possunt nisi xtute diuina. trastatio-

do mōtiū xtente demonum posset fieri si dimitterent prie vir-

tut. e Charitate aut non ha. te. qd ad esse gste. Sciendum

etia q apls h loquid de sapia et scia put sūt gte grat: date q

baberit possunt sine charitate sicut ppheta et fides: non aut p-

ut sapia et scia cōputant inter se spus sancti dona q sunt in

separabiliter charitati annere. f Et si distri. Hic qd id facit

de donis ptinendit ad operationem. g Et si distribuero. i. plb

diuisero: qz pletas ad plura se extendit. g Oes fa. meas.

p H tā gis pfecta pieras: Matth. xix. Si vis pfecte vade et

vēde vniuersa q habes et da pauperib: te. Inter opa virtutē

q sūt ad prib: p pcpual ponit opa pletatis: qz sicut dr. q. ad

ad Timo. iiiij. Pletas ad oia vtilis est pmissionē habens vite

q nuc est et future. b Et si tra. te. Inter oia q sustinet hō p

pter deu martyriū est potissimum: t maius qd offert se volunta-

rie: ppter qd h exprimis cu dr: Et si tradidero corp meū: offe-

rēdo voluntarie. ppter xpm. t Ita ut ardeā. qd est martyrij

gen acerbissimum. k Charitate aut te. ad consecutionē vite

beatē: qz charitas dirigit opa ad finē vltimū. ppter qd ipsa

sublata deficiit ab illo fine. l Charitas patiēs est. Hic qd

ostendit eminētia charitatis qd ad utilitatē: qz p ipam im-

plēt oia virtutis opa. Et prio b ostendit i duob: actib: ge-

neralib: virtutē cu dr: Charitas patiēs est. Ois enī act: xtu-

tis cōsistit i hoc qz aliquis bū sustinet sibi illata mala: vel in b

qz bū opa bona. qd ad primū dr: Charitas patiēs est. qd

ad secundū. m Benigna est. i. facit pa-

tientiam in malis tolerandis: t beni-

gnū in bonis operandis. benigni-

tas enī dicis quali bona ignetas: qd

fit quando ex igne charitatis animū

hominis sic liquevit q bona habita

ad pe. dñ non sibi soli reminet sed ad alios exten-

dit. n Non emulatur. Consequen-

ter explicat mag in speciali opera vir-

tutum que p charitatem efficiunt. Et

dividit in duas partes: qz primo ostē

dit qualiter charitas facit vitare ma-

lum. Secundo qualiter facit agere bo-

nū. ibi: Longaudet. Circa primū sciē-

dum q homo non agit malum cōtra

deum sic q ei noceat. sed sibi t pmissio-

ne nocet. Primo ergo ostendit q

charitas facit vitare malum contrā

primū: t hoc malū vel est in affectu:

z. c. sicut di-

vt quando quis dolet de bonis. pmissio-

ni et de malis eius gaudet: quod sit

per inuidiam quā remonet charitas;

quia contraria ei directe. ideo dicit:

Non emulatur. i. non inuidet. habet

enī emulat plures significaciones q

continet in hoc verbo: Emulor infa-

lur amat uidet ac imitatur. Uel ma-

lum contra pmissum est in effectu. et

sic dicit de charitate. o Non agit

perperam: id est peruerse.

p Non infa. Hic secundo ostēdit

qualiter charitas facit vitare malum

hominit in seipsum. Primo qr remo-

uet inordinationem supplicie que est

principiū omnis mali d. Non infa:

qui charitas excludit tumorem sup-

bie. infa est magnū: cu tñ non sit fm ve-

ritate: t qm ambitio ē filia lugbie. iō

zñ dicit de charitate. q Non est am

bitiosa. i. facit ambitionē vitare. Se,

cū qr remonet inordinationē cupi-

ditat. t qd ad b dr: r Non querit

q sua sūt. repetēdo ea cu scādalo.

Tertio qr remonet inordi-

nationē ire. ideo dr: s

Non irritat. i. no pmissio ad iracudiā.

Quarto remonet inordinationē elationis q est in mēte. iō dr:

t Non co. malū. i. no pmissit hoiem cogitare qualiter pmissio-

at ope. v Non gaudet sup iniquitate. i. no pmissit peccare ex

elatione vel malitia q faciūt de mōlo gaudere. Pro. iiij. Re-

tans cu maleficerint et exultat in reb: pessimis. de qbus facit

charitas mag. lugere. x Lōgauget. Hic pmissit ostēdit qual-

ter charitas facit opari bonū. et piso quo ad pmissū. cu dr:

Lōgauget autē veritati. s. pmissū q triplex est. s. veritas vite:

doctrinae: t iusticie. y Oia suffert. infirmitates. pmissū cha-

ritatiū supportādo. Scđ facit opa bona erga deūz qd fit p

virtutes theologicas. iō dr: z Oia credit. q tñ diuinit: a

deo sūt tradita a quo no possunt tradi falsa: cu sit prima regu-

la veritatis. credere x oia q tradunz ab hoile levitat. ē. vñ

Pro. iiij. Innocens credit oī xbo. In heb. h̄r: Stolidus

credit oī verbo. iō innocētia accepit ibi. p defectu sensus.

a Oia sperat. diuinit: pmissa: t ne spes frāgaf ppter villa-

tionē. subdit: b Oia sustinet. p lōganimitatē patiēter ex-

pectādo. pmissa. c Charitas nuc excidit. Hic pmissit ostēdit

excellētia charitatē respectu altoz donoz. qd ad pmissūtā.

Et diuidit i duas ptes. qd primo pponit hāc pmissūtā. Se,

cū pbat eā. ibi: Ex pte. Lōcra pmissū dicit. Charitas nuc

excidit: qd aliquis mali intelligētes dixerūt: q charitas semel

habita no pōt amitti. qd est falsū: qz dr. Apo. ii. Charitatē

tuā pmissū reliquisti. ideo sic intelligēt dictuz apli: Charitas

nuc excidit. i. vtens charitate: quia sic habēs charitatē no

peccat nec auertit a deo. t hoc modo intelligēt illud. i. Joh.

iiij. Omnis qui natus est ex deo non peccat: icilicet inquantū

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XIII Nic. de lyra

Ca Aut in reue. Ut exponam
reuelationem. Reuelatio est
q̄s q̄ figurā ostēdūt q̄dā
mysteria vt i Apocalypsi.

b Aut in sc̄ia. Ut exponam
ea q̄ ad sc̄iēdūm p̄tinēt. Ea
sūt q̄ fidē illuminant: vt de
natura diuitias.

c Aut i.p. Ut exponam scri
pturas q̄ de futuris agūt.

d Aut i doc. Ut exponam

sc̄pturas q̄ mores informat.

Uel reuelatio ē subita ali
quarū rerū ostēs p̄ sp̄ni.
vñ post sc̄iū sedēti reuel
tū fuerit. Propheta est vt
Esaie: vel ceteroꝝ quā sine
būana idustria sp̄uſanc⁹
paulatim reuelat. Sc̄ia est
eox q̄ p̄prio studio didicit.
Doctrina ē eox q̄ alio docē
te. e Th q̄ sine. Per me
oñdi linguā nō valere sine
interpret. p̄ me dico q̄ ostē
di q̄ sū rōnalis: th p̄ ināta
ta idē p̄tz. f Etenī si in
p̄z p̄ alia silitudine. Etenī
si incertā. Judeis erat vñs
tube i festis t̄ bellis diner
sis sonis. g Lam multa,
Ideo i aera. Quia tā mul
ta vt sūt genera linguaꝝ q̄
est: t̄i valet hec locutio: ac
si oib⁹ linguis loq̄remini:
q̄s nūq̄ illus intelligeret
t̄ de oib⁹ reb⁹ i vnaq̄q̄ lin
guas: q̄r nullā res ē sine sua
voce i vnaq̄q̄ lingua. Uel
tā multa vt sunt. g.l. i p.m.
q̄r loq̄mini oib⁹ linguis et
de oib⁹ reb⁹. b Et si. vo.
Multa sūt ligue: s̄z habent
pprias significatiōes vocū
vt intelligat. i Si ḡ nesci.
Et q̄r alii sine iterp̄te nō in
telligeret: ḡ ero barbar⁹.

k Sic t̄ vos. Uel sub vna
distinctione. Sic: Et p̄p̄ b
ne sitis barbari: et vos vt
ego querite vt abūdetis.
l Sp̄us me⁹ orat. Sp̄us
vocat vñs aī inferior mēte
vñ corporaliū rerū silitudi
nes imprimūt. Mēs altera
superior vis aī vt. s.

m orat: mēs aut̄ mea sine fructu ē.
n Quid ergo ē: Orabo spiritū: ora
fructu ē. Ambro. Ita enī si
lingua ī cognita q̄s loquaſ
vel signa aliquarū rerū si
ne intellectu p̄ferat: sicut lo
lēt latini boies grece cāta
re oblectari sono x̄boꝝ ne
sc̄tēs tñ q̄d dicāt.

o Quid ergo ē: Orabo spiritū: ora
fructu ē. Psallām sp̄u: psallām
spiritū: q̄s supplēt locum idōte?
p̄probo vt signa rex formēt
sp̄u: t̄ eoz intellect⁹ refulge
at i mēte. Al' orabo ore i mē
te. o Amē. Aug⁹. Nota
q̄ h̄bū amē nec grecū nec
latinū ē s̄ hebreū: t̄ iterp̄ta
tur vey. Cūq̄ posset dicitve
rū i d̄: s̄ amē. Nec grec⁹ tñ
nec latin⁹ iterp̄s aūlus ē fa
cer: ne yileceret nudatū: s̄
honorē bretyela mō secreti

Ḡ Gratias

s subdita ostensione.
vobis loqr: aut i reuelatiōe: aut
in sc̄ietia: aut i p̄phetia: aut i do
ctrina: Lamē q̄ sine anima sunt
vocez dātia: s̄iue tibia: s̄iue citha
ra: s̄i distincos t̄ intelligibiles sonos.

nisi distinctionē sonituū dede
a s̄. i. q̄s iudicare poterit modos vel cōsonantias
cātēlēt. s̄ tibia.

rint: quōmodo sc̄ieſ id q̄d cani
a s̄ alius sile. s̄ vere d̄ istis nescieſ: q̄ nec d̄ tuba
f tur: aut q̄d cithāriq̄atur? Etenī c

s̄ que bellum nō significet.

si incertam vocem dederit tuba:
nisi nescieſ: effec⁹ indicat: q̄r nemo se parat.

quis parabit se ad belluz? Ita t̄
loquēt. a s̄ quo: liber signorū vel incogni
tam. b p̄ interpretationem.

yos p̄r linguā nū manifestum
a s̄ qui debetis ad bellū cōtra demones horari.

b s̄ quasi nullo modo.
sermonem dēderitis: quōmodo
a s̄ intelliget. ḡ a vobis. ḡ nescieſ.

sc̄ietur id q̄d dicitur? Eritis enī f
nō ad corda hominū. ḡ quasi inutiliter.

s̄ i aera loquētēs: tā multa vtpu/
s̄ sunt multa. ḡ rōto.

ta genera linguarū sunt in hoc
s̄ intellectu.

b mōdo: t̄ sine voce nihil est. Si er
a s̄ interpretationē significatiōes vocis quā p̄sero.
go nesciero virtūtem vocis: ero k
s̄ quē iſtruere debeo. a s̄ nō iſlecc⁹. b iſtruere
ei cui loquor bārbārus: t̄ qui lo/
vel audit. a s̄ iſlecc⁹. b q̄r nec ipse me nec
ego ipm intelligat. b s̄ sic dico de me. ḡ eritis
barbari sine interpretatione.

k quiſ mihi bārbārus. Sic et vos: i
q̄r desideraris dona sp̄us.

quoniā emulatores estis spiritu m
um ad edificationē ecclesię queri n

a s̄ q̄d ē p̄ interpretationē. ḡ q̄r edificare debet
te vt abūdeti. Et ideo qui loqui o

a s̄ deū: vel sic orat. i. loquat. b s̄ interpran

di gratia sibi derur. ḡ. i. vt exponat.

tur lingua orat vt interpretetur. p

a s̄ nā s̄ aliter. ḡ. i. loquar. b s̄ a deo datus fa

ci loqui vel ratiq̄ que id bonū purat.

l Nām si orē lingua: spiritū me⁹ q̄
b s̄ intelligera eoī que dico.

m orat: mēs aut̄ mea sine fructu ē.
n vtile ē. a s̄ loqr. b s̄ volūtate v̄ lingua p̄
spiritu data.

p̄ Quid ergo ē: Orabo spiritū: ora
fructu ē. a s̄ melodia cāt⁹ q̄d min⁹.

bo t̄ mēte. Psallām sp̄u: psallām
spiritū: q̄s supplēt locum idōte?
a s̄ q̄d min⁹.

o Quidam dicit amē sup bene
ditionem tuam? Quoniā quid.
a s̄ iō dico sup tuā bñdictionē: vel h̄ noto q̄ idio
ta no h̄ locū. Nā h̄ nō noro vel arguo q̄ agis
h̄ iō dicit ne videre refēdere donū sp̄us.

dicas nescit. Nāz tu quidē bene
ḡ in lingua.

gras agis: sed alter nō edificat.
Ḡ Gratias

a Aut i sc̄ia. q̄ p̄prie accipieđo ē de terrentis.
Tertio circa futura p̄tētētia. t̄ q̄tū ad b sub
dit: Aut i p̄phia. Quarto circa moralia: t̄ quā
tū ad b dicit: Aut in doctrina. b Th q̄. hic
ponit sc̄dm exēpli i reb⁹ inanimatis. s. Instrumē
tis musicis: q̄ si sonū cōfusū emittat nescit quid
canit: h̄ reçrit determinatio soni p̄ variū tacū
instrumēti: t̄ b est q̄d dicit: Th q̄ sine aīa sūt vo
ce dātia. hic accipit vox silitudinarie tñ: q̄ p̄
p̄ loquēdo son⁹ ē inātis. vi dicit. h̄. de aīa:
Vox ē p̄cussio aeris respirati ab aīa ad vocalēz
arteria cū imagine significādi: t̄ sic vox hic acci
p̄t p̄ sono. Letera patēt vñq̄ ibi: c Etenī si
in certā. vñi ponit alius exēpli de tuba q̄ aliter
sonat iuitādo ad cōsiliū. aliter vocādo ad festus
t̄ aliter p̄uocādo ad bellū. vt h̄ li. Au. x. pp̄
q̄d nullus p̄parat se ad bellū nisi sonet dētermi
nato mō ad hoc statuto. t̄ silt locutio linguarū
nōvalet ad edificationē nī sensus explanat. et
p̄t līa vñq̄ ibi: d Ita t̄ vos p̄ linguā. supple
nō p̄ficietis ecclē. e Illi ma. dēde. i. expla
natū mō p̄dicto q̄d p̄tinet ad p̄phetiā. iō subdis
tur: f Eritis ei i aera lo. in vanū. g Lam
mul. s. idiomata. h Et sine vo. nihil ē. i. sine si
gnificatione vocis significative t̄ sensu locutio
nis nihil ē cognitū ad yilitatē ecclē: t̄i deri
sibile est: sicut loq̄ aliqd idiomā ignorāti. iō sub
dit: i Si ḡ nesciero vir. vo. i. significationē.
k Ero ei cui lo. bar. i. extraneo loquēs: sic si alt
q̄s sciens horas canonicas t̄ nō intelligēs loq̄
alteri silt ignorāti. iō subdis: l Sic t̄ vos. ne
sitis siles barbaris: q̄d debetis vitare. t̄ rō sub
dit cū d̄: m Quid emu. e. sp̄itū. i. amatores
bonorū sp̄uſiliū. n Querite vt abūdet. non
solū x̄bo: sed maḡ intellectu ad explanationē
verbī. iō subdis: o Et iō q̄ lo. lin. habens do
nū linguarū. p Oret vt iter. i. vt a deo p̄phia
sibi det tāq̄ meli⁹ bonū. q Nā si orē. Post q̄
ondit p̄minētia. pp̄bie respecti doni linguarū
i p̄dicatione. hic p̄t̄ idē osidit i oratione. t̄ p̄i
mo in oratiōe secrēta. sed i publica. ibi: Cetero
Circa primū facit talē rōnē. Oratio q̄ reficit in
t̄ intellectu t̄ affectu vel nata est reficer: melior est
illa q̄ reficit tñ affectus: sic ē in x̄posito: q̄p̄ do
nū linguarū p̄cille. p̄ferri possūt verba orationis
in quolibet idiomate: sed non intelligunt: sicut
cū laicus dicit orationē dñlicam vel altiđ bñmō
venote: t̄ tūc affectus eleuat in deū: t̄ sic reficit
eius affect⁹ nō t̄ intellectus: q̄r non intelligit q̄
dicit: sed quādo intelligit reficit eius affect⁹ et
intellectus: iſiḡ intellect⁹ locutiōs q̄ p̄tinet ad
p̄phetiā melior est dono linguarū. Nāl' rōnē
ponit minorē dicens: Nā si orē lingua sp̄us me⁹
orat. i. affect⁹ meus in deū eleuat: sp̄us enī im
portat quandā vim motiuā. t̄ iō voluntas q̄ est
affectus intellectuū vocat hic spiritū: quia
mouet alias aīe potētias ad agendū. r Mēs
aut̄ mea. i. intellectus meus: s Sine fructu
est: q̄r nō intelligit orationis sensum. ideo cōclu
dit: t Quid ḡ? mihi facienduz. v Orat
bo sp̄u. orabo t̄ mēte. i. affectu t̄ intellectu.
x Psallām q̄c. psallere ē orare cū melodia.
y Cetero. hic q̄r idē osidit i oratione publi
ca: q̄s si pp̄les intelligat orationē seu bñdictionē
sacerdotis: meli⁹ reducit i deū: t̄ deuoti⁹ r̄fide
amē. iō dicit: Cetero. si bñdixeris. i. tu sacerdos
vel ep̄e. z Spiritu. i. absq̄s hoc q̄ pp̄les intel
ligat. a Quid sup. lo. id. q. d. q̄d. p̄ficit pp̄les
simplex t̄ nō intelligēs. q. d. nihil aut modiū:
q̄r nescit se cōformare tibi q̄ es minister ecclē
dēdo amē: p̄pter q̄d i primitiva ecclā bñdictionē
nes t̄ cetera cōia siebat i vulgarī: h̄ post q̄s pp̄les
multiplicat⁹ fuit t̄ cōsuevit se cōformare mini
stris ecclē vtpote stādo q̄n d̄ euāgelium deposito
to caput ad orādo eucharistā t̄ cōsiliū fuit in
latio i ecclā latina: t̄ sufficit q̄ cleric⁹ r̄fideat p̄
toto pp̄lo. expedit⁹ enī fit hoc mō q̄ i vulgarī.
Cōsequenter aplūs concludit intētūm. s. q̄ pro
p̄hetia

Glo. ordi. Ad Corinthios I La. XIII Nico. de lyra

Na H̄as ago deo. Proponit se exemplū q̄ nō debet loq̄ linguis nisi ad edificationē sicut ip̄e q̄ oēs nouit. H̄as ago. Ne emulnus p̄ inuidia videre dicerē deprimēs i altis qd̄ t̄ se nō h̄et oīd̄ oīm h̄or se loq̄ linguis d̄ c̄es: H̄as. b Sed ma.p.e. vt sitis remo ti a malitia: vt puli studeteis bis q̄ plūt qd̄ ē pfectio sensus. c In lege. Rō q̄re nō debet q̄rere lin guas: qz i signū sūt infidelib⁹: qd̄ i p̄i taz nō sūt: t̄ nō ad edificationē q̄ necessaria ē iā fidelib⁹. In le ge. Ambro. dicit lin guas qd̄ velaſ veri tas mutādaſ: qz eti am oia vel aia legis veteri dñis p̄ p̄phetā ēē mutāda dixit vt fi delib⁹ p̄spicua fieret dñras remoto legali um figurarū velamini. Et hac sustinuē oīd̄ linguis qd̄ te ḡit x̄itas nō ēē appē dēdas: nec dari xp̄i fideles: qz ifideles. si cut i ve. le. velamen erat̄ indignis t̄ v̄ fidelib⁹ velaref veritas. d Alijs lin. Ambro. Rō de sabato t̄ neomenis et circūcūstione i hmōt: qz noui te. Vel nō in renelatiōne q̄ indigni sūt: qz i parabolis de el euā gelū. Itaqz i signū. i. sermōes dei incognita lingua et peregrina obscuri sūt ne videant̄ a p̄fidis vt cu audiuēt signū sit: qz ppter p̄fidia fa ctū cne audiētes in telligāt: b vtqz sit in fidelib⁹ qd̄ tegun̄ sensus: fidelib⁹ autē cōuenit. ppbia t̄ nō lingua incognita. e Et nec sic exau hoc de his p̄dixit qz p̄s̄t̄ nō credituros qd̄ ppter p̄ct̄ non p̄t̄ v̄l̄ placet x̄itas. f Si ḡ cōue. Alia rō cur nō debet loq̄ linguis: quasi qz lin gua sūt in signū non ad edificationē. si ḡ rō. Impostura te nebras q̄rit t̄ fallsa. p veris ostēdit: sic pa gani tectis vanitati b⁹ illudū: b̄ nil astute fulcatū ē: qz simpli citer t̄ apte vñ laudat̄ de: qz si nullus intelligeret: posset videri seductio q̄ linguis caueret cū pudor et̄ reuelari. g Quid ḡ c̄. Jam incipit determinare quō linguis sit v̄redū: qz qd̄ hec veniūt d̄ locutiōne linguarū. g qd̄ agēdū de his ē. Q. ce tera sub modis ad edificationē agēda sūt: lin gua vñ sic v̄tēdū: vñusqz. iō null⁹ se excuser. g Psalmū

phetia est melior dono linguaꝝ d. a H̄as ago deo meo qñs oīm ve. lin. lo. t̄ hoc est quoddā donū a deo m̄bi datū. Sz q̄ donū p̄pheticā meli⁹ ē subdit: b Sed in ecclia volo. supple magis. c Quinq̄ verba lo. i. pauca. d Sensu meo. i. vt intelligāt ab his intelligar. e At t̄ alios instruā q̄ decē mīlia r̄c. i. q̄ maximā verborū copiā sine hmōt intellectu. Sciēdū aut̄ q̄ apls sp̄aliter hic dicit se velle loq̄ qñq̄ x̄ba: qz p̄dica tores debet annūciare qñq̄. i. credēda: agēda: vitanda: timēda: sperāda. qz p̄dicatio debet t̄ de his q̄ p̄tinēt ad fidē: t̄ sic habet primū. t̄ de his q̄ p̄tinēt ad mores: t̄ sic habent̄ alia quartuor. i. virtutes t̄ viciā pena. t̄ glia. t̄ qz ista debet p̄dicare cū breuitate ser monis. lō dicit apls: Quinq̄ x̄ba. i. pauca.

f Fr̄es mei. Post q̄ apls oīdit p̄pheticā p̄cellere do nū linguaꝝ rōnib⁹ sūptis ex pte fideliū. Hic p̄fir idē oīdit rōne sūptis ex pte infidelis. Circa qd̄ primo ex citat attētōne Corinthior. d. g Molite pueri efficien. i. i. discretiōne boni et mali: pueri ei frequēter p̄ eligit min⁹ bonū malori. h aut̄ dicit apls ne p̄eligāt donū linguarū ppbie. qd̄ est mal⁹ bonū. b Sz mas par. estote. i. nō cogite. l. malū: sic parvuli deficit cogitādo talia. i. Sensib⁹ aut̄ p̄fe. esto. i. ea q̄ dicit̄ sic i telligat̄ p̄fēcte vt possit̄ alios instruere: qd̄ p̄tinet ad p̄pheticā. k In lege. Hic p̄fir facit suā rōnē q̄ talis est: qz q̄ aliq̄ duo ad vñū finē ordināt̄ illud ē meli⁹ qd̄ est efficaci⁹ ad finē illū cōsequēdū. donū aut̄ lingua rū t̄ donū ppbie ordināt̄ ad cōversionē infidelū ad quā efficaci⁹ est donū p̄pheticā. g r̄c. minoře hui⁹ rō. †Ela. 28.6

a Sz ne queratis linguaꝝ qz. b Sz i. p̄pheta Eſai que hic dicit lex. c Sz. hōc.

c Sūt. In lege enī scriptū ē: †Quod k a Sz diuersis generib⁹ linguarū. b Sz venuo lis et fidelib⁹. Sz et alijs verbis de spiritualib⁹ nō terrenis.

d niū in alijs linguis et i labijs alijs a Sz aplos. b Sz iudaico. c maluolo. e Sz hoc facia ve vel sic exaudiāt̄. Sz nec sic exaudiēt̄ in quo norat̄ linguaꝝ esse daras in signū infidelis bus. vnde subdit̄. Itaqz lingue.

e lōquar populo huic: t̄ nēc sic ex audiēt̄ me dicit dñs. Itaqz lin. n a Sz qui credūt̄ omnia posse deum.

gue i signū sūt: nōn fidelib⁹: Sz in p̄ a Sz ad fidē nouitate miraculi mouēt̄. b Sz ve sensib⁹ p̄fēcti sint fideles. c Sz ne sanctū datur cambus. d date lūt̄.

f fidēlib⁹. P̄ropheticā aut̄ nōn infi fidēlib⁹. P̄ropheticā aut̄ nōn infi

delibus: sed fidelibus. Si ergo s̄ fideles.

cōueniat vniuersa ecclesia i vñū: g sine interprēte.

t omnes linguis loquāt̄: intrēt̄ v̄l̄. a Sz vel ra. Sz vel lis. a Sz cū alter alterū nō ielligat̄ autē idiote aut̄ infideles: nōnne r̄ ḡ quasi arreptiē.

dicent quid insanitis? Si autez v̄l̄ viritim exponāt̄.

omnes prophetent: intret autez v̄l̄. a Sz de aliquo suo errore.

quis infidelis vel idiota: cōuin/ a Sz dānabilis ostendit̄.

citur ab omnibus: diiudicāt̄ ab a Sz peccata sua que nesciebat tunc peccata.

obis. Occulta enī cordis eius b Sz sibi. Sz expositionib⁹ eoz. Sz humilias se.

manifesta fūt̄. Et ita cadēs i fa/ c Sz q̄ se sibi ḡ vos notificauit. Sz ore qd̄ h̄ corde ciē adorabit̄ deuz: pronuncians d̄ e Sz q̄ vere dē sit in vobis. Quid er

ex reuelatione sui delicti: Job. iiiij. e Et ita cadens in faciem. humilians se coram deo ex dicta p̄dicatione vel secreti reuelatione. d Adorabit̄ deum. conuerlus ad ipsum. e Pronuncians. id est ore confitens.

f Q̄ vere deus in vobis sit. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autem confessio fit ad salutem: Roma. x. g Quid ḡ ē fratres. Hic oīdit apls qualiter sit v̄redū donis p̄pheticā t̄ linguarū. t̄ primo facit hoc in generali. scđo magis in speciali. ibi: Siue lingua. Circa primum dicit: Quid ergo

E

¶ e frēs

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. XIII Nico.de lyra

Ga Psalmū ha. Laudē dei p cāticū.
 b Doctrinā. Sensū spūalem p prudētiā. c Aut ut mul. tres. Non plus q̄ tres. ne occupēt diē t nō sit locus p̄phetis scripturas dissenserib⁹.
 d Sibi autē lo. Sibi loq̄ q̄ copūḡt ex his q̄ dicit. Et deo ad honore deitiquē laudat vel orat. e Prophete duo aut tres. Quia sufficit sermo tot ho-
 den. 17. b minum t i ore duoy vel triū stat oē verbū.
 f Q̄ si alij. Amb. daf in-
 feriori qd̄ non superiori.
 g Et spirit⁹.
 Loquens de-
 bet cedere se, dētit: q̄ sp̄us q̄ vn⁹ ē: h̄ plurā liter dī. ppter multos ppheta-
 tas q̄s replet: vel ppter plu-
 ra eius dona: subdit⁹ ē ppheta-
 tis: vt q̄ vo-
 luit tacere pos-
 sint: et q̄ vo-
 luit loq̄ possint
 t nō cogit eos
 vt phitonicos clamare v̄l ali-
 qua subicere.
 Amb. vñ si prior nō cedit videſ non esse sp̄us dei. Re-
 re subdit⁹: q̄ aliter dissensio-
 nis eset t nō pacis. Ita b
 mō vobis dī
 co sicut i oib⁹
 luer. nō ē nouū vel
 singulare. ido
 firmiter tene-
 te. b Mō ē
 enī dī. Dis-
 sionis eset: si
 q̄s replet: sil
 loq̄ copelleret
 i Sic i oī r̄c.
 Ael mulieres
 taceat sic ego
 doceo in oib⁹
 ecclesijs.
 k Turpe est.
 Quia h̄ disci-
 plinam.
 l An a vo. Sic se lactabāt q̄si bñficiū
 darēt: nō acciperēt. An a vob. Incre-
 patio q̄si suis iſtitutiōib⁹ dimissis: ali-
 q̄s nouas vellēt iducere: qd̄ nō possūt:
 q̄ ab eis nō pcessit v̄bū dei: nec soli ac-
 ceperūt. Itē lō mea tenere debet: q̄ q̄
 scribo mādata dei sūt. Et oporet vi ita
 cognoscat eē: si q̄s ē ppheta vel sp̄ualis
 alioq̄ si h̄ vadit: nec ppheta nec sp̄ua-
 lis. Sp̄uales q̄ nō pphete sūt q̄ nō ha-
 bēt.
 S
 a habet aliqd̄ donū quo p̄t v̄i ad edificatio-
 nē: q̄ alt⁹.
 go ē frātres? Lū cōuenitl vñūs.
 a i. ḡrā dei psalmū intellige. a f al⁹. ḡ de mo-
 b quisq̄ v̄rm psalmū habet: dōctri-
 ribus. f alius. f revelationē. f alius.
 nā habet: apocalypsim habet: lī/
 a f alius. f linguarū vel scripturarū.
 guam habet: interpretationem ha-
 f aurem.
 bet. Q̄ia ad edificationē fāt. Si
 a f cērā suis modis: lingua autē sic. f alius.
 f fāt locutio.
 uē lingua quis loquit̄ fm̄ duos:
 a f i. duo vel tres loquāt. b f ecclās vel vñ⁹
 post alium vel intercise. f alius dicat vel expo-
 nat populo.
 c aut vt māltū tres: t p̄ ptes t vñ⁹
 interpretationē. Si autē nō fuerit inter-
 k a f linguis loquēs. b f vbi nihil debet esse nisi
 edificatio. f tacite ore. f linguis.
 d pres: taceat i ecclā. Sibi autē lo/
 a f nō ergo plures q̄ lingua loquāt. f m̄.
 e quat t deo. Prophete duō aut n
 a f sigillatim. f dicunt.
 f tres dicant t ceteri diiudicēt. Q̄ p
 a f p̄ sp̄m̄t̄. b f aliquid melius. c f q̄ au-
 diebar. f der illi cum.
 si alij reuelatū fuerit sedēti: prior a
 a f eriā sedētes. f nō simul ne cōcurbario fiat.
 taceat. Potestis ei oēs p̄ singu/
 f eriam maiores.
 los pphetare: vt oēs discant et
 a f eriā minores. f alios. b f dum suggerūt
 et conatus bonos iuuanc.
 g omnes exhorte. Et sp̄us pphet⁹.
 b tarū pphetis subiectus est. Non
 f discordie. a f t iō alter cedar alteri.
 enī est dissensionis deus: sed pa/
 f ciā.
 i cis: sicut in omnib⁹ ecclesijs san-
 a f er si dixi q̄ potestis oēs pphetare.
 ctorum doceo. t Ahūlieres i eccl
 a f y nō loquāt̄ linguis nec pphetent. f ab aliq̄
 līs taceat. Non enim permittit
 auctoritate. a f i ecclā. f p̄cip̄ qd̄ v̄lū inuit.
 eis loqui: Sed subditas eē sicut t
 a f i Genesi sub p̄tate viri eris: t ip̄e dñab̄s cui.
 lex dicit: Si quid autem volunt
 b discere: domi viros suos interro-
 f q̄ p̄ p̄cō qd̄ induxit semp̄ debet verecūdari.
 gēt. Turpe est enim mulieri loq̄
 f immo a nobis ad vos.
 l i ecclā. An a vobis verbū dei
 d

est fratres. s. vobis agēdū. s. qd̄ sequit: a Lū cōuenit, ad ecclesia. b Unusq̄s
 vestrū psalmū habet, vel in se vel i aliquo de cōgregatiōe fideliū: q̄ donū sibi datum
 potest in alios refundere: q̄ nō dant singulis oīa dona sed dinisiū: vt dictum est. s.
 fī. ca. t idē intelligēdū est de alijs sequentib⁹ p psalmū vero intelligit̄ canticum ad
 laudandū deū. c Doctrinā habet. l. gratiā p̄dicādi ad informationē morū.
 d Lingua ha. i. donū linguarū. e Apocalypsim ha. i. re
 uelationē. f Inter p̄tationē ha. i. virtutē explanādi obser-
 va. g Oīa ad edificationē fāt q̄libet enī debet gratia sibi
 data v̄i ad edificationē ecclā. h Siue lingua. Hic ostē-
 dit. p̄positū magis i speciali. t primo q̄tū ad donū linguarū.
 scđo q̄tū ad donū pphetis. ibi: Prophete aut̄. Circa p̄mū
 dicit q̄ dono linguarū nō ē vtendū a multis: sed sufficit q̄ s
 paucis ppter occupatiōe t̄pis: ideo dicit: Siue lingua q̄s
 loquī fm̄ duos. s. hoīes aut vt multū tres. i. ad plus. fm̄ q̄
 dicit Deu. xvii. In ore duoy vel triū testū stat oē v̄bū.
 l Et p̄ ptes. i. successiū. Ael: P̄ter ptes. i. itercise post aliū:
 vt post vna p̄fē locutiōis fāt eī expōlitio: t post aliā sīl. Et
 b mō fit expōlitio q̄n̄ p̄dicatores p̄dicāt p̄ interpretē hoībus
 ignote lingue. tō subdit̄: Et vñ⁹ interpretē. k Si autē non
 fuerit interpret̄. s. ille q̄ loq̄ linguis. l Taceat ecclā dū
 alī interpret̄. m Sibi autē loquat̄ t deo. orādo deū i secre-
 to. In ecclā vero seruat dicta cōsuētudo de nūero loquētū.
 In missa enī rēpēntat donū linguarū p̄ ep̄lam t cuāgētū. et
 sic fm̄ duos act̄ seruat testimoniū. i matutinū vero triplex
 testimoniū rēpēntat p̄ triplicē nocturnū t antiquit̄ dicebāt
 tur diuīsim fm̄ tres vigilias noctis. n Prophete. Hic cō-
 sequēter oñdit qualiter sit vtendū dono pphetis. et primo
 ostendit debit⁹ v̄sus. scđo quib⁹ est. p̄hibitū. ibi: Mulieres.
 Circa primū sciendū q̄ v̄lus. pphetis hic accipit̄ p̄ pponere
 verbū exhortationis ad plebē sacras scripturas exponēdo.
 In primū vero ecclā plures habebāt b̄ donū: ppter qd̄
 ne cōfusio fieret apl̄s ordinavit q̄ exercet a duobus t̄m̄: vela
 trib⁹ ad pl̄ t successiū. t b̄ est qd̄ dicit: Prophete aut̄ duo
 aut̄ tres dicāt. scripturas exponēdo nō simul s̄ successiū.
 o Et ce. dīlūdicēt. i. artēte audiat̄: vt sic possint discernere q̄
 sint melī dicta t magis necessaria. p̄ Q̄ si alij reuelatū
 fī. s. i. si aliciū de auditorib⁹ facta fuerit reuelatio sp̄m̄s/
 ctū de aliquo: p̄ edificationē tūc p̄ponēdo. q̄ P̄ior ta-
 dando isti locū loquēdi. t subdit̄ cā: t P̄otestis enī oēs.
 reuelationē sp̄m̄sancti habētes. s P̄er sīl. pphetare. vñ⁹
 post alīm cōpetēti tpe. t At oēs dīscāt. qui audiunt.
 v Et oēs exhorte. ad hoc apti. S̄z q̄ possit aliquis dice-
 re: nō est in potestate sic loquētis tacere: q̄ loq̄ er spirituſta
 cti motione. hoc remouet dīcēs: t Et sp̄us pphetarū. pphetis
 subiect⁹ est. hoc ē est in potestate cor. Circa qd̄ sci-
 dū q̄ duo sūt in pphetis. s. illuminatio mētis pphete. t hoc
 nō ē i p̄tate el⁹: q̄ sp̄us pphete nō semp̄ adest pphetis. Ali-
 ud est illuminatiōis sibi facta. p̄nūciatio. t B̄ est i p̄tate pphete
 te: q̄ p̄t̄ loq̄ t tacere. p̄t̄ expedit honori diuīs t utilitatē ec-
 clesie: t sic i p̄posito: q̄ si plures simul loquēt̄ eset cō-
 fuso: t vñ⁹ alterū impedit̄: ex quo sequeret̄ diuīs cui⁹
 nō est acto: tō subdit̄: Mō enī est dissensionis deo. Scendū
 tū q̄ nō semp̄ i potestate pphete est tacere. Imo aliq̄ spirit⁹
 mouet ip̄m ad loquēdū cōtra volūtātē suā: sicut p̄t̄ dīlū-
 Mu. xxii. et. xxlii. q̄ bidictionē p̄p̄lī s̄l tacere non poterat.
 y Mulieres. Hic cōsequeſter ostēdit q̄bus p̄sonis. pphetā
 di actus sit. p̄hibit⁹. s. mulierib⁹. t primo facit qd̄ dīcūt̄ est. se t
 cundo aliquo p̄terniā excludit. ibi: An a vobis. Circa pri-
 mū dīcūt̄: Mulieres in ecclā taceant. s. cessoſt a doctrina:
 nō tū ab oratione secrete. t subdit̄ rō. 3 Mō ei p̄mitit̄ eis
 loq̄. i. docere qd̄ p̄t̄ ad doctores sine platos t supiores. t
 ideo repugnat sequi mulierib⁹. tū ppter defectū intelligentie:
 tū q̄ mulier naturaliter debet esse subiecta viro. tō subdit̄:
 a S̄z subditas esse sicut t lex dīcūt̄: Beh. iii. Sub vī p̄t̄
 eris. pphetia tō q̄tū ad illuminationē mētis non repugnat
 sexū mulierib⁹: t sic legūt̄ multe mulieres. pphetasse: nec so-
 lū excludit̄ ab actu docēdi in ecclā publice: sed etiam ab
 modū disputationis. ideo subdit̄: b Si quid aut̄ volūt dī-
 scere domi viros suos interrogēt: vt de auditis in ecclā plenū informēt. t can-
 sam dicti silentij tāgit cū dīcīt: c Turpe est enī mulieri. i. indecēs est sibi: In ec-
 clā loqui: t p̄ oppositū decēs est tā tacere in locis publicis: ppter qd̄ in iure can-
 tū est ne mulieres exerciseat opus aduo candi. d An a vobis. Hic p̄t̄ excludit̄
 aliquo p̄terniā: q̄ cōuersi de gētilitate possent dicere q̄ ordinatio apostoli non
 eset bona eo q̄ in tēp̄lis veneris t dīane mulieres forītan publicē docebāt: qd̄ re-
 pellit apl̄s dīcēs: An a vobis gentib⁹. e Verbum dei p̄cessit. q. d. non: sed a iu-
 dels q̄bus date sunt scripture legis et pphetarūz: t ideo modus et ordo doctrine
 magis est deriuādus a iudeis in gentiles q̄ ecōuerlo.

¶ Si quis

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XV Nico.de lyra

Kbent noticiā de futuris. a Si q̄s autē vi. pro. Qd̄ vtq̄s nō ē q̄ vere est: ita cognoscit: t̄ q̄ b̄ ignorat: ignorabif. l. p̄probabif. Pusilli in cruce gloriātes: t̄ si ignorat q̄ subtilissime differunt: ad glorias pueniūt: q̄ nō perit vñ de pusillis pro q̄b̄ xp̄s mortuus est.

b Logoscat. Innu-

dificiliā eē xb̄ episto-

larū: cū a. p̄pha vel sp̄li

rituali iubet cognoscit.

c Si q̄s autē ig. sed si

quis hec ignorat et nō

vult credere ēē manda-

ta dei ignorabif. vt in

euāgeliō: Hesicio vos:

id ē nō noui vos eē me-

os: vel inter p̄destina-

tos. Si q̄s ignorat.

Wō dicit de his q̄ non

possunt discernere inef-

fabilē trinitatē unitatē

ēē de p̄dicer: q̄ ad fidē et

mores edificat. s. vt lin-

guts p̄phia p̄ponat vt

nō perturbate gera: q̄st̄

p̄phete sp̄us etiā inut-

tos loq̄ cogat vt mulie-

res taceat vt oīa bone-

ste et fm ordinem fiant.

Coerct̄ ḡ: t̄ ad pacifi-

cū ordine reuocat inq̄e-

tos: t̄ ad seditionēz

faciliores quāto sibivi

debant sp̄u excellēto-

res: cū sup̄biēdo cūcta-

turbarent. La. XV

D̄ Otum autē vobis facio fratres

de resurrectionē mortuoz.

q̄ nō nouū.

euāgeliū q̄d̄ predicaui vobis k

a. s̄ dignū acceptio iudicat.

Sc̄rupsimō illō

pietatis: in quo leuitatis arguit eos. b. s̄ sine co-

caditis. s̄ bona oga. s̄ stare datur vobis.

quod t̄ accepistis: s̄ quo et statis m

a. s̄ iā ex certitudine: t̄ in futuro in veritate rei t̄

per quod et saluāmini: qua ra p

specie. s̄ saluāmini nisi t̄.

tione predicauerim vobis si tene-

a. s̄ illud q̄d̄ predicaui: nā istud tradidi t̄ rado.

ḡtis: nisi frusta crēdidistis. Tradi

s̄ inter maxima.

di enim vobis in primis quod t̄

a. s̄ sp̄usante: nō finxit. a. s̄ vel q̄ iēsus.

b accepi: quoniam christus mortu

a. s̄ non p̄ sua necessitate. s̄ et hoc dico.

i us est p̄o peccat̄ nostris fm scri

v sequendo.

k pturas. Et quia sepult̄ ē: t̄ qr̄ re

s̄ p̄bara vera morte: t̄ hoc tam cito ut ea p̄testa

re credatur nos posse suscitare.

surrexit tertia die fm scripturas:

s̄ tradidi. s̄ petro. s̄ in cōclavi.

m̄ t̄ qr̄ visus ē cephe t̄ post h̄ynde/ b

ideo q̄ tenere alij tenere.

processit: Aut i vos solos perue-

s̄ t̄āq̄ pseudo q̄ nō diuina s̄ terrena p̄ desiderijs

a nit: Si quis videtur p̄pheta esse a

hoīm docebāt. a. s̄ vt videt. b. s̄ vere t̄ sp̄ualiter i-

teligitar.

b aut spirituālis cognoscat q̄ scri-

bo vobis: qr̄ domini sunt māda-

s̄ hec esse dei māda. a. s̄ deo i fu-

cta. t̄ Si quis autē ignorat ignora

s̄ turo. s̄ qr̄ interpretatio edificat. a. s̄ desiderate.

b. Itaq̄ fratres emulāmini p̄ e

st̄. s̄ ne sic dissenio.

p̄hetare: t̄ loqui linguis nolite p̄

f̄. s̄ oīrā hec q̄ alia. s̄ non puerilē. s̄ cū pacc.

hibere. Omnia autez honeste: et s̄

sp̄dicatum vrilius p̄ponatur.

fm ordinem fiant in vobis. b

s̄ de sp̄ualib̄ hucusq̄ s̄ modo no.

D̄ Otum La. XV i

autē vobis facio fratres

de resurrectionē mortuoz.

q̄ nō nouū.

euāgeliū q̄d̄ predicaui vobis k

a. s̄ dignū acceptio iudicat.

Sc̄rupsimō illō

pietatis: in quo leuitatis arguit eos. b. s̄ sine co-

caditis. s̄ bona oga. s̄ stare datur vobis.

quod t̄ accepistis: s̄ quo et statis m

a. s̄ iā ex certitudine: t̄ in futuro in veritate rei t̄

per quod et saluāmini: qua ra p

specie. s̄ saluāmini nisi t̄.

tione predicauerim vobis si tene-

a. s̄ illud q̄d̄ predicaui: nā istud tradidi t̄ rado.

ḡtis: nisi frusta crēdidistis. Tradi

s̄ inter maxima.

di enim vobis in primis quod t̄

a. s̄ sp̄usante: nō finxit. a. s̄ vel q̄ iēsus.

b accepi: quoniam christus mortu

a. s̄ non p̄ sua necessitate. s̄ et hoc dico.

i us est p̄o peccat̄ nostris fm scri

v sequendo.

k pturas. Et quia sepult̄ ē: t̄ qr̄ re

s̄ p̄bara vera morte: t̄ hoc tam cito ut ea p̄testa

re credatur nos posse suscitare.

surrexit tertia die fm scripturas:

s̄ tradidi. s̄ petro. s̄ in cōclavi.

m̄ t̄ qr̄ visus ē cephe t̄ post h̄ynde/ b

fit vacua bonis opib̄ est mortua: t̄ p̄ sequēs frusta. id̄ subdit: q̄ nisi frusta credidistis. r̄ Tradidi enī. hic p̄ter ostēdit q̄d̄ sit tenē- dum de xp̄i resurrectionē. et ponit q̄t uor de xp̄o. s. eī mortē sepulturā: resur- rectionē: apparitionē: q̄t p̄tinēt ad articulos fidei de incarnationē xp̄i. dicit igis: Tradidi enī vobis iōmis. i. inter p̄ma credenda: qr̄ articuli fidei sunt p̄ncipia ex q̄bus alia credēda deducunt r̄āq̄ p̄clusionē ex els illēcire.

s̄ Qd̄ t̄ accepi. q. d. h̄ auctoritate p̄pria non feci: h̄ auctoritate dei. t̄ q̄ sint illa subdit: t̄ Qm̄ xp̄s morū est p̄ peccatis nostris: non suis. Esa. lii. h̄ Propter sc̄l̄ ip̄li mei peccati eū. id̄ subdit: v̄ Sc̄z scripturas. l. Esaie et alioz p̄phetaꝝ ex sp̄usante loquentiū. t̄ sic mors ista fuit p̄ peccati no- stris a deo p̄ordinata. x̄ Et qr̄ sepult̄ ē. vt veritas mortis eī p̄baretur.

ȳ Et qr̄ resurrexit tertia die. Isti t̄ dies accipieb̄ fuit p̄ synecdochen: qr̄ prim̄ t̄ tert̄ nō fuerūt integri. z̄ Et qr̄ visus ē. post resurrectionem.

ā Cephe. i. petro. Luce vlt̄. de apparitionib̄ aut̄ factis mulierib̄ nō fa- cit ap̄ls mentionē: qr̄ inducit apparitionē ad p̄firmationē fidei de resurre- ctione xp̄i. id̄ illas t̄m̄ inducit q̄ facie fuerūt p̄sonis magis autēcīcis.

b̄ Et post hoc vndēcim. l. ap̄ls q̄ apparitionē fuit facta post dies octo sūre- surrexit Thoma p̄fente. Job. xx. prius t̄m̄ apparuerat decē ap̄lis Tho- ma absente: vt habet ibidē. dicit vndēcim: qr̄ iudas q̄ fuerat vndēcim t̄

i. q̄ mortuus

Glo.ordi.

L decim: qd p synedo/chen accipit. Abi eni/ps maior est aut poti/ur: sol' el' noie etiaz il/lud compbēdi qd ad/īpm nomē nō giner: qdler t illū dictū est:

Joh.6.6 Mōne ego duodecim/vos elegit: cū tñ iudas/d electi: hñt hñc eni/numerū cum articulo/greci codices habet: vt nō qdūq: b illi ī eo/numero itelligantur.

B a Abortiuo. Extra/tps legitimū nat'. l/añq debet vel post i/xpo apostolatū accesi/te di. sive rudo.

T23.9.6.c. qd sum minim': causa/humilitas vltpe: tro/catione: nō dignitate/quippe.

I. De renū. labore t pdicatioe.

b a Hō sum di. Cur g/apls: H̄ra aut dei: pri/mū sola grā cū nō pe/derent nīl mala meri/ta. Sed p' p grāz inci/piūt merita. c Abū/danti'. b magis ipse/tū: qd de ope manuaz/vixit: nec euāgeliō mi/nus fecit. d Labo/ratius. Ego et alij apls: qd i hac pdicatio/ne. Tēl vere p grāz: qd ego et illi sic. i. per/grāz pdicauimus.

e Et si credi. Arguit/eos qd cū hec manife/sta fides eet apō oes/ecclias: illi tñ inde de/suerant. f Si aut xps. Huc usq xpm re/surrexisse ondit. Nūc/p resurrectionē el' p/bat resurrectionē mor/tuorum. Amb. Hoc/pseudo negat dicētes/xpm nō venisse in car/nē: nec passum nec re/surrexisse. g Inne/nimur aut. hec et alia/ido inferunt: vt erube/scat his cui errore b/consequitur: qd etiam/īpē dānat. Ne ergo i/b errore remaneat dicit: Inueni tē.

h Aduersus deum. Aug'. Hiero. Hō mi/nore sed maiore fortas/sis scelere in deo lau/datur falsitas b/vitu/teratur veritas.

i Qd si christus non. Si christus non resur/exit: xpm in morte re/tinetur. Et si in morte/tunc t in petō qd cau/sa morte. Et si i petō te/nez: peccata v̄ra remit/tere non potuit. Et ita/advic estis in peccat/vestris qd remissa vob/credebat. t sic est va/na fides vestre.

g Qd qdē

Ad Corinθios I La. XV Nic. de lyra

S hoc nō est in euāgeliō. cim. Deinde visus ē pl' qd qngē a/tis fratrib' simul: ex qbus multi/b qui restes sunt si queritis.

manēt vsg adhuc: qdā autē dor/ a s ibi testimonio gmanētes. f cito resurrecuri.

f nec hoc in euāgeliō. f singulariter/micrūt. Deinde visus ē iacobo: d f in ascensione. f post ascensionem.

deinde aplis oib' t Moisissime au/f f simili abortiuo: qui coact' est ad deum conuer/ti: vt abortiuus nasci.

a tem oim tānq abortiuo visus ē s

t mihi. Ego enim suz minimus

a si pcedēria merita mea accēdat. f qui etiam

b apostoloruz: qui non sum dign'

a firm' testimoniū ob inimico.

vocari apostol': t quoniam psecut'

f dco dat: nō sibi.

sum ecclesiā dei. t Gratia autē dei

f apostolus. f apostolat'.

sum id quod sū: et gratia eius in k

f ociola.

me vacua non fuit. Sed illis om

a f in tot populis i quo nō illi. b f singillatim.

nibus abundātius laborauit.

f ne h a se puref: sine grā. a f sol'. f ci libero.

Mōn autē ēgo: sed gratia dei me

m arbiterio. a f mortu' resurrexit: qd sic pdc.

cum. Sūle enim ego siue illi sic p/

a f vbiq s. f e gratiā. f christum surrexisse.

b f per gratiam. c f ita constat christum surre/xisse: et si hoc est.

f dicāuim' t sic crēdīstī. Si autē

a f qd causa efficiēs resurrectiōis mortuorū.

christūs pdicatur qd resurrexit a

mortuis quō qdā dicit i vobis: s

quoniam resurrectio mortuorum

f futura. f dicit non esse futurā: t si hoc est.

nō ē: Si autē resurrectio mortuo/

a f qd totum xp̄ter suo.

rū non est: neqz christ' resurrexit.

a f ne quis neget resurrectionē christi: subdit in

convenientia. f inutilis.

Si autē xps nō resurrexit: inanis

a f inutilis est: cum nulla remuneratio sit securi/ra. f qd non vultis.

est predicatio nostra: inanis est

a f no solum hoc inconveniens sequit sed. f nos

apostoli quibus omnes credunt.

s t fides vestra. Inuenimur autēz

f et falsi testes dei: quoniam testi/

a f qui de falsa laude sua irascit. f cui nimis vi-

b monium diximus aduersus de/

splices falsiras.

um qd suscitauerit christum quez

non suscitauit si mortui non re-

a f deus nō suscitauit iesum si mortui non resur-

gunt: nam non surrexit si illud est.

surgunt. Nam si mortui nō resur-

f sed.

i gūt: neqz christus resurrexit. Q/

a f falsa: non em inutilis.

si christus non resurrexit: vāna ē

a f vere falsa. f si christus. f post baptismū nō

surrexit.

fides vestra. Adhuc enim estis i

a f remissa credebat. a f qd vos esti i petis

ergo t qd mortui i fide xpm fuerūt i petis: t

ideo perierūt: vere cūdā illis incurit i terrorē.

peccatis vestri. Ergo et qui dor/

d

mortu' erat: t matthias nondū erat electus. a Deinde visus ē pl' qd qngē a/tis fratrib' simul. Ista apparatio fuit facta in galilea. Mat. vlt. in qd apparuit aplis et multis alijs. b Ex qd multū manēt vsg adhuc. vniuersit. b dicit ad maiores assertionem sui dicit.

c Quidā autē dormierūt. more corporali qd dormis/tio: qd erāt in spe future resurrectiōis. d Deinde vi

fus est iacobo. dicit alijs qd ista apparatio fuit in die re/surrectionis. voverat eni iacobus se nō cōmestur pa/nem donec videret xpm resurrexisse: t sic li deinde nō importat ordinē apparitiōis. Alij dicit qd iacob' post/apparitionē pdicas habuit specialē apparitionē:

xpm specialē devotionē t similitudinē ad christum.

e Deinde aplis oib' s. in die ascensionis. Mar. vlt.

f Moisissime autē oim. post ascensionē christi in celum. t Ep. 3.5

g Tāqz abortiuo visus ē t milbi. de qd visione dicunt est. ix. ca. vocat autē abortiuū: qd abortiuū de fetus qd nascit extra xpm debitu: vel qd cū violēta educit ab/terio: vel qd nō pdicūt ad debitu quātitatez: qd tria de se sentit apls: qd alij renati fuerūt an aduentu spūssan/cti: ipē autē post. Item alij fuerūt quersi sponte: ipē qd

quali violeter in actu plectuōis fidel. Act. ix. Itē qd nō reputat si puensse ad pfectiōē alioz. t hoc ex bu/militate dicens: Ego eni sū minim' aploz: t qd ex humiliāte mentiēdu nō ē. ideo verificat dicū suū dicens:

h Qui nō sū dign' vocari apls. qd plect' sum ecce

fia dei: qd alij nō fecerūt. et i b minor fuit aplis alijs:

l qd ex dei grā fuerit valde magnus. ideo subdit:

t H̄ra autē dei sū id qd sū. ex ipē nō nibil nisi pfecto

et blasphemus. k Et grā ei' in me va. non fuit. i. ca

rens oib' bonis. l Sz illis oib' abun. laborauit.

Mull' eni alioz legis in tot terris pdicasse: nec p suo

victu sic ppris manib' laborasse: nec tot tribulatiōes

in terra t in mari sustinuisse. m Hō autē ego. xpm

virtute. n Sed grā dei meū. pncipaliter operat:

q se haber ad liberū arbitriū sicut lessor ad equū. ideo

subdit: o Siue eni ego siue illi. s. alijs apls. p Sic

pdicauim'. spiritusācto pncipaliter i nobis operante.

Matth. x. Non eni vos estis qd loquunti s̄ spis patris

vetri qd loqui i vobis. q Et sic credidisti. s. spiri

tusatu intert' vos mouēte ad credendū. Joh. vi. Ne

r Si autē xps. H̄c s̄r ex resurrectionē xpi oīt dī gene

ralē resurrectionē futurā. Et diuidit i duas. qd primo

facit xpositū. sed declarat qditatē resurgentū. ibi: Sz

dicit: P̄dima adhuc i duas. qd pmo ostēdit xpositū

rōne sumpta ex xpi resurrectionē. sed ex sanctoz quer

satione. ibi: Alioq. Circa primū facit tale rōne. Si

xps resurrexit: t alij mortui resurgent: sed xps resur

rexit. g tē. In hac rōne sic pcedit: qd pmo ponit condi

tionalē. sed pbat antecedēs. ibi: Si autē resurrectio

tertio ostēdit pditionalē eē vērā. ibi: H̄c autē. Circa

pmū dicit: Si autē xps pdicatur qd resurrexit a mor

tuis. t accipit h̄si p q. d. qd b pdicat a me t alijs

aplis. s. Quod qdā tē. resurrectio mortuorū nō ē.

nō erit. q. d. male dicit: qd si pmū ē verum. Et sed ut

postea declarabit. t Si autē resurrectio. H̄c pbat

antecedēs. s. qd xps resurrexit dicit: Si autē resurrectio

mortuorū nō ē. nō erit in futuro: tāqz impossibilitas de

pterito: qd ostēdit falsū ad duplex inconveniens ducen/do. P̄tīmū ē qd pdicatio apls eē vāna. ideo dicit:

v Si autē xps nō resurrexit inanis ē pdicatio nrā; qd ē

impossibile cū sit opib' diuine virtutis pfirmata. Se

cundū inconveniens est qd fides corinθiōz eset falsa.

ideo subdit: x Inanis ē t fides vāna. qd ē imposs

ibile: readē rōne qd pmū. Cōsequēter ostēdit qdsequētū

pmū inconveniens dicens: y Inuenimur aut. nos p/

dicatores euāngeli. z Falsi testes dei. asserēdo qd

nō fecit: qd asserim' qd resuscitauit xpm hoīem. qd nō ē

verum. a Si mortui nō resurgūt. i. si impossibilitas ē

resurrectio mortuorū: qd humanitas xpi etiā speciei

est cum alijs hoīib'. Alteri pbat pfectuātā alterius

inconveniens dicens: b Qd si christ' nō resurrexit va

na ē fides vestra. s. sine effectu bono: qd nulla falsitas

purgat a peccato. tō subdit. c Adhuc eni estis in

peccatis v̄st̄. a qd nō estis mūdati qd fide xpi si xps

non resurrexit. t sic concludit v̄terius. d Ergo et

qui dormierunt; id est mortui sunt.

* In chris

Glo.ordi. Ad Corinthis I La. XV Nico.de lyra

a Quidam qdēs p hoīem tē. Aug⁹. Ecce primis hō & homo. Hō ad vitā homo ad mortē: filie non nisi hō: iste deus et homo. **b** Et sicut. Per sicut notaſ situdo & causa: qdēs ex corruptione ade ad mortē: ita ex spū xp̄i ad vitā.

c Et sicut in adā.

Aug⁹. Oēs i adā moriuntur: oēs in xp̄i viuificant: qdēs nemo ad mortē nisi si p illū: nemo ad vitā nisi p istū. qdēs p adā oēs mortales et pena facti si filii seculi: ita et p xp̄i oēs immortales i ḡra sunt filii dei. **d** Anulqz. Ordines exponit t̄ re certa: et t̄ p̄a qdēs faciūt sit et qdēs futu- rū sit ut refurgant mortui. **e** Deinde hi qdēs p̄i aduētūt eis. **f** Mortuoz. Et sicut in adā omnes a corpali more. **g** qdēs eius filii adoptiūti sp̄i rituali regeneratione.

a Quoniam quidem per hominez

g et si hoc est ergo.

mors: t̄ per hominez resurrectio

f qdēs. **a** qdēs mortē & mortis meritum tra- ferunt.

b Mortuoz. Et sicut in adā omnes

a corpali more. **b** qdēs eius filii adoptiūti sp̄i rituali regeneratione.

Moriuntur: ita t̄ i christo omnes

a qdēs oēs cōter habeat: sed t̄ differenter.

b qdēs marey ut marey: sic t̄ ceteri.

c viuificabunt. Unusquisqz in suō

a dignitate. **b** p̄im⁹ t̄ p̄e: et maxim⁹ dignitate.

c qdēs prior surrexit ut fidem faceret et formā da-

d ordine: primitiē christus. Deinde

e credidit. **f** min⁹ oēs digni. **g** ipm ad re-

de hi qui sūt christi: qui in adū-

m munēdā bonos venturus. **h** erit cōsumatio.

i tum eius crediderunt. Deinde fi-

a ch̄ristus rep̄sentauerit quos in bonis opibus

b rex deo creator. et idō patri: qdēs alia persona: qdēs tunc scierit.

b in qdēs homo.

f nis: cū trādiderit regnum dō et

g in qdēs de. **a** cū oēs in suo regno exaltabit:

b sicut ipse ex humiliare regnat quā habuit. **d** cū celabat timor regnabit charitas: nō erit iter p̄sidē

s patri: cū euācuerit oēs p̄ncipa-

r tes et subdiros vlla dissensio. **s** maiores. **t** mi-

nores. **b qdēs miracula faciūt vel fortes hoīca.**

a qdēs agere regnabit: **b** et interim necesse ē qdēs

b tū t̄ p̄tātē t̄ v̄tūtē. Op̄ortet aut̄ s

lio pater. Ubi: Ne-

mo nouit p̄es nisi

fili⁹ t̄ cui vo. si. reuelare. s. vbi essentia fi-

li⁹ cū p̄e videbis qdēs sol mūdis cordib⁹

dabat qdēs est summa beatitudo. Aug⁹.

ad honorati p̄sbyterū. Cū tradiderit

regnū: qdēs seminauit cū venit minor pa-

tre p̄duces ad specie in qdēs nō recet-

sis at patre. Aug⁹. De. lxxvij. q. Ali-

ter dicit regnū xp̄i oīs creatura fm po-

testatē deitatis. s. aliter ecclā fm xp̄ie-

tatē fidet qdēs de illo est. g. Cū euācua-

Dū durat mūdis: angeli angelis p̄sūt:

demones demonib⁹: hoīes hoīib⁹: ad-

vitilitatē vniūtū vel ad deceptiōnē. S

hoīib⁹ collectis iā oīs platio cessabit: qdēs

necessaria nō erit. Cū euācuerit tē.

Aug⁹. Quia tūc notum erit oīb⁹ nihil

hoīu aliq̄s terrenos v̄l celestes habuīt,

se ex se b̄ er illo ex qdēs oīa. b. Op̄ort-

et aut̄ illū regna. l. regnū el̄ iterim ma-

nifestari donec oēs inūtici cū regnare

fateant: qdēs ampli⁹ nō erit manifest⁹ et si

amplius duret. Ita etiā oculi nostri ad

g dñm

a In christo. i. in fide xp̄i. **b** Perierūt. qdēs est incōueniēs: eo qdēs sanctissime vi- ferūt, et oīs rationabilē loquēs dicit opa talis vite a deo remunerāda esse: et marie debebat ēē incōueniēs corinthis cū fidē catholica suscepēt: qdēs scribebat ap̄ls.

S qdēs posset aliq̄s dicere qdēs hec remuneratio fit in p̄fī vita et non in alia: sicut dix- rūt amici iob: vt ibidē fuit declaratū. idō excludit hoc ap̄ls dicens: **c** Si iā vita

tūm in xp̄o sperātes sum⁹. expectātes ab eo b̄ remunerari.

d Misérabiliores sum⁹ oīb⁹ hoī. qdēs ad min⁹ fruūt bonis

buī vite nos aut̄ partimur mala. In primitiū ecclā fide-

les multa sustinebat aduersa. Sed stratiū buī possit ar-

gui de multis phis qdēs voluntates et dinitias buī vite p̄te

plerūt: et cū b̄ resurrectionē mortuoꝝ negabant: nec tū di-

cū misérabiliores ēē alijs hoīb⁹: b̄ meliores. dicendum

qdēs ē ēē sile d̄ ipsi et christianis: qdēs fecerit b̄ p̄pter maio-

ra bona de sequēda. s. virtutes intellegentes et morales in qdēs

bus possit cognitio virtutis et p̄secutio politice felicitatis:

b aut̄ nō p̄t dicit de xp̄ianis: qdēs p̄tēt p̄pm resurrexisse a

mortuis: qdēs fallū ēē si resurrexit effet impossibilis. falsi

Colo. 1. 6

tas aut̄ ē malū ēēlect⁹: sicut virtus ēē bonū. e. Mūc

autem. Hic ap̄ls p̄bat additionalē supra positā ēē veram

sc̄i si xp̄s resurrexit et mortui resurget. Et diuidit̄ i tres

p̄tes. qdēs p̄bat ap̄ls p̄positū. sed declarat quoddaz

adūctū. ibi. Deinde. s. ita p̄m facit talē rōnes. Resurre-

ctio xp̄i ē sufficiēta effectiva nōe resurrectiōs. posita

aut̄ causa effectiōe ponit el̄ effect⁹ de necessitate si sit cau-

sa agēs de necessitate nature. si aut̄ sit causa agēs volūta-

rie sicut ē in p̄posito: ponit effect⁹ b̄m dispositionē volun-

tar. et ideo resurrexit mortuoꝝ erit ēē sine mūdi: sicut xp̄s

in qdēs deus dispositus ab eterno sua voluntate: ita exequit̄

in qdēs homo: qdēs humanitas xp̄i ē instrumentū diuinitatē

q̄dēs sicut p̄ instrumentū fiet resurrexit mortuoꝝ. et b̄ ē qdēs dicit: Hunc aut̄ xp̄s resurrexit a mortuis vir-

tute diuinitatē. f. Primitiē tē. Nec obstat qdēs alij vt

laçāt̄ et alij alij p̄t̄ resuscitati: qdēs illa resurrexit

uit ad vitā mortale: p̄pter qdēs postea fuit mortui: sed xp̄s

p̄m resurrexit ad vitā immortalem: xp̄i qdēs illa fuit p̄ma vē

ra resurrexit: qdēs fuit ēē corpē immortali et glorioſa. Si aut̄

atra obijcas qdēs Matth. xvij. d̄r qdēs passo xp̄o multa cor-

pora sanctoz resurrexerūt tē. Hicēdū qdēs ibi p̄ anticipa-

tionē dicit: qdēs illa resurrexit fuit post xp̄i resurrectionē:

sicut p̄t̄ ibidē vbi subdit̄: Et exētūtē de monumētē post

resurrectionē el̄ tē. Illud aut̄ qdēs ēē primū ēē alij genere ē

causa alioꝝ sicut ignis: qdēs ēē p̄mū calidū formaliter causat

caliditatē alij: et idō resurrexit xp̄i ē causa resurrectiō-

nis alioꝝ. Nec p̄t̄ dicit qdēs sit causa insufficiēta rōne deita-

tis: qdēs illa ē virtus infinite. et illa ē causa p̄ncipalis resur-

rectiōs. humanitas aut̄ instrumentalis virtutē. idō subdit̄:

g. Mūc qdēs p̄ hoīem mōr̄. s. p̄ adā. h. Et p̄ hoīem re-

surrectio mortuoꝝ. sicut enī mōr̄ inducta ēē hoīez p̄mū:

ita cōueniēs fuit ut natura humana reduceret ad vitā p̄

hoīez p̄mū: enī humanitas ē deitatis instrumentū virtutē.

Mōdū aut̄ facit mētōne de enī: qdēs p̄ illā nō fuit mōr̄ indu-

ctiōnē tūm suggestōdo ade comētē ligni vētē. vñ et si

adā sterilis et enī peccātē petrī originale non fuit̄ indi-

ctiōnē. i. Anulqz aut̄. Hic ap̄ls declarat duplex adū-

ctiōnē. Primitiē ēē resurrectiōs ordo: qdēs tangit̄ cū d̄r: Anulqz.

qdēs aut̄ in suo ordine. supple resurget. k. Primitiē xp̄s:

resurrexit̄ ēē xp̄i prior ēē t̄ p̄te et dignitate: inter alios aut̄ qdēs resurget̄ in fine mūdi nō

est ordo tēporis: qdēs simūl resurget̄: b̄m qdēs d̄r̄ infra eo. ca. In momēto ī icū oculi

tē. l. erit ibi ordo dignitatē quia martyr resurget et martyr: et ap̄ls et ap̄ls. et sic de

alij de qdēs subdit̄: l. Deinde. i. post p̄mū t̄ p̄te et dignitate. m. Id qdēs xp̄i. mē

bra xp̄i p̄ fidē charitate formata. n. Qui in adūctū ēē crediderūt. i. p̄mū qdēs ve-

nit ēē carnē. et sc̄m qdēs venit ad iudiciū. o. Deinde. Hic declarat sc̄m. s. resurrectio

nē ēē. et p̄mū qdēs ad p̄secutiōnē boni. sed oīt̄ ad motiōnē mali. ibi. Op̄ortet

aut̄. qdēs ad p̄mū dicit: Deinde. i. post b̄. p. Finis. s. resurrectiōs erit. et iste finis

nō erit ēē v̄t̄ vita corporali voluptuosa: et iudei et saraceni singunt. talis enī fm

p̄mū. j. ethicoꝝ est vita pecudū: p̄pter qdēs in ea p̄sistere non p̄t̄ felicitas humana: ī

in clara dei visione et fruitōē ī p̄ueniūt̄ homini fm illud qdēs ēē in eo sūmū. s. volunta-

tē et intellectus: et respectu optimi obiecti. idō subdit̄: q. Cū tra. reg. deo p̄t̄. i. cū

xp̄s addūxerit fidēles ī qdēs regnat ad clarū aspectū sui creatoris: et qdēs ministerium

angeloz ordinat̄ ad b̄ v̄t̄ fidēles beatitudinē īsequant̄. ideo tūc cessabit illud minis-

teriū. p̄pter qdēs subdit̄: r. Cū enī. oīm. p̄n. et po. et virtutē. tūc remanebūt̄ ordines

angeloz distincti īsequant̄ ad eminētā glie fm hierarchias et ordines. nomīat aut̄ istos

tres ordines: qdēs sūt sup̄iores īsequant̄ ad illos qdēs officia executionē important circa

bec inferiora: et sub principiōt̄ intelligunt̄ archangeli et angeli custodie singulorū

homīnū deputati. s. Op̄ortet aut̄. Hic declarat finem resurrectiōis īsequant̄ ad

amōnebūt̄ mali: tūc enī amōnebūt̄ malū culpe per punitiōnē iustam malorū: et īsequant̄ ad hoc dicit: Op̄ortet aut̄ illum regnare: donec ponat oēs inimicos sub pedibus

eiūs: nō tūc desinet regnare: qdēs hic donec non facit exclusionē futuri regni: sicut

i. 2. vñ. Matt. j.

Glo.ordi. Ad Lorinthios I La. XV Nic. de lyra

Dominū dñi nostrū donec misereat nostri. Non vt tūc auertantur: sed vt nibil ampli⁹ requirat. Et ita dicēdo donec maiorē excludit manifestationē regni nō ampliorē pmanentiā. a Moūlissima aut. Inter alia stat q̄ t̄ p̄tāt̄ suscitandi habet cū subdit: Moūlissima aut. Moūlissima. Modo regnat: t̄ tunc regnabit: sed nouissima. i. post oia destruetur mors q̄ ampli⁹ non dissoluēt sicut here tici arbitrant. b Inimica. Cui inimicamur vel ip̄a nobis. Itēt̄ cōmēdatio resurrectiōis. Moūlissima. Quia non erit qđ destruet: post h̄c hoc mortale induer̄ imortalitatem. c Preter eum. Ang⁹. Quia sicut ex nullo ē: ita nulla rōne p̄t̄ alicui ēē subiect⁹. H̄p̄ enī p̄cipiū ē om̄. d Mā cum subiecta illi fu. Mō q̄n t̄ mō oia t̄ ip̄e subiect⁹. Sed qđ semp̄ etiū in aliq̄ fieri d̄z: cuz ab eo incipit cognosc̄i: vt sanctificet nomē. i. fāctū ēē innotescat. Ita etiā cū tradidēt reg. l. cū patrē regnare mōstrauerit. Qđ mō credit. Euacuabit om̄nē p̄nci patū: q̄r oib⁹ erit notū nibil p̄ se p̄tatis babuile terrenos; v̄l celestes n̄lī a deo q̄r tūc nulli spes in alio n̄lī i deo. Lū oēs adorauerint xp̄m vt deu: tunc xp̄s deu se ostēdet. Sed de deo: vt vnl̄ p̄nci p̄j̄sum auctoritas maneat: vt sit de oia i oib⁹: q̄r cuz d̄scit om̄nis creaatura xp̄m ec̄ suū caput: xp̄i caput deu. Non tm̄ i oib⁹: q̄r in confessione om̄nū vnu erit de⁹: b̄ t̄ oia: q̄r ex ip̄o sūt. At sit de⁹ oia in oib⁹. H̄p̄ ē finis q̄ē supra breuiter p̄cludēs posuit: p̄mēbratim explicās. e Oia. vt nemo coherētū ei amet ad uersus eū suā. p̄p̄lā voluntate. t̄ tunc manifestuz sit qđ d̄z: Quid habes: qđ nō accepisti? Oia: qđ erit vñ satiēt. Oia q̄ honeste desiderant: vita: salus: glia: pax: finis desideriorū. In dispari claritate erit par gaudiuz: q̄r de vna re vt qđ habebūt singuli: cōmūne sit om̄nib⁹: q̄r t̄ glia caput: om̄ erit p̄ vinculū charitat. f At sit de⁹. An̄ cū p̄f̄ et sp̄nācto. g Oia. Que desiderari possunt. b In oib⁹. Mēbris suis: q̄r p̄mū x̄t̄ erit ip̄e q̄ dedit x̄t̄utem: q̄r de⁹ erit vñ satiēt. i Baptizat̄ p̄ mor tuis. l. p̄ petis delēdis: vel pro se mor tuis faciēdis ad sūtitudinē mortis xp̄i: qđ faciēt cū nō sint vitam habituri. k Si oino ic̄. At nec xp̄s surrexit: vt qđ baptizat̄ cū nō dimittāt̄ si xp̄s nō re surrexit. l. Fuerūt qđā iperiti q̄ ba pticabant p̄ his q̄ de hac vita sine ba ptimo discesserāt: putat̄ illi p̄dēse. m̄ ait: Quid faciēt. i. qđ illis p̄derit q̄ resurrectiōi nō sūt. Et si oino non re surgūt: vt qđ baptizat̄ cū petā non remittāt̄ nisi causa future resurrectiōis? o. Si stulti adeo certi sunt de recur riōis: vos nō debetis dubitare. l. v̄. o. iu. Uerū iurare non ē p̄ctū: b̄ non ideo i dubijs iurādū ē: et tuti⁹ ē nō iu rare b̄ p̄suēdēs iurādī peierare. Falsū: v̄o iurare ḡuissimū est p̄ctū. b̄ p̄ceptū nō ē iuratio: q̄ nō ē a malo iura t̄is: b̄z incredibili v̄l infirmi q̄ alls nō credit. l. Quid mibi p̄dest si pugnau. i. disputant. m. Scdm̄ bosem̄. i. rationabiliter agēs: q̄r bois ē credere: nō mori boiem̄ vt bestiā. n. Māducem̄ t̄ bi. Hoc p̄pter eos q̄ quasi nihil futurū sit post mortē: ventri tm̄ studēt vt pecora dicētes: Quis inde venit: nō audiri vocē cuiusq̄ inde vententis. Quibus dicit: Stulte si pater tuus surgeret crederes? Domin⁹ om̄niū surrexit et non credis. Qui voluit mori et surgere: vt om̄nes vnt̄ crederem⁹ ne a multis deciperemur. Crederes patri iterū morituro: et non credis iam imortalē q̄ deniq̄ testimoniu habet in celo: testimoniu in terra: testimoniu ab angelis: testimoniu ab inferis. o. Molite seduci. A pseudo qui de medicina querunt vulnus: t̄ de scripturis conantur torque re vinculum: vnde laqueum mortis inſic̄iant.

¶ 22. q. 1. c.
nō est p̄tra
er. c. vt no
ueritis. Do
iureu. c.
er si chris

† De pe. di
ſeni. b. pe.
trus.

E

Matth. i. dicit de Ioseph t̄ maria q̄ non cognoscebat eā do nec peperit filiū suū p̄lmogenitū: tunc amouebis malū pe ne. idō subdit: a Moūlissime aut inimica deſtrueſ mors. q̄r resurrectio erit ad vitā imortalē cū qua non p̄t mors sta re. Id declarationē p̄dictoꝝ subdit: b Oia enī subiectit sub p̄. elus. hoc enī scriptū ē de chro sto. p̄. viii. vt ibidez declaratiō fuit. ppter qđ oportet illud impleri in cō ſumatione finali. c Luz aut dicat oia ic̄. q. d. nibil erit tunc exclusum a subiectō sub xp̄o noſe. d Preter † p̄. ix. eū q̄ subiectit. xp̄s enī in cōḡtū homo minor ē patre deo. idō subdit: Tūc filius subiect⁹ erit ic̄. e At sit de us oia i oib⁹. i. In omnib⁹ apparet q̄ om̄nis potestas et dignitas omnibus inſit a deo i quo ēt ratio vltimē † Ibi. b sequenter resurrectionem probat per sanctorum vitam. Et diuiditur i du as partes. quia primo ponit probatiōnem. et secūdo quandā monitionē. ibi: Molite. Primum exponit du pliciter. Uno modo dicent aliqui ex poſitores q̄ tunc erant aliqui creden tes q̄ baptismus receptus ab aliquo viuēte valeret mortuo. et sic faciebat pluries se bapticari: ſemel p̄ se tali as. p̄ amicis suis confundit. t̄ fm̄ hoc dicit apostolus: Aliquoꝝ. id est si re ſurrectio non erit. g Quid faciet qui bapticantur ic̄. q. d. nibil p̄ſtice eis. sed quia non videtur p̄babile q̄ apostolus in ſua p̄batione procedat ex aliquoꝝ errore: quia non effet p̄ batio ſimpliciter: b̄z t̄ ad illos errāt̄. t̄ ſedendo illos ad illud qđ habebant. p̄ incoñentienti. idō aliter expo nitur qđ dicitur hic: h Pro mor tuis. l. p̄ peccatis moralibus q̄ ſunt opera mortua: p̄ q̄lbus abluendis recipit baptismus: d̄ tamē non p̄fice ret ſi non effet resurrectio. ad hoc enī recipit vt a peccatis mundatus ſireta beata dignus. Conſequēter dicit ad allud incoñenties: ſez q̄ christiani quibus tunc ſcribebat fruſtra ſuſtine rent tribulationes huī mundi ſi non remunerarentur in alia vita. idō dicit: i. Ut qđ et nos. s. christiani. k Pe riclitamur om̄ni hora. tunc enim christiani frequēter ducebant ad tormenta. l. Quotidie morior: id est peri culis mortis me expono. m. Propter glorias in vobis achredā. n. Quā baebo i christo. s. in certa ſpe per reue lationē christi. q. Timor. iii. Repoli ta est mihi corona iusticie ic̄. Alteri us dicit ad tertium incoñenties: ſez q̄ homines currēt ſine freno ſicut beſtie ad delectabilia huius vite: quod est magnum inconueniens dignitati nature humanae: ſi non ſit alia vita in qua p̄ bonis et malis reddantur pene et premia. t̄ fm̄ hoc dicit: o. Si fm̄ hominem: id ē fm̄ rationem qua differt homo a bestiis. p̄ Ad bestias pugnau ephest: id est ad homines resurrectionē ne gantes. t̄ per conſequēt̄ bestialiter viuentes. q. Quid mihi prodest ſi moriui non resurgent, quaſi dicit nihil: ſed magis vederetur eſſe currēduz cum eis ad voluptates huī vite: dicendo cum eis. r. Manducem̄ t̄ bibamus: id est voluptuose vinamus. s. Cras enī. i. cito. t̄ Morie mur. i. totaliter deficiemus ſicut bestie. vnde in p̄ſona talis d̄: Sap̄. q. Embre trāſitus ē tēpus noſtrū ic̄. t̄ ſedq̄: ſeni te ergo ſruamur bonis huī ic̄. v. Molite. Hic expediſtis ponit quandā monitionē. et primo ſtūm ad infirmos dicens: Molite ſeduci. a negantibus resurrectionem currendō cum eis ad vite voluptatem ſine freno.

¶ Corripund

¶ Eulgilate.

Blo.ordi. Ad Corinthios I La. XV Nico.delyra

Ca oēs qdēre. Uel fm Hiero. q̄ viros repertos nō morituros afferunt: ad marcellā scribens. Oēs mortui relurget. Hō oēs viui repti imutabūt: sed soli sācti. Hiero. Ad marcellā: Interrogaueras qd̄ dicit ap̄ls ī adūtu dñi saluatoris rapi qd̄a vi uētes obuitā in nubib⁹: vt nō pueniāt ab his qui in xp̄o dormierunt. vīsīg nos se vt̄ sic occurrat ī corp̄bus vt̄ nō aū moriat cū et dñs n̄ mortu⁹ sit: t̄ enoch atq̄ helias fm apocalyp̄ plim iohān̄ morituri eē dicāt: ne. l. vll⁹ sit q̄ nō gu stauerit morte. H̄ ex ip̄s̄ p̄tinentia lociscri p̄t: q̄ sācti q̄ ī adūtu dñi salua toris ī corpe fuerit dphē si ēisdez corp̄b⁹ occurrat et: ita tu vt̄ iglorū t̄ corr̄ptū t̄ mortale: glia t̄ icor̄ruptiōne t̄ imortalitate mu tec vt̄ glia corp̄a surrecta ra sint ī talē substātiā etiā viuox corp̄a trāformet: 3.5.3

An̄ dīc ī alio loco ap̄ls: p̄pter qd̄ nolum⁹ spoliari: b̄ superuestiri: vt̄ absorbeat mortale h̄ a vita ne. l. corp̄us ab aia deseraf h̄ aia ī corpe habitāte fiat ī clytū quod aī ingloriū fuit. De enoch aut helia q̄s ventu ros apocalyp̄sis refert et eē morituros nō ēisti⁹ t̄pis disputatio: cum oīs illeliber aut sp̄ualit̄ intelligēd⁹ (vt̄ nos estimam⁹) aut si carnalē iterpratiōdem seq̄mūr: iudicā fabul̄ acqui escēdū sit: vt̄ rursū edifice tur h̄ierūt hostie offerat ī tēplo: et sp̄uali cultu īni nuto carnales obtineat ce rimonie. **In** ietu ocu. Quia ī momento ē mōra: addit: in ietu ocli. l. q̄cito h̄cit ocul⁹ vīsa: vel icit pal pebra. l. sumā celeritate.

In ietu ocli. l. q̄cito oculi radī trāstis ad remota t̄ transuolat media: et si sit ibi pri⁹ t̄ post: th̄ q̄si sil̄ rotū sit. **C** In nouiss.tu. l. ī nouissimo signo: qd̄ dabitur vt̄ ista ip̄lean. **H**ec tu aliam vī enē īmūtib⁹. **Dat.** 25. a ba ē clamor. vñ dicit: Media nocte clamor fact⁹ ē a terra. supple formata. **Lef.** 4. a ecce sp̄. ve. Tūbe noīe aliqd̄ euīdēs t̄ p̄clarū sig nū b̄: qd̄ vox archangeli: et tuba dei alibi dicit. **Job.** 5. Et in euāglio: Vox quā audiet mortui qui ī monumētis sunt t̄ procedent t̄. **D** Immutabūt. Exponit qud̄ h̄ fiat: vel qualis sit mutatio. Oportet enī corrupti. **Sed** b̄ dr̄: Caro nō pos. r. d. q̄ si erit ibi corruptio t̄ mortalitas. i. n̄ fm has q̄litates: h̄z eadē substātiā. dīcēdo enī h̄ īeadē q̄si dīgitū t̄cēd̄: vt̄ eadē caro q̄ videſ resurrectura mon strēt. Oportet enī induere incorruptionē. Et h̄ nō ad t̄ps t̄m: qd̄ ibi ostēdit. Et mortale h̄ induere ī mortalitatē e. Absorpta ē. destruēta ī victoria xp̄i: vel ī h̄ q̄ modū vincēd̄ excessit: xp̄m iuaden do. vel ī h̄ q̄ sui dei vīncēt: xp̄iscētias carnis. **f** Abi ē mōrs victoria tua. Xba. xp̄he vel apostol̄ letantis: et morti insultantis ī persona resurgētium vt̄ certior sit resurrectio. Cīcīt in morientibus: victa es in resurgentibus vel mōrs est dele cratio peccati que ex acru peccandi fit. **g** Vīt̄ vō peccati lex. Q̄nia lex phibēdo auget peccati cupiditatē nisi diffundat spiritus charitatem.

B De collecti

apl̄s: Ecce mysteriū vobis dico. i. rem grandē t̄ difficultē ad capiendum. a Oēs qdē refur. t̄ boni ī mali. b S̄ nō oēs īmū. de statu animali tatis ad statū sp̄ualitatis p̄ dotes corp̄is modo p̄dicto. c In momēto. hic p̄nter ponit circa resurrectio nez t̄pis vītas sine breuitas. Circa qd̄ sciendū q̄ momētu duplicitē accipit. vno mō p̄ nāc indūsibili. aliquā p̄

brevi t̄pe q̄si imp̄ceptibili. t̄ idē dicēdū ī ietu oculi: q̄ si accipit p̄ aptiōe palpēbre fit in t̄pe valde breui. si aut̄ p̄ t̄pa vīsōe fit ī instāti indūsibili: t̄ vīt̄q̄s p̄currit ī resurrectio: q̄ collectio puluerū q̄t̄ ī ministerio angelico p̄ motū localē: fit ī t̄pe q̄si imp̄ceptibili: sed reformatio corp̄is t̄ vīto aīe ad ip̄m fit vīture diuina et ī instāti. t̄ h̄ qd̄ d̄: In momēto ī ietu oculi fit resurrectio dicto modo. p̄ h̄ excludit error Lactātij dīcētis resurrectionem nō ē futurā oīm simul: h̄z marryres ante alios resurgēt p̄ mille ānos: t̄ tūc xp̄s decēdet et possidebit cū eis corp̄ale regnū h̄ierū mille annos.

d In nouiss.tu. l. in voce xp̄i dīcēt: Surgite mortui ad iudiciū. t̄ d̄ h̄ tuba: ad similitudinē tube vete ris testamētū: cui⁹ vox erat ad q̄ttuor. l. ad p̄nūcādū cīliū: ad pugnandū: ad solēnicādū festū: t̄ ad casta mouēdū: ad vocē enī xp̄i tūc īgregabūt utrūs ad iudiciū: creature īmutabūt ad peccato res impugnādū. **Sap.** vi. Pugnabit p̄ eo orbis terraz p̄tra insensatos: et angeli ad solēnicādū glie festū. mouēbūt tūc castra: q̄z mali ibūt in sup̄pliū: t̄ iusti in gaudiū: ad vocē xp̄i dīcētis imp̄p̄hs. Itē t̄. et iustis: Venite t̄. **Matt.** xxv. deītas tū xp̄i erit resurrectiōs causa principalis: humānitas instrūmentalis: et q̄z posita causa sufficiēti ponit effect̄. ideo subdit. **c** Canet enī tuba t̄ mortui relurgent incorrupti. l. sine diminutione mēbroz q̄cīd̄ enī p̄tinet ad integratē nature oīb⁹ dabis: vt̄ cōmuni: t̄ h̄ q̄d̄ p̄tinet ad gliaz: dabis t̄m electis. idō subdit. **f** Et nos īmū. de statu. l. miserte ad statu glie. **g** Oportet enī. H̄c p̄nter ostēdit resurrectiōs necessitas: q̄ accipititur ex tribus. Primo ex pfectōe nature humāne: q̄ nō ēt pfecta: nīsī aia sit corpori p̄ficta. xp̄e qd̄ separari ē aīe p̄ accidēs t̄ h̄ eius naturālē inclinacionē: nullū tale aut̄ p̄t esse p̄petuū. Secō ex implētōe diuine iusticie. l. vt̄ corp̄ stimul p̄nūcāt cū aia t̄ p̄mitēt: sicut aia peccauit ī corpe t̄ ī eo meruit. Terțio ex p̄formitate mēbroz ad caput xp̄m. l. ītūm ad electos q̄ resurrexit p̄ literatā vīsōe aīe ad cor pus. Nec obstat dictū p̄b̄. q̄ de generatiōe. l. q̄ ilala quoz substātiā corupis nō redeūt eadē numero: s̄z solū specie: q̄z loquit̄ de redeuntib⁹ p̄ motuz t̄ vīa nature: h̄ illos q̄ dicebat eadē numero p̄ natūrā posse iterari. d̄ aut̄ h̄ p̄t cui⁹ virt̄ est infinita: t̄ p̄t agere sine motu. **Nic** igif ap̄ls: Oportet enī corruptibile h̄ induere incorruptionē. l. natūrā humāna resurgere incorruptib⁹: rōnib⁹ dīcēt. t̄ h̄ erit oīb⁹ cōmune. **b** Et morale h̄ iudu. īmōr. i. mutatiō ī meli⁹: qd̄ erit sp̄ale elect̄. Et dīc̄ induere. q̄z sicut vestimentūz aliūde aduenit corp̄is sic dicta incorruptionē ī oīb⁹: t̄ īmōrālitas ī electis nō erit ex p̄ncipijs natūre causata. t̄ p̄ h̄ solūt dīcū p̄b̄. x. metaph. l. q̄ corruptibile t̄ corruptib⁹ le genere differūt. t̄ p̄ sequēs nō p̄t eē idē numero. verū enī cōcludit q̄z corruptio t̄ corruptio ad idē p̄ncipiū reducūt: h̄ nō ē īconveniens q̄ idē numero qd̄ p̄ naturā ē corruptibile: a deo sīt īcorruptibile. sic idē liberū arbitriū qd̄ mō ē īmūtabile: tūc erit īfirmatū. Per dicta soluta ē q̄stio illo rū q̄ q̄rebāt: Quō resurgēt mortui? reputātē ē īpossiblē. **i** Lū aut̄. Hic h̄r̄ īfirmat qd̄ dictū ē ī solutiōe de lāctoz īmōrālitate. t̄ h̄ p̄ auctōritatē sacre scripture. **Osee.** xiij. vbi nos habemus: Ero mōrs tua o mōrs trāslatio. **Lxx.** habet: Absorpta ē mōrs ī victoria. qd̄ tūc īplebit̄: vt̄ p̄t ex p̄dictis. xp̄e qd̄ ap̄ls īgaudēs in sp̄u. xp̄e certā expectationē illi⁹ star̄ q̄lī insultāt̄ morti dicit: **k** Abi ē mōrs. vi. tua: q̄z p̄sternebas oēs. q. d. non apparebit vītra. **l** Abi ē mōrs stimul⁹ tu⁹: id ē p̄tū p̄ q̄d̄ h̄iūana natūra morti addita fuit q̄si ī stimulū. **Roma.** v. Per petrū mōrs. idō subdit: Stimulus aut̄ mortis peccati est. Sed q̄z possit aliquis dicere peccatum p̄ legem occisiōe accepta: eo q̄ humana malitia nititur in vītū. sicut plenius fuit declaratū. **Roma.** vij. sup illud: Occasiōe antē accepta peccatum p̄ mandatū operatū est in me omnē occupiscentiā. De hac autē vītūa p̄ christū īchoata t̄ in fine mundi īsumanda: grātie sunt agende. ideo subdit: Deo aut̄ gratias qui dedit nobis vītūa per dñm nostrum

Osee. 13. v

i 4 vītū xp̄m

Slo.ordi. Ad Lorinthios

Dicitur. Aug. Post alia de collectis faciēdis i sancros q erāt i bierosolymis breuiter mo- net. Qd nō est h illud: Molite cogitare de crastino. sī si dī apī ista deo militet: vt i opī suis nō regnū del: sed isto acquisitionē intueat. Al. c Ver vna diem sab. dī. dñica die. Quia vna dies sabbati: vlna sabbato: vlna pri- ma sabbati vocat apud iudeos dies quē nūc dñicū appellam'. b Ita et vos tē. Precipit apls oēm plebem die dñico conuenire ad eccliaz et illuc deferre qd vnuquisq ad opus factōrum dare volebat. Et ne a malis mini stris deperiret: si apud eccliam dimit terent p̄cipit vt secū deferrent: i tuoro loco reponerent: quo adiūcis ip̄e veni ret: i hoc g singulos dies dñicos faciebāt: qd paulatim colligitur: nec grane est et multum inuenitur.

B d Manebo. Sicut medie' moā ha buit vbi mlti egrotāt. Goblecro

Nico. de lyra

Iesum xp̄m. et patr littera. a Itaq. Hic ultimo pōnitur vtilis monitio ne corinthij corrumpant a pseudo apo stolis resurrectionē negantib'. cuz di cui: Itaq fratres mei. nō carnali cog natione: sed christiana religione. b Dilecti. charitativa dilectione. c Stabiles electe et imobiles. in fide resurrectiōis future. d Abūdātes i oī ope dñi semp. qd fides sine opib' mortua est. Jac. ii. e Scientes q labor vester nō est inanis in dñi. sed tūc magnifice remunrat a deo. sicut dicitur Sapie. iii. Bonorum laborū gloriōsus est fructus.

In ca. xv. vbi dī in postilla: Et si ar guis p̄tra b de lege machometi falsa. Additio. i. Receptio legis modo ē assimilādo receptiōe legis enāglice: nā vt dicit postil. Lex ma chometi vi armoz fuit recepta qd per suū alchoranū nephandom pōt cōp̄o bart. dī enim ibi q machomet⁹ periuit a deo q cōcederet sibi facultatē facien di miracula ut gentes crederet ei: ad qd vt afferit fuit sibi respōsū a deo q nō decebat: nā iā miserat deo moylen cū magnis miraculis et portentis et nō sterterū i fide sua: et postea miserat tēsū faciēte magna miracula: et paucl crediderūt nec extiterūt in fide sua: et ideo dispuuerat tēsū q ip̄e. l. macho met⁹ solū in potētia gladij daret legē: vt q nollēt cū recipē iterficeretur. hec fuit i alchorano sententiāliter: ex quo nō possūt fingere q p machometū fu erūt facta altq miracula. Itē ē manifestū q machomet⁹ nihil credēdū tradidit trāscēdēs ea q cōphēdi possūt p fata sia humana dicit de paradiſo: q sunt ibi delectabilia corporalia in qb' p̄mia beator⁹ ponit: et ab hoīb' modice ūt lectus fuit recepta: sec⁹ ē de fide catholica in qd oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs aſcēdit tradūt cre dēda q nullo mō fuissent recepta nisi miraculis p̄firmarent. faciūt etiā adhuc alie rōnes q in postil. tradūt tē.

In eo. ca. vbi dī in postil. Ut deus oīa sit in omnibus.

Additio. ii. nib⁹ sic exponit i Slo. vt nemo coherentium ei: id ē christo amet aliquid aduersus eum et tūc manif stū erit nihil boni aliquē habere seu habuisse nisi a xp̄o tē.

In eodem ca. vbi dicitur in postill: Si fm̄bominem.

Additio

I La. XVI Additio

Aditio. iii. Super hoc quod dicitur fm̄bominē Slo. id est rationabiliter: quia homi nis est credere non mori hominem vt bestiā: itērum si mortui non resurgent hoc solum restat vt manducemus et bibamus cras moremūr.

Dicitur autē. Ca. XVI

Postq apls instruit corin thios d̄ his q̄ ptinēt ad ecclie

sie lacramēta. hic p̄nter instruit eos q̄ uersatiōe debita et honesta. et primo q̄liter se habeant ad extraneos. sed o ad seip̄s et vicinos. ibi: Vigilate. tertio i fine epte salutat eos. ibi: Salutat vos. Prima adhuc i tres. q̄ p̄mo in struit eos q̄liter se habeat erga colle giū pauperē absentiū. sed o q̄liter ad se ip̄m. ibi: Veniā at. tertio q̄liter ad alia xp̄i discipulū. ibi: Si aut̄ venerit. Cir ca p̄mū scīdū q̄ in p̄mitina ecclia in bierlm̄ gregata: vēdebat oēs posses siōes suas: et erāt illis oīa cōmuniā: vt habeat Act. viii. et id facia a fame in iudea de q̄b̄ Act. xi. fideles qui erāt in bierlm̄ afflicti fuerunt pena et penuria. xp̄e qd apli statuerunt vt fidēles i alijs locis existētēt iunarent eos. et b̄ negocīū fuit specialē cōmissū paulo et barnale: et b̄ Hal. ii. De x̄tras dederūt mibi et barnabe socie tatis: vt pauperē memorē essem'. iō apls corinthios instruit de collatiōe talis elemosyne et eius p̄seruatiōe et missiōe ei i bierlm̄. dicēt: De collectis aut̄ q̄ fuit i sacerdotiū. i. p̄pter v̄lus sacerdotiū.

Ca. XVI

Dicitur sicut ordinarii in ecclesijs galathie: ita et vos faci colligere. b vna di septimane. c q̄ colligere. fne dicatis non esse fidēle ministrū cui creditis. c tē per vna sabbati. Unūsq̄ve k strū apud se reponat rēcōdēs qd ḡ non qd graueret. f̄deo ante. ei bñ placuerit: vt nō cuz venero m q̄ grauaret si totum subito simul darent. tūc collecte fīat. Lū at p̄sens fue n a dignos iudicauerint. b f̄. cū eplis meia et vestris laudatorij et cōmendatorij deferentij et ro: q̄s pb̄auerit p̄ epistolas hos p̄mittentium. f̄ donum. f̄ si magne res fuerint.

Or si dignū fuerit vt ego eā: me a q̄ cū p̄ oīa loca trāsiero v̄s macedoniā. cū ibūt. f̄ Veniā autē ad vos cū macedoniā p̄trāsiero. Māz mace doniā p̄trāsibo. Apud vos autē f̄ multa corrīgēda ibi. f̄ inde misit epistolam. f̄ forlītā manebo: vel etiā hyema bo: vt vos me deducatis quocū q̄ iero. Molo enī vos modo i trāsi tu videre: spero enī me aliquātū t̄pis manere apd̄ vos si dñs p̄mi serit. Permanebo aut̄ ephesi v̄s f̄ multa corda ad audiēdū parata. q̄ ad pentecosten. Ostiū enī mi hi aptū ē magnū et euīdēs: t̄ ad 3 a q̄ non cōtradicuit p̄dicacioni. h̄i aptū ē magnū et euīdēs: t̄ ad 3 a q̄d ergo op̄ ē ibi morari. r̄det. aduer. tē. f̄ ad vos. uērsarij multi. Si aut̄ venerit t̄i. a

de t̄pis tollat suspicio: t̄ p̄ eo p̄sentiā oblocutio ē mēa fal sis aplis: q̄ aliter possūt dicere mēdaci⁹ q̄ illā pecunia apli carē mētis v̄sib⁹. v̄ Veniā at. b̄ p̄t̄ instruit corinthios q̄liter se habeat ad seip̄m̄: p̄mittēt eis suū aduetū. v̄ Veniā aut̄ ad vos. q̄ se excusat de t̄pis dilatōe. subdēs: f̄ Lū ma. p̄trās ero. p̄ quā habebat trāsire ex ordinatiōe dei. p̄ fideliū salutē. cetera patēt i līra v̄sib⁹ ibi: v̄ Ostiū enī aptū ē mī. magi. mul ta corda hoīm parata ad audēdū euāgeliū xp̄i. 3 Erād. multi. i. infideles et pseudo apli q̄ conāt ip̄pedire p̄fectū. Et p̄ ostēdit apls dilationē sūt aduet⁹ ēē necessariam ad tempus. q̄ Si aut̄. b̄ p̄t̄ ostēdit q̄liter se debeat habere ad duplēm

et doctorem

Glo.ordi. Ad Corinthios I La. XVI Nicodelyra

a Obsecro. Ordō huius tūc respicit & pēdet vīcū illuc ut vīos subditi sitis.
b Spiritū. Menz leticia, vestrū charitate. c Mara natha. i. donec ventat dñs vel ī adūtū dñi. Mara natha enī iterptat dñs venit. Et ē cōposituz ex syro & grecō: magis syrū est & hebrei. Anathema & grecū interpretat & dēnāt vel separat. Simul & grecō et syro vīt & hō. Quibusdā corinthiorū p̄ p̄mā ep̄lā correctis: causa rēt quorū scribit. scđam repellens pseudo ap̄los: ostēdēde deceptionē p̄dicatio nis eoz se multū modis cōmendans. Motat etiā eos ī elemosynis parcos: p̄cepit q̄z formicatorez correctū recipi quē p̄us satiane tradiderat. Et quia etiā boni tribulat̄ ibi se eis exemplū patiētē pp̄nit. In hac ep̄la incor rectiōes corrīgēt et correctas ad utili ora. puocare & pseudo cū sui cōmēda tione deprimere intēdit. **¶ Paul⁹**

Nico.de lyra

ctore alii. p̄m̄ ē timothe⁹: de q̄ scribit eis q̄ si venerit corinthum & recipiat eis amicabiliter. d. a Ut sine ti. sit apud vos. et etiā reverēter. cū dñ: He q̄s & illū spernat. & p̄ducat ī securitate. ibi: Dēducite at illū tē. Scđs est apollo. q̄ recesserat a corinthiis p̄t cōtēsēs eoz vadēs ad ap̄lm̄: quē post ea petierūt ab apl̄ remitti corinthum. d̄ q̄ scribit ap̄ls q̄ ip̄m rogaerat sup̄ b: nō tñ p̄cepit. Iz poset: q̄ magnis vi ris nō debet defacili p̄cepit ip̄oni. Iz maḡ excusat eū. d. b Veniet aut cū ei va. fuerit. i. oportūnū. c Vigilate. i. feruore ōtonis. d State ī s̄i. resurre ctionis future. e Viriliter agite. i. ex ercitio bone op̄atōis. f Et cō. i. do mino. Ispe ī retributiōis. g Dia enī vīa. l. opa. h In cha. fīat. sine q̄ nullū op̄ ē meritōis vere beatitudinis. i Obsecro vos. h īstruit eos ī mō se habēdi ad aliq̄s p̄sonas specia les iter corinthios existēt q̄ alias p̄ celebāt ī fide & deuotio & op̄ib⁹ pie tar. p̄pter q̄d ap̄ls monet corinthios vt habeat erga illas speciale amicitia reverētiā & honorē. k Qm̄ sūt pri. achaie. i. p̄m̄ & p̄ncipales ī fide & op̄ib⁹ bus bonis. l Ut & vos sub. s̄i. eius. debitis t̄pis reverētiā exhibēdo. m Gaudeo at ī p̄. s̄e. tē. q̄ p̄sentia eoz vos estis meliorati in fide & moribus. iō subdīt: n Qm̄ id q̄d vo. de erat ad p̄fectionē boni. o Ipi sup̄. t̄ q̄d ī p̄fecti gaudebat ap̄ls. sub dit: p̄fecerūt enī ī m̄. sp̄m̄. gau deo sp̄nali. q Et vīm. ex p̄fecti bo ni. iō cludit: r Lognoscite ergo q̄ eius. s̄t. eos debite venerādo. s Salutat̄. h̄ltimo ponit salutatio. & p̄mo ponit ap̄ls alioz salutatioz. d. Salutat̄ vos tē. et p̄t līa. h̄t exceptis. e Agla & p̄sca. recesserāt enī ī corin thio cū ap̄lo: vt b̄t. xviij. p̄p̄ q̄d ī hac salutatioē corinthiorū specialiter exp̄mūt. v Salutate līt. ī oscu. s̄. exponat s̄c. s̄. Boma. vīt. scđo p̄nit: salutatioē suā. d. x Salutatio mea manu pauli. b̄t ponebat ī fine ep̄la rū suaz manu. p̄p̄ia scriptūne illi q̄ bus scribebat deciperēt a falsis ap̄ls sub noīe pauli malā doctrinā scribēti bus. Ultimo

a Aug⁹. Forsan ī ibi timuerat cōmotionē & cō tentiōem pleudo apostoloz.
motheus: videte ut in sine timō a re sit apud vos. Opus enī domi ni opatur sicut et ego. Hc q̄s ergo illū sp̄nai. Dēducite aut illū ī pace: vt veniat ad me. Expecto q̄ secūtūt. a q̄ crat ep̄s coz ab ap̄lo ordinatū. q̄ hūc corinthiū regis̄rat: q̄ cu non posse eos sedare terat ad apostolū ep̄helum. enī illū cū fratribus. Dē apollo aut fratre notū vobis facio: qm̄ mltū rogaui eū vt vēiret ad vos

s̄ q̄ timer incorrectos.

cū fratrib⁹: & vīcū nō fuit volun tas ei vt nūc veniret. Veniet at b a oportūnū. s̄ cū vos correcti fueris. b s̄ vos autē. s̄ contra astutias diaboli. cūz ei vācum fuerit. Vigilate & cītā nō obsepit somnū. a s̄ muliez incōstātia est. b s̄ in dño. c s̄ vt in vīa vīture p̄fici. d state ī fide: viriliter agiter p̄forta. e enī correctio. s̄ non cauſ inanis glīc mini: oīa enī vīa ī charitatē fīat. f qui.

a Obsecro aut̄ vos frēs nostis do mū stephane: t fortunati & achai ci: qm̄ sūt primitiē achai: t ī mi nisteriū sanctorū ordinauerūt se ip̄os: vt & vos subditi sitis eius. i modi: t oī coopanti & laboranti.

a q̄ p̄sentes sunt apud vos & quibus ī vobis p̄ feceris: vel q̄ mihi p̄ vobis ministrare venerūt: q̄d vos deberetis facere.

Gaudeo aut̄ in presentiā stepha ne & fortunati: et achaici: qm̄ id n̄ a s̄ ministraverūt mihi q̄d vos non feceris. quod vobis deerat ip̄i supp̄lēue o

a s̄ quem paucrūt.

b rūt. Refecerūt enī spiritū & mēuz p̄ q̄b⁹ apostolū seruauerūt. s̄ honorate. s̄ illos. & vestrū. Lognoscite ergo q̄ eius. s̄ q̄ ego scribo oīs desiderāt. modi sunt. Salutat̄ vos ecclesie alie. Salutat̄ vos in domio mul s̄ ap̄d quos hospitor. s̄ i. fratrū cōgregatiōe. tū aquila et prisca: cum domesti ca sua ecclīa: apud quos & hospitor. Salutat̄ vos fratres omnes.

a s̄ vero corde ī signū pacis.

Salutate īnuicē ī osculo sancto.

s̄ vt scīt ep̄la eiē: subdit: saluta. tē. s̄ scripta

Salutatio mea manu pauli. t Si

s̄ fideles saluto sed.

quis nō amat dominū nostrū

a s̄ vel condemnatus. s̄ separatus a deo.

c iesum christum sit anāthema ma

s̄ donec veniet dñs vel in adūtu. a s̄ hec ī salu

tatio pauli.

ra natha. Gratiā dñi nři iesu xp̄i

s̄ sit. a s̄ ea charitate vos īnuicē vel deum diligere qua ego vos vel deum diligo.

vobiscum. Chāritas mea cum oī

s̄ non īm̄ amorem seculi.

bus vobis in xp̄o iesu. Amē.

Epla ad Corinthios p̄ma finit.

bus. Ultimo im̄p̄caſ maledictōez ob stinat̄ ī malo. d. y Si quis nō amat dñm nřm iesu xp̄m sit anathema. i. ex cōmunicat̄ & a fidelib⁹ separatus.

z Mara na. sic enī debet scribi. sūt enī due dictiōes. & p̄ma valet ī latino vīs nr̄. scđa idē ī q̄d venit: s̄ p̄p̄ ignorātiā idiomatis & lōglīdū dīcē t̄p̄s due dictiōes p̄iuncte sūt simul. & vītima līra dīctiōis ī submota. est igī sensus: Si q̄s nō amat dñm nřm iesu xp̄m. negando eū ē verū dñi celi & terre. Sit anathema. t subdīt causa: Mara natha: quia dñs nr̄ venit. s̄ iesus xp̄s venit ī mudū q̄ ī ver⁹ de & dñs oīm. & videb̄ ap̄ls h specialis dīcē ī iudeos obstinatos: q̄ asserūt vēr̄ xp̄m adhuc non venisse. Lōsequēt̄ ap̄ls im̄p̄caſ bñdictiones bonis. a H̄ra dñi nři iesu xp̄i st̄vo bñficiū. vīcū ī finē. b īcharital mea cū oīb⁹ vobis. i. eadē charitate vos īnīcē diligite q̄ dīlgo vos. Et q̄ h̄ dilectio nō est carnalis: s̄ sp̄ualis ex deo. Ideo subdīt: c In xp̄o iesu amē. p̄firmatio est dīcē bñdictionis in xp̄o: cul est honor & glīa ī secula seculoꝝ. Amen.

Postilla Nico. de lyra sup̄ p̄maz ep̄la Pauli ad Corinthios finit.

In ca. xvij. vbi dīt in postilla: Mara natha: sic enī debet scribi.

Additio. Hoc q̄d dīt Mara natha: nō recte exponit ī Glo. nr̄is dicēdo & sūt due dīctiōes ī syro significātes idē q̄ dñs nr̄ vēl. put ī postil. Nel donec vēiat dñs put ī Glo. tū q̄r̄ nihil istoꝝ. p̄p̄ signifīcat p̄ ista Xba: tū q̄ si apparet aliq̄ rō q̄re ap̄ls q̄ s̄p̄ h̄ nomē iesus et h̄ nomē xp̄s p̄t s̄p̄. p̄p̄ forma latīa q̄buscūq̄ loci vbi de eo tractat ī h̄ loco mutaret stilū suū noīa xp̄i ponēdo ī syro: tū q̄ nō bñ cōcordat rō h̄ui. p̄positiōis cau salis cū dīcē: Si q̄ nō amat xp̄s sit ana thema: q̄r̄ dñs nr̄ īā vēit. Mō enī īnīmō ex h̄ q̄r̄ xp̄s īā vēit sum⁹ obligati ad dī lectionē suā: q̄ etiā aī adūtū suūm boles obligabāt ad dīcētōez dei vt ī ve. le. vī. ad verā expositiōez h̄az dīctiōnū scīdū ī q̄ iudei trib⁹ modis exer cebāt cēlūrā seu snīaz īndīcālē ī rebel les seu īobedītēs fidēi vī legi diuīne. P̄rio mō p̄ sepatiōez a fidelib⁹ s̄cē īnī nos p̄ snīaz īrōcītōis: t b̄t est q̄d dīt Qui si amat xp̄s sit anathema. s̄. sepa tus a fidelib⁹. put ī postil. Scđo mō p̄ destrūtōez seu p̄dītōez oīz suoz. t h̄ vocat̄ ap̄s eos herē de q̄ h̄i. Lcui. vī. līra & ī postil. t ille q̄isto scđo mō īcur rebat p̄dītā cēlūrā seu snīaz vocabat macharā: q̄d ī nomē īerluatū ab ipso berē p̄dicto. Tertio mō p̄ maledictio nē solēnē ī ille q̄ h̄ īcurrebat maledi cēbāt solēnē tubis canētib⁹ s̄cē ī nos solēnē maledictōis īcōcītar̄ q̄ ī vītīa cō tumacia p̄sistit ex tīncē cādelīta pulsatis cāpāntis & h̄vocat̄ īnī eos samathā q̄d significat mortificatiōez q̄ qdē tres modi maledictōis seu sepāndi boles sūt noti īnī eos s̄b̄ p̄dīt̄ vocabul. Ap̄ls & illos tres modos p̄dictos īnīt. p̄mō mō p̄ sepatiōez & dīt̄ dīcē: Sit anathema: scđo mō p̄ destrūtōez suoz. t dīt̄ dīcē: Mara natha. i. macharā. fuit eī h̄. q̄ ī līra īspīrātōis īmōtātōe oīz līn gua nr̄a rāfīssimū īeruent & vītīa līra m. mutat̄ ī. n. p̄ h̄ septōres nr̄i īgrāt̄ idīoma. d. Tertio im̄p̄caſ illis vītīa mortificationē q̄ dīt̄ samathā: que ē vī. tīma mortifi

D

23. q. 4. e. guilzarī

24. q. 3. e.

cū ergo. h.

ītē ī alio